VI

I-2-22-I

F.I No. 2,2

Misc

Sept. 49

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

- મૂળભૂત પ્રતિજ્ઞાપત્ર -

સાર્વભૌમ ભારત સરકાર

૨૮૮૨ ચારણો

રચયિતા :- મામડ કલ્યાણદાસ બારોટ, ધ્રોબાડિયા

વિશ્વને આનંદ આનંદ થાય,
આજ ભારત સ્વતંત્ર સાર્વભૌમ થાય — ટેક

— કારણો — અંગ્રેજ ધરિત્રી ખુદના મનમાં, નાંખી ઘણા રહેમાનો
પ્રજા વિસ્તૃત મહારાજ્ય, ભારતના ભગવાન.

— — મૂળ દેશ વાવાયાનું ચાલ્યું રાજ
કુળ કુળ ઝાઝું ગયા, આવ્યા ગયાનો આજ
સંઘ રચ્યો ધરિત્રીનો ધણી બ્રિટાન — આજ

— — ગાય ભેંસ બળદ ઊંટ ઘોડા હાથ ઘોડુ ને ગધેડુ
દૂધ દહીં ઘી માખણોની ગાડરવાડીઓ રોડુ

— — ગાર વેરાઈ ગયેલ વંદન બળ ભગવાન
સિંદ્ધ સ્વામી સ્વરૂપ ગાંધીજી મહર્ષિનાં માન
કૂદ્ધ દેશ ભારત બ્રહ્મર્ષિ ભગવાન થાય — આજ

— — ચરખા ચલાવવા ભગવાનનો નકલો પુરવા દૂરબીન
ગોરા ગામ ફીરંગ રોગનો, અમલ ચલાવ દિન રાત
ગોરા વાવટામાં કુટાઈ મુક્તિ ઘુમાય
ભગવાન લોકિ ગયા આઝાદ દેશમાં

— — ઋષિ વંદે ભારત માતા રંગ રહે નિત્ય ચલાવે — આજ
કવિ કલ્યાણ તંત્ર મંત્રો પરાધીન ચેતના ચેત
ગોળાવિકુ ધાડા માદમાં ઝુંપડપટ્ટા ભગવા ઘોડુ

— — ભારત મુક્ત મનુષ્ય પ્રમાણિક વાવાયો
અનશન વાવાયો કાર્ય, સત્ય ચિત્ર આનંદ થાય
કાર્ય-પ્રતિજ્ઞા ગ્રંથ ગ્રામ વાવાયો રહ્યો — ગોળ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Purushottam V. Patel

INCOME-TAX EXPERT.

BALA HANUMAN, GANDHI ROAD,

Ahmedabad, 12-6- 194

Purushottam V. Patel
INCOME-TAX EXPERT.
HALA HANUMAN, GANDHI ROAD.

Copy

Ahmedabad, 16 2 1945

To
Pandit Jawaharlal Nehru Esq
New Delhi.

Dear friend
Re:- India & Capitalists of U.S.A.

I presume you will visit U.S.A and Canada during the following month I may point out here that our ambassadors at U.S.A. and Canada should be instructed and advised to make arrangements in your put up and day to day programme for you during your tour in the above countries.

It seems at present the capitalists of U.S.A. want to dominate the whole world and those of U.K. India and other countries want to follow them (i.e their lords). It is an accepted principle that the conservative capitalists can never be patriots and if they say so it is a mere bluffing. They want only the safety of their

capital and profiteering in any part of
the world even those of their enemy
countries. They follow the destructive
policy in all most all the cases
The so called western civilization
is merely the mechanism of the
capitalists as there cannot be any
difference of principles of civilization
of Europeans and western people.
For example pure gold must possess the
same qualities whether it is in India
Africa or other countries. It definitely
Days after going through the works
of the late Writers Goldsmith John
Ruskin, Thomas Carlyle and such
others. Now if U.S.A. wants to increase
her capital it is advisable for her to
invest the same in non-developed
countries like those of Africa Con
Ghana Nigeria of India and such others
The terms of their investments should

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Purushottam V. Patel
INCOME-TAX EXPERT.
BALA HANU. GANDHI ROAD.

6

Ahmedabad, _____ 194

be 4% annual (3) interest and 4% collections against the Capital so as the Capital can be returned within fifty years. The following terms and guarantees cannot be accepted by any country at present for the purpose of investment

(1) Strong Safety of the capital (with Security)
(2) Higher margins of profits annually
(3) Free transfer of profits and capital according the free will of investors
(4) Unlimited time for the purpose of profiteering
(5) Their monopolies and no Competitions of others and tariff barriers against them

Now if U.K and U.S.A unanimously agree to hold joint responsibilities of the Safety of their respective interests in the Middle and the Far East, India should regret them to keep her aloof of their responsibilities. India Rolely desires to take care of her difficulties and convinces

and does not want the interference of other countries in her own matters. Moreover India does not want to be one of the places of destruction.

The policies of U.S.A. and India are quite different. One has destructive policy while the other has her own constructive policy. The policies of both the countries cannot agree on every second footing. The difference of the policies may be summarized as follows along with others

India	U.S.A.
(1) Prosperity in villages by home industries and cultivation as God made the villages	(1) Prosperity in the cities by high scale industries as men made the towns.
(2) In case of necessity urgency free supply of food clothing and other facilities of life	(2) Destruction of the surplus productions to maintain the same high rate

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Purushottam V. Patel
INCOME-TAX EXPERT.
BALA HANUMAN, GANDHI ROAD,

Ahmedabad, _____ 194

(5)

(3) Higher Standard of living means commodities at cheaper rate and its full supply thereby the currency is to remain at its high value gold, silver etc

(4) Co-operation of the nations enjoying freedom and freedom of the subject nations

(5) Maintenance of peace

(6) Helpfulness in renunciation (cutting short as far as possible) of the necessities of life And such other

(3) Higher Standard of living means high scale of utilities and thereby currency to go down (cheaper currency) Paper currency and thus scarcity of the commodities & utilities of life

(4) Co-operation of the world capitalists in life and small groups.

(5) End in war

(6) Helpfulness Rough-in & satisfaction of necessities while increasing the same on the agreed level of livelihood And such other

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

In the end I may suggest for mother India the example of the Lord (भगवान श्री कृष्ण) Shri Krishna to be followed at the present moment of the worldly affairs. As Arjuna in time of Mahabharat.

Very truly Yours
S/d. V.V Patel.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

નકલ ૨

૧૧ કલેક્ટ. સોનગઢ. ગ.ક.તેલ્કો
તા. ૧૬/૬/૮૮ ઈ. મુખ્ય

પ્રતિ. સબઘાર સાહેબ.

ઈ. કલેક્ટ. સોનગઢ- (નાયબકાર્ય વહનાર્થક ક્રિયાપદ)

વંદન.

આપની નકલ તલાટા કહેવા લખાણ વર્ણવ્યા પ્રમાણે. વાંધો કોમ્યુ કરવામાં ખિંગા અનુભવનાર પેઢી નો કેસ. હું આપને નકામાં નીચેની લીટીમાં સાદર પત્ર કું તો કિયુકર તરીકે.

આપ્કીએ વામ્યુ કિંદ આજે કેમ વાંચ્યાનું
વાતાની તરીકે તુકકો ગોકીની પરામરદા કરાવા ન વામ આપો કેમ
વેચાવના પ્રેમ્યનો આરંભ આપી છીએ. અને કોમ્યુ કિંમતે ચેક સમયો
વધીવારમાં તે વધુમ આપે કેટલ + કું ઈ કિંમત આપો આપાની છીએ. પરંતુ
નીચેની શરતને લીધે આપ બોલેય સાહેબ ચુકવણી કે કામે.

(૧) વધારે વધી ગયેલું:- વધારેરા વાંચ્યનું વાતાની તરીકે કેમ વાંચ્યું
આપેલા વાંચના ૧૯૦ કે વધારેવાંચ્ય ઘરવો એને કિંમતે કુમારો
એવો. પરંતુ નીચેના ચેરેટર + વધારે વ્યાજો કે વધારેની અસર
કરતું કું વધુ. આ વધારેના કુલ્ય કોમ્યાકે વાકુરા ચુકવણા માટેવાળા

વાતાની તરીકે પદેવાં —

~~વધારાર~~ વધારાર. ૧
અવમારપુણ ૧
આનાવિ. ૨
તલાકુણ વધારાંક્ષ ૧
આરકુણ. ફિજારી ૧
આરકુણ. ઉમાલ —૧
તલકુણ વધલ્યાર-~~વિશ~~ ૨
(Circle Inspector)
આરકુણ. પગાર. ૪

વાતાની તરીકે પદ —

Revenue
૧ મામલતદાર-
૧ ડેપ્યુટી અવલકારકુણ
૧ ટ્રેઝરી અવલકારકુણ
૧ સેરસ્તા ઓફીસર (અવલકારકુણ)
૧ એડસ્ટ્રા અવલકારકુણ
૪ સેરસ્તા કર્મચારી

Judiciary
૧ સેશન્સ એડીશનલ (અવલકારકુણ)
૪ સેશન્સ કારકુણ
૧ ગાર્ડીઅન તીપર
૧ ગાર્ડીઅન તલાટી

૧ એડીશનલ
૧ એડીશનલ તલાટી
૧ પારેખ
૧ રેમર્ક
૧ આનાવિ
૧ ફિજારી
૨ વારસાઈ
૧ અમલદેવ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ઉપરનું કોષ્ટક અંગ્રેજ સરકારે કોલાસ પક્ષના ૧૨ માણસોનું
ગણ કરેલ હતું. પરંતુ માણસોની સંખ્યા ઓછી હતી
કામમાં ઓછાણ કરવાનું કારણ બતાવેલું છે. તેમાં પણ કુ માણસોની સંખ્યા
ઈ. સ. ૧૯ વર્ષ પછી ઈ. પહેલાં ૨ ગણવામાં આવ્યા. આમ કુલ મળીને
અંગ્રેજોનું તો ૧૦ પણ નથી – તો બીજાઓ આંદોલનોમાં મોટે પ્રમાણમાં
મારેલ. કેમ્પમાં મોટી વધારાની જરૂર છે

૪. બળવાખોરોમાં પહેલાં આંદોલનો માત્ર બળવામાં અસંતોષના
રૂપે નહોતો, પરંતુ એક સમાન ધર્મની એક જોગવાઈમાં
કંઈ ગયેલ તેમાં રહેતા હતા. પરંતુ તેમને વધારે કંઈ
વાંધો ૩૩ કરતુસનો પ્રસંગ કાઢ્યો પછી બીજા
આંદોલનો ઊભા થયેલું ઈ. સ. ૧૯૫૭ પહેલાં એક કેમ્પમાં બળવો
કરેલ. તેઓ પાસે બાકીના ઉપર ૩ પ્રકારના દુશ્મનો હતા તો એને
તેમાંથી કોઈ એક-બે માણસો પોલીસ

એને આ વધુ ભારણ પૂરું પાડવું પડ્યું ૩૩ કારણો
બધાં વકીલોના ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું
હતું કે વકીલોની ફિલ્મોમાં બતાવવામાં આવ્યો. પણ
હકીકત એ કોઈ બીજા વકીલોમાં અસંતોષ હતા. ત્યાં સૈનિકો
અંગ્રેજોનો તરફ કોઈપણ બળવો એને બળવાખોર પક્ષોને
રો. કે બળવાના ઈ. અંગ્રેજ બાજીરાવો ૨૪ એને માફિયામ ઉપર
પ્રમાણમાં બળવાની વાત ચાલે છે.

એને દિવસે મેરઠના પરેડના પર ૨૪ બળવાની
વાત ચાલે છે.. એ મેરઠના પરેડમાં ૨૪ પણ તો ગણ-
ઉત્પાદન કરશે. આંદોલન મુખ્ય કારણને [illegible]
ઘણાંક્યા અંગ્રેજ સૂચક તરફથી ઉભેલ સ્થાનો—
અંગ્રેજો આપણે માણ પણ્યું નાખવા ગયા અંગ્રેજ કુંટુંબ
નથી પણ બીજાઓ પાસે જોવું છું. ઉદા— પરમાત્મા—
આપણે બધાંએ ખુશ આરામ કરે એમ પ્રાર્થના

ઇતિહાસીક [illegible]

ૐ નમો

મુંબઇ તા ૧૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૬

ભારત માતાનો લાડીલા સુપુત્ર દેશદીપક અનંત જ્ઞાનધારી સાગર જેવા ગંભીર પૂજ્ય સરદાર સાહેબની પવીત્ર સેવામાં શ્રી મુંબઇ

વિ વી પૂર્વક લખવાનું આપની તબીયત સારી જાણી અતી આનંદ થયો. પરમ કૃપાળુ ચેતન્ય અણીયા દેશને દુનિયા ભરમાં ગૌરવ ભર્યું સ્થાન પ્રાપ્ત કરવા અને દેશને સુખી અને સમૃધ્ધીવાન બનાવવા આપને લાંબુ દીર્ઘાયુષ આપે એવી માગી પ્રાર્થના છે.

પૂજ્ય સરદાર સાહેબ છેલ્લા પાંચ છ વરસથી આપણા દેશમાં અનાજની તંગી જણાયછે અને તે તંગી દીવસે દીવસે વધતી જાયછે

આપણે લડાઇ પહેલાં પણ સીધામ સેકુન અને બરમા ના દેશોમાંથી ૧૧-૧૨ લાખ ટન ચોખા આયાત કરતાં હતાં અને સિન્દમાંથી પણ ઉંચી જાતના ચોખા અને બીજું ઘણું અનાજ દુનિયાના જુદા જુદા દેશોમાં નિકાસ કરતા હતાં

૧૯૫૨ના જુન મહીનાની ૨૪ મી તારીખે ચોખા ઉપર મુંબઇમાં કંટ્રોલ આવ્યો ત્યારે ભાવો ઉપરી

ના ૧૫ ટકાથી ૨૦ સુધી ના હતા અને તે ભાવોએ
છૂટથી મોંઘા મળતા હતા અને કૌભાંડ આચ્યા
અને ડાયરેક્ટર સાહેબ ચીવીળ સ્પ્લાઈ ની રજા વગર
કોઈ વેપારી મોંઘા વેચી શકે નહિ અને જ ભાવો
મુંબઇમાં નક્કી થયા તેનાથી દેશાવડામાં ભાવો વધુ
હતા તેથી મુંબઇ ના વેપારીઓને તે ભાવોએ વેચવા
પોસાયા નહિ અને તેથી મુંબઇના મોંઘાના વેપારીઓ
વેપાર કરી શક્યા નહિ

અને ત્યાર પછી આજ મહીને મુંબઇમાં નાગરિક
અધિકાર સભા એ "ક્વિટ ઇન્ડિયા" નો ઠરાવ કર્યો અને
રાષ્ટ્રીય વિચારના મોંઘાના વેપારીઓએ તે બંધનની
સરકાર સાથે સહકાર ન કરવાનું નીતિ કરી અને
બે ત્રણ વેપારીઓ સિવાય બધા રાષ્ટ્રીય અખંડ મંડળ-
થી એસોસીએશનના સભાસદોએ એ નીતિ સ્વીકારી વર્તીયા
એ બે ત્રણ વેપારીઓથી અને વેપારી ને જોઈતો
તૈયાર કાપડમાં કોંગ્રેસની રચનાત્મક કાર્યક્રમના ઊદ્દેશ
ને અનુસરણ કરતાં તેની વીરુદ્ધ વર્તનને રાષ્ટ્રીય વેપારીઓ
ને ઘણીજ મુશ્કેલીમાં મુક્યા હતા અને એવડામી
સ્ટીમર તેમનો માલ મંગાવવા માટે રાષ્ટ્રીય વેપારીઓ
અને આગેવાન મહાસભાવાદી નેતાઓની વીનંતીઓ

ને ન ગાળનારી અને સૌથી કોંગ્રેસ સ્વયંસેવકોને પકડી રંગ કરતી વેળાએ જેલમાં મોકલાવ્યા તે વેપારીએ નવેમ્બર રાષ્ટ્રીય વેપારીઓને વેપારમાંથી દુર કરવા સરકારમાં સેવક મેળવ્યો અને જે જાતનો વેપાર તેમણે ત્યારે પણ ન કરવો એવો નવી જાતના વેપારની સરકાર પાસેથી મોનોપલી મેળવી. અને સારો લાભ મેળવ્યો.

અને રાષ્ટ્રીય વેપારીઓ કે જેણે ખુબ કામમાં મદદ સત્યાની લડત વખતે ભારે ભોગ આપી અને પરદેશી સ્ટીમર કંપનીઓમાં દુરંદેશીના દેખાવોથી માત નહિ મડાવવાનું કોંગ્રેસના આદેશને માન્ય રાખ્યું અને તે માન્ય રાખતાં તે કંપનીઓએ વેપારીઓના વજનગાળી અને ડામોડાલના બીલોમાં થયા રીબેટ અને રીબેટમાં તે વેપારીઓને મોટી નુકશાનીઓ ઊતરિયા અને તે વેપારીઓએ વીસ વરસ પછી અત્યાર સુધી કોઈ પણ કારણ વગર કેવલ સવિનય ભંગની લડતને અને કોંગ્રેસના રચના બંધ કાર્યક્રમને ટેકો આપ્યા સિવાય કોઈ પણ કારણ વગર આજે ઇ વરસ થયા વેપાર વગરના થયા છે. બોમ્બે ગાજરા અરજંટ એજીટેશનના ~~કોઈ પણ~~ સેવ્યો અત્યાર સુધી ઝબાણીત પણે વર્તિયા છે. અને તેમની વીરૂદ્ધનો

કોઈ પણ દાખલો હજી સુધી કરાયો નથી. હવે કું ~~[illegible]~~
હિન્દમાં પેના માલના બોકડા આપની સમક્ષ રજુ કરું છું

અનાજ દાણા લાટ આયાત હિન્દમાં	અનાજ બીયા આટો નિકાશ હિન્દમાંથી
૧૪૦૦ ૦૦ ૦૦૦	૧૯૩૮-૩૯ - ૨૩૦૦ ૦૦ ૦૦૦
૧૦૦ ૦૦ ૦૦૦	૧૯૩૦-૩૧ - ૧૬૦૦ ૦૦ ૦૦૦
૧૦ ૦૦ ૦૦૦	૧૯૨૧-૨૨ - ૨૨૦૦ ૦૦ ૦૦૦
૩૧ ૦૦ ૦૦૦ -	૧૯૨૨-૨૩ ૧૮૦૦ ૦૦ ૦૦૦

ઉપરના સમય દરમ્યાન કુંટોળ આવ્યો અને અનાજની ખેંચ ઊભી થઈ અને દીવસે દીવસે વધ્યાજ ગઈ વચ્ચમાં થોડા સમયના બોકડા કયો મલી રોમ્યાનમો

આયાત હિન્દમાં

૨૦૦૪ ૦૦૦૦૦ - ૧૯૪૪માં
૬૬૧૪ ૦૦૦૦ ૧૯૪૬માં
૬૬૩૬ ૦૦ ૦૦૦ ૧૯૪૭માં
૧૨૬૪૦ ૦૦૦૦ - ૧૯૪૮માં

હવે ૧૯૪૬ ફિનાં સાલું વચ્ચે અત્યાર સુધી ઝણા બાબતનું અનાજ વધુ આવ્યું છે:

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ઉપરના આંકડા ઉપરથી જાણી જવાય છે કે અનાજની તંગી દીવસે દીવસે આપણે ખેતી તરફ ધ્યાન દેવા લાગ્યા છતાં વધતી જાય છે એ બધાનું કારણ સૌના કુટુંબ છે એમ ધણા અનુભવી અને વિશ્વાસુ લોકો માને છે કુટુંબોથી બહુ લોકોને ખાનારી ભાવા મળવા પિછે તેઓને શીંક્ષા થાય છે અને તેથી ખેતી ઉપરથી તેમનું મન ઓછું થાય છે કોઇના નહીં આપણે બરાબર ત્યાંના સ્થાનીક બજાર ભાવ કરતાં બજારભાવ કબજે ભાવો આપી અનાજ લોકોની આયાત કરીયે છીએ ઉદ્યોગ ધંધો આપણે રહ્યો ના ભાવથી મજુરની આયાત કરી અને અહિં હજી બેકારી વધતા જાય છે તેથી બહુ લોકોને રસ ઓછો થતો જાય છે

અને સિવાયમાં આપણે અનાજ શહેરોમાં આવે ત્યારે ભરપેટ આયાત થયેલ અનાજ ઉપર આપણી અધ્યક્ષ સરકાર સબસીડી આપે છે ભરપેટ શહેરોને ઓછા ભાવે અનાજ મળે અને ગામડાંઓ કે જેમની આવક શહેરોમાંના રહેવાસીઓ કરતાં ઓછી રાય તેમને ઓછું અનાજ મળે છે ભરપેટ આબોહવાથી અને ઓછું અનાજ જ્યારે શહેરોમાં વધારે ઉગાડી અને સસ્તું અનાજ ગામડાંઓ દેશ કુદરતની મહેનતની

મજુરી અને એવરેજ ત્રણ રોજની સવા રૂપીઓ ત્યારે ગરીબોએ આપણે ઊદ્યોગીક મજુરોની આવક તેમનો પગાર ઊપરોક્ત તેમને ત્રણ રોજનું કીંમ રૂપીઆ મોંગવારી ભથ્થું મળે. અને દર વરસે બોનસો મળે. અને માડા સાત કુટુંબ ની મજુરી. તેથી ગામડા આના ખેતી કરનારાઓને ઘણીજ રસ ઓછો થયો અને ગામડાના મજુરો ગામડા છોડી અને શહેરમાં આવવા લાગ્યા તેથી ખેતી ઓછી થતી જાય છે અમલની સરકાર થી વધુ મજાર ઊગાડો ની જરૂરીયાત કરી. અને ત્રણ વરસથી અમેરીકા પોતાના ત્રણ જેવી જ દુશ્મન જાપાનો સાથે અમેરીકા આવ્યા ત્યારથી વધુ મજાર ઊગાડોની ખુબજ જરૂર પડી પણ ખેતીમાંથી કરનારાઓને જે રસ પેદા થયો

૧૯૩૯-૪૮ કરતાં ૧૯૪૮-૪૯માં સમગ્ર નો વાવેતર
૩ ત્રણ લાખ એકર જમીન માં ઓછો થયો
૧૯૪૯-૫૦ કરતાં ૧૯૫૦-૫૧માં ઓકાનો વાવેતર
ત્રણ લાખ વીસ હજાર એકરમાં ઓછો થયો
૧૯૫૯-૬૦ કરતાં ૧૯૬૦-૬૧માં બાજરીનો વાવેતર
દશ લાખ એકરમાં ઓછો થયો
૧૯૫૯-૬૦ કરતા ૧૯૬૦-૬૧માં જુવારનો વાવેતર
અગિયાર લાખ એકર જમીનમાં ઓછો થયો

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આમે આંકડા વાવેતર ના જોતાં નમી ખાતરી થાયછે
કે અનાજની ખેતી ઉપર ખેડુતોને રસ સ્હેજ ઓછો આંપણે
છે. દિવસે કુવાડો અંદર જમીન દર વરસે ઓછી જાયછે ને જમીનમાં દરેક પ્રાંતિક સરકારો પોતાનાથી
સાજે ટેકારેથી ખેતી કરાવે તો દેશમાં ઘોખો અનાજ
વધુ વધારે પેદા થાય

અને રાજે અનાજની લેવણી ની વ્યવસ્થા પ્રાંતિક સરકારો
પાસે છે તે લેવણે ની વ્યવસ્થા વેપારી મહાજનોને
સોંપવી જોઈએ તેમાથી અનાજ બગાડી જતાં બચશે
અને જે પ્રાંતો ને જે અનાજ જોઈતા હશે તે તેમના
અનુભવથી તે પ્રાંતોને મળી રહેશે

દાખલા તરીકે "ઘોખા" એ એવી વસ્તુ છે કે તેને
અનુભવી વેપારીઓ હસ્તક સોંપાય તો તેની ક્યારે
અને કેવી રીતે ખીલવણી કરવી કેટલા દિવસ બાદ
કેવી રીતે ચોખવી અને તે ઘોખા ક્યારે બજારમાં
વેચવા તેની સમજ વરસોના અનુભવીઓને વધારે
હોય. હાલમાં રેલવેમાં મળતા ઘોખા અને હલકું
બજાર માંથી મળતા ઘોખા એ બન્નેની સરખામણી
કરતા હલકાના બજારના ઘોખા એવી જાતના મળતા
હતા કે તે તેનાથી ઘોખા ધુટા થાય અને વધારે

માણસો તરફાજ મોંઘા મોંઘી જમીનો કે તેથી મોંઘાનો મેટલોજ પમ હોવા છતા ઘણા માણસોમે ઘુટણી આવી વેકરિ અનુભવીઓ એમ માનેછે કે સરેરાસ એકરાના ચોખા જેવી રીતે આપવામાં આવેછે તેના કરતા પણા જેમ જમીનના મોંઘા હોયતો દરેક 2+1 આપવા જોઇએ
મારે આગળી એ બાબત ઉપર ભાર મુકી અને હોય ને વધારે ફાયદો થાય તેવા પગલાં ભરવી જોઇએ
મોટાભાગે દરેક જમીન માસ્તરે ૭૫ 2+1 સજાઇનો ખેતી ઉપર ભાર છે તે દરેકમાં દરેક પેદર 2+1 શેરડીના કામદારો માટે કુટાડો કરવા ખરચીને રેશનોગો માલ રાખવો એ વાજબી નથી.

કદાચ થોડો સમય ભાવો વધશે તો બારે મહીનામાં ખાતુ તે બીજનું ઊતરાણ વધારી નાખશે અને ભાવો વાજબી સપાટી ઉપર આવી જાશે
જે દરેકમાં ૭૫ 2+1 મજુર ખેતી ઉપર જીવન ગુજારે તે દરેકમાં અનાજ ઉપર અંકુશ વાજબી ગણાય નહિ એવા તુરત અંકુશ કાઢવા તેના પરીણામ સારા નહિ આવે. પણ ધીમે ધીમે અને પછી એમ અંકુશો ઓછા થશે તોજ ખેતી ની ઊપજ વધશે.

---

૮ ૪૦

છેલ્લા ત્રણ મુંબઈના સોખાના વેપારીઓ માને ૬ વરસ થયા તદન ઘેઘા વગરના બેકાર બેઠા છીએ અમોને સોખાનો વેપાર કરવાના લાયસન્સ આપવામાં આવ્યાછે ગામ માં અમારો વેપાર ગયો અને ગામના મુંબઈની ગાદીના ઘડામ વખતે અમારા તે લાઈનમાં ઘણા વેપા ૧ સોના ગાદામાં એતા તે ઘડામ વખતે ગાતામો ઘણા નકરા પામ્યા અને ફક્ત થોડા વેપારીઓના ગોતામોરહ્યા તે વેપારીઓ પાસે વેપાર મેઈ ન રહ્યું તેથી ગોતામોના ખાડા બંધ વેપારે પોસાય નહિ તેઓ ઘણા વેપારીઓએ તે ગોતામો ખાલી કરયા

હમણા મુંબઇના ફિયદા મેલ્યાછે કે નવેસર મેઈ ગોદામ આપણને ભાડે મળી શકે નહિ જુના ભાડુતો રાખતે જ રહે તેથી સોખાના વેપારીઓ બીજો મેઈ પણ વેપાર કરી શકે તેવા તેમની પાસે સાધન રહ્યાનથી તેમ લુલડાળની સ્વદેશીની હડત વખતે તેમને સ્વદેશી સ્ટીમર કંપનીઓની રચરાઇમાં ઘણું ખમવું પડ્યું છે અને છેલ્લા ૬ વરસથી તદન વેપાર બંધ રહેવા સોખાના ઘણા વેપારીઓની દશા દુખદ બની ગઈ છે એ સોખાના વેપારીઓ માના અત્યાર સુધી કોંગ્રેસને વફાદાર રહ્યાછે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૧

અને અત્યાર સુધી સંભાળીને ચલાવ્યા છે અને ચોખા
ના વેપારીઓએ લુત ફાળમાં કોઈનાયે અનાજની બહુ
વધારે ખોટ આપ્યા છે

માટે આપ સાહેબ આ બાબત ધ્યાનમાં લાવી ચુંબઈ
ના ચોખાના વેપારીઓ રાજી મોજથી રહે તેવી રીત
કરી દેવાની આપશ્રીને

બીજું ઊપરના આંકડા પ્રિંગરે જોતાં આપ સાહેબ
એ બાબત ઊપર વિચાર કરશો અને આપે નક્કી કરેલા
ભાવ માનવું છે કે અનાજની વધારી વેપારીઓ
મરજીને અનુસાર પોતાના સરકારોને કરારોના બધી
આધો ધરો અને વેપારીઓને રાજી મંત્રી રહેશે
દેશમાં થતાં અનાજ બગાડમાં બચાવ થાશે અને
દેશમાં થતાં અનાજ બરોબર વ્યવસ્થાના અભાવે
બરાબર થઈ જાય છે ઘેર બારે વજનમાં મધ્યસ્થે
ધોરાસણામાં એમ નિયંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું કે
ગુજરાત અને બીજા કારણોને બદલે અનાજના ભંડારો
માં 30 થી 35 લાખ ટન અનાજ બગાડી જાય છે
પણ વેપારી મહાજનો પાસે વ્યવસ્થા હોય તો આટલું
અનાજ બગડે નહિ બીજું અનાજનો પ્રશ્ન આપણે
દેશમાં હાલ ભારે મુંઝવણ ભરેલો બની ગયો છે

- अहं का संबंधविच्छेद जाय. तो अच्छी जनवाणी
  — कथा होगी
- मेरे पोलीस अधिकार काके पंडाके जनवाको नेपाकारे
  मे रंकटने मुक्त की या दोने हो. संघशक्ति मे मिल.
  रहे हो. विकीन काके घरके नेपाकारे को रंकट से
  मुक्त की याजाय.

आज्ञाकारी मित्र सेवक.
— एस. एन. विद्वान

કલ
વાદેરે ના ઇ રૂ દેખને બાપુ પડે
ઠંગમય વાદ્ય જો ચ પે ઠંગાલદાતો ફેનો ચ
વેપાર રોજગાર ખરીદ ણ
કુટુંબ ઠગ ણ ઉમરપાય બેકોનોમિ

મારે પાસે કુબેરે વેપે ટુંકુ ધન દોલત
પેમેન્ટ પર વસ્તુ આપવામાં આવે
તે મુજબ પૈસા ન લઈ શકાય તેની
બાબતનો ખુલાસો કરવાનું તેની
કોઈ જાય તેટલો ખુલાસો કરવો પડે.
પૈસા બેન્કે ખાતર પટ્ટા પૈસાનું
ચાપણી વેપાર બેન્કરોને તે ટુંકા
મારે પેમેન્ટ મુજબ કરો પણ
બાબત ખાસ પૈસા પુછું કરવો
પડ્યા મારે બધો ખોલો પેસાંથી
કરવું પડ્યું મારું છું.
કારણ તંદુરસ્તી છું. પેમાપર માલ
ખુલાસો તેવી છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારે ભાષા શીખ
ગુજરાતી-ફ્રેંચ-મરાઠી-હિંદી-અરેબિક
પોર્ટુ-મુલ્તાની-પંજાબીગણિત-સીન
LITAL:INGLIS ONLI
MAT BIJNES
મારો ઇલાસીના અનાજ ફોળ જે
ગોજપુરીના કોમકુ બ્રેતું વાંચ
લખી રાકુ છુ ઉગાસીરો સારો બોલ
રાખ્યા રાકુ છું-ભાષુ ગુજરાતી
બોલુ છું- પોલ બોલાર છું
૬૦ વરસની ઉંમરછે. ૧૮૮૬ની સા
લમા અમુ ઉપર રહી બબ્બરેમો
પોંદરા ઉતારી રાકતો હતોતેપાછછે
ફોરે ફ્રેંચ દેશ મોટરો બોલ્યું
ઘણાં મોટાકારોછે બેમોટરોબ
બબ્બ- મારીબોલકુની ઉમેરછે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારે છોમાસા ની રૂપેલ દિવાળી
દેશ ને પણ્યોજ કોયદો દેખાડો
મારે એકેય ના બાવલાનું
પ્રાણ મારું માહરું અને પાછા
રહ્યા કરે છે. મારે કોયડો ઉકેલવું
કુણા રેવું કુણાર મારવું તે વગેરેના
ઉકેલાયે અને પણ ઘણા ખોયે મળી
જાશે તો છેવટે કોયડા મારે પાછા
પડી જાશે. મારે મારે મારવા
લોહ્યું મારું રે, મારે એકલા ચાલો
મારો મારે બાકી ના કરવાનું મારે બળ
કોયડો ઉકેલવા ની ચાવી
ચાવી દ્વારા

ટીપ્પણી :- ૫૮-માંના કોયડાઓનો ઉકેલ-
ઉકેલના કોયડાઓ કોયડાઓ ને બદલે જોડકણાંઓ
ના જવાબો કોયડા પ્રમાણે કરવા કહ્યું છે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ખાંડ સબંધી :-

ખાંડમા સુગર કેટલી વાપરવી એનો નિયમ કરવાનો સરકારે કાયદો કર્યો છે. ખાંડ ઉપર કંટ્રોલ રાખવાથી ખાંડના વેપારીઓ ઉપર ઘણી મુશ્કેલીઓ આવી પડે છે. ખાંડ ઓછી મળવાથી ખાંડના ભાવ વધી જાય છે. ખાંડ ઓછી મળવાથી ખાંડના વેપારીઓ ખાંડ ઉપર જે મોટી રકમ રોકી હોય તેના ઉપર વ્યાજ ચડ

ગોલવડ (~~[illegible]~~ જુનાગઢ) તા. ૧૭/૬/૫૯

માનનીય. નાયબ પંડ પ્રધાન..... શ્રી. વલ્લભભાઈ પટેલ

~~[illegible]~~ --

[illegible] ની [illegible] મધ્યમ વર્ગનાં [illegible] ની [illegible] છે. [illegible] ખેત [illegible] જીવવાનું [illegible] આજકાલ [illegible] આપણી સરકારે [illegible] નીચલા વર્ગને ઊંચે લાવ- [illegible] ઉપલા વર્ગને નીચે [illegible] પણ [illegible] વચલા વર્ગનો [illegible] કોઈ દિવસ [illegible] યાદ કરીઓ છે? વચલા વર્ગ શું આવો ગુન્હો [illegible] કરીઓ છે કે આજે વચલો વર્ગ કેટલો બેકારી થી [illegible] સરકાર [illegible] દરેક જનનાં [illegible] અંકુશોમાં લઈને જો વચલો વેપારી વર્ગ [illegible] જીવન નિર્વાહ ચલાવતો હતો તો [illegible] આજે [illegible] બેકાર [illegible] થઈ ગયો છે. સરકારે જેવા વેપારો પોતાના હસ્તમાં લઈ લીધા છે. તેવખતે [illegible] ઝાટકો નીચલા પણ જકાયો છે. વચલા વર્ગનો વેપારી કે જેના ધક્કમાં એક કમાવનાર અને દાટ માણસો ખાનાર આવા વર્ગનો વિચાર પણ કરીએ નથી. તો સરકાર [illegible] ઉપલા વર્ગની અને ઉપલા વર્ગનીજ છે કે કેમ તે સમજાતું નથી?

કારણ વચલા વર્ગની દાદ કે ફરિયાદ કોઈજ લેતું નથી. ઉપલા વર્ગના વેપારીઓ કે મિલમાલીકો (લુંટીખોરનો) નફાખોરીમાં લઈને વચલા વર્ગનાં દેશનાં લાખો વેપારી ઓ આજે બેકાર બન્યા છે તેનાં મોટે સરકારે શું પગલા લીધા છે?

આજે આખી વેપારી આલમને [illegible] ભારે [illegible] જબ્બર હડકો પાયો છે પણ દેશનો વેપાર એને દેશનું ધન જેમ બેકુલ ગણાય છે તેમ વેપારીઓ પણ ગણાય છે. વેપારીઓ સુખે તો દેશનું આરથીક તંત્ર મજબુત રહેશે નહીતો આરથીક તંત્ર નમસે નહીં એની ખાત્રી માનશો

અનાજ અંકુશો

અન્ન ઉત્પાદન બાબતમાં જ્યા સુધી અંકુશો રહેશે ત્યા સુધી વધુ અનાજ ઉગાડો, સફળ થશે નહીં. કારણ ખેડુતોને જેમાં વધુ પૈસા મળે તેજ અનાજ વધુ ઉગાડે છે. મોટે ભાગે વરસ સસ્તા અનાજની દુકાનો ચાલુ રાખી અનાજ ઉપરનાં અંકુશો ઉઠાવી લેવા જોઈએ. સસ્તા અનાજની દુકાનોથી અમુકજ આવક સુધીનાં માણસોને અનાજ આપ્યુ આજે પરદેશોથી અનાજ લાવવા સરકારનો કરોડો રૂપીયા ખરચ થાય છે. માટે જો આવીજ નીતી ચાલુ રહે તો દેશનું આરથીક તંત્ર તુટી પડ- વાનો સંભવ રહે છે અને સરકારની શક્તી અનાજ પાછળજ વેડફાય જાય તો બીજા મહત્વનાં કામો કરવાનો અવકાશજ નમળે. લાગતા વળગતા સત્તાધીશો તો રેશન (અંકુશ) કાઢી નાખવાની વિરોધ દેખાડે છે કારણ અંકુશ રહેતોજ તેમનું હીત છે વળી આજે દેશમાં આંકડા જેનાં દરેક ચોમાસે બીજા જાડીનાં અનાજો જુવાર, બાજરી, ઘંઉ, મકાઈ, જવ, વિગેરે ઉપરથી અંકુશ ઉઠાવીલેવા જોઈએ

આ વરસે દેશમાં દરેક જગ્યાએ સારામાં સારો પાક છે તો આવતુ ચોમાસું સારો પાક આવેતો ૧૯૫૧ નાં બેસતાં વરસથીજ નીકળીજાય આમ આશા છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ફ્રમ

તારીખ:- ૧૫-૬-૪૨

મેહરબાન હોમ મીનીસ્ટર સાહેબ - બહાદુર આફ્ટ
ઈન્ડિયા - દિલ્હી.

27

જી

નીચેસહી કરનારની સલામ સાથે નમ્રતા પુર્વક અરજ ગુજારે છે કે મારા ભત્રીજા ચુનીલાલ ભગવાનજી પટેલ ઉમર વર્ષ ૨૫ રહે. ગામ કે પોસ્ટ તા. વીરમગામ જીલ્લો અમદાવાદ વાળાને તા. ૧૩-૬-૪૨ ના રોજ ડીટેન્યુ કરવામાં આવ્યો હતો, અને તે બદલ મને કોઈ જાતની ખબર આપવામાં આવેલ નથી.

...અને કે ગામના કે. કે. વી. પી. પટેલ બહાદુરને ઓળખે છે, વળી તેના બાપને મળેલ છે.

To, Mr:- Rughubandu Pooja- Office No. 41 of 1948.
Rampalsingh. Resident of the D.I.L.P. C.I.D.B.P.
Surat City, Surat. Dated:- 16th Dec:- 1948.

Sir, I write to inform you that your application
dated- 2-12-48. bearing No. received in this office
has been forwarded to the D.I.L. V.P. Ahmedabad
for disposal. Further communication if any in this
connection may please be addressed to this office
direct.

Yours faithfully

Sd:- [illegible]
for D.I.L.P.C.I.D.B.P.

Copy with Compliments to the D.I.L.P.V.R.
Ahmedabad along with application dated-
2-12-1948 for disposal.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

No 126 of 1948.
Ahmedabad. 24th Dec. 1948.

To, Mr:- Rajbahadur Singh.
Kimpul Singh Resident of Surat
city. Surat, Sutharmoholla Surat.

Sir, With reference to ~~his~~ your application
dated 21-12-48. I am to inform you that it is
receiving attention.

Yours faithfully.
D.I.K. & Police. N.R.

S.C.T/24-12.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

No. 126 / 1949.

Ahmedabad. 11th Jan-1949.

From Mr:- Rajbahadur Singh. Rampal Singh. E.S.4. Ex-; Police constable Suthar Wad- Nanpura-Surat.

Sir with Reference to my application dated- 3-1-49. Came to inform you that it is receiving attention.

Yours faithfully.

Dy. I.G. of Police, W.R.

S.G.T./11-1.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

No: 1261
Ahmedabad. 25th Jan. 1949.

To, Rajbahadursingh.
Rampal Singh. at:- Vanpura
Suthar Wad- Surat:-

31

Sir, With reference to your application dt.
I am to inform you that it is under consideration
your case with full
details | S. P. or Police

No. 1261 Ahmedabad. 27th Jan. 1949.

To. Rajbahadursingh. Rampalsingh,
Ex-constable (Surat dist.)
Nanpura- Luthar Wad-Surat.

Sir, With reference to your application dated. 24-1-49.
I have to Inform you that, I have forwarded to
your application. to the D.S.P. Surat for direct.
disposal. Any Further reference in the
matter should be address to the Offices.

Yours faith fully.
Dy. A.S.I.

Deputy. S. P. of Police. N.R.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

To Rajbahadursingh Rampalsingh. No. 43-C. Poona-30th July. 1948.
ES 4 Co. Kamtasingh. Es. 9.
at:- Uttarpura - Dist:- Raibareli (U.P).

Sir, With reference to your application dated 18-4-49. & 11-6-49. address to the government of Bombay. I write to inform you that your request for Reinstatement in the police force can not be entertained as you were found unfit for Retention. in the department by the D.I.G.P. Surat.

D.R.S/-26-[illegible]/49.

Yours faithfully.
Asstt. Inspector General of Police.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

No: 126

Office of the D.I.G. of Police
Ahmedabad 22.2.64

To,

Ex-Constable Raghubhadursingh
Pratapsingh Nanpura - Sutharwad - Surat

Sir,

With reference to your application dated 11-2-64. I have to inform you that your case is under consideration of the D.I.G.P.B.P. Poona.

Yours Faithfully,

Sd/- D.I.G. of Police. N.R.

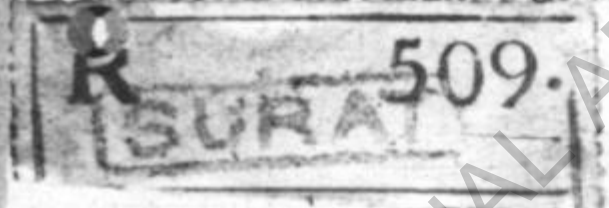
NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

509
ડાંગી
મહારાજા શ્રીમાનસિંહજી મહારાજ
ડાંગરૂ સ્ટેટ ડાંગ
The Home Minister
Govt of India
Delhi

દાહોદ.

NATIONAL ARCHIVE OF INDIA

ALL OFFERS ARE SUBJECT TO REPLY BY RETURN UNLESS OTHERWISE ARRANGED.

DEVJI SHIVJI & CO.
COLLIERY AGENTS.

BEST BENGAL COAL SUPPLIERS
AND
BROKERS

TELE { GRAMS: "DEVJI SHIVJI."
PHONE NOS 48 & 49 JHARIA.

P. O. JHARIA, (DIST. MANBHUM.)

JHARIA, ... 1936

[redacted] ના. ભુખણે તો આપના. Officer.

Honorable Sir Homy. Modi સાહેબ

ના. United Provinces

ના. Govt. ના. આદે ના. આપના. ના. Head

Master છે

આપ આપણને દુર. કરવા. માં દરેક. કોશીશ કરીશ

કે આપે તો. કયા ભુલ કે ગુનો. કર્યા છે. અને ભુલ

ના. કારણે. ના. આપણા આદેશ તો. આપ. આપે. દરેક આપણને

ના. તો આપણને આપવા) તો. આપ. આપે. કોઈ પુરા. કરો.

કોઈ પણ. કારણ તો આપણને કોઈ કોઈ આપ ના. આપણે

તો. ભુલ છે તે આપ. આપણે. કરવા. કરીને

આપણે આપણે આપણે. આપણે. તો. આપે આપણે. આપ. આપણે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રીયુત ગાદરેજ ની વફાદારી ભરી સેવા માં

Honorable Deputy Prime Minister
Government of India
Birla House.
Fort Bombay

ઝાળ લકુવો — વનસ્પતિ ઘીનું પરિણામ!

રાસાયણિક ખાતર લકુવાનાં રોગો ઘણા દાયણ પ્રદેશોમાં દેખાય છે અને ફેલાતા જાય છે. તેને રોગોના વૈજ્ઞાનિક કારણો અનુસાર અને ઉપાયો છેલ્લા વિસ્તારમાં થોડા સમયથી લાગવાથી મારે પણ મારા બેય લકુવાના રોગના બારે મારા અનુભવ અને જાણકારી મારે પણ અનુભવ થયો છે તે સર્વે, સમાજનો ખાતર મારે આવશ્યક ગણી કરું છું.

આ રાસાયણિક ખાતરથી વનસ્પતિ ઘીનો વધુ પ્રચાર થયો છે. [illegible] વધુ પ્રમાણમાં કૃત્રિમતો બનાવે છે. કારણકે આપણે શરીરમાં માત્ર ઘાસણમાં [illegible] નથી મળતા તેવા પદાર્થો [illegible] શરીરનો રક્ષણ [illegible] આપણે [illegible] તેનો [illegible] પડે છે.

આપણે [illegible] ઉપાય [illegible] ઝાડ, [illegible] ઝાડ [illegible] [illegible] [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Stockists & Commission Agent

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Copy

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Copy.

No. Trans./111/49

Office of the Controller of Accommodation, New Law College Churchgate Station, Bombay 1

19th July 1949

To. Kanji Kalidas Jewellers
99 Gandhi Market Kalbadevi Road
Bombay 2

Subject:— Transfer of Tenancy —

Sir,

With reference to your letter dated the 21st April 1949 addressed to Messrs. [illegible] on the subject mentioned above, I have to state that you may consult your legal advisers in the matter.

Yours faithfully

for Controller

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Personal

47

Shri Sardar Vallabhbhai Patel
Grah Sachiv, Hind Sarkar
Birla House
Local Opposite Presidency Road
Marine Drive Road
Bombay 20

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

SHRI

BOMBAY JAIN SWAYAMSEVAK MANDAL.

હસ્તક ચાલતી પ્રવૃત્તિ
શ્રી જૈન સ્વયંસેવક બેન્ડ,
શ્રી જૈન વિશ્રામ મંદિર,
શ્રી અનુકંપા ફંડ,
શ્રી આંદા માવજત,
અંતિમ રાહતકાર્ય.

Shri Godiji's Chawl, 2nd Floor,
20, Pydhonie, Bombay, No. 3.
શ્રી ગોડીજી ચાલ, બીજે માળે,
૨૦, પાયધુની, પોસ્ટ નં. ૩.

મુંબઇ, તા. ૧૪-૬-૧૯૪૯

ઉદ્દેશ.

આ મંડળનો ઉદ્દેશ જૈન તેમજ જૈનેતર બન્ધુઓમાં ભ્રાતૃભાવ પ્રગટ કરવો તેમજ જૈન સમાજમાં ધાર્મિક, નૈતિક, સામાજીક અને રાજકીય ઉન્નતિ થાય તેવા ઉપાયો લેવા અને તેવા કાર્યોમાં તથા ધર્મને બાધ ન આવે એવા મહાસભાના દરેક કાર્યોમાં તન, મનથી સેવા કરવા રૂપ છે.

નિયમો.

આ મંડળમાં ૧૬ વર્ષ ઉપરની ઉમ્મરનો દરેક જૈન બન્ધુ સ્વયંસેવક તરીકે દાખલ થઈ શકશે.

દાખલ ફ્રી રૂા. ૧ એક તથા વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૨ બે લેવામાં આવશે.

સહાય.

રૂ. ૨૦૧ અને તેથી વધુ આપનાર પેટ્રન
રૂ. ૧૦૧ ,, ,, લાઈફ મેમ્બર
રૂ. ૫૧ ,, ,, સહાયક મેમ્બર
રૂ. ૫ ,, ,, વાર્ષિક મેમ્બર

મંડળ હસ્તક ચાલતી બેન્ડ વર્ગ માટેની સહાય આભાર સાથે સ્વીકારવામાં આવશે.

સેવાનું આમંત્રણ આપનારને સૂચના.

સ્થાનિક આમંત્રણ ઓછામાં ઓછા અડતાળીશ કલાક પહેલાં અને બહારગામનું આમંત્રણ ચાર દિવસ અગાઉ મંડળ ઉપર આવવાથી મંડળની અનુકુળતા પ્રમાણે સ્વીકારવામાં આવશે. બહારગામના આમંત્રણ માટે થએલ ખર્ચ આમંત્રણ આપનાર પાસેથી લેવામાં આવશે.

પત્ર વ્યવહાર ઉપરના શીરનામે કરવા વિનંતિ છે.

શ્રી મહાવીર પ્રિન્ટિંગ વર્કસ મુંબઇ. ૩

૫૫

શ્રીમતી મણિબેન પટેલની સેવામાં.

બી. બીનંતી કે દિલના બાપુ વડાપ્રધાન શરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ ની તબીયત સુધારા ઉપર આવતી જાય છે. તે માટે પરમ કૃપાળુ પરમાત્માનો આભાર માની દીલથી ઇચ્છીએ છીએ. બે બોલની પત્રીકા સેવામાં આ સાથે મોકલાવેલી અમારા આમંત્રણ પત્રીકા રજુ કરીએ. અને બેબોલની ચુકેલવાનો શુભ સંદેશો અમારા મંડળને મોકલવા કૃપા કરો એવી અમારા તરફથી આપ બીનંતિ કરી આભારી કરશોજી.

બી. સેવક

લક્ષ્મીચંદ ગુલાબચંદ ઝવેરી

દીપચંદ એમ. શાહ,
માનદ્ મંત્રીઓ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કુંદની પ્રજાના વહાલા સરકાર શ્રી -

આપ જેવા મહા પુરૂષ જાવજીવનો સંપો દેશના હીત ખાતર વડોદરા જેવા પ્રગતિશીલ રાજ્યે ઈંદી સંધ સ્થાપેનું જોડાણ કબુલ્યુ શરદબાગના વહીવટ મુકેલ ઓની પ્રજાને આશા રાખેલ પણ હાલતો વહીવટ અંધેરથી પ્રજા ત્રાસી ગઈછે સરકાર નોકરોના કુર જવલ્લેજ હાલની સરકારની માત્ર કામગીરી ડોમ જેમ લાગેછે આપી વહીવટતંત્ર સાવ બોરવાઈ ગયુંછે દરેક નોકરને વગર કારણે પણ જવાબદાર જેમાત્ર નોટીસ પડી છે પ્રમાણપત્રો આજેવધુ કુંકા પગારના નોકરને પણ વતનથી વધુ કુર જવલી હાલની કારમી મોંઘવારી ની જાંસમાં તેને ગુંગળાવી જેકાર બનાવાની -- નાની ના-તાબાશો ની ઝુંપ વધતી ચાલી નોકરોની એકે સામટી જવલી ના પડાવી વહીવટતંત્ર પડ્યા સાવ બોરવાઈ ગયુંછે. અને તેથી પ્રજાની મુશ્કેલી ઓમાં પણ વધારોજ થયોછે.

છેલ્લા ઉપર વાંચીને માલતી બાપુલાલ મોંઘવારીથી - મધ્યમ નોકરવર્ગ સાવ મૃતપ્રાય જેવુ થવા જવા રહ્યોછે, તેવા સ્થીતી માં હવે તમને કુરજ યાદ નોકરી છોડવા જેવી સ્થીતી ઉભી કરવામાં આવેલ છે. આપ કૃપા કરી આના વીના કારણો પતી કુણડગત અટકાવવા વધતુ કુરશી પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા આપને દીર્ઘાયુષ આપે અને આપે ગરીબોની વધુ ને વધુ સેવા કરીને

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ૐ માન્ય મેવ જયતે ૐ

રામ રાજ્ય દાખલ કરવા બાબત

તા. ૩-૮-૫૮

પૂજ્ય બાપુજી,

સાદર પ્રણામ. આપ નામદાર દેશરક્ષકોના દેશ પૂજ્યોના દેશના પરમ પૂજ્ય પિતા વૃધ્ધ પરમ પૂજ્ય પ્રમુખ પિતામહો દેશના તારણહાર દેશના સરદાર સાહેબ શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલની પવિત્ર સેવામાં. મુ. મુંબઈ

મુંબઈ પોલીસ આપનો સેવક બાળક ભગવાનદાસ અને પરિવાર મજીઠા વાલા અને ભેળ પુરી વાલાના જય શ્રી રામ રામ અને અનંત કોટી સદ્ભાવ દંડવત પ્રણામ. બીજું નમ્ર વિનંતી સાથે જણાવવાનું કે હું આપ નામદાર સાહેબો દેશના ઉધ્ધાર માટે પરમ પૂજ્ય બાપુજીના જેટલોક કાળો આપેલો છે તેવા કારણે આખો દેશ અને સેવકોના પૂજ્ય આપ નામદાર અધારા સ્મરણ છો. હવે કરવું આપ નામદારને જેટલું કરવાની જરૂર છે અને તે એટલું કરવાથી આપનો પ્રભુનો નિકાલ તેમાંજ આવી જશે તે એટલું કરવું એ છે કે આપ નામદારને એક એવો પ્રોગ્રામ દાખલ કરવો કે જેથી કરીને આખા દેશમાં રામ રાજ્ય પ્રવૃત્તિ અને લાખો જવાબદારીઓના પ્રશ્ન દેશના દરેક નાગરીકના શીરે નાખી દેવો જેથી કરીને આપના માથેથી બોજો ઓછો થાય અને તેવા કરીને આપનો ત બોજ તદ્દન હલકો અને તેવા કરીજ દેશને આપની સેવાનો લાભ વધુમાં વધુ મળે. પરમ પૂજ્ય બાપુજીના સ્વર્ગવાસ પછી સમગ્રની રામ રાજ્યની જવાબદારી મુખ્ય આપનીજ છે. અને આપ નામદાર રામ રાજ્ય દાખલ કરશો તેવા પૂજ્ય બાપુજીના આત્માને પૂરી શાંતી થશે. પરમ પૂજ્ય બાપુજીના સ્વર્ગવાસ પછી હું આપ નામદારને એક પત્ર (રામ રાજ્ય દાખલ કરવા વિષે) લખવાનો હતો. પણ, નથી લખ્યો એનું કારણ કે મને પાકી ખાત્રી હતી કે રામરાજ્ય કરવા વીશે આપ બાલકુલ બીનતજ્ઞ નથી પૂરે એ મુખ્ય પ્રશ્ન આપ નામદાર કદી ભૂલો જ નહી, એવો મારો પાકો ખાત્રી હતો તેથીજ મે આપ નામદારને પત્ર લખવાનું માંડી વાળ્યું હતું. એ મારો ખાત્રી સાચો ઠર્યો છે અને પરમ પૂજ્ય બાપુજીના સ્વર્ગવાસ પછી બરાબર માસ પછી આ ડાલાના (માલ ઓને સંબોધીને રામ રાજ્યના પંથે પહેલા પ્રોગ્રેસ ઉદ્દારણ, લેખાડવાને જણાવેલ પણ હવે તો કૃતજ્ઞતાપૂર્વક પહેલા સરકારી નોકરોને અને પછી દેશના દરેક નાગરીકો એ રામરાજ્ય રૂપી તોળા તલવારનો ઘોર પડે આવતા દુઃખ થાય તેવો યોજના ખુદ આપ નામદારે તૈયાર કરવા બીજા નંબર પૂછી, વિનવણી કરું છું તો આ બીજે નમ્ર બાળકની વિનંતી બીજી દયાનું પૂર્વ લેવા નમ્ર અરજ છે. સેવકોને રાજ્યોને રાજ્ય ખાલસા કરીને (સ્વયંભૂ) જીન્દી સંઘમાં જોડી દીધાં તો રામ રાજ્ય દાખલ કરવું એ આપ નામદાર માટે કાંઈ વધારે કઠણ કાર્ય નથી. તો રામ રાજ્ય આપ નામદાર વીના કોઈ દાખલ કરી શકશે નહિ જ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપણા નામદારનતલબાયત માટ આખા દેશ પ્રધાના કરી છે એટલે મને તા પાકી ખાત્રી છે કે ઈશ્વર આપ નામદારને એક મહાન પુરૂષ બનાવાને દેશના વધુ સેવાનો લાભ આપશે. એક લોખંડી પુરૂષ તરીકે આપનામદારને તો સહુએ હુનાયા જાણે છે જ મારા અલ્પ બુદ્ધિના પ્રમાણે રામ રાજયની યોજનાના ઘોડાકે રૂપરેખા નીચે પ્રમાણે છે તે જણાવવાની રજા લઉં છું

(૧) આપણા રાષ્ટ્ર દેવજને મથાળે, આપણા રાષ્ટ્રના મુદ્રામાં સીંહના કથાળમાં, અને રાષ્ટ્રના મુદ્રા લેખ સત્ય મેવ જયત ના રૂપે નો સમાવેશ નથી તો તે થવો જ જોઈએ એવી મારી નમ્રવિનંતી છે. મારી માન્યતા મુજબ ઈશ્વર છે અને એ ઈશ્વરને આગળ રાખવાથી જ આપણને આપણા દરેક કાર્યમાં સફળતા મળવાની છે એમ મારા અનુભવે કહ્યું છે.

(૨) રામ રાજય ચાલતું હતું ત્યારે પ્રજાને કોઈ ગંભીર ગુન્હાના નામાંકિત કાયદાને તાલાંજલી લઈ અને કરે તેવું ભરે ને લાવે તેવું લણે એ સિદ્ધાંત મુજબ સખતમાં સખત કડક કાયદાઓ દાખલ કરવા જોઈએ એવા મારો નમ્ર મત છે.

(૩) ન્યાય મંદિરોમાંથી વકીલ મંડળીને કાયમના માટે રૂખસદ મળવી જોઈએ. આમ પ્રજાને ન્યાય મંદિરોમાં અદલ ઈન્સાફ પૂરો અને ન્યાય સસ્તો અને જડપી બનશે. અમારા પંચાયતી નામથી

(૪) ન્યાયાધીશોને બાબતે અમલદારો લાગવગ કે લાંચ રૂશવત જેવા ગુન્હે ના દૃષ્ટાંત દંડ ની સજાની જોગવાઈનો સમાવેશ.

(૫) ભય વગર પ્રીત ન હોય એ રામાયણના સૂત્ર અનુસાર માનવી માત્રને કાયદા નો ભય રૂપ એક તાપના ગોળા જેવો કાયદો દાખલ કરવો જોઈએ ત્યારે જ રામરાજય પ્રવર્તશે. ગુનાઓ અનેક પ્રકારના તેને ડામવાનો કાયદો ફકત એક જ એટલે સખત માં સખત કડક કાયદા ઓ શાસ્ત્રના નીયમ મુજબ ગુનો ને ફાંસી થવી જ જોઈએ રામરાજય છે એ શાસ્ત્રો અનુસારો જ ચાલવાનો પ્રવર્તે છે.

(૬) ફાંસીની સજા જ સત્ય છે. તેવા કારણે એ વાદ રજવાયના બધા વાદોના સોમાયત કરનારને ગોળીયો ડાર કરવા. દાખલા તરીકે કે. સામ્યવાદ. સમાજવાદ ક્રાંતિકારી વગેરે વગેરે રાષ્ટ્ર સેવક સંઘ હિંદુ મહા મુસ્લીમલીગ વગેરે દરેક વાદો ની સંસ્થાઓ ગેરકાયદેસર ઠરાવવા કુચ કરવી.

(૭) વકીલો જેનો બચાવ કરવા નીકળો પડો અને જેજ ખોટો બચાવ કરી જેટલી સજા તેના કુલાઈટને થાય તેટલીજ સજા તેમાંથી બચાવ કરનાર વકીલને થવી જોઈએ ને બેપરવા સનદ રદ થવી.

જય હિંદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

જ્યા સુધી વકીલ મંડળને કોર્ટમાંથી કાયમના માટે રૂખસદ
નહીં મળે ત્યા સુધી આપનામદારે રામરાજ્યના ખોટા સ્વપ્નો
ની આશા પૂર્ણ રાખવા ઈજારદાર છે વકીલ સાહેબ બોલ્યા
કે "મંડળ કે વકીલ મંડળ દેશમાં મોટામાં મોટી છે
એને વકીલ મંડળ દેશનું જગાડનું મુખ્ય છે રામરાજ્યમાં તો
કુ પૂર્ણ બાદશાહોની અદલ હકુમતમાં કુરાયા હતા તો
એટલે વકીલ મંડળને સ્થાન હતું નહિ વકીલો
ધર્મગુરુ બુદ્ધિશાળી છે તો મારફાડ તેમાંની મોટી લોનો
આપી દેવાની કે ઈજારદાર તરીકે જાહેર કરવા અત્યારે તો
વકીલો પામર થઈ પડ્યા છે. અને સરકારી સનદો લઈને અનીતીની
કુમાલા કુરી રહ્યા છે. એ વકીલ મંડળો માનવીની કુદરતી પંચાતનું દુકાન ખોટા
વકીલ છે. અને તેમાં નામદાર કે એમ. મુન્શી સાહેબના પત્ર સમાવેશ
એ ખોટા ઢપ્પુ દુકાનમાં સમાવેશ પામે છે. આપનામદારની ઈચ્છા
હશે તો હું તે પુરવાર કરી બતાવવાને બંધાએલ છું જ. આવા મ
દેશના મોટા નેતા થઈને ખોટા વકીલને શોભે તેવું કામ કરે તો
બીજા નાના વકીલોનો તો વાત શું કરવી.

(૭) આપનામદારે જ્યા સીમાન નામદાર જવાહરલાલજી તથા
સીમાન નામદાર રાજાજી એ પોતાના ખોટા વિચારો દુનીયા
લોકોને, નગર શ્રેષ્ઠી જોવા માટે ઠેર ઠેકાણે, ગામડે ગામડે મા
કલાને પુજનનો શું કૈયાદ છે તે જાણ્યો. અને અસલ દારો નો
શું આશય છે તે લાંબુ રહેવત કેવું કુ ઘર કેવું છે ને લાગવગ પણ
તે જાણ્યા પછીયા એ અનોખા બધા દર કેમ થાય તેવા વ્યવસ્થા
કરવા નમ્ર અરજ છે.

(૮) નામીમીતો માટે એક કડક કાયદા કરવાની નમ્ર અરજ છે
જે કોઈ નામીમાન દંડે કુરાઈ કુ સાધારણ પણ ગાળાગાળી કરનાર નો
રાજીનામું લેવું જોઈએ કારણ પાડવાને

(૯) ઉપરનું દરેક કાર્ય માટે આપનામદારને સાયુત ડૉ. જયરાજભાઈ
મહેતા જેવા પાંચ પચીસ સેવકોની જરૂર છે. તો લાવમાં જે સેવકો સેવા-
નો કોઈ બદલાની આશા વગર નિસ્પૃહી રીતે કામ કરે છે તેવા ઓને જ મોટા
પુરસ્કાનો ના લોભ પર મુકવા કૃપા કરવી કે જેથી લાંબુ કેવળ લાગવગથી
બંધ થઈ જશે જેવાકે મુખ્ય કરીને બાપા. સાયુત પરીક્ષિતલાલ મજમુદાર
સાયુત નરહરી ભાઈ પરીખ સાયુત દક્ષાબહેન જેવા. વાગે વાગે
કુ જેના ઉપર આપ નામદાર ખુદ નજરમાં રાખતા હોય.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(૧૦) લાલમા પાંચ વર્ષના માટે બધા યુદ્ધગામા બંધ કરવો અને આપનામદાર વચાર્યું કે બધા દેશવાસીઓ નામ પુ કે નામદાર રાજા જ વધા પુ કે મહારાજ-દેવકાર્ય તથા બીજા બધા દેશનો સાવડી આંબોની એક કોમરસ ભીમવો ને એમ્પાન દરેક કાર્ય માટે વિશ્વાસુ સેવકોની મુદ્ર નામદાર કરવો જ ઈએ જે વા દુકાનેં દેશના તંત્રમાં બધા બીજા બધા બંધ કરવા ઓલા બકરા ધુમો જવાક આમ કરવાથી દેશમાં શાંતી વ્યવસ્થા અને રામરાજ્યના પગલા મંડાવાથી તમામ કાયદાના ભયથી બોલવાને દરેક નાગરીક ના ફરજ પડશે

(૧૧) દેશમા વધુ અનાજનો પેદાશ વધારવા માટે વરસાદની મોકળ બાદ વધુ અનાજ પકવનાર ખેડુત ને પ્રોત્સાહક એકજ ઈનામ રાખવા કે પાકવો અને તે ખેડુત સવા લાખનુજ થાય રાખવા નમ્ર વિનંતી છે. અને ખેડુતો મા આંકડા કરતાં ઓછામાં ઓછુ અનાજ પકવનારનો જમાન જ પત્ર કરવો એવા કાયદા રાખવા કે પાકરવા કે નવા કરોને કરોડો રૂપીયા અનાજ ના બદલે પરદેશ જતા બચી જશે ને કરોડો રૂપીયર ખાડામા દરીયામાં ફેકતા બચાવશે)

(૧૨) જમ. ખેડુત માટે કડક કાયદાને ઈનામ તેમ દેશના દરેક વરગ માટે જેવા કે સરકારીનોકરો, દેશના તમામ મ્યુનીસપાલો. રૂલ્વે નોકરો દરેક દેશના નોકરો માટે અને મજુરો કારીગરો વેપારીઓ કારખા બનાવીયા અને આયત આયાના ઝગડા કરનારા આ દરેક દરેક નાગરીકો અને ઉમારત્તા આ દરેક દરેક નાગરીકો માથે પોતાની ફરજ નાખવી દેવી. એ ફરજોમાં જે ચુકે તેના ઉપર ધાય. એવા કડક કાયદો એટલે રોજ ઈડ રાખવાનો નમ્ર વિનંતી છે)

તા.ક આતો મારી અલ્પ બુધ્ધા પ્રમાણે મેં લખ્યું છે. પણ ખરો મારો માનીતો તો એ છે કે યુદ્ધ આપ નામદાર એવો રામરાજ્યનો, વરતો વેપ કરો કે જેવા કરોને દેશનો પ્રજા એ રામરાજ્યને વરતો ચાલતો થઈજાય હું તો એક અજ્ઞાન બાવકુ છું તો આ પત્ર લખવામાં મારો ક્રોધ ભુલ થતી હોયે તો અંતકરણ થી માફી માંગુ છું. લાલમા આપ નામદાર ના તબીયત નામ રોગ છતાં મુંબઈના પ્રજાની મુખ્ય દુઃખનો મુરઝેલો એ છુ તે આગવા યુદ્ધ આપ નામદારે મોકલ્યો ચોરાલાલ હતી તે પ્રજાદરબારમાં બોલાવીને

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible] તમો મળ્યા છો
ન્યાને મન તથા મુબાઇ ના દરેક નાગરીકો ને આપ
નામદાર ના તરફ અગાધ પ્રેમ ની [illegible]
જુએ છે. તથા આપે નામદાર ની દરેક [illegible]
એજ તો આપનો નમ્ર સેવક (મગનભાઇ ના [illegible]
ના રામ રામ અને સ્નેહ [illegible]

માટે ગામનામ
(મગનભાઇ દ્વારા પટેલ લાંબ પુરાને (મજુરાવાલા
કે. અંધારી મી રૂમો ઘરનં ૩૫.
આ [illegible] પાલ્યુકતાલ મકવાણા તથા મોડા બાપ
સામ ના ખુપડામાં મુબાઇ ને ૭

તા. ૬ પરમ પૂજ્યશ્રી મણીબેન ને નમ વિનંતી કે પરમપૂજ્ય બાપાજીને
આ પત્ર નામદાર માંયુક્ત વલ્લભભાઇ પટેલ
બારદાર સાહેબનો, તબીયત સારી રીત રૂધ્યો પછીયા
વંચાવવા કુપા કરવી એટલી મારી નમ્ર [illegible]
[illegible]
તા. ૬-૬-૪૬

પરમ પૂજ્યશ્રી મણીબેન પટેલને નમ વિનંતી સાથે જણાવવાનું
કે આ મારો પત્ર પરમપૂજ્ય બાપુજી વંચાવવા પધારો મને
જણાવવા કૃપા કરશો જી તમારો પત્ર મળ્યો છે પરમ
પૂજ્ય બાપુજીને વંચાવવો છે એજ લી. સેવક (મગનભાઇ ના રામ
રામ અને દંડવત પ્રણામ.

(93)
તા. ૧૧ જુ. લાખ દંડવત પ્રણામ ભાઇ ને કાયમ બનમો તહન બંધ કરવા માટે એ
ગુનો કરનાર ને એટલે લાંચ ખાનાર ને આપનાર બંને ને બધા
માટેજ જરત કરી નાકુ કાન કાપી અથવા ગાધેડે બેસાડીને ક્યાં
ગુનેજ કરે તે શહેરમાં કે ગામમાં ફેરવવાની કાયદો દાખલ
કરવાની નમ્ર વિનંતી કરૂંછે.

છેલ્લા આ બાબત ઉપર આપણા માનનીય મંત્રી શ્રી કિ-
શોરલાલભાઇ મશરૂવાલાએ હરિજન બંધુમાં અને વંદેમાતરમ માં એક
લેખ આપ્યો હતો એમાં કેટલ લાંચ ખાનાર સરકારી અમલદારોની
મિલ્કતમાં મોટ્ટ જપ્તી કરાવે છે એ બરાબર છે પણ હું તો ધણે
જ અલ્પ બુધ્ધો છું. એટલો મારૂં માનવું છે. કે સરકારી અમલદારો
અત્યારે આપનામદારનો તાજરો દરમ્યાન જે લોકોના ખુરસા આ

(બીજુ પાછળ પાનુ)

નવી 13 મી
લખી રહ્યો બધા-
પાછળ પાલ્યો

ઉપર બેઠા છે તે સરકારી હોદ્દેદાર પુરુષ સમજે છે કે નામદાર સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની રાજરી છે ત્યાં સુધી આપણા

બેઠકનો હોદ્દો લાકડાનો પુરુષનો નથી પુરુષ આપણા જાવતા મયંકરૂ વાદળનો હોદ્દ બેઠા છીએ એમ દરેક સરકારી અમલદારો લાંચ ખાતાં આપણી ઘાકણી લાકડા કાં પુરુષમાંને વાદળનો રચારો સમજે છે ને લાંચ ખાતાં કે મંત્રીના ગાત્રાય છે પુરુષ લાંચ આપનાર વેપારી- ઓ એ અમલદારોના પેટમાં પેસી જઈને પોતાનો રચાયે કામ કઢાવવા અમલદારના ઘરે જઈને લાંચ આપી આવે છે. ને કે જ્યાં તે પબ્લિક એ વાદળનો રચારો મુકત ડોય છે. માટે આપ નામદારના કહ્યા પ્રમાણે એવો વેપારી એને રચાયે કામ કઢાવવું છે માટે જ લાંચ ખાનાર અમલદારે કરતાં લાંચ આપનારને જ ગુનેગા- ર છે એવો કાયદો કરવાની અમો માગણી કરીએ છીએ.

(૧૪) લાંચ આપનારે માણસને લાંચ ખાનાર સરકારી અમલ દાર પોતે જ જો લાંચ આપનારને પકડાવી દેશે તે સરકારી અમલદારને જે માણસે લાંચના રકમ આપી હોય તેવા બમણા રકમ દંડરૂપે તે સરકારી અમલદારને ઈનામ તરીકે આપવાનો જાહેરાત કરવી એવો કાયદો કરવા નમ્ર વિનંતી છે

(૧૫) છેવટના વિનંતી એ છે કે. અનાજ ખાતાના નામદાર પ્રધાનશ્રી હીનકરરાય ભાઈ દેસાઈ નો જન્મ આયુષ્ય ડો- જીવનરાજ ભાઈ મહેતા જેવાનો જરૂર છે. કારણ કે માયુષ્ય હીનકરરાય ભાઈની જેટલા સમાગમમાં આવનારા દરેક દરેક એને લાંચ ખાનારૂ તરીકે પાછળથી વાતો કરે છે અને પબ્લીક કહે છે કે એતો સરદાર સાહેબના માનીતા છે. માટેજ નીતિ છે. બીજો એ જન્મ આપે લાંચ નો કુપારનો પ સરદાર સાહેબ કાઠો મુકયો લાંચ આવી વાતો મે ઘણા ના મોઢેથી સાંભળેલી તે વાત તો હું માનતો નથી પણ મારો એક કુમ નાનો ભાઈ મારી મે ના-હીનકરરાય ભાઈ પાસે મુકયો હતો. તે વખતે તેમણે મારી માગણી એવી રીતે અસ્વીકાર કરી કે મારા નસીબમાં રૂ૦૦,૦૦૦, દુકાન એમનો દીકરા અથવા મમાજ વકીલના ખોરડામાં પડે તો મને દર મહિને રૂ-૫૦૦, ના નફો થાય એવી મારી પોતાની ખાંડની પરમીટ હોય તે

NAVINA ARCHIVES OF INDIA

MUSEUM ARCHIVES OF INDIA

(૧૭) મત્તાલાલનુ અને અધકા બાબોને કૉંગ્રેસવાદ થાપાય બાબા દરેક વાદવાળા એને કૉંગ્રેસમાં સામળવાને આવાને ઉશ્કેરી દાદા આપવા. તેમ છતાં દેશ સેવામાં કુલ જાયને ~~કાઢી~~ મેતાનો જરાપણ દરકાર કરે નો તેઓનો સામકુન કરવે કરી દેશ-નિકાલ કરવાનો કાયદો કરવા નમ પિનંતી છે

(૧૮) છેવટે દરેકે દરેક બાબાઓ માટે કુરજ નોંધર ~~કર્યું~~ દેવી કુપા કરવા બાદરમ) અને એમાં કુલ જાય તેનો કુંજ થાય એવા કડક ગોજ કાયદા આ કાઢવા કુપા કરવા નમ્રપિનંતી છે.

— દ. મહાલક્ષ્મી પટવારી
રામ રામ અને સાષ્ટાંગ
કોટી વંદનાર્પણ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરમ પૂજ્ય મા મણિ બેન પટેલ ને નમ્ર વિનંતી
કે આ પત્ર પરમ પૂજ્ય બાપુજી ના તબાયત
સુધારા પર હોવાના સંભાવના કુપાકરવા.

ઇ. સ. ૧૯૪૬ માં ગાંધીજી ને મારા
રજી. નં. ૬૬૫૫ પત્ર લખ્યો.

સર હરકીસનદાસ નરોતમદાસ હોસ્પીટલ

પ્રવૃતિ અને પ્રગતિની સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા:–

હોસ્પીટલના મકાનનો પાયો સને ૧૯૧૮ માં નાખવામાં આવ્યો હતો, અને તેની ઉદ્‌ઘાટનક્રિયા સને ૧૯૨૫ માં કરવામાં આવી હતી.

હોસ્પીટલની ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ અને લોકપ્રિયતાનો ખ્યાલ, નીચે જણાવેલી હકીકતો પરથી આવી શકશે.

હોસ્પીટલની શરૂઆતમાં બિછાનાની સંખ્યા ફક્ત ૪૦ હતી; તે ૨૪ વર્ષમાં વધીને ૨૮૦ સુધી પહોંચી છે. આમાંથી અરધા કરતાં વધુ બિછાના સ્ત્રી તરીકે રાખવામાં આવે છે.

સને ૧૯૨૫ થી ૧૯૪૮ સુધી ૨૪ વર્ષમાં હોસ્પીટલે કરેલી સર્વાંગી, પ્રગતિના નીચે જણાવેલા આંકડાઓ રસ–પ્રદ થઈ પડશે.

| | | |

વકીલ રસુલભાઇ હાસમભાઇ મલેક, અમ. એલ. એ. તા.

જાહેર ખુલાસો

હિંદના નામદાર ગવર્નર જનરલે મારી નિમણૂંક મુંબઇ પ્રાંતિક ધારાસભામાં કરી તે પછી કેટલાક ગુજરાતી અખબારો અને ખાસ કરીને અમદાવાદના "પ્રભાત" અને મુંબઇના "નૂતન ગુજરાત" માં મારા વિરૂધ્ધ હું પાકિસ્તાની હોવાનો, હુલ્લડોમાં મેં મદદ કરી હોવાનો વિગેરે હડહડતો ખોટો પ્રચાર થાય છે તે બદલ મારા મિત્રો મુરબ્બીઓ અને જાહેર જનતાને આથી જણાવવાની રજા લઉં છું કે;—

— એ પ્રચાર મને બદનામ કરવાના, ખોટા, મલીન અને દ્વેષ પૂર્વકના હેતુથી કેટલાક હિત સંબંધ ધરાવનાર બાજીઓ કરી, કરાવી રહ્યા છે.

— એ બધો પ્રચાર બીન પાયેદાર અને તદ્દન વજુદ વીનાનો છે. મેં હુલ્લડોમાં મદદ કર્યાની કાળા એકડા કર્યાની, ટ્રાન્સમીટર રાખ્યાની વિગેરે તમામ બાબતો હેતુપૂર્વક તદ્દન બનાવટી અને ઉપજાવી કાઢેલી છે. આજ સુધીમાં અહી કોઇ બાબતનો મારા સંબંધમાં ઉલ્લેખ પણ નહોતો થયો અને આજે મારી ધારાસભામાં નિમણૂંક થતાંજ આ બાજીઓને આ વાતો એકાએક કયાંથી દેખાઇ આવી તેનો મને અચંબો થાય છે અને તે વસ્તુ અટલીજ સુચક પણ છે ! એક માણસનો વિરોધ કરવો એ બીજી વસ્તુ છે, પણ મલીન મનોદશા અને સ્વાર્થી પ્રકૃતિના માણસો વિરોધ કરવામાં કેટલી હદ સુધી પોતાની જાતને નીચે ઉતારી મૂકે છે, તેને આ એક ઉત્તમ નમુનો છે. આમાંની કોઇ પણ બાબતના જે કંઇ પુરાવા વિગેરે જે કોઇ ભાઇ પાસે હોય તે તેમણે જાહેરમાં મુકવા તેવી હું તેમને આ જાહેર વિનંતી કરૂં છું.

— હું મુસ્લિમ લીગ કે તેના અંગેની કોઇ પણ સંસ્થાનો કદી પણ સભાસદ હતોજ નહિં. અમદાવાદ અગર બીજા કોઇ સ્થળના કોઇપણ લીગ-આગેવાન સાથે મારે કદીય અંગત સંબંધ તો ઠીક પણ ઓળખાણ સરખીય નહતી, તેમ આજે પણ નથી.

—લગભગ બે એક વર્ષ ઉપર હું થોડીક મુદત માટે મારી તબીયત અંગે હવાફેરના અને ફરવાના માત્ર હેતુથી એક મારા મિત્રનો મહેમાન તરીકે કરાંચી ગયેલો. ત્યાં મેં આરામ લીધા સિવાય કંઇજ કર્યું નથી. તે વખતે હું ટી. બી. ના દરદથી પ્રભુકૃપાથી સારો થઇને તાજેજ ઉઠેલો હતો, અને મને પુષ્કળ આરામની જરૂર હતી. કરાંચી ગયો તેના અગાઉ પણ બે એક વરસથી હું ટી.બી. ના દરદના લીધે લગભગ પથારી વશ હતો અને કંઇ પણ જાહેર પ્રવૃત્તિમાં રસ કે હિસ્સો લેવા એ મારા માટે શકયજ નહોતું. પાકિસ્તાન જાહને "વતન" અને "ઇન" પેપરોમાં કામ કર્યાની વાતો પણ તદ્દન વાહીયાત અને ખોટી છે. મેં કરાંચીના મારા હું કે વરસવાટ દરમ્યાન કોઇ પણ સ્થળે નોકરી વિગેરે કરેલજ નથી. તે અખબારોની ઓફીસે એક કાગળ લખીને હકીકત જાણી આ સંબંધમાં પુછવી ખાત્રી કરી શકે છે. કોઇના ત્યાં મહેમાન તરીકે અગર હવાફેર કરવા કે ફરવાના હેતુથી હું કે મુદત માટે પાકિસ્તાન જવાથી કોઇપણ હિંદીના સ્વદેશાભિમાનમાં કંઇ પણ ખામી આવી જતી નથી કે તે 'પાકિસ્તાની" બની જતો નથી !

— કલોલના માજી વકીલવટદાર મી. સીરાઝી સાથે મારે કંઇજ ખાસ અંગત સંબંધ ન હતો. કલોલની મહાલ સમિતીમાં વઢોદરાની પ્રજાકીય સરકારે સ્થાનિક કોંગ્રેસની જલામણ ઉપરથી મને નીમેલો. મહાલ સમિતી-ના સભાસદ તરીકે મારે ઘણા વખતે મી. સીરાઝીની સાથે અંગત સંબંધમાં આવવું પડેલું તે હકીકત તો ઘણા જાણે છે તેમજ મહાલ સમિતીના રેકર્ડ ઉપરથી પણ સ્પષ્ટ થાય તેવી છે. મી. સીરાઝીની મહદથી મેં કોઇ પણ જાતની પરમીટ મારા કે બીજા કોઇના સારૂ કદી પણ મેળવી નથી—એવો કોઇ સબળાજ ચેદા થતો નથી.

કલોલ એ અમદાવાદથી ઘણીજ નજીકમાં આવેલું તેના એક પરા (Suburb) જેવું શહેર છે. આથી અમદાવાદની દરેક સારી માઠી અસરો તે ઝીલે તે કુદરતીજ છે. છતાં અમદાવાદમાં આઠ આઠવા હુલ્લડો થયા તો પણ કલોલમાં કદી એક નાના સરખા છમકલા સરખુંય બન્યું નથી તેમાં ત્યાંની શાંતિ સમિતીના એક સભાસદ તરીકે મારા માટે ગૌરવ લેવા જેવો બીના છે. એમ હું માનું છું. વળી હુલ્લડો સંબંધી મારા શું વિચારો છે તે તો મારા મિત્ર અને અમદાવાદની કોમી આગના પ્રથમ આહુતી બનનાર ગુજરાતના અમર શહીદ મરહુમ વસંતરાવ હેગીષ્ટેના મરણ પ્રસંગે મેં અમદાવાદના "ગુજરાત સમાચાર" પત્રના તા૦ ૩૦-૭-૪૬ ના અંકમાં જે એક લેખ લખ્યો છે તેના ઉપરથી પણ જાણી શકાય તેમ છે.

(પાછળ જુઓ)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

એટલે,લાગતા વળગતાઓને હું વિનમ્રપણે વિનંતી કરૂં છું કે, આ જે ભાઇઓ "પેટના બળ્યા ગામ બાળવા" નીકળ્યા છે તેમના ખોટા પ્રચારથી ચેતીને, દોરવાઈ કે શંકામાં પડવું નહિં.

હું કોંગ્રેસનો કરાચીકાંડ મેમ્બર (લાયકાત વાળો સભાસદ) છું.

છેલ્લા પાંચ મહીનાથી વડોદરા સરકારના લેબર સ્કોલર તરીકે હું અમદાવાદના મજુર મહાજનમાં છું.

અંતે ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતી અને કોંગ્રેસના ઉચ્ચ હરજાના મોવડીઓએ મારામાં જે વિશ્વાસ દર્શાવી મારી પસંદગી સુંબઇ પ્રાંતિક ધારાસભાના સભાસદ તરીકે કરી છે તે બદલ હું તેમનો ઘણોજ ઋણી છું અને તેમને ખાત્રી આપું છું કે, જે મહાન સંસ્થા-કોંગ્રેસની સાથે હું જોડાએલો છું તેના શિસ્ત અને નિયમોનું પાલન કરવામાં અને ધારાસભામાંની મારી આ નવીન નિમણુંક દ્વારા, દેશને સંપૂર્ણ વફાદાર રહી તેની સેવાથી બની શકતી દરેક પ્રકારની સેવા કરવામાં હું કદીય પાછી પાની નહિં જ કરૂં. પરમ કૃપાળુ પ્રભુ મને આમ કરવાની શક્તિ અને સદ્‌બુધ્ધિ આપે, તેવી તેની પાસે હું નમ્રપણે યાચના કરૂં છું.

કોઈ ભાઇને મારા સંબંધમાં વિશેષ કંઇ માહિતી જોઇતી હોય કે ખુલાસો કરવો હોય તો તે એક કાગળ લખીને મને ખુશીથી પૂછાવી શકે છે.

આ જાહેર ખુલાસો લાગતા વળગતા અખબારોને હું મોકલી રહ્યો છું અને તેમને વિનંતી કરૂં છું કે જાહેર હિતની ખાતર તેઓ તેને પ્રસિધ્ધી આપે.

જે કેટલાક અખબારોએ ઇરાદા પૂર્વક મારી બદનક્ષી કરવા સારૂજ મારા ખોટા પ્રચાર કરતી હકીકતો છાપી છે તેમના સામે ધારાસભાની બેઠક પૂરી થયા બાદ કાયદેસરના પગલાં લેવાનો પણ મારો ઇરાદો છે.

વા. ૨૦-૯-૧૯૪૯.

કાઉન્સીલ હોલ, પુના.

ઘરનું સરનામું:—
કલોલ (ઉત્તર ગુજરાત)
મહેસાણા પ્રાંત.

લી, આપનો વિશ્વાસુ અને નમ્ર સેવક,
વકીલ રસુલભાઇ હાસમભાઈ મલેક. એમ.એલ.એ.

કમરશીઅલ પ્રેસ પુના ૧.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ખાસનોટ

પૂજ્ય શારદાબહેન જયંતિલાલ મહેતા

આ સાથેનો ઝભ્ભો ધારણ
કરનાર બહેનશ્રી પોતાના
વ્યવસાયી તા રાષ્ટ્રના કાર્યકર્તા
તરીકે જાહેર જીવન ગાળી
ગયા ગાંધીજયંતિ તથા ૩૦મી
જાન્યુ. તથા પંદરમી ઓગસ્ટે
તેમણે ખાદીના ઝભ્ભા જાહેર
પ્રોગ્રામો પર પહેરી પ્રચાર કાર્યો કર્યા
આ ભાઈ બહેનો ઉપરાંત
બીજાં બહેનો પણ ખાદીનું
વધુ ને વધુ પ્રમાણમાં
વાપરે તો રાષ્ટ્રના ઉદ્યોગમાં
મોટા ઉદ્યોગોના ગોરાઓ
ની ચિંતા વાત મારત
ઓછી થાય.
આ છોકરાઓ જાહેરમાં

૧૨ મી માર્ચ ના સાબરમતી થી દાંડી
સુધીની કૂચ સમયે સાબરમતીમાં
તા. ૧૨ મી માર્ચ ના રોજ ઉજવાયેલ
રાષ્ટ્રીય સપ્તાહ નિમિત્તે ૭૫ ખાદીધારી
બહેનોની પ્રભાતફેરી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

As we are being served by Dhansar Post Office these days instead of Jharia as hitherto we would request you to please address your letters meant for us as under. Telegrams should be sent to Jharia as usual.

Post Box No. 4

P. O. DHANSAR.

Dist. Manbhum.

Nanalal M. Varma & Co., Ltd.
Chhotalal Madhavji Ltd.
Chhotalal Varma & Co.
Khas Ganeshpur Coal Mines Ltd.
Bastacolla Colliery Co., Ltd.
Belrui Dishergarh Colliery Co., Ltd.
B. L. Thacker & Co., Ltd.
Nanalal M. Varma, Chhotalal M Varma.
Ramdas M. Varma and Babulal M. Varma.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરમ પૂજ્ય પિતાશ્રી તુલ્ય
વડીલશ્રી ની પવિત્ર
ચરણોમાં.

Mohanlal Bhandya
Cashier
Barki Colla Colliery Co Ltd
Registered P.O Dhanbad
Dist. Manbhum Bihar

પ.પ.ન.સ.

આ કાગળ તમારા તેમજ અમારા ઉપર ખૂબ ખૂબ દિલ્લી ને રાષ્ટ્રના દોષકુ પંડ્યા મોહનલાલ ભાનુશંકર તથા ઠા. ~~[illegible]~~ નિર્ણયક લોરવ ના નાથાલાલ ભગવાનજી નમસ્કાર પાકે ન્યુ હિંદ.

ઘણાજ વિનંતિ. કોધિ આપને નમ્ર અરજ ગુજારવા ઘણાજ ખેદ સાથે આપની આજ્ઞાનુસાર બુદ્ધિધારા દાબકોને સામાન્ય મુજબ નોપંકતિઓ મુકી દીધા તેવાજ રાતે રાષ્ટ્રના અંધારા શત્રુને પરાસ્ત કરવા બાકી છે એવા શત્રુ પુંજ પતિ. જે કોંગ્રેસની ઉમેદવારનો લાભ લઈ ચુસણિયા ની માફક ચાલુ રહ્યા છે. આટે જ્યાં સુધી પુંજ પતિને પરાસ્ત નહિ કરાય ત્યાં સુધી હિંદની લાયકી ઉજાગર. મુકવશે નહિ. પુંજ પતિને પરાસ્ત કરવાનું કામ દેશના સરકાર પાસે ઘણુંખરું છે પણ તેનો ~~[illegible]~~ સમાન યોગ્ય રાજકીયો નથી એમ મુંબઇ પાંતપાં ઘણુંખરા ખાતું સંપત્તિ. યોગ્ય પગારો લેતું દેખાય છે પણ જંગલના ઘણુંખરા ખાતામાં ઘેર નીમાયા તે ઉંચા પગારો લેઇ રહ્યા છે. ને તેમો પોતાની પોતાના રાષ્ટ્ર મત્વની કુરજ ચુકી સ્વાર્થમાં અંધ થઇ રાષ્ટ્ર નેતો પોતાના બાંધવ વર્ગને ઘણુંજ નુકશાન કરી રહ્યા છે. ને તેનો લાભ પુંજ પતિઓ પુરેપુરો લઇ રહ્યા છે. જેના દાખલા રૂપ આપણા શેઠ બસાકે. આટે આપની કૃપા. વિનંતિ કરીએ છીએ કે એ રાષ્ટ્ર પ્રેમ પણ કરાવવાને ઘણુંખરા આદિવાસીઓ પર ભરોસો ન રાખતાં આપણા વડિ આટે આપ આપના આદિવાસી કે જેના આટે આપને પુરે પુરા ખ્યાલ હોય તે લાખો રૂપની લોન પર પૈસાની કરે ને નિષ્ફળ પણ પાકી તપાસ કરી ધરી કાઢી કેરા હિલ્લોજ લઇ જાય. આવા આદિવાસી (પુંજ પતિ) ને યોગ્ય કામ નહિ થવા દેવું. કોંગ્રેસ સરકારમાંથી ઘણુંખરા ઉમેદવારો તેજ કામ કરે. લાંચ રૂશ્વત વિગેરે માં લાખોનું બલે મારકેરાંગ કરડી નાંખે ને ~~[illegible]~~ પણ ખાતા કુમક જુના પગારો ~~[illegible]~~ નથી લેવાતા તેમો તો ગાંધી કોંગ્રેસ સરકાર પરથી કોધારણ આદિવાસીનો વિશ્વાસ ઉઠતો જાય છે. પણ પેલા પુંજ પતિઓ પિત્રારોશ સત્તિનાશ કરતાં પણ વધારે નીડર બનીને ઘણુંખરા ઘણુંખરા ગોરાઓ ઉતારી રહ્યા છે ને બલકે મારકેરાંગ આદિવાસી પ્રજા પણ રહ્યું નથી. એટલાંતો. કેશાકર કે ~~[illegible]~~ ઉંચા પગારો ખાતા ને ગાંધી તેમોને હિલ્લોનો રસ્તો બતાવી દેવો

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

રાષ્ટ્રને ઘન્ડમ ટેરરમાં ઠગવા (વેચવા) કુરાનજ કે માફિયા મોરારીહાર્ટમાં વાનું નથી પણ આપણી સરકારે કુરાનજ વધારવા ગેરંટર દ્વારા ઘન્ડમ ટેરરમાં નથી ધારો જરાય પાપુવો કે ઘોંગ મોદુરાગા ખોપડા ફોડ માફિયા વધી ત્યાંથી બતાવવા પણ ન્યાં ઘોંગ મોદુરા વરો તેનાજ ડોકીગના ઘન્ડમ ટેરરમોદુરા માં ખોપડા બતાવવા રે. માફિયા ધણિ કાયદાઓ ને ઘન્ડમ ટેરરો પણ મારનારાઓ ને પણ

જાનું બાતા તૈયાર નથી ને તે માટે રાજ્ય માગી ચૂંટણીમાં માર વર્ષ સુધ ખોપડા બતાવવાના નથી ને ઘન્ડમ ટેરર પણ કરવા નથી ને રાષ્ટ્રને ઠગવાનું જાનું પગથી ઘુંછે. બાકીનો ખોપડા તો જેડ માદુ + રોજ રીજ તૈયારજ ડરા માપવા બધો તે તૈયાર મરિને પોતાપ્રેમ ચુંટણી ટોસરા ચુંપડે વિગરે ઠગવાનું જ નથી

માટિ વર્ષ પુરુ થાય કે પછે માસની અંદર ખોપડા ઘન્ડમ ટેરર માદુરામાં બતાવવા માટે સરને ખરા ઘન્ડમ ટેરરની તપાસ કરી તૈયાર કરવી જોઈએ પણ પાર્ટીએ અનેવજર કુદના માદુરાનથી તૈયાર કરી રાષ્ટ્રમાગતા તે રાષ્ટ્રને ઠગવા પુરતાજ ગણે છે. પછે બધા બધામોડા રાષ્ટ્ર

ટિલ્લોરાજ્ય ક્યા નોટારા માપવી જોઈએ. અમારા બસના ડોલાનો ખોપડા ઓલિમ્પિક ચ્યારથી તેમાજ કુદ બતાવેલાજ નથી આજ સારવાર ધરાજ રાજ્ય માગી રહ્યાછે આ બધાને ઘન્ડમ ટેરરમાં મડો પેડોનથી તોજાનું કુંછ આવા માણસો બિર તો સાથે મોદનકુદાન કરવા જોઈએ ને ચારપાર વર્ષ સુધ ખોપડા તૈયાર ન થાય તે જોવાજ નથી. જે ડોપ પણ બતાવા તૈયાર નથી ને તે માટે રાજ્ય માગે તેના પર તો ક્રીમિનલ રાજદ્રોહ નો આરોપ મુકવા. ગારંટરજ ડરવો દટે. કુંતમાં વર્ષ પુરુ થયે સેમટ્રોક જે માદુ + મડે માસની અંદર એકેસ્ટ્રા જોરાવરીનટ સારકે વિગરે ઘન્ડમ ટેરર માદુરામાં પણ જોઈએ ત્યારે બધે મસલ ધ્યાન પર આવી જાય

અમારાથી જ્યારે ડરબમાંથી પકડવામાં આવ્યા. ત્યારે તેમના પર ડરતો હતો ને ખાજ પણ ડરકો ડાયતા. પકડતા લિબરલોની ઘાયલ. નરમ ધતા. પોતાના માણસોમાં વસુલાડવા અને આવેશ પણ શકે રહેકું પરપાવા ધરું ન બોલવા મારા બાપાએ કોઈ માર આપવાનું ન આપવા તેની આડા ફરી આવ્યા તો નિરિનામુખાડીને ને રાષ્ટ્રમાંથી તેમો ગોપાલકૃષ્ણ શકિયા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(~~ચાલુ~~) ઉપરના અવેજનું ૭. . ગામડાનું કુલ ૧૯૩૬-૩૭ ની સાલનું
ઉપરાંતનો કોઈ ભાવ પૂછતો નહિ ત્યારે તમારો કુટુંબમાં ઉપરાંતના ઘરોમાં રહેવાનો
નાદરશા બરોડાનો કોન્ટ્રાક્ટ રાખે ને તેમાં વધારે કિંમતની ચીજો તે ઉપરાંત
નાદરશા વહેવારો ને તેમાં કોઈપણ ઉપાય કરવા. રાષ્ટ્રને તો ઉપરાંત
મામુલી મારું ને ગાંધીપુર ઉપરાંતના ત્યારબાદ તોફાનોમાં પરંતુ
તે રસાકે લાખો રૂા. ખાલી ગયા. આજ તેમાં પારો ઉપર કરવો. ચલો
ઉપરાંતના છે બંનેની કામની ગાળના ખાવે નારાયણ પાંચસો લાખ ગયા ને
અમારા ઉપરાંતના બે ચલો કરોડાધિપતિની રેન્કમાં ગણાવા લાગ્યા. ને
મારા તો ખાતા ૬ ૬ ને ~~ગાયકવાડ~~ સરકારનું આપણે આપણે અંદર ~~ગાયકવાડ~~
તો તેમાં ક્યાં ચુકવ્યા જ કરતો તે રૂપરેખા તુલનાત્મક કારણ આજ તોફાની
ને ૮ ગામડાની દર વર્ષે પંદરવીસ લાખ રૂપિયા ને જ્યારે ઉપરાંતના માટે
ઉપરાંત આપણુંનહિ આપણે વિચાર ~~+~~ રાખ્યા ~~+~~ ૬ ને તોફાનો રેગ્યુલર
ઉપરાંતના આવ્યો હોય ને ખરેખર મારેડારોના ~~+~~ રૂપિયા. તે ક્રીમી
પારો આજ કરોડ રૂપિયાથી તેરીય પરંતુ આને પકડવા માટે તેનાજની
ઈમ્પ્રુવમેન્ટ્સ કોન્ટ્રેક્ટ ની ૨૮ ચુકવણા રૂપિયા મંગાવો ને આજ ચુકવણીનો
ઉપરાંતના આવ્યો તે રિવાજ કરવા તેમના પારો વધારે રૂા. થયા તો તે
માટે યોગ્ય પગલાં લો. જો તે પોતે તેમજ પોતાના ઘોડા ઉપરાંતમાં
ઘણાજ ~~ઈ~~ શિયર હોય પોતાની દરેક તોફાનો ચુકવણી તેમના
ઉપરાંતના નામપર છે જેમણે ત્યારે રાખીને આજ ચુકવણીનો તેમના
પર નહિ રહ્યું છે ~~ગાયકવાડ~~ પણ પારાસોના નામપર છે તો તેમણે પકડવા
વધારે પોતાના નામપર રાખ્યા છે

આજ ચુકવણી અમારા રહિત આપવામાં ~~+~~ વર્ષમાં ગવર્નમેન્ટને
ઉપરાંતના ઉપરાંત પારો અને ચુકવણી રાખવા ને અને જોઈએ ~~+~~ રા. દર વર્ષે
અડધું નવા ચુકવણીનો ~~ઈ~~ છપાય. ને અડધા બંધારણ આપણા વારસોને ચુકવણી
ના નામથી જે સાલ ગામડું તે તો ઉપરાંતના ખાતર નહિ. આરક્ષિતોને
નથી પણ જેવા પારસી તોફાને નાદરશા પણ બધે રકમોની જોઈએ
કેટલી ચાલુ છે. આજ તો આપણે નેશનલ ગવર્નમેન્ટ પતાંતેને તો
ઉપરાંત ન લોકો તે સિદ્ધાંત પહેલા નમાવવા ~~ઈ~~ રિવિઝન સાતત્યનકરા
વધારે ઉપરાંત. ટ્રાઇબરા રહ્યા છે. કરોડો પણ જાતા નથી તે આપણે ગયું.
તે પ્રમાણે ૬૬ ને ચલો ચુકવણી રસ્તો બતાવ્યો છે ને મારે પ્રમાણે તૈયારી
આમારા રહિતને ચારિત્ર્યાચ્છ ને તો બધા એનું સાધન છે આપણું રહેવું
બહુ મને સાવેજ છે રહિત એનું હેયાતછે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

- દક્ષિણાચાર દિનરાતાનામ.
(૧) રામદાસ માધવજી વર્મા
રામાભાઈ રામદાસજી (૧ પત્ની)
નંદુભાઈ રામદાસ વર્મા. ૨૬
કિશોરભાઈ. રામદાસ વર્મા. ૧૩
ધરુભાઈ. રામદાસ વર્મા. ૬
દિનેશકુમાર રામદાસ વર્મા ૨

૨ નાનાભાઈ માધવજી વર્મા
કેશવલાલ નાનાભાઈ વર્મા પત્ની.
પુષ્પાબેન નાનાભાઈ વર્મા
[illegible] વર્મા વર્ષ ૬
[illegible] વર્મા વર્ષ ૩

૩ છોટાભાઈ માધવજી વર્મા
પુષ્પા છોટાભાઈ વર્મા પત્ની

૪ બાબુભાઈ માધવજી વર્મા.
[illegible] ૬ ૬ ૨૨

ઉપરમાં [illegible] દક્ષિણ બોર્ડર ઉપર [illegible] જ્યાં ગામનાં [illegible] છે
પણ પુરા મકાનો [illegible] (બુથ) બેસાડવા. નીચે પ્રમાણે [illegible] નામો
ગોરમાર પાસે ખાસકોર લેવાં કે [illegible]
(૧) નાનાભાઈ [illegible] ઉપરમજર ગામનાં ચાલુ છે
(૨) નાનાભાઈ માધવજી વર્મા " "
(૩) બા. મીલ ઉપર આવતું " "
(૪) છોટાભાઈ માધવજી વર્મા " "
(૫) રામદાસ મીલ વર્મા મણીનગરમાં રહેતા " "
(૬) બસના ડેપો ડેપોમાંથી ઉપાડ. ડેપોમાંથી. "
(૭) ખાસ ગાંધીપુર ડેપો માંથી " "
(૮) બેલડુંઘ ગોરાર ગઢ ડેપોમાંથી ઉપાડ " "
(૯) કેશવ લાલાભાઈ ડેપોમાંથી ચાલુ છે ૭ બંધ તેપતાંથી
(૧૦) ગાંધીપુર ખાસ રહેતા
(૧૧) બા. મીલ ઉપર [illegible] આવતા દાર
(૧૨) છોટાભાઈ માધવજી બા આવતાંની ડેપો ઘરમાંથી પંક્તિમાં
(૧૩) નાનાભાઈ કેશવજી નાદારીમાં ગયું છે.
(૧૪) [illegible] માધવજી "
(૧૫) બા મીલ ઉપર મોડ કેશવજી બંધ થયું ચાલુ. ડેપોમાંથી
(૧૬) છોટાભાઈ મોડ ઉપ. " "
(૧૭) ઘ નગરમાં ડેપો લેવા મોરબીથી ડેપોમાંથી બંધ થયું
(૧૮) ડાલામથા ગુરુમાંથી ડેપોમાંથી ખાસ છોટાભાઈ માધવજીમાં. પંક્તિ
૧૯ જેગાર ડેપો આકુડાઉટર ઉપ. બંધ છે
૨૦ બી.પી મણીનગર. ડેપોમાંથી બંધ છે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ઓટલે આજ રોજ પાર્ટીના અંગે થોડી હા ના ચાલે છતાં પણ
તેમાં દર મહિને રૂા ૭૦૦૦૦ ની ફીક્સ એન્ડ્રો કરે રૂા ૩૦૦૦ ના
જાપુલાલના પગારને રૂા ૩૦૦ ના નાનાલાલ એ પણ ના પાની
શાનાજાના નામ પર મડુ બને ત્યારે પારા ચાલતી પણ
ત્યારે ફીક્સ એન્ડ્રો કરવામાં જાતી રાખવું નહીં શાનાલાલ
કુંવરિસાણે રૂા ૩૦૦ પગાર અપાય છે તે સાલસાલું નહીં
આ શાના બારના નામ પર એ ગરાસમાં મોટું
મકાન છે એનું ભાડું સારું આવે. ઉમરાલાલ નાનાલાલ
દારૂ તેમજ રામાકાકા. મકીનરા વાયરમેન. કેબલ. વેલ્ડર
ના વિભાગમાં કારખાર + રૂા પણ ભાડાલાલ માલિક
લાભારે સિરમાર + ના ના. બધે તે રૂમ બંધ + રાખે.

એ શાની નેટ આવ + કારખાના લાયકા પણ બધાં
થાય છે તે ઉદ્યોગ ઉદ્યોગમાં ન બનાવવા
બાબર દુનિયાભરની. ઓરા એન્ડ્રો લાગાય છે. કારખાના
તો તેમને બંધ છે + આવક + વધે પણ ઉદ્યોગ નું
ઉદ્યોગ પકડાય નું એ રિસાણે બધા ઉદ્યોગો ના ધંધા
બંધ થઈ વધુ બની ગયા. છતાં બધું ઉદ્યોગ ઉદ્યોગ
માં બનાવવા માટે કાનજી બ્યા ઉદ્યોગ-ઉ ના ધંધા
નથી બનાવ્યા ત્યાં ઉદ્યોગ-ઉ ના માટે તો ઉદ્યોગ ની-
એ આજ રોજના અપડેટ દુકાનેદાર બધા તૈયાર
પડ્યા છે-કોની. આપણા પાસે શરૂ થઈ.

બધે આ પાર્ટીને પડવા માટે તેની પાસે પાછળ
આજ રોજમાં બધા રૂમ બાંધ + રા ગયેલ બનાવવાનું
કોન્ટ્રાક્ટ નાના માટે દરેક મહીનાનું નક્કર પગાર
ફાટ (દરમહિના ઓસ્ટ્રા બનાવી ફાટ) માગો ને તેમાંથી
જેણે બનાવવાનું નક્કી કર્યું છે તેનું ફાટ્રેક્ટ આપવા.
તેને ઉદ્યોગાલી. પ્રકારે ઉદ્યોગ [illegible] ફાટ્રેક્ટ રાખવું

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પહેલાં આવો પાસે પણ દરેક ઉદ્યોગપતિ લખોપતિ કરોડપતિ.
આગળ આમ પણ જરાજર શબ્દ રમતો કુદરતમાં ચાલતો
ભેદ ભેદવવા ખાતર તમ રીડ લખવાનું નક્કી કર્યું દરેક
જરાપણની મારણાર્થ બસ્તા તોલાધાં તો રાકુદાર ઉપરાંત
ન ઉદ્યોગ કેરા સાથે એકાઉન્ટન્સનું કોમ કરવું પડતું એટલે
તેનાધારે જરાપણના દરેક સાધ્યા લખાયેલ તેનાપણ
આધારપાસે લેજેની માહિતી છે. આગળ લખી ગયા તરિકાથ
આધારાતરૂ આવતું અધિશ્વાસ પેલાં આથી વધારાના
ના ~~ખરાખોટા~~ બને ખાતાઓ ઉઘડતા લખાયેલ.
[આધારો જેને પાકીશ આપવું આસાન કામ નથી
આવા ઉદ્યોગ વખતે તેના ખાતાના ટિપ્પો તપાસીને
તેના ધારેની લખોપતિ કરોડપતિ આંકડાઓ નક્કી કર્યા
ખંડો ધારોતો કુદરતમાં.

બસ્તા તોલાધાં દરેક પેમેન્ટના વાઉચરો પેનલના
ઉદ્યોગ ઉદ્યોગ નાટિસાબ પુરાવા જેવા જાતા.
પેમેન્ટ લેનારની સહી અંગુઠાની નિશાની પેના
પેનલના લખેલ વાઉચર નીચે પોતે વાઉચરોય
તે પર લેવાયેલ. આવું કરું ન કર્યું. તો રકમોના
આંકડા ઉદ્યોગ પરથી ઘટાડા આવું. તે બધાના
તપાસે તો તે મંજુર કરવા વહી તદ્ઉપરાંત વાઉચરો
ચકાસવા પારસોના. પેમેન્ટ લેનાર પોય ફૂલ્ટર સરદાર
કે કુંવર ઘોડા-રેલ્વેના કુલાટ ઉદ્યોગ સિંગ ગનાયાસા
કુલાટ પ કુરો કુલાટ છે આ લોકોએ જાતાના પોતાના
આંગળાના ~~ઉદ્યોગ~~ નિશાની લગાવી) કરવાનો જોગાટ.
દરેક વાઉચર ઉદ્યોગ પેમેન્ટ ~~કરવા~~ રજીસ્ટર પર ચઢાવવાનું

પહેલાં ફ્રમાયશ કોઈપણ ચોપડાઓ વગેરેની લાંબી
મુદ્દત નથી. કાયદા પ્રમાણે દરેક પેમેન્ટ ~~[illegible]~~ રજીસ્ટરપર
મેનેજરની સહી થઈ ગયા બાદ પેમેન્ટ થાય. કુલમાં
બસ્સા ઉપરાંતનું જરૂરી બીલ્સ પેમેન્ટ ૩૦ દિવસની અંદર છે
જ્યારે જેમાં ૩૦.૨૨ ના રજીસ્ટર કરીએ છીએ ને
આ દરેક પેમેન્ટ પેમેન્ટ બાદ ૧૫ દિવસની
ફીલ્ડ મેમ્બર્સ કરે. આ માટે પણ જરૂર લાગતાં મુજબ
સોબુદ્ધ પડાય છે પેશીટો બનાવનારને પણ નહિ
થોડું ~~[illegible]~~ ગ્રામાંગનું ફીલ્ડ બાદ કુ પ્રમાણે જરૂરી રહે
બાકી મરી રોગ્રાંગ ઓપરેશન ચાલુ રાખવા માટે
ઉપાધ્યક્ષમાં ફીલ્ડ મેમ્બર્સોએ ને તેના બનેવડા
મહાંજર રહે. એસ્ટાબ્લીશ્ડ પોસ્ટ દર મહિને ચકાસાય
રજીસ્ટર્સ જરૂર લખાય. ફ્રેશ રશ્મ માંથી
લાંબો ગ્રા બલ્કે ઉપરા-ગયાંક ને માટે ફ્રેશ નો હસ્તે
સાબના ~~[illegible]~~ ચોપડા સાથે ~~[illegible]~~ ચકાસવા મોકલે.

આ ઉપરાંત બહુ મને પરા ગ્રા માંથી લાંબાનો
કોટો નગારો પકડતા જે તેમ વગર ભાગ્યાકારે
~~[illegible]~~ નાબુદ્ધ. રજીસ્ટર્સ ઉપાલો. બાકી ખોરા ફ્રાંકરાન
વહેંચ્યા પરા તે પણ જમા બતાવ્યા નથી

હવે ઓપરેશન્સ માટે આપું તેનો મારામાં રહે
સાઠ રજીસ્ટર્સ નેટ નથી ફીલ્ડમાં તો ઘણા
જરૂર ત્યારે ઓપરેશન્સ માં ~~[illegible]~~ જરૂરી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આ માટે નવા કાયદા રદ્દ કરવા જોઈએ. ખેડૂતોને ઉત્પાદિત કરેલા પાકના ભાવ નક્કી કરવાનો અધિકાર મળવો જોઈએ. ખેડૂતોને પોતાની જરૂરિયાત પ્રમાણે ખેતીવાડીના ઓજારો ખરીદવા માટે સરકારી સહાય મળવી જોઈએ. ખેડૂતોને વિના વ્યાજે ધિરાણ મળવું જોઈએ. ખેડૂતોના પુત્રોને ફરજિયાત મફત શિક્ષણ મળવું જોઈએ. ખેડૂતોને પોતાના પાકનું યોગ્ય વળતર મળે તે માટે સરકારે ટેકાના ભાવ જાહેર કરવા

રસ્તા ઉપર ઓઇલ મારવાના પ્રોટેક્શન માટે
ઓઇલ પાઇપ્સ સ્ટ્રોકિંગ જાડે ૨ ગાઉનાલ ઘસીને
સ્ટ્રૂટ ઉપરના ગરમીના સ્ટ્રોકિંગ થાય છે જેનો
ઉપર સ્ટ્રોકિંગ જાડે આપે ત્યારે ફીલ્મકાવાદર
લાલ દાઢીસો ઘાસ જરાનો ઉપર કર ત્યારે
જાડે પાકિસ્તા પડ્યું કોલસ કરા લઈને ગારો
કર વરસુ કરેલ ગાપાટ પણ ગધારા પાસે
પાસ્તિ કેરસ ઝીંક કોગાસ છે.

પણ કોઇ ~~કામમાં~~ જ્યાં ગામ ગામ ઘણું રોપ
ત્યાંજ તેના ચોપડા બતાવાય તો કોઇ કોવદો
થાય તેમો ચાલતિ પ્રમાણો સકેપણ્ણા શકે.

ગામ ~~ગામ~~ કે ગધાનું નામ બતાવ
આવ્યું નથીકે.

ઠે.
ગામ રાજકોટ
ગામ કોઠારિયા
ગામ ગોંડલ

ઠે.
ગામ પંડ્યા મોટા ગામ શિંગુકાર
ગામ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Cotton Dept. :

Ref. No.

Bombay, તા. 13-4-1946

76

નામદાર સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
મુંબઈ

આપ સાહેબના ધ્યાન ઉપર લાવવા રજા ના લાભ
રૂપી આની કે રોસીન માં પરદેશી કુંપની ઓ નુકશાન કરે છે
તેટલાવવા બીજ ક્યાંથી આપવાઈ શકે તે લખવા નો ખરચંદ
મે આપને પોસ્ટલાગી અને આપના થી સોલાપુરવાળાને
તેકિતો જણાવવા અરજ છે.

વિશેષ હાલમાં કોલર નો કુરોકટ્ટા છે અને તે ને લઈને સ
અને ઓઈલ એકસપોર્ટ કરવા પડેછે તેને ફાનરલ્સ મો
કલવા વધારે અનુકુળતા ભરેલું છે તમારા આપશ્રીને
સમજાવવું છે.

હું આપના થી ડરવાર કોલાપુરથી અને વડોદરા
હાઈસ્કુલમાં આપના સમયમાં જ સાથે હતો તે
માત્ર આપની મુલાકાત લેવું છું આપ સાહેબને
સમય અને અનુકુળતા હોયતો જણાવશોજી. જેથી
દેશને આર્થિક ફાલદાયક એ જણાવી શકાય

આપનો
એસ. એમ. વોરાના વંદન.

તા.ક.

આપશ્રીને ગયેવર્ષે કાઉંગાબર આપવું જોઈએ પધારવાના
વા ક્યારે કાગળ લખ્યો હતો તે આપને યાદ હશે નહીં પણ
આવવાને તો આકાગળ મળે ને આપને યોગ્ય લાગે તે
દિવસે આવશોજી.

ખુલાસો ન જણાવ્યો.
આ તારીખનો રસ્તા નથી કોણ જાણે

આલાઈન
પાળે મે.
લાયુમાટે
ઈ મારફતી
દરા ?

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કુલ
કુળક
—દાન—

આત્માનું કલ્યાણ

હુમકું આર્ય હિંન્દુકે વાસ્તી, હુમકો પ્રાપ્ત હુઆ ઈસ્લામકુ
પ્રેમસે હુએ પ્રીત્તિકે આધીન - હમારા છુટ ગયા અભી માન.

(બ્રહ્મ કહો - મસીહા કહો, કહો નુર મહમદી આપે; એકકી બ્રહ્મ દીનિયા નાસ્તી - ચાહી હુમારો સાથ)
આર્ય કહો, ઈસ્લામકુ કહો - કહો સનાતન પુમસે આપે, એકકી બ્રહ્મ દીનિયા નાસ્તી ચાહી હુમારો સાથ
બ્રહ્મ નુર અહુમદકા, તું કાહે કુરવીખવાદ, સંત સમાગમ સુભ પ્રસંગ છાડા નિજ અપવાદ
બીના પ્રીત્તિકુ પ્રેમ નહિં - પ્રેમ શક્તિકુ કામ - બીના ગુરૂકુ જ્ઞાન નહિં, જ્ઞાન મુક્તિકુ ધામ;
નમુનાઈસેં નિર્ણય બને - દાન કરે સો દાના આત્મ" દયા ધરમ હૃદયે ધરે, સોનર-એસકુ પુજે સાના

નામદાર ન્યાયના મુકાર મણી શ્રી સરદાર શ્રીજી વલ્લભભાઈ પટેલ - શાંન્તી - શ્રીદ્ધા
અને યોગ્ય બંદોબસ્ત (મુક્તિ) ના જરીયાકુ અમર રહો - ન્યુ દહુલી (ઈન્ડીયા)

ફાલ: મુંબાઈ

આપના નામદાર શ્રીજી = જવનની તંન્દુરસ્તીની સકુલ આપણ નીચ સફાઈકરનારે ઘણાજ વીનંતી કરનાર અવનકુરછેકે આજ પર્યંન આપેનામદારને વર્ણન વરણવેલ સર્વોત્તમ-સરકાર આપના આપેલકુવાની આપેલું આભાર બોબાસેં આપ સાહેબ મુકાર મણી શ્રી સરદાર શ્રીજીને અમકુ આમંત્રણ નિર્ણય કરવામાં આવેલછે - જેમાં કુલ્યાણકુ એ આ મારા આત્માના મોક્ષ મારકુમીલ્લુ - ન થવા સંપુર્ણ આપે પુદની સ્વઈચ્છા ઉપર મનુષ્યના ધાર કરવા આપેની સ્વતંત્રતા જ્ઞાન ધરાવછે - આપના નરકુષ્ટ પ્રાપ્તનાર ગણવા - ભાવના અલોપકુરી - દુઃખ ધરવા મન સંકોચાસે નહિં પરંતુ આપના દક્ષકુમતની સત્યતા અને સર્વોત્તમ-સરકાર ને પ્રાપ્તકુરી અંતરની ઉદાસના પ્રકાશીત કુરી વીજ્ઞપ્તી ધરવા કે અવાદ પ્રમાધરીને. સર્વોત્તમ-સરકારનો સ્વીકાર કુરી આનંદ મહોત્સવ ઉજવવા આપેનામદારને ધન્યવાદ ઘટે

પરમ પ્રેમથી પ્રીત્તિધરવા આપેન આપે પુદના સાસ્તોન સંન્તોષી થવા પ્રમાણીકુદ્રષ્ટી નિર્ણય અને વીનંતી આનંદમાં રહુનારે આત્મનું ત્રેમણ આત્મકલ્યાણ ઈચ્છામાંગીલે - મહાણી અસમદાબાદી - ધારા ધારેલાન અનુસરી જ્ઞાન ઉજ્જવલ પરાકુમ શાંન્તી શ્રીદ્ધા અને સ્વતંત્રતાનો સદુપયોગ ધરછનારે બીજા ઈન્દોલાદ (સિંધ) રજપુસ્તાન બનીને

ઉમરી કારીકુ (પાકિસ્તાન)

This is Only Right path without any Other

वीना आत्म ज्ञानके राक्षसी प्रकृतिके धर्मान्ध हठधर्मी प्रपंची वीग्रहो रचीत रुढी देवी के दास, मनुष्य बढ़की घातकी बन्दुक चलाने वाले (आदमखोर,—कसाई,) (मकरबाज,—मुल्लां,) (शाखंडी,—पुजारी,) (कपटी पादरी) और (दगलबाज मोबेदोसे) बचो "सर्वोत्तम—सच्चाई" प्राप्त करो.

नामदार एच. इ. गवर्नर साहेब ओफ सिंध करांचीमें भोले हुए रजीस्टर जीनका तत्व "मतभेद" त्यागो. शान्ती श्रद्धा और मुक्तिके लीए.
— भाषा अनेक शब्द एक — — सत्य प्रकाश — — अंतर दृष्टीसे निर्णय करो —

निद्रा त्यागो

कुल

७८६

जाग्रत हो

.... संतोष प्राप्तिके लिए अण—मुल्य अमृत पत्रिका ....

अमृतसर रजीष्टर नंबर ८६१ ता. २२—११—१९३० लन्डनमें घी राउन्ड टेबल कोंग्रेसमें भेजा गया

सत्याग्रह

आर्य, सनातन के शमशेर—इसलामकी सत्यताका संपूर्ण प्रकाश ज्ञान मंदिरमें न्यायासन पर विराजमान

सर्वोत्तम—सच्चाई

जोही ब्रह्म वोही नुर अहमदका
उनकाही जगतमें जहुर, वोही मुखत्यार "कुल" का
मे गुरु अभीमान छोड, घर अंतरमें उं उं उं
मिले गुरु निष्कलंक तो, मोक्ष पामे तुं तुं तुं.
पूर्व जन्मको संस्कार मिटे न मेटे जाय, गुरु कृपा के बिना नहिं अनहद मुक्ति पाय
सत्य वचन शुभ प्रीत प्रेमसे प्रगटाय, अनहद करो महीमा ज्ञानी के चित्त लपटाव.
जयसा "जगत मिथ्या ब्रह्म सत्य" ए चार वेदका तत्व हए वएसा
पवीत्र कुरानसरीफका 'लाइलाहा ईल्लाह, मोहमद रसुलल्लाह' हय.
ये ज्ञानीके हृदय कमलमें दोनु बराबर हए, नास्तिक को भिन्न भिन्न मत नजर देखाई देता.

प्रेम—प्रार्थना

हमारा हित — भावना — उत्तम परोपकार — सर्वोत्तम सच्चाई

हमारा देश हुआ बरबाद उसे कोई करो आबाद
धर्म गुरु सब कहां छुपे, अब बढ गया हए वादविवाद
कोई हिंदु कोई मुसलमान कोई पारसी कोई ईंग्रेज
अब किसे करें फर्याद, हमारा देश हुआ बरबाद—हमारा देश हुआ बरबाद
देश छोडा परदेशु ढुंढा अब कहां हय दयारुपी वसांद
जहां देखु वहां वादविवाद और भ्रमणां हय विखवाद
लडत झुडत सब आंपसमें नहिं किसीको विश्राम—हमारा देश०
शान्ती मोक्ष सब कोई कहेवत, हए नहिं आराम
अब कहां पुकारे दाद हमारा पावे "कुल" (अन्जाम) परिणाम
हए कोई सतगुरु दाता अएसो सब कोई पावे इनाम—हमारा देश०
मतभेद सब बन्धनको तोडके लकटको तोडे तात
अएसो अवनीये कहां हये मे पेखुं उसे साक्षात
जरुरत हुए जीन्दगीमें मुजको जन्म सफल हो जाए—हमारा देश०
कहां "होसेंदर" कहां फारकलीता" "कहां जगत गुरु" निष्कलंक"
कहां "मेंहदी" कहां "विष्णु" कहां "मसीहा" कहां तिर्थंकर आप
कोई देखत बधाई उस दाताकी, के जीनसे मुक्ति रचाई—हमारा देश०
अबतो बडा अपराध जगतमें ज्यादा पूर्व जन्म गुमाई
लोभ, लालच, दगा, चोर, चकोर जीनुने बाजा रचाई
समुद्र अब माजा चुके होंश रहा नहीं भाई—हमारा देश०
एहमदावादी अरज करे सब खुणो शुभेच्छक भाई
पेखुंमें प्रेमसे इस जगतमें, कहां हुए "निष्कलंक" दुहाई
आशावंत श्रद्धालुको शान्ती मिले बधे प्रेम सवाई—हमारा देश०

हम विश्वास रखते हैं के वोह आनंददाता "सुलतानल औवलीआह" होकर लुआरी सींधमें प्रगट हुआ हे जीनसे मुक्ति प्राप्त कीजीए.

शुभेच्छक प्रेमी, भारत मुस्लीम

ता. १२/९/१९४८ | QUAIDE IQRAR मेमण अलीमहमद इसमाईल मेघाणी. आजीझ एहमदावादी,
इसमाईल फजल | के. न्युकोर्ट, रोड अमृतसर. गार्डन कवार्टर—कराची.

सर्वेच्छ सत्य प्रगट करके सत्यको नहिं छुपानेवाला सेवक आजीझ मेमण अलीमहमद इसमाईल मेघाणी अहमदावादी
लखी दरवाजा पर्वत्थ धाम लोहार गढ उर्फ कोटपाक लुआरी स्टेशन बदीन (पाट) जील्ला हैद्राबाद (सींध) एन. डबल्यु. रेल्वे.

अमृत प्रेस, कराची. ("सुलतान औवलीआहे = महात्माओंके महाराजा")

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

QUAIDE IQRAR.

Hj Ahmedabadi,

Liaqat Shaheed

(Pakistan)

D:- Hyderabad (Sind) Railway Station

Badin

Date 12/9/1949

ઉર્વશી

૧૫, દાદી રોડ,
ગામદેવી, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૭
તા. ૧૭-૭-૪૫

મુરબ્બી વડીલ શ્રી કાકાસાહેબ,
સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ.

મારો તા. ૧૬/૬ નો પત્ર મળ્યો હશે.
કોમા માસ્તર અંતકાલ તરફ ધસે
જણાવવામાં આવ્યું છે તે બીનીમ વાચ્ય
માટે દીવસ જોવાનો છે. ગમે તારીખ ત્યાં એક
Adviser મોકલી આપવો. આપના સગાંને તાપ
ચડવાની બીમારી ઓછી થાય ને કુલલુક થવાનો
આ પ્રસંગ છે. ટૂંક - ટેલીફોન આવેથી કે આપની
પાસે આવીશ. એટલે આપના આવતા પહેલાં તાર
ન આવે તોબરી. ત્યાં આપના જાતિ પ્રમાણે
તાપ તરફે આપના સ્વજનો વહિ જોઈશે. ઘરનો
ટેલીફોનનો નં. ૨૦૧૭૫ છે. ઓફિસ તારિખ સમયનો
ટેલિ ફોનનો નં. ૨૨૭૦૬ છે.

આપના તબીયત સંબંધી કાળજી લેશો.
આપણા દેશને આપના સેવાશક્તિની ઓછી આવશ્યકતા
છે કે જે માનવીય સ્વરૂપમાં રહેશે. સોનલને આશીર્વાદ
બંનેના સાષ્ટાંગ વંદન.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

-

ગુજરાત ના સાંગાલી નરેશને રજા
વાંકદાના વાઘરચ નરેશને મારા તમની
ચિઠિઓ મળ્યો પહોંચ આપી. તમો
ખાતરીપૂર્વક રહો આ સાથે મોકલું છું. કર
મોકલ્યા બાબત રજા ના વી. ટી. ઇલાકાદારી,
બાકીના ખાતરીઓ નો ઝાપ્ત કરો. તે
મોકલવા.

ખાતરી
ખાંભીયાલિ ના થી
કોઠારિયા લશ્કરી
ના સ. ઇ. પોલ

કુશળ વર્તો. કાર્યકર મોકલ
આ વર્તમાનપત્ર પરત
કૃ. કરશો જી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

80

Bansda State
Coat of
Arms.

Anand Bhuvan,
Warden Road,
Bombay 26.
27th. June 1949.

My dear Charekhan Saheb,

H.H. The Maharajasaheb of Sangli writes to me recording his appreciation of your work in the matter of the Estate of H.H.Late Nawabsaheb of Radhanpur. Herewith a copy of the relevant portion in H.H.'s letter on the subject for your information.

" I feel so happy that we are freed from the heavy responsibilities as the executors of the will of our friend the late Nawabsaheb His Highness Sir Jalaluddin Khanji of Radhanpur. We are really thankful to Mr. Charekhan who, though he came on the scene at the last stage, brought the court proceedings to a successful close expediciously. Will Your Highness kindly convey my thanks to him for all his labours? I do not think that he should take the trouble of coming all the way to Sangli as he must now busy with his court work since the recent opening of the Bombay High Court after the vacation. I shall make it a point to see him when I shall be going to Bombay next which I am hoping to do early next month. I shall feel very happy to know all details of the court proceedings from him personally."

I also agree with the sentiments expressed by H.H. Maharajasaheb of Sangli. I feel particularly happy by your work which has brought happiness to all concerned.

In consultation with Sheth Jivabhai please complete the remaining work of the winding up of the Estate.

Yours sincerely,

(Sd) Indra Sinh.

To,
M. M. Gharekhan. Esq.,
15, Harvey Road,
Bombay 7.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૪૧

શ્રીચંદ્રમૌલેશ્વર શિવાલય.
વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ રોડ.
મુંબઈ.૪. તા.૧૬-૯-૪૬.

પ્રતિ
શ્રીયુત મહાશય સરદારશ્રી વલ્લભભાઈ જોગ,

જ્યારે આપ શ્રીમાને આજથી ૨૬ વર્ષ પહેલાં હિંદુસ્તાનની પૂર્ણ સ્વતંત્રતા માટે અંગ્રેજ સરકારને તાકીદ આપી હતી,' માત્ર પાંચ મીનીટ માટે હિંદુસ્તાનની સંપૂર્ણ-સત્તા સોંપો પરિણામે હિંદુસ્તાનનો ઘરોઘર સોનાના શિખરો બનાવું! આ પ્રમાણેની આપની શુભેચ્છા, પૂજ્ય બાપુની પૂજ્ય જવાહરલાલજીની અને આપ શ્રીમાનની પવિત્ર સેવાનું પરિણામ આજ જગત્‌નિયંતાએ બતાવ્યું છે. જોકે આપ મહાન પુરૂષોને એ કારોબાર એવી સ્થિતિમાં સોંપાયો છે કે પાંચ મિનિટની જગ્યાએ પાંચવર્ષે પણ આપની એ શુભેચ્છા બર આવે નહીં. પણ હિંદુસ્તાનના સદ્‌ભાગ્યે પંડિત જવાહરલાલજી આપને જમણા હાથરૂપ મોજુદ છે. અને હિંદુસ્તાનનું મહાન સદ્‌ભાગ્ય છે. જેથી આપની શુભેચ્છા હિંદુસ્તાનના ઘરોઘર સોનાના શિખરો બનાવવાની જરૂર પુરી થશે. મને પૂર્ણ શ્રદ્ધા છે.

પ્રભુ આપને, જવાહરલાલજી ને હિંદીબંધુ બધાને તેવી અસંખ્યવાર પ્રાર્થના.

લિ. વિઠ્ઠલભાઈ મણીશંકર વ્યાસના
જયહિંદ.

To

82

The Home Minister

Sardar Vallabhbhai Patel. Esq.

Birla House

Malbar Hill

BOMBAY

(LOCAL)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અંગત

૧૫, તાર્દેવ રોડ,
ગામદેવી, મુંબઈ-૭.
તા. ૨૭. ૮. ૪૬.

મુલ્કના વકીલ સરદાર સાહેબ,
સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ.

ખાવલી તાલે, અરકે તાલુકા મુકામે ફતિયદાન દીધેલ, મારી વધેગાંઠ છે તે નિમિત્તે આપને મારા સા.દં. પ્રણામ. કુટુંબનાં બાલકો પ્રણામ કરવાનો તથા આશીર્વાદ લેવાનો ઈચ્છા તો બહોળી.

વર્તમાન પત્રોમાં આપની તબિયતના સમાચાર વાંચવાને આવ્યા જ તે! આખિરે તેમની પ્રાર્થને આપની દીર્ઘાયુષ્ય ભોગવી તેનો સર્વ તાપ દૂર કરી આપને દીર્ઘકાલ તેમને મદદ રહો.

સૌ. મુકુમા. પણ આપને સા. દં. પ્રણામ. બાબાના બાળકો આ માફિકનો સાષ્ટાંગ વંદના.

મુલ્કના વકીલ શ્રી સરદાર સાહેબ
કાવલ્યાનગર રોડ
મેસ, મુંબઈ.

H. M.
ખાદીધારી મોતીબાબુની
બાબાદેવી ગામદેવી
વા સા. દં.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ફક્ત મસ્કતી કાપડ મહાજનના મત્તાદારોની જાણ સારૂ.

મેં પ્રેસીડેન્ટ સાહેબે તા. ૧–૧૦–૪૭ ની મીટીંગમાં તમામ પત્રવહેવાર છપાવરાવીને વહેંચવા જાહેર કરેલું. છતાં સત્તાના મદમાં ન્યાયને ગુંગળાવવાને ઉપરવટ થઈ મંત્રીએ ફક્ત ઠરાવો જ છપાવી મત્તાદારોને મોકલાવેલ છે જેનાથી ખરી હકીકતની જાણ થાય નહીં જેથી કરી અમારે મત્તાદારોની જાણ સારૂ અમારા વીગેરેના પત્ર છપાવવા પડેલ છે. આ કામમાં પ્રેસીડેન્ટ, વાઈસપ્રેસીડેન્ટ અને મંત્રી વીગેરે કસુરદાર છે જેથી કરી ન્યાય કેવો મળશે તે પણ સંકાષ્પદ છે. **તો મત્તાદાર ભાઈઓ ન્યાયને ખાતર જાગો** અને તા. ૨૪ ની મીટીંગમાં જતે પધારી દરેક રીતે માહીતગાર બનો અને **મહાજનની પ્રતિષ્ઠાને સાચવો.**

તા. ૨૧—૯—૪૯.

લી. **શા. ભોગીલાલ ભુદરભાઈ.**

૧

અમદાવાદ, તા. ૧૯-૧૦-૪૬

મસ્કતી તથા પાંચકુવા કાપડ મહાજનની જોઈન્ટ કમીટી તથા હોદ્દેદારો જોગ:—

વિ. આજરોજ સરકયુલરમાં જણાવેલા તા. ૧૦–૧૨–૪૨ ના છીપાઓ અને મીલોના માલ નહી લેવાના ઠરાવના વીરૂદ્ધ વર્તનારાઓના કેસો તપાસીને નીમેલી પેટા કમીટીનો રીપોર્ટ વંચાવી કામ રજુ થતાં તેના પર કેટલાક વીવેચનો થયા છતાં તેમજ કમીટી પઈકીનો મોટો ભાગ કસુરદાર હોવા છતાં વધુ મતે એક ભલામણનો ઠરાવ નક્કી થયેલ વાતનો વીશ્વાસભંગ કરી બંને મહાજનોમાં મોકલાવવા કરેલ છે. તેવો ઠરાવ કરવાને સારૂ આ જોઈન્ટ કમીટી ચાલતી નથી. આ કમીટી તો ફક્ત કાપડના કોટાના માલની વહેંચણી બંન્નેના સહકાર અને સરળતાથી કામ થાય તેટલા ખાતરજ નીમાએલી છે. વધુમાં તેનું બીજું કોઈ જાતનું બંધારણ પણ નથી. અમોએ અમારો વીરોધ નોંધવા અને અગાઉની માફક ડીપોઝીટની પાંચ પાંચ હજારની રકમ કસુરદારો પાસેથી મંગાવવા જણાવેલ છતાં તે નોંધવામાં આવેલ નથી. તેથી તમારા વધુ મતે કરેલા ઠરાવ પ્રત્યે અમારો સખત અણગમો અને પ્રોટેસ્ટ જણાવેલ તે નહી નોંધવાથી આ લેખીત પત્ર મોકલાવેલ છે.

તા. ક:—રવીવારે માર્કેટ ઓફીસ બંધ હોવાથી આ પત્ર આજે મોકલાવેલ છે.

તા. ૨૧–૧૦ ૪૬

લી.

શા. ભોગીલાલ ભુદરભાઇ
મ. મા. મા. મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બર.

શા. જયંતીલાલ ડાહ્યાભાઈ.
મ. મા. મા. મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બર.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમદાવાદ, ધાંચીની પોળ, તા. ૨૬–૧૦–૪૬.

મસ્કતી કાપડ મારકીટ મહાજનની મેનેજીંગ કમીટી તથા હોદ્દેદારો જોગ—

વિ. લખવાનું કે અગાઉ તા. ૧૦–૧૨–૪૨ નો મસ્કતી કાપડ મહાજનનો ભીલોનો તથા છીપાઓનો માલ નહિ ખરીદ કરવાનો ઠરાવ થએલો તેનો ભંગ કરનારા મતાદારોને કસુર (શિક્ષા) કરવાનો ઠરાવ બરાબર નથી એમ ગણી તે ઠરાવ રદ કરી તેની જગ્યાએ નવો ઠરાવ કરી ઉપર જણાવેલ મહાજનના ઠરાવના ભંગ કરનારને તા. ૨૩–૪–૪૩ ના ઠરાવ મુજબ બાકીનાઓને શિક્ષા ન કરતાં તેઓએ ઠરાવ ભંગ કરવામાં ખાસ કંઇ અયોગ્ય કાર્ય ન કર્યું હોય તેમ નામનો કસુર લઈ તેમને જતા કરવા તેવી મતલબનો ભલામણ કરતો એક ઠરાવ તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના રોજ મસ્કતી તથા પાંચકુવા મહાજનની જોઈન્ટ કમીટીએ વધુ મતે કરેલ છે.

પહેલું તો આ જાતની ભલામણ કરવાનું આ કામ કમીટી (જોઈન્ટ કમીટી)નું નથી વળી તા. ૧૦–૧૨–૪૨ નો ઠરાવ ચાર વર્ષ ઉપર ઠરાવ મુજબ અમલમાં રહેલો અને તેનું ઘણા મોટા ભાગે પાલન પણ કરેલું તેમજ ભંગ કરનારાઓને બંધારણતા રૂઇએ કસુરો પણ ઠરાવેલા અને લીધેલા છે તેમજ તેના ઉપર અપીલની માફક અરજી પણ આવેલી જે મતાદારોની મીટીંગમાં ફાઇલ પણ કરેલી. પણ તે ટાઈમના નામો રેકર્ડ પર હતા જેની ફરી તપાસ કરાવવાથી રીપોર્ટ રજુ થતાં પરથમ માફક કસુરો નહી લેતાં અગાઉનો ઠરાવ ફેરવવાની સત્તા કમીટીને હોઇ શકે નહિ.

મસ્કતી કાપડ મહાજન એ હિંદુસ્તાનની એક અગ્રેડ વેપારી સંસ્થા છે અને સંસ્થા માટે આવી ઉંચી નામના મેળવવામાં સંસ્થાની વેપારી નીતી, નિયમોનું, સસ્થાના મતાદારો તરફથી થતું ચુસ્ત પાલનજ કારણભુત છે. આવા ચુસ્ત પાલનથીજ સંસ્થાનાં શિસ્ત ટકી રહી છે. અને તેથી કરીનેજ લાખ્ખો રૂપીયાના અને તેથી પણ વધારે મહત્વના કેસો જેવી પતાવટમાં, કાર્યોમાં હજારો રૂપીયાનું ખર્ચ અને કિંમતી સમયનો ભારે વ્યય થાય અને તે છતાં પક્ષકારો વચ્ચે સલાનુભુતી કે સહકાર ન રહે તેવા કેસો આ સંસ્થાએ બહુ સહેલાઈથી આજ દીન સુધી પતાવી શકી છે. અને તેથી યોગ્ય ન્યાય કરવામાં સંસ્થા કદી કોઈના સ્વાર્થ, હિત કે ફાયદો કે નુકશાનથી કદી દોરવાઈ ગઈ નથી. ટુંકમાં સંસ્થાએ હંમેશા કડક શિસ્તનું પાલન કર્યું છે. અને દરેક મતાદાર પાસે તેના તમામ ઠરાવો તેમજ નિયમોનું કડક પાલન કરાવેલ છે. અને આજ કારણને લીધે સંસ્થા આજની પ્રતિષ્ઠા જેને અપ્રતિમ અને અલભ્ય ગણી શકાય તે મેળવવા ભાગ્યશાળી બની છે.

આ સંસ્થાને તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના સંયુક્ત કમીટીના ઠરાવ ઉપર ધ્યાન આપવાનું અને તા. ૧૦—૧૨—૪૨ નો ઠરાવ કે જે ઠરાવે સંસ્થાની પ્રતિષ્ઠા વધારવામાં ખૂબજ અગત્યનો ભાગ ભજવેલ છે. તેના પાલન વિરૂદ્ધ જે નિયમ કરવામાં આવેલ છે. તે રદ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. તા. ૧૦–૧૨–૪૨ ના ઠરાવના અમલ માટે સંસ્થાએ અથાગ શ્રમ ઉઠાવેલ છે. મતાદારો સામે કાળજીપૂર્વકની બધી તપાસ કરેલ છે. ને મતદારના ચોપડાઓ તપાસવામાં ખુબજ જહેમત ઉઠાવેલ છે. અને આમ કરી ઠરાવનું પાલન કરી શિસ્તની ઉંચી ભાવના જાળવી રાખી છે. અને ઠરાવને બીજી ઘણી સંસ્થાઓમાં અને છે તેમ મિનિટ બુકની શોભા પુરતો મિનિટ બુકના પાના ઉપરજ રાખી મુકેલ નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આવો મહત્વનો ઠરાવ–ઠરાવમાં કાયદાની દ્રષ્ટિએ કોઈ ખામી હોય અગર તો ઠરાવથી સંસ્થાના હિતને નુકશાન થતું હોય તોજ મતાદારો સમક્ષ મુકી ફેરવી શકાય, તેવું ખાસ કારણ ઉપસ્થિત થયાનું કોઈની જાણમાં નથી. માત્ર કમીટીના કેટલાક સભ્યો પણ ઠરાવ નીચે શિક્ષા પાત્ર બને છે તેથીજ જો ઠરાવ રદ કરવાની જરૂર ઉભી થઈ હોય તો તે કમીટી માટે અને સંસ્થા માટે ભારે દિલગીરી ભર્યું અને કદી ન કરવા યોગ્ય ગણાય.

ન્યાયનો એ એક મુદ્દાનો નિયમ છે અને અનાદિકાળથી તે જળવાતો આવ્યો છે કે જે કામમાં પોતાનું હિત રહેલું હોય તે કામનો ન્યાય કરવામાં તે માણસ સામેલ રહી શકેજ નહી. ગુન્હેગાર પોતેજ પોતાનો ન્યાય કરી શકે નહી, તેવી રીતે જો કમીટીના સભ્યોમાંથી જે કોઈ તા. ૧૦–૧૨–૪૨ ના ઠરાવ મુજબ શીક્ષાને પાત્ર બનતા હોય તો તે ઠરાવ રદ કરવા બાબતનું કામ કમીટીમાં રહી કરી શકે નહિ, તેવા કમીટીના સભ્યોની પહેલી ફરજતો ગુન્હો કબુલ કરી ઠરાવ મુજબ કસુરની રકમ ભરી દેવાની હોય અને જો તે સભ્ય તેવો ઠરાવ રદ કરવા કરાવવા કોઈ પ્રવૃતિ આદરે તો તેણે કમીટીમાં રહેવા માટેની પોતાની લાયકાત ગુમાવી ગણાય.

કોઈપણ સંજોગોમાં ઠરાવ રદ કરી તેની જગ્યાએ નવો ઠરાવ કરવાની ખાસ જરૂર જણાય તો ઉપરના સંજોગોમાં તે સમસ્ત મહાજનની મીટીંગમાંજ બની શકે, નહિ કે કમીટીની મીટીંગમાં. કમીટીને જુનો ઠરાવ જેનો નિયમિત અમલ થતો આવતો હોય, જે રદ કરવાનો કે ફેરવવાનો કોઈ અધિકાર હોય નહિ. તેમજ જે કસુરો મહાજન મિલ્કત ખાતે જમે થઈ ગઈ હોય તે પણ મહાજનના ઠરાવ સિવાય પાછી આપી શકાયજ નહિ.

સંયુક્ત કમીટીની ભલામણ મુજબનું કોઇપણ પગલું આ અન્નેડ સંસ્થાને સારાએ દેશમાં હલકી પાડશે. એટલુંજ નહિ પણ સતદારોમાં પણ સંસ્થાની કડક શિસ્ત પાલનની શક્તિ માટે શંકા ઉદ્‌ભવશે. અને તેથી કરીને વ્યાપારી સંબંધોમાં પણ સંસ્થાનું હાલનું વડપણું ઓછું થઈ ઓસરતું જશે. વળી જોઈન્ટ કમીટીને કાટાના કાપડની વહેંચણી સિવાય બીજો કોઇ ઠરાવ કરી શકાયજ નહિ.

આ સિવાય અત્યાર લગીના કમીટીના સ્વતંત્ર કામ કરવામાં બીજા મહાજનોની આડખીલી દાખલ થાય તેનાથી સંસ્થાને ભવિષ્યમાં ઘણું સોંસવું પડશે ત્રણ ચારે વર્ષે આવા અઘટિત એકતરફી ઠરાવ કરાવવાની ભલામણ અને તેના પાછળ આંટીઘુટી યા તો લાંબા વિચારના અભાવ શું કરી રહ્યા છીએ તેનો પણ ખ્યાલ કરવાને વિસરી જતા હોઇએ એવો પ્રસંગ ખાસ વિચારણીય છે. સૌને પરમાત્મા સદ્‌બુદ્ધિ આપે એજ અભ્યર્થના.

તા. ૨૧ – ૧૦ – ૪૬.

લી.

શાહ ભોગીલાલ ભુદરભાઈ.

કમીટીના સભ્ય.

આ પત્ર ઉપર કમીટી ખાસ વિચાર કરશે એવી આશા રાખીયે છીએ. હવે પછીની મળનારી મતાદારોની મીટીંગમાં પણ આ પત્ર રજુ કરી વંચાવશો. ૬ પોતે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૪

૩

તા. ૨૧—૧૦—૪૬.

ધી મસ્કતી કાપડ મારકીટ માહાજનના પ્રેસીડેન્ટ તથા સેક્રેટરી જોગ—

વિ. જણાવવાનું કે તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના રોજની બંન્ને માહાજનની સંયુક્ત મિટિંગમાં ઠરાવ કર્યાનું અમારા જાણવામાં આવ્યું છે કે જે જે લોકોના છોપા અંગેના કેસોની કસુરો આપણા માહાજનમાં લેવામાં આવેલી છે તે પાછી આપવી, જો આ હકીકત ખરી હોયતો જેઓને આપના માહાજને ગુનેગાર ઠરાવી તેઓની કસુરની રકમ માહાજનના ચોપડે જમે કરી તે મુજબના સરવૈયા માહાજનમાં મંજુર કરાવી તે રકમો માહાજનની મીલકત ખાતે જમે કરવામાં આવેલી છે, તે મહાજનની મીલકતમાંથી સંયુક્ત કમીટીના ઠરાવ મુજબ કોઈપણ રકમ પાછી આપવાનો આપણને કાયદેસરનો કોઈ હક્ક પ્રાપ્ત થતો નથી એમ મારૂ ચોકસ માનવું છે. તેથી તમો પ્રેસીડેન્ટ તથા સેક્રેટરીને જાણ કરીએ છીએ કે તમારે આ રીતની કોઈ પણ રકમ અમારી સંમતી અને જાણ બહાર કોઈને પાછી આપવી નહી. તે પાછી આપવા બાબત અમારો પાકો વીરોધ છે. આ બાબત આપણી મસ્કતી કમીટી સમક્ષ લાવવી અને તે મીટીંગમાં અમારી હાજરી સીવાય આ કામ ચલાવવું નહી. તેમજ આ બાબતના જે ગુનેગારોના કેસના ફેંસલા થયા નથી તે કેસોને આપણી કમીટીમાં ફેંસલા કર્યા સીવાય માંડી વાળવા નહી.

શા. જયંતીલાલ ડાહ્યાભાઈ.

૪

ધી મસ્કતી પાંચકુવા કાપડ મહાજન જોઈન્ટ કમીટી જોગ—

વિ. વિ. લખવાનું કે તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના રોજ જે ભલામણનો ઠરાવ અમારી હાજરીમાં વધુ મતે પસાર કરેલો જેની નોંધ પ્રોસીડીંગ વંચાવતાં ફેરફાર ઠરાવ કર્યાનું જણાય છે તે ઠરાવ પણ ગેરકાયદેસર છે, તેમ અમોને લાગે છે. તેથી ગઈ વખતનું પ્રોસોડીંગ્સ આ મીટીંગમાં Confirm (મંજુર) કરવામાં આવે તેમાં અમારો વિરોધ છે.

તા. ૧—૧૧—૪૬.

જયંતીલાલ ડાહ્યાભાઇ
(અ. જ. વાળા.)

શા ભોગીલાલ ભુદરભાઈ
અ. મ. મા. ની કમીટીના મેમ્બર.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૫

૪૫

વકીલ પ્રમોદરાય ભોગીલાલ જાની.
બી. એ. એલ. એલ. બી.
નાનશા જીવણની પોળ,
સાંકડીશેરી,
અમદાવાદ, તા. ૨૮-૧૦-૪૬

૫

નોટીસ.

અમો શાહ ભોગીલાલ ભુદરભાઇ ઠેકાણું ધાંચીની પોળ, અમદાવાદ તે તમો અમદાવાદ મસ્કતી કાપડ મારકીટ મહાજનના પ્રમુખ શેઠ ભોગીલાલ છોટાલાલ સુતરીઆ તથા વાઇસ પ્રેસીડન્ટ શેઠ મોહનલાલ છોટાલાલ તથા ઓનરરી સેક્રેટરી શ્રી. ચંદુલાલ ભીખાભાઈ સતીયા તથા જોઇન્ટ ઓનરરી સેક્રેટરી મી. રસીકલાલ માણેકલાલ તથા મેનેજીંગ કમીટીના અન્ય મેંમ્બરો, રેલ્વેપુરા, અમદાવાદ. ઠેકાણું અમદાવાદ મસ્કતી કાપડ મહાજન ઓફીસ.

જત આ ઉપરથી તમોને નોટીસ યાને ચેતવણી આપી જણાવવાનું કે.....

૧. અમો ઉપર જણાવેલા મહાજનની મેનેજીંગ કમીટીના એક મેંમ્બર તરીકે કામ કરતા આવેલા છીએ સદરહુ ધારાધોરણ ઘડવામાં અમો વીગેરેએ પુષ્કળ જહેમત ઉઠાવેલી અને તે પ્રમાણે હાલના ધારાધોરણ ચાલતા આવેલા છે અને તેનું વર્તન અત્યાર સુધી થતું આવેલું છે.

૨ પરંતુ તમોએ હાલમાં તા. ૧૯—૧૦—૪૬ ના રોજ બહુમતીથી ઠરાવ કરી સદરહુ મહાજનના ધારાધોરણ વીરૂદ્ધ તેમજ કુદરતી ન્યાયી સીદ્ધાંતોનું પણ ઉલ્લંઘન કર્યું છે.

૩ તા ૧૦-૧૨-૪૨ ના રોજ મનેજીંગ કમીટીએ એક ઠરાવ કરેલો તેનો ટુંકમાં ભાવાર્થ એ હતો કે છીપાઓ તેમજ મીલોમાંથી કોઇ પણ મતાદારે માલ બીજો ઠરાવ ન કરાય ત્યાં લગી ખરીદવો નહી અને જો ઠરાવથી વીરૂદ્ધ વર્તન કરશે તો તે મહાજનનો ગુન્હેગાર ગણાશે. આ ઠરાવથી વીરૂદ્ધ વર્તન કરનારાઓ પાસેથી તા. ૨૩-૪-૪૩ ના રોજ સદરહુ ચાલુ કમીટીએ ઠરાવ કરેલ કે કસુર બદલ રૂા ૧૫૦) દોઢસો અને ગાંઠ એક દીઠ રૂા. ૧૦) અંકે રૂપીયા દસ મુજબ લેવા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૪. ઉપર મુજબના ઠરાવ અન્વયે ઘણા મતાદારોને ગુન્હેગારો ઠરાવેલા અને કસુરની મોટી રકમો પણ લેવાઇ છે. અને તે કસુરની રકમ મહાજનની મીલ્કત ખાતે સંવત ૧૯૯૯ માં જમા પણ થઇ ગયેલી છે. સદરહુ કસુરની રકમવાળા મતાદારો પઇકી એક મતાદારે અપીલ પણ કરેલી પરંતુ તે અપીલ મતાદારોની મીટીંગમાં ફાઇલ કરવાનો ઠરાવ થયેલો છે

૫. તમોએ તા. ૧૯—૧૦—૪૬ ના રોજ આપણા મહાજનના ચાલતા આવેલા ધારાધોરણો તેમજ મહાજનના ઉદ્દેશો તેમજ કુદરતી ન્યાયી સીદ્ધાંતોનું ઉલંઘન કરી તદ્દન બે નવા ઠરાવો વધુમતે કરેલા છે જેનો સારાંશ આ છે.

તા. ૧૦–૧૨–૪૨ ના મહાજનની મેનેજીંગ કમીટીના ઠરાવ વીરૂદ્ધ વર્તનારાઓ પાસેથી ડીપોઝીટ તરીકે ભરાવેલી રકમ યા તો કસુરની રકમો લેવાઈ હોય તે પાછી આપવી તેમજ જે ન્યાય કમીટીના રીપોર્ટમાં કમીટીના સભ્યો સીવાયના મતાદારો કસુરદારો છે તેમની પાસેથી કંઇ રકમ લેવી નહી આ ઠરાવ ઉપરાંત તમોએ કસુરદાર કમીટીના સભ્યો માટે એવો ઠરાવ કરેલ છે કે કસુર બદલ રૂા. ૧૦) અને ગાંઠ દીઠ રૂા ૧) એક મુજબ લેવો. આવો વધુ મતે ઠરાવ કરેલો છે પરંતુ તેમ કરવાનો તમોને અધીકાર કે સત્તા હતી નહી તેમજ ધારાધોરણ અને કુદરતી નીયમોના સીદ્ધાંત વીરૂદ્ધ છે.

૬. વળી આ પ્રમાણેનો ઠરાવ કરવામાં તમારામાંથી કેટલ ક મતાદારો સદરહુ ૧૯૪૨ ના ઠરાવ અન્વયે ગુન્હેગાર તરીકે મોટી રકમની કસુરને પાત્ર થાવ તેમ છો અને તે કસુરની મોટી રકમ ભરવી ન પડે તે હેતુથી તમોએ તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના રોજ ઉપર મુજબના ઠરાવ વધુ મતે કરેલા છે.

૭ ઉપરાંત એક ઢાંકલો ઉભો કરવાને બહાને તમોએ એક મતાદાર શાહ શાંતીલાલ ચુનીલાલના પેઢીનો ઉપરોક્ત સવાલની કસુરનો કેસ મહાજનના ધારાધોરણ તેમજ ઉદ્દેશો વીરૂદ્ધ એક ઠરાવ તા. ૬–૯–૪૬ ના અરસામાં કરેલ છે જે તમારા વધુમતીના ઠરાવ મુજબ કસુર પઇકીની રકમ પાછી આપવા ઠરાવ કરેલો છે.

૮. સદરહુ ઠરાવ કરવામાં પણ તમો પૈકી કેટલાકનો સ્વાર્થ અને હેતુ છે આ પ્રમાણે તમોએ ચાલતી આવેલી પ્રણાલીકા તેમજ ચાલતા આવેલા મહાજન ધારાધોરણો તેમજ ઉદ્દેશો તેમજ કુદરતી નીયમોનું છડે ચોક ઉલંઘન કરેલું છે. અને તેથી સદરહુ મહાજનની મીલ્કતને તેમજ વહીવટને અને મોભાને ઘણું નુકશાન થાય તેમ અમારૂં માનવું છે તમો ઘેરકાયદેસર ઠરાવો કોઈ પણ સંજોગોમાં કરી શકો નહી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૯. આ ઉપરથી તમોને જણાવવાનું કે તમોએ હાલમાં ઉપર જણાવ્યા મુજબના તા. ૧૯–૧૦–૪૬ ના રોજ જે ઠરાવો કરેલા છે તે ઠરાવ ગેરકાયદેસર છે અને તે ઠરાવ પ્રમાણે તમારે વર્તન કરવું તેમજ કરાવવું નહી.

૧૦ તે ઉપરાંત તમોએ મતાદાર શેઠ શાંતીલાલ ચુનીલાલના અંગે જે ઠરાવ તા. ૬–૯–૪૬ ના અરસામાં કરેલ છે તે પણ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ગેરકાયદેસર છે અને તેથી તે ઠરાવ અન્વયે તમારે શેઠ શાંતીલાલ ચુનીલાલને તેમની કસુર પઇકીના રૂપીઆ પાછા આપવા અપાવવા નહી.

૧૧. તા. ૧૦–૧૨–૪૨ ના ઠરાવ અન્વયે તમો વીગેરે પઇકી જે જે કસુરદારો હોય તેઓએ તપાસ કમીટીના રીપોર્ટમાં જણાવેલી ગાંસડીઓની સંખ્યાનો તા. ૨૩–૪–૪૩ ના ઠરાવ મુજબ આ નોટીસ મળ્યેથી દીન આઠમાં કસુરની રકમ મહાજનમાં ભરી દેવી.

૧૨. ઉપર મુજબનું વર્તન કરવામાં તમો કસુર કરશો તો તમારી ગેરવર્તણુંકથી તેમજ તમારી ગેરકાયદેસરની રીતીથી જે નુકશાન મહાજનને તેમજ તેની મીલ્કત અંગે તેમજ વહીવટ અંગે થશે તેના જવાબદાર તમો છો. અને ના ઈલાજે કાયદેસરની સલાહ મળ્યા મુજબ ન્યાય સારૂ કોરટમાં જવું પડશે અને તેથી અમોને જે કાંઈ ખરચ વીગેરે થશે તેના તમો અંગત રીતે જવાબદાર થશો.

૧૩. આ નોટીસ તમારી કસુરથી આપવી પડી છે તેના ખરચના રૂા ૧૧–૧૩–૦ તમો તમામ અંગત રીતે જવાબદાર છો. આ નોટીસ તમો સરવે હોદ્દેદારોને તેમજ મેનેજીંગ કમીટીના મેમ્બરોને વંચાવી વાકેફ કરશો.

એજ.

તા. ૨૮—૧૦—૪૬.

૬ તા. ૨૫—૯—૪૭.

નોટીસ.

૧– અમો વકીલ પ્રમોદરાય ભોગીલાલ જાની, ૨. સાંકડીશેરી, અમદાવાદના તે અમારા અસીલ શાહ ભોગીલાલ ભુખરભાઈ ઠેકાણુ, ધાંચીની પોળ અમદાવાદમાંની સુચના તથા ફરમાશ મુજબ:—

તમો મરકતી કાપડ મહાજનના પ્રમુખ શેઠ ભોગીલાલ છોટાલાલ સુતરીયા તથા વાઇસપ્રેસીડેન્ટ શેઠ વીકમલાલ મહાસુખરામ તથા ઓ. સેક્રેટરી મી. ચંદુભાઈ ભીખાભાઈ સતીયા તથા જોઈન્ટ ઓનરરી સેક્રેટરી મી. રમણલાલ આણંદલાલ જાની તથા મેનેજીંગ કમીટીના અન્ય મેમ્બરો ઠેકાણું રેલવેપુરા મરકતી કાપડ મહાજન ઓફીસ અમદાવાદનાને આ ઉપરથી જણાવવાનું કે:—

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧. અમારા અસીલે તા. ૨૮–૧૦–૪૬ ના અરસામાં મરકતી કાપડ માર્કીટ મહાજનના તે વખતના ઓધ્ધેદારોને એક રજીસ્ટર્ડ નોટીસ આપેલી તે બાબતમાં હજુ સુધી અમારા અસીલને કે અમોને કંઈ પણ જુવાબ તે હોધ્ધેદારોએ કે તમોએ આપેલ નથી તેથી તે નોટીસ તમોને પણ બંધનકારક છે. અને તમોએ તે નોટીસ મુજબ વર્તન કર્યું હશે તેમ અમારા અસીલ માની લે છે અને જો તે નોટીસ પ્રમાણે વર્તન તમોએ કરેલ ન હોય તો અમારા અસીલ તમોને તે નોટીસમાં જણાવ્યા પ્રમાણે કરવા ફરીથી આગ્રહ કરે છે.

૨. તે ઉપરાંત હાલમાં ઓ. સે. મી. ચંદુલાલ ભીખાભાઈ ની સહીથી તા. ૨૩–૯–૪૭ ના રોજ એક મહાજનની મીટીંગ બોલાવવામાં આવેલી તે મીટીંગ તમોએ ફરીથી એક જાહેર ખબર ગુજરાત સમાચારમાં મોકલી તે મીટીંગ તા. ૧–૧૦–૪૭ ના રોજ રાખેલી છે.

૩. સદરહુ મહાજનની મીટીંગ તમોએ આપણા મહાજનના ધારા ધોરણ વિરૂદ્ધ બોલાવેલી છે અને આ મીટીંગ બોલાવવાની તમોને બંધારણ મુજબ કોઈએ સત્તા નથી તેમજ મીટીંગમાં જે એજંડા મુકવાનો હોય તે એજંડા તમોએ કાયદેસર તેમજ મહાજનના ધારાધોરણ મુજબ પુરેપુરો મુકેલ નથી વળી પાંચકુવા મહાજનની કમીટી તેમજ આપણા મહાજનની કમીટી એમ જોઈન્ટ કમીટી એક બીજાની હકુમતમાં ડખલ કરતો કોઈ ઠરાવ કર્યો હોય તે ઠરાવ ઉપર વિચાર કરવા સારૂ હજુ સુધી આપણા મહાજનની કારકીદીમાં સમસ્ત મહાજનની મીટીંગ આ રીતે બોલાવવામાં આવેલી નથી તેથી પણ આવી મીટીંગ બોલાવવાની તમોને સત્તા કે અધીકાર નથી તેમજ મીટીંગ બોલાવવાની જાહેરખબર તેમજ સરકયુલર ગેરકાયદેસર બીન અધીકાર વગરનો છે.

૪. માટે આપને જણાવવાનું કે તમોએ જે સમસ્ત મહાજનની મીટીંગ તા. ૧–૧૦–૪૭ ના રોજ બોલાવેલી છે, તે મીટીંગ ઉપરના કારણસર ગેરકાયદેસર બીન અધીકારવાલી હોઈ તમારે તે મીટીંગમાં કાંઈ પણ કામકાજ કે ઠરાવ વીગેરે પસાર કરવા કે કરાવવા નહી અને જો તે પ્રમાણે વરતશો તો તે કામકાજ અથવા ઠરાવ વીગેરે સમસ્ત મહાજનને બંધનકારક નથી તેમ ગણવામાં આવશે. એમ અમારા અસીલનું મક્કમરીતે માનવું છે.

આ નોટીસ તમોને આપણા મરકતી કાપડ માર્કીટ મહાજનના ધારાધોરણની [illegible] અને વીચાર કરવા સારૂ આપેલ છે તો આપ તા. ૧–૧૦–૪૭ ની મીટીંગ બંધ રાખવા [illegible] જાહેરાત આ નોટીસ મળેથી તુરત કરી દેવી અને જો તે પ્રમાણે તમો જાહેરાત [illegible] અમારા અસીલ તમારા સામે મહાજનના બંધારણ અને ધારાધોરણ ખાતર [illegible] મીલકતના હીત ખાતર સલાહ મલ્યા મુજબ કાયદેસર પગલાં લેશે અને તેથી થતા [illegible] જોખમદાર તમો તમામ અંગત રીતે થશો તે નક્કી સમજવું.

તા. ૨૫—૯—૧૯૪૭.

ધી ભારત વિજય પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, આસ્ટોડીયા રોડ—અમદાવાદ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અંબારી જયહિંદ મોકલે છે કે આપણા દેશમાં મંત્રનો પ્રચાર ઘણો વધી ગયો છે અને એ મંત્રના પ્રભાવથી લાખો માણસો દુઃખી થઈ રહ્યા છે તે ઉપર આજ સુધી હિંદ સરકારનું લક્ષ ગયું નથી તે અમારા બાંધે મુનબઝા દામલાની જો તે ઉપરથી તપાસ કરવાની રજાની અરજ કરવામાં દુઃ અને સેન્સર થવા બદલ એવો જયહિંદ મોકલ્યો હુકમ છે તેને અમારી બંદુકની ગોળી કરતાં રોકાયે છે તો આ બાબતમાં અમારો અંકુશ થવો જોઈએ

ના-૧૮-૧૯૪૯નો દામલો

ગામ ગરધરી તાલુકા ધરમપુરના રહેવાસી બબજી મંછુભી ધણિઆણી નામે હોરકા એને વારે આપમારો લાકડી ઘા ઘા છોકરાંઓ આપેલાને ~~[illegible]~~ અને તેની બાઈને રોગ થયેલો દેહમાં દુઃખવું છાતીમાં દુઃખવું, ટુટલી પડેલા ત્રણ ભાઈઓ વીર આપમારીબાંધે મુનબઝા છે અનું નામ લખી બા**જનું નામ** લારીબા ત્રીજાનું નામ મણકી ચોથાનું નામ રાજુ પાંચમાનું નામ જમકી રોકડા મસાણે ગયેલો બદીએ ગયેલો હું ડુંગરણા ગામે

કુબેરભાઈ ડાયાભાઈના મંદીરે આવવાથી
પકડાઈ ગઈછે મને મારી ફોઈએ શીખવે
લો ભોગ ભાઈનો આયો અમે છ જણ
બધે ફરેલા ઉપર મુજબના પાંચ સ્થળે ફરીને
આગણ મળીને આઠ જણાના સહીવિનાનું
અમારા પાસે મોજુદ છે ને તપાસ કરવાથી
બતાવવામાં આવશે

તા-૪-૮-૩૮ નો દંગલો

ગામ પેરણમાણા તાલુકો ~~કલોલ~~ વાંસદા
ના રહેવાસી ભીખા ભંગીયાની ધર્મપત્ની
એ જમનીને શીખવનારી સેનીમા બાબુડા
ભોગ છોકરાને આપેલો છોકરાનું નામ
શકરાભો બાબો ભોગ પોતાના ધણીનો આપે
પેલો ધણીનું નામ ભીખો જમનીબા છોકરા
શકરાને પોતેજ શાખવેલી શકરીએ
ભોગપોતાના ધણીને ફકીરનો આપે
પેલો અને પાકી પડેલી મારી સારે
આ લજા, ચણો, મધુરી, પેમલી,

ભાણકી, રૂકકી, રાજુકી, બુધા, વેસ્લી, એ બધા અમે
ખમી ઢબે બધા જણ પેઈને કલેજું રાખીને મસાણ
પર જઈને આપેલાં દારૂ દુમલોને ત્યાંથી અમું પાપ
લાવેલાં અને ઉંઝણી કરેલી ઢોરના કુલેજાં આપેલાં
કુધરા પરેલજો બબદ આપેલો બગલને ત્યાંબો બબદ મા-
ધેલો બરાદુર પરેલને ત્યાંબો બબદ આપેલો મેંસ
પણ આપેલો છાશ પોડી પડેલો મેંસ આપેલો
ઘરમાં રાખેલો તેની પણ લાવેલો તે અમો બધામે ખા
ધેલું છે જમની બધાંની પટલાણું જેગરાને ભા
ણકીએ આપેલો ચણી, ભાણકી, લખી, કેશી, રાજુડી,
એ પાંચ જણી પેઈને જેગરાને આપેલો કાચા
સુતરના રોપેકા આંધેલા દુમલોના કુબામાં રોં
ચકા આપેલા ભાગી ભાગી બચેલો છે જમની પાકી
મારી લિધા ચાલે છે હું મરી ખોટા કરવા આવેલા
ત્યારે હું પોલેજ ડાકણાવ્યો તે પકડાઈ ગઈ છે મેં બધું
બઈ લખાવ્યું છે બિજા હકીકતના પણ સેરી વિગેરા અ-
મારી પક્કે છે જે તપાસ કરવાથી બતા દીયું

Ambalal Deviputra

Kavishwar's Pole,
Ahmedabad

Date શ્રાવણ સુદી-૧

અંબાલાલ દા. દેવીપુત્ર.

પરશુરામ સભા-...

. પૂ. સરદાર શ્રી ની સેવામાં.

સવિનય બતાવવાનું કે.

આપશ્રીએ- અમદાવાદમાં માનપત્રનો જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, 'જનતાએ બોલ્યું બોલાશે'. એ પ્રમાણે. 'પ્રેક્ષક' સાક્ષાત્કાર હીંચ વરસ જોયો છે. અને મોટું હિન્દી આપશ્રીને ચરણે ધરતું કરે છે.

આજે નવસારીએ પ્રથમ દિવસ છે. બાંધછોડ ને કુટિલ રાજકારણ ત્યાં ઘુંટાય.

પૂ. સરદાર શ્રી નું. અને તેમના આદેશનું.

તેમના રાજકારણમાં વશ. સિન્ધ્ય પ્રમે. તેવું બાંધછોડ રમણ કરે.

કોંગ્રેસમાં સંગે રહેવાનો છે. કારણકે રાજકારણનો વેપાર. ગુજરાતમાં - મોરારજી. વાલ્લભભાઈ - બાલા પર્વ ને ઉજવાય છે.

આપશ્રીએ માનપત્ર ના જવાબમાં કહ્યું હતું કે,

રજવાડાના માલદારોએ રાજકારણમાં આવવું જોઈએ.

તા. ૧૬-૬-૪૮ ના રોજ. શ્રી. મોકમલાલ પટેલે. શ્રી. ગૃહમંત્રીને પૂછ્યું કે, "~~કોકડા~~ કાકા જબરોયા ને શા માટે પકડતા નથી". તેના જવાબમાં ગૃહમંત્રીએ જણાવ્યું કે" કાકા જબરા કરનારને પકડેનો, તપાસમાંના વધે કોઈક નેતાને પકડવા પડે. એને. જીવનલાલને. અને તપાસમાં ૨-પાંચ બીજું

સરદારબાદમાં. ચોરબજારવાલા. વાલ્લભભાઈ. રાજપ્રકાશ. અને બળવંતરાય. સરકાર અને બાજ સરકારી તપાસમાં બહારનો. નેતાગીરીનો વેપાર! રજવાડાના લોકોનો પ્રતાપવાળો. રજવાડાની ફરીને. સરકારને ખોળે ચરાવવું. એ મોટા વાલ્લભભાઈ. વાલ્લભની લીલા છે.

કોંગ્રેસના આલકુટ્ટ. ના જેવા છે.. કોંગ્રેસમાં રાજવીમાં ચોરબજાર ચાલે, રાજકુર પ્રજાના માંથી ચોરબજારી. સરદાર ના સમર પ્રજાનો ગોબરો વેપાર નથી. કરવા દેવા રાજકારણ નથી. વ્યાપારમાત્ર છે.

આ પત્ર "રજવાડાની સલામતી માટે ચિંતા કરે. અને પ્રજાના કરે" માટે પાયાનો છે. પૂ. બાપુજી નો રાજકોટનો ઉપવાસ. દેશનામાં પાયાનો થયો. નેતાઓ રજવાડાની બચે - એ કબુલાત વગર નથી. આ પ્રમાણે કોંગ્રેસ બહિષ્કાર. ઘડાઈ રહી છે. તેમના ગુલામો માટે બજારને આપણે. ઝવેરાત બા. દેવીપુત્ર ના વંદન

નિર્ભય રીતે સત્ય બોલીને, કોંગ્રેસમાંથી સડો જનતાએ દૂર કરવો જોઇએ.

સંપાદક
અંબાલાલ રા. દેવીપુત્ર

ઓફીસ
૫૮૧, કવિશ્વરની પોળ,
બાલા હનુમાન–અમદાવાદ

॥ उत्तिष्ठत जागृति प्राप्ये वरान्निबोधत ॥

પ્રકાશ

વર્ષ ૧૫ મું અંક ૪૭
શનિવાર ।
તા. ૨૪–૬–૧૯૬૯

વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૪–૦–૦
છુટક નકલ : ૦–૧–૦

પૂ. સરદાર અને શ્રી. મોરારજીભાઇને વિનંતિ !

ખંભાતમાં અમારી સરકારનું રાજ્ય હોત તો, લાઠીચાર્જ કરવામાં આવત નહિ.

ખંભાતની જનતાનો, અક્ષમ્ય કરેલી નેતાગીરી સામે વિરોધ હતો. એ ન્યાય માગતી હતી. ભૂલ કરી હતી. પરંતુ લાઠીચાર્જ– બહેનોને જેલમાં ધકેલવી, એ ન્યાય વ્યાજબી હતો ?

ખંભાતમાં અમારી સરકારનું રાજ્ય હોત તો, લાઠીચાર્જ કરવામાં આવત નહિ.

ખંભાતમાં રાજકારણના અનુભવ વગરની પ્રજા, બાળકની માફક હઠે ચડીને ન્યાય માગે, અને શ્રી. વખારીયાની નેતાગીરી સામે વિરોધ કરતી હોય ત્યારે, પ્રથમ પંક્તિના નેતાઓ મારફત સમજાવવા પ્રયત્ન, અમારી સરકારે કરવો જોઇતો હતો.

ગુજરાતમાં અમારી સરકારનું રાજ્ય રહ્યું નથી. અમારી અજ્ઞાન બહેનોને જેલમાં ધકેલી દેવી, એ અમારી સરકારના સ્વપ્નમાં પ્યાલ આવે નહિ.

સ્વ. વીરાવાળાના પગલે પગલે, અમારા નેતાઓએ, અમારી બહેનોને જેલમાં ધકેલી. અમારી સરકાર હોત તો, રાજકારણના વેપાર કરતી સંસ્થાના નેતાઓના હુકમ પ્રમાણે રાજ્ય ચલાવી લઇત નહિ.

ખંભાતની પ્રજા ઉપરે લાઠી ચાલી, બહેનોને જેલમાં ધકેલી, ત્યારે કાળ કંપી ગયો હતો ! કારણ કે જનતા અહિંસક હતી. દેવોને અંધેરાટો છુટી હશે !

ખંભાતની પ્રજા જ્યાં કાંઇ સુધી સમાજવાદી નહતી, સામ્યવાદી ન હતી, પ્રત્યાઘાતી ન હતી.

*

ગુજરાતમાં રાવજીભાઇ–લાલા પક્ષનું અંધેર રાજ્ય ચાલે છે ?

તા. ૧૩–૬–૬૯ના રોજ ગૃહમંત્રીને ઉચ્ચારવું પડે છે. કોંગ્રેસ કાર્યકર્તાઓની સભામાં શ્રી. મોકમલાલ પટેલ પૂછે છે, "કાળાંધબ્બર કરનારને શા માટે પકડતા નથી !"

> "કાળાંધબ્બર કરનારને પકડે તો તમારામાંના સો આંધી નેતૃને પકડવા પડે."

— પૂ. સરદારશ્રી, આપના હૃદયમાં પ્રભુ હોય તો, ન્યાયથી જવાબ આપશો. અમારા ગુજરાતમાં, અમારી સરકારનું રાજ્ય કયાં છે. સાચું રાજ્ય તો રાવજીભાઇ–લાલાપક્ષ ચલાવે છે. નાહે તો સરકાર, જનતા અને નાના વેપારીને પકડીને જપ્ત કરે છે, અને શ્રીમંત નેતાઓથી ડરે છે.

શ્રી. દિનકરરાવને. લાલાપક્ષ સત્તાથી ડરાવ કરીને ડરાવે છે !

અમદાવાદમાં અતિશ્રીમંત કાળાંધબ્બરીયાને કોંગ્રેસપક્ષ પકડવા મદદ કરતો નથી. ઑન અને કાળાંધબ્બર કરનારને બહેરમાં કપડા આપ્યો નથી. પરંતુ —

> અમદાવાદ શહેર સમિતિ તરફથી લાલાપક્ષ, અંકુશ લાવી લેવા ડરાવ કરે છે.

આ ડરાવ કરતી વખતે જનતાને પૂછ્યું નથી. શ્રી. દિનકરરાવની, ડરાવ કરતાં સલાહ લેવામાં આવતી નથી. કારણ કે, સત્તાનો મદ છે. સંપત્તિની ખુમારી છે.

હિંદી સરકારને મુંઝારે છે !

આ ડરાવ પછી મુંબઇ સરકારના પ્રધાન શ્રી. દિનકરરાવ દેસાઇ મક્કમ છે. મીલો બંધ કરવાની નોટીસો અમદાવાદમાં મુકાય છે. અંકુશ લાવવાનો ડરાવ કરનારે લાલાપક્ષ, આ મીલમાલીકની નીતિ પ્રત્યે મૌન છે. શા માટે ! આજે સમાજવાદીઓ ઉત્પાદન વધુ થાય તે માટે સત્યાગ્રહ કરે છે. એ કામ અમારી કોમિસે શા માટે કર્યું નહિ ?

મીલમાલીકોને, અમદાવાદના શ્રીમંત નેતાઓનો સહકાર ન હોત તો, હિંદી સરકારને મીલો બંધ કરવાની નોટીસ આપત નહિ. એ જનતા જોઇ છે.

પૂ. સરદાર અને શ્રી. મોરારજીભાઇ,

અમદાવાદ–ગુજરાતનું રાજકારણ, રાવજીભાઇ લાલાપક્ષના હસ્તક છે. અને મુડીવાદના સહકાર સાથે જ–આજે જનતા અને હિંદી સરકાર બંને સાથે રમત, આપશ્રીને લાગતી નથી ? કારણ કે, મુડીવાદીઓનો વેપાર સારો રહે, કમાણી ખીખતી રહે, તે માટે ડરાવ થાય છે. અને તેમાંજ સત્તા અને સંપત્તિ ટકી રહી શકે તેમ છે. તેમને હિંદી સરકારની મુંઝારણની જરાયે દરકાર નથી. અંકુશ લાવો અને 'ઑન' કર થયા છે.

અક્ષમ્ય નેતાગીરીના વેપાર રાચ થયા છે !

પંડિત નેહરૂ, વડા પ્રધાન અને નેતા,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

તરીકે, જાહેરસભામાં ખુલાસો કરે છે. આપશ્રી જાહેરસભામાં રાજકારણનો ખ્યાલ આપો છો. પરંતુ ગુજરાતમાં આપબુદ્ધ સત્તાધીશ તરીકે રાજ્ય કરતા હોય તેવી રીતે, રાવજીભાઈ-લાલાપક્ષ, નેતાગીરીઓ બક્ષીસ કરે છે. જનતાને સમજાવવામાં આવતું નથી, અને સમજાવવા તૈયાર નથી.

'પ્રેક્ષક' દોઢ વર્ષથી ખોલે છે. પ્રજાપુંજનો શોક પાળવાનો ઉપદેશ કરનાર નેતાઓ, બીલખાલીકને ત્યાં રસપુરી જમ્યા છે તેનો ખુલાસો તો કે નાનો કરવા અમદાવાદના કોઈ નેતા તૈયાર નથી.

ગુજરાતમાં અમારી સરકારનું રાજ્ય નથી. નેતાઓનું સાચું રાજ્ય છે.

ખંભાત તરફથી ધારાસભાના સભ્ય તરીકે, શ્રી. વજાદીમાઈને બક્ષીસ નેતાગીરી

ખંભાતમાં રાજકારણ હતું જ નહિ. પરંતુ નવાબી હતી, ત્યાં સુધી બાપીકના સિદ્ધાંત પ્રમાણે પ્રજાપક્ષ હતો. તેમણે નવાબીમાં સહન કર્યું છે. તેમને નહિ પૂછતાં, નવાબના મિત્ર અને અતિથીમંત તરીકે, શ્રી. રાવજીભાઈએ નેતાગીરી બક્ષી. એ નામ પૂછવાનો હક ખંભાતની પ્રજાને ન હતો?

વડોદરામાં બક્ષીસ કરેલી અલેક-પરિખને નેતાગીરી

વડોદરા રાજ્ય તરફથી, શ્રી. અલેક પાકિસ્તાનવાદી હતા. તેમને નેતાગીરી બક્ષીસ કરી. શ્રી. ઉત્સવ પરિખ 'અમિન' નામની સંસ્થાના મેનેજર અને સમાજવાદી હતા, તેમને નેતાગીરી બક્ષીસ કરી.

વડોદરાના શ્રી. ચુનીભાઈ પ્રજામંડળના પ્રમુખ કહે છે કે, "અમને પૂછવામાં આવ્યું નથી."

શ્રી. આપબુદ્ધલાલ રાજા

ખંભાતની નવાબીની સરકારમાં શ્રી. આપબુદ્ધલાલ પ્રધાનપદે હતા. તેમને મુંબઈ ધારાસભામાં હવા માટે મોકલ્યા નહિ? એ ખુલાસો કરવા જવાબદારો તૈયાર નથી.

ખંભાતમાં લાઠીચાર્જ સ્વ. વીરવાળાના પગલે

ખંભાતની પ્રજા, એ અમારી સરકારની બાળક છે. રાજકારણ જાણતી નથી. શ્રી. રાવજીભાઈ પક્ષ ઉપર બહા નથી. અને બક્ષીસ કરેલી નેતાગીરી પાછળ, રાજકારણનો વેપાર ચલે છે એ ખ્યાલથી, હડતાલ કે સત્યાગ્રહ થાય, એ અમારી સરકાર સામે ન હતા. અને એ બક્ષીસ કરેલી નેતાગીરી સામે, વિરોધ અને સત્યાગ્રહ કરવાનો હક હતો. એ ગુન્હો, હું ખંભાતની પ્રજા વતી કબુલ કરી. હવે ન્યાય માગું છું.

સ્વ. વીરવાળાના પગલે પગલે ખંભાતમાં લાઠીચાર્જ થયો. પરંતુ માનવતાની દૃષ્ટિએ, અમારી સરકારે લાઠીચાર્જ કર્યો છે કે કેમ? કે સ્વ. વીરવાળાના પગલે પગલે લાઠીચાર્જ થયો છે? તેની હું આપશ્રી મારફત તપાસ કમીશ નીમવા અરજ કરું છું.

ખંભાતની બહેનો અમારા નેતાઓની બહેનો નથી!

અમારી સરકાર છે. અમારા પ્રધાનો છે. અને બક્ષીસ કરેલી નેતાગીરી સામે, ગુજરાતના સરમુખત્યારોની રમત રમવા સામે, પોતાની બુદ્ધિ પ્રમાણે કોમેડી નેતાઓની સલાહ નહિ મળવાથી, સમાજવાદીઓએ પ્રજાને આડે રસ્તે ચડાવી બહેનો સત્યાગ્રહ કરે છે.

સ્વ. વીરવાળાએ એક-બે વખત બહેનોને છોડી મુકી હતી. અંગ્રેજ સરકાર બહેનોને પકડીને છોડી મુકતી હતી. પરંતુ અમારી સરકાર જેલમાં પુરે, એ માટે ન્યાય માગું છું. આ ઉતાવળીયું પગલું નથી? પ્રજા ભૂલ કરે તો માફીને લાયક નથી? મારવું કે પરદેશી સરકાર નથી, અમારી સરકાર છે.

શ્રી. અબ્દુલ્લાલા સંખ્યાબંધ કમિટિઓમાં સભ્ય છે!

પ્રેક્ષક, અમદાવાદમાં આપે કહ્યું હતું કે, "જેલમાં ગ્રેજ્યુએટોનો વારસો નથી. સુશિક્ષિતોએ રાજકારણમાં ભાગ લેવો જોઈએ."

શ્રી. રાવજીભાઈ અને મુરબ્બી લાલાકાકા, આપશ્રીનું અપમાન કરીને શ્રી. અબ્દુલ્લાભાઈને સંખ્યાબંધ કમિટિમાં મૂકો છે. અમારી સરકાર હોય તો, આપશ્રીનું વચન અને ઉપદેશ ખાનમાં તો ખરે ભેગી નથી?

મુરબ્બી લાલાકાકા, શ્રી. અબ્દુલ્લાભાઈને ચાર કમિટિમાં હવા માટે નીમે છે. એ ખુલાસો કરવા અમે અરજ કરીએ છીએ.

અને ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિમાં સુશિક્ષિતો નિમાય તો, રાજકારણનો વેપાર બંધ. કોંગ્રેસમાંથી સહુ દૂર થાય. એ બધી, ગૃહમંત્રીના કહેવા મુજબ: નેતુ ટકા કાળાબજારીયા કાર્યકર્તાઓને બક્ષીસ નેતાગીરી અપાય છે. આ પ્રમાણે ચાલતું હોય તો, ગુજરાતમાં અમારી સરકારનું રાજ્ય કેમ કહી શકાય!

પ્રધાનોની લોકપ્રિયતા ઘટે છે, અને અમારી સરકાર અળખામણી બને છે!

અત્યારની ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિના કરાવેઓ, પ્રધાનોની લોકપ્રિયતા ગુમાવી છે. અમારી સરકાર અળખામણી બની છે. અને અમારે રાવજીભાઈ-લાલાપક્ષની એ નેતાગીરી જોઈતી નથી, એ જનતા પ્રચાર કરશે, એટલે 'લાઠીચાર્જ' થવાનો છે, એમાં જરાયે શંકા નથી.

પ્રે. સરકાર અને શ્રી. મોરારજીભાઈ,

અમને ન્યાય આપો. ખંભાતની પ્રજા 'નેતાગીરી જોઈતી નથી' એ ન્યાય માગે, ત્યારે જનતાને લાઠી મળે. અમારી બહેનોમાં જેલમાં અમારી સરકાર. બીજાની રીબાવણીથી બહેનો. ખંભાતની અજ્ઞાન પ્રજાને, રાજકારણ સમજાવ્યા વગર, બીજા તેમને નેતાગીરી બક્ષે, એ ન્યાય માગવાનો ખંભાતની પ્રજાને હક નથી! આ પરદેશી સરકાર નથી, એ આપે કહ્યું છે.

અમારી સરકાર, જનતા સમાજવાદી છે, એ કહીને શિક્ષા કરે, એ પહાડ જેવી ભૂલ નથી! જનતા—"કાર્યો હોય તેવા કરજો. બાલમાં હોય તેવાં બળજો." એ ખંભાતની જનતા, નવરાત્રિમાં જપ હવા કરે તો, અમને જરૂર ન્યાય આપની તરફથી મળશે.

કોંગ્રેસ અને પ્રે. સરકાર બધું જાણે. એમ પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

—અંબાલાલ દેવીપુત્ર.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આમજનતાએ રાજકારણનો અભ્યાસ કરવો જોઇએ.

દાદાજીનો વાર્તાલાપ

"દાદાજી, ગુજરાતની કૉંગ્રેસમાંથી સડો દૂર ક્યારે થાય?"

"દિકરા, પૂ. સરદાર ધારે તો, એક ઝપ્પામાં."

"દાદાજી, એટલે?"

"દિકરા, ગુજરાતમાં આપણી સરકારના નામે ખરી રીતે રાવજીભાઇ–લાલાપક્ષનું રાજ્ય ચાલે છે."

"બે પગે ચાલનારી જનતા કહે છે."

"અમલદારો આપણી સરકારના ભલે હોય, પરંતુ ગુજરાતના સરમુખત્યારોની સુચના મુજબ તેમને કામ કરવું પડે છે."

"દાદાજી, કેવી રીતે?"

"પ્રધાનોની સુચના છે કે, તેમની સલાહ મુજબ કામ કરવું"

"ત્યારે તો કૉંગ્રેસમાંથી સડો દૂર નહિ થાય."

*

"દાદાજી, અબ્બુ નલાલા એકથી વધુ કમિટિમાં શા માટે નિમાય છે?"

"એ તેમના પિતાશ્રી લાલાકાકાને પૂછો."

"દાદાજી, અમદાવાદ શહેરમાં, અબ્બુ નભાઇ સિવાય કોઇ સુશિક્ષીત વ્યક્તિ નથી?"

"એ લાલાકાકાને પૂછો."

"દાદાજી પૂ. સરદાર કહે છે કે, સુશિક્ષિત માણસોએ રાજકારણમાં ભાગ લેવો જોઇએ. તો લાલાકાકાને અમદાવાદમાં કોઇ સુશિક્ષિત જણાતું નથી?"

"એ લાલાકાકા જાણે."

*

"દાદાજી, વડોદરામાંથી ઉત્સવ પરિખને ધારાસભામાં મોકલ્યા, એ જાણો છો?"

"દિકરા, છાપા વાંચીને જાણ્યું."

"દાદાજી, ઉત્સવ પરિખે શી સેવા કરી છે?"

"વનસ્પતિ ઘી 'અમિન'ના મેનેજર તરીકે જનતાને ખવડાવ્યું છે."

"દાદાજી, બીજી શી સેવા કરી છે?"

"એમણે સમાજવાદી લેખક તરીકે, ગુજરાતના સરમુખત્યારોની સરભરા કરી છે."

"દાદાજી, વડોદરાના પ્રજામંડળમાં વર્ષોથી સેવા કરનારને નહિ મોકલવાનું કારણ?"

"એ ગુજરાતના રાજકારણનો વેપાર કરનાર, સરમુખત્યાર રાવજીભાઇ પક્ષ જાણે"

×

"દાદાજી, ભલેકનું નામ જાણો છો?"

"છાપામાં વાંચીને જાણ્યું."

"દાદાજી, એ પાકિસ્તાનના પ્રચારક હતા."

"દિકરા, એ શ્રીમંત છે એ તું જાણે છે?"

"ના, દાદાજી!"

"ધારાસભામાં કૉંગ્રેસની સેવા કરનાર અને સુશિક્ષિત વ્યક્તિઓને મોકલવાથી ફાયદો શો?"

"વડોદરાના પ્રજામંડળના પ્રમુખ કહે છે કે, હું પણ ભલેક સંબંધી જાણતો નથી."

"દિકરા, દાળમાં કાળું હશે, એ જનતા કહે છે."

*

"દાદાજી, આપણી સરકાર જનતા ઉપર લાઠીચાર્જ કરે તે વ્યાજબી છે?"

"દિકરા, રાજકારણ અને રાજકારણના વેપારને સમજવું, એ મુશ્કેલ છે."

"દાદાજી, ખંભાતની પ્રજા પ્રત્યાઘાતી હતી?"

"દિકરા, કૉંગ્રેસના સરમુખત્યારો કહે છે."

"દાદાજી, જનતાને લાઠીચાર્જ કરવામાં, પ્રધાનપદા અને નેતાગીરી અમર રહેવાની છે?"

"નેતાગીરી અમર નહિ રહે, પરંતુ બક્ષીસો અમર રહેવાની છે, દિકરા!"

"દાદાજી, સાચું કહ્યું."

×

"દાદાજી, માધવલાલ શાહને ઓળખો છો?"

"હા, દિકરા! વચગાળાની સરકારના પ્રધાન ખંભાતમાં હતા."

"દાદાજી, માધવલાલ શાહને, ખંભાત પ્રદેશમાંથી ધારાસભામાં મોકલ્યા હોત તો?"

"સરમુખત્યારોને લાભ જણાયો નહિ હોય."

"દાદાજી, કૉંગ્રેસમાં શ્રીમંત હોય, પરંતુ તેને તાલીમ આપ્યા પછી ધારાભામાં મોકલ્યા હોત તો?"

"તો પછી ખંભાતમાં લાઠીચાર્જ થાત નહિ."

"દાદાજી, એટલે?"

"દિકરા, ખંભાતની જનતાને, કૉંગ્રેસની જનતા તરીકે વિજય મેળવવો હોય તો, 'ઠાર્યા' હોય તેવા ઠરજો, અને બાળ્યા હોય તેવા બળજો'ની નવરાત્રિમાં ધૂન મચાવવી જોઇએ."

×

"દાદાજી, ધૂન મચાવવાથી ફાયદો?"

"દિકરા, 'કવીટ ઇન્ડીયા'ની ધૂન સાંભળી હતી?"

"હા, દાદાજી!"

"અસંખ્ય માણસોએ હિંદમાં ધૂન મચાવી, અને અંગ્રેજો ચાલ્યા ગયા.

ખંભાતની જનતાને જીવવું હોય તો, રાવજીભાઇ પક્ષ અને વખારીયા માટે,

[અનુસંધાન સામેના પેજમાં]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

લોક લાગણીને માન આપી
'છોટાભાઈ' એક અઠવાડીયું
રોકાયું છે. * * *

ગમગીન, શોકગ્રસ્ત

બેબાકળો, બ્હાવરો રામ
એક પત્થર લઇ આવ્યો અને
—એક
—બે
—ત્રણ
—ચાર...ઘા મારી એણે એના
કુમળા કપાળને ફૂટી
નાખ્યું.....

એકલા માટે કે એણે, એની
ભાભીના અજાણતાં, અક્ષમ્ય
ગૂન્હો કર્યો હતો.....

છોટાભાઈ

આંખોને આંસૂથી પલાળી દેતી શરદ-
બાબુની દર્દભરી સંસ્કાર છબી

૬ અઠવાડીયું

રોજ
૧૧—૪
૬।।।—૯।।

ન્યુ થીએટર્સ
ચિત્ર

એલ. એન. ટૉકીઝ

દુનિયાને ઉંધા ચશ્મા
ડાહ્યા દિવાના લાગે

પાગલ સદા દુનિયાને
પાગલ સમજે છે !

ગંગાજળ જેવી
ગૃહિણીને છોડી
બજારૂ રૂપ અને
જોબનના મીઠા
ઝહરના નશામા
સંસાર સળગા-
વતા મહોબ્બતના
દિવાનાઓની
સાન ઠેકાણે લાવે
છે :

વીસમી સદીની
ઉલ્ટી ગંગામાં
તોફાને ચઢેલી
પ્રણય નૌકાને
એક નારી ઉગારે
છે ... તે જુઓ

બોમ્બે ટૉકીઝમાં
તૈયાર થએલું
ગ્રાન્ડ પીકચર્સ
રીલીઝ ચિત્ર–

કંગન

: કલાકારો :
મુનાવર સુલતાના
શ્યામ – કુલદીપ
ઉર્મિલા અને કુકુ

દરરોજ (૪) ખેલ :
૧૧।—૪।—૬।।।—૯।।

૫ મું અઠવાડીયું

સેન્ટ્રલ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[દાદાજીનો વાર્તાલાપનું ચાલુ]

શક્તિની પાસે ધૂન મચાવે. તો જનતાને પ્રભુ ન્યાય જરૂર અપાવશે ''

'' દાદાજી, સો ટકા સાચું કહ્યું.''

*

'' દાદાજી, અમદાવાદમાં ઝીણા માલના કાળાંબજાર શરૂ થયા છે.''

' હિંદી સરકારના પ્રધાન મુખરજી જાણે છે.''

'' દાદાજી, શું કાળાંબજાર અટકશે ?''

'' કાળાંબજારના કાર્યકર્તાઓ માટે, અમદાવાદ શહેર સમિતિએ, અંકુશ ઉઠાવવા ઠરાવ કર્યો હતો.''

'' દાદાજી, મોલો બંધ રહી છે, તે ઠરાવ કેમ કર્યો નહિ ?''

'' એ કોંગ્રેસના સરમુખત્યારો જાણે.''

'' દાદાજી, શું કરવું ?''

'' સરદાર કહે છે તે પ્રમાણે બોલવું-પ્રચાર કરવો, સરદાર-સરકારને પત્ર લખી, અમારે સરમુખત્યારો નથી જોઇતા, તે માટેની ઝુંબેશ ઉઠાવવી જોઇએ.''

'' દાદાજી, સો વર્ષ જીવો !''

રથ ગયા દૃશ્ય

ગુજરાતી ચિત્રોના રૂપેરી ગગનમાં

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧૧ લા - શિવશંકર ઉ. મારૂ
(નંબર બદલાયો)

મારૂ - સને - ૧૮૮૩ - પરગણાનો

વલ્લભભાઈ - આણંદ સરદાર - વિદ્યાર્થી સંઘના
બારડોલી સત્યાગ્રહ વખતે સક્રિયતાના કામ બદલ
ને બદલે ૧૫ વર્ષની સજા - ૧૯૩૨ માં છૂટયા -
કોંગ્રેસ ઉમેદવાર - પાર્લામેંટ ના સભ્ય - ૧૯૫૨ -
આંબેડકર - ૧૯૫૪ - ૧૯૫૭ - ૧૯૬૧ - ૧૯૬૭ -
૧૯૭૧ માં ૧૯૭૭ - ૧૯૭૮ - ૧૯૭૯ - ૧૯૮૦ -
૧૯૮૪ - ૧૯૮૯ - ૧૯૯૧ - ૧૯૯૬ - ૧૯૯૮ -
૧૯૯૯ - ૨૦૦૪ - ૨૦૦૯ - ૨૦૧૪ - ૨૦૧૯ -
૨૦૨૪ - ૨૦૨૯ - ૨૦૩૪ - ૨૦૩૯ - ૨૦૪૪ -
૨૦૪૯ - ૨૦૫૪ - ૨૦૫૯ - ૨૦૬૪ - ૨૦૬૯ -
૨૦૭૪ - ૨૦૭૯ - ૨૦૮૪ - ૨૦૮૯ - ૨૦૯૪ -

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

100

તા. ૨૩.૫.૪૮
રાજપુરા
વડોદરા

પ્રતિ, સરદાર સાહેબ,

મેં આપને મુંબઈના રહેવાસી તે પ્રસંગે
ઓળખેલા મારા મિત્ર ને આપના સ્વજન વડોદરાવાળાની
જે મુંબઈની હોસ્પીટલમાં સારવાર ચાલતી હતી તેમાં જ
મને ગરીબોની સેવાનું નવું જ ઉદાહરણ જોવા મળ્યું
છે. તે વિષે મારા મનમાની માન્યતા છે તે મેં નીચે
પ્રમાણે કરેલી છે.

૧. કોમ્યુનલમાંથી જે માણસ સ્વતંત્રતાને ને બંધારણ
તરફ વળે તે પાકિસ્તાનનું રક્ષણ મળતાં બોલાવે ને વડોદરા
ન પ્રમાણે રાષ્ટ્રિયતા ઉપર ચઢાવવા છે.

આપ જો પ્રમાણે ઉદ્દેશ કરી કોમ્યુનલ તરફ
માની કોમ્યુનલ પ્રસરવા છે.

૨. કોમ્યુનલ તત્વોને બહારથી જે મદદ મળે
તેમાં જે મુસ્લિમ કોમ્યુનલની રમત છે તેમાં પ્રમાણે કોમ્યુનલ
વધારવા માટે તેને માની પ્રસરવા છે.

આપ
તાબેદાર
ગંડેવી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

101

CONFIDENTIAL

From

NANUBHAI V. PATEL,
Member of the Baroda Legislative Assembly, BARODA.

Raopura.
BARODA,
Sept. 6 '49

To,

The Members of the Bombay Legislative Assembly, Council,

Members of the Gujarat Provincial Congress Committee and Worker Friends of the Baroda State Congress.

In my first letter that I circulated to you I have put forth my views and facts about some of the appointments made in the Bombay Legislative Assembly. I have received replies from some of the responsible Leaders, co-workers and friends and they have supported my views and facts that I have brought out. They have denounced the act of Non-Baroda Dharasabha Members being nominated in Bombay Legislative Assembly as representatives of the Baroda State.

The facts which I have received after the circulation of my letter are more sensational. In other Native States of Gujarat except Baroda, the Govt. of Bombay had issued private circulars to the collectors to suggest names of the members to be proposed for the Bombay Legislative Assembly from amongst elected members of Dharasabha where it existed and where it did not exist it was proposed to send names from amongst the elected members of the Local Boards or the Municipalities. It is clear from this that the principle of Democracy which the Govt. of Bombay had adopted was also accepted by the Baroda Authorities and it was declared to send the members in the Bombay Legislative Assembly from amongst the members of the Baroda Dharasabha.

In a function arranged in Baroda on 28-8-49 in honour of Honourable Dr. Jivraj Mehta, he stated in reply to my letter that "there were many hands involved in the selections of these names that are declared and I may be at fault in this. But we have to work in co-operation" He deserves praise for this humility. But it is a question whether one can wash off his hands so lightly. Also it is doubtful whether the field becomes clear for working with free spirit ! What I want to bring to light is that the work of selection of names for the Bombay Legislative Assembly was not left to an entirely free and arbitrary choice of one man or the other and also there was absolutely no room for a person who was not a member of the Baroda Dharasabha. One had no business to exhibit his likes and dislikes in a matter like this where the question of representation of people of Baroda State was involved.

The selections ought to have been made according to the principle previously fixed i. e. according to the principle of democracy and if one wants to be absolved of the guilt, it could only be done by asking the unrepresentative persons selected on personal grounds and nominated in the Bombay Legislative Assembly to vacate their seats for those who really represent the people of Baroda State. One cannot be excused where very important and fundamental right of representation of the people is concerned by simply expressing sweet words of sympathy. What led to the selections of personal friends who had no representative character ? Would the Congress Party in the Bombay Legislative Assembly which has only a short period left, have been weakend if persons taken from outside the Baroda Dharasabha had not been selected ? Does it add to the decorum of the Bombay Legislative Assembly, by taking persons who have no representative character and particularly by a Muslim against whom there is so much uproar in Gujarat & Bombay papers and the people of Baroda State & Gujarat ? It is regretable that unceasing protest against these nominations has not yet opened the eyes of Gujarat Congress leaders. It pains me to say, that these nominations and particularly the nomination of the Muslim brings a slir on the prestige of the Congress and creats a bad opinion for those who have put their hands in these careless selections. This carelessness amounts to an insult of the public opinion of the Baroda State.

From the facts, I have received, I have reasons to believe that there is Murabbi Kanjibhai's (President of the G. P. C. C.) hand and guidance in acting against the popular will of the people of Baroda State and against the principle that was fixed by the true representatives of the State. The whole muddle has taken place by his insisting and trying his level best to

bring in the Bombay Legislative Assembly Mr. Uttsav Parikh a personal friend of mine and with whom Sri Kanjibhai has very intimate relations. Is this personal influence so exercised in conformity with the principles of Democracy ? Is this befitting for both Mr. Uttsav Parikh a youngman and Sri. Kanjibhai the President of the G. P. C. C. — The former for showing willingness to go to Bombay Legislative Assembly by such backdoor selection and for the latter for putting personal influence and pressing to send him to the Bombay Legislative Assembly in spite of the opposition of the Baroda Leaders ? Is it not autocracy and misuse of power and position in making a breach of Trust given to the people of Baroda ?

It is not unknown to the Leaders of Gujarat that such mistakes are often committed by the leaders of Baroda in Baroda Politics. When the fight for freedom in 1942 was going on, the facts about Krishnamachari-Sutaria compromise and the creation of Rashtriya Party in opposition to it are too wellknown to the Gujarat Leaders. In order that such a mistake might not be repeated at the hands of these leaders of Baroda and the people of Baroda might not have to suffer, it was decided to suggest names to the Bombay Legislative Assembly from the Baroda Dharasabha. And the Dewan of Baroda, Dr. Jivraj Mehta had repeatedly stated that this fixed principle will be adopted in selecting the names of the members to be sent to Bombay Legislative Assembly.

May I know whether anybody had a right to change this constituency when it was declared to the public by a responsible officer like Dewan and the President of the Baroda Legislative Assembly ? I give only one such publication for information.

A conference of the press reporters was called at the residence of Dr. Jivraj Mehta, the Dewan of Baroda at 11 hrs. on 7-3-49. In the beginning H. E. the Dewan Saheb made the press reporters aware of the questions relating to the merger of Baroda with Bombay.

"He further gave information that H. E. the Governer General of Indian Union would select the members for the Bombbay Legislative Assembly from amongst the members of the Baroda Dharasabha in proportion to the seats to be allotted according to the population of the Baroda state."

(Published in Govt. Prakashan Patrika in March 1949)

I believe, the constituency that was once announced could not be changed by anybody and so the persons who did not belong to the Baroda Constituency-the Baroda Dharasabha-had no legal or just claim to be nominated to the Bombay Legislative Assembly on behalf of the Baroda State.

In spite of the above publication it is very painful to know that the President of the Gujarat Prantik Samiti took a very prominent part in undoing the democratic principle that was fixed.

It is also painful to note the distastful efforts like these made by Gujarat Congress leaders to exhibit the superiority complex over the people of Baroda just after the merger of Baroda with Gujarat.

At the last meeting of the Gujarat Prantik Samiti held in Baroda Dinesh Mills a very long sermon was given to us and others to observe the discipline of the Congress. The workers of the states who were invited to attend the meeting were stopped from expressing their views. May I ask you with respect, whether there are different rules of discipline for the leaders & the workers ? Is it discipline to press for selection of one's own men in the Private capacity to the Bombay Legislative Assembly going against the fixed democratic principle ?

Is it befitting to high standards of Congress, the part, the Congress leaders have played at Navsari,-Surat; Bhadran-Borsad; and at other places in creation of new Talukas or Districts ! What would have been the result had the Respected Sardar Saheb not intervened ! Any amount of hearty congratulations that we may give to respected Sardar Saheb are less for settling the matter which had reached to the extent of non-payment of land revenue. To the Respected Sardar Saheb, Gujarat & Baroda are not different, and it is my humble request to him to settle this question of appointments of members in the Bombay Legislative Assembly which has created uproar in papers and public.

JAY-HIND

મહેરબાન હિંદી સંઘના ચૂંટાયેલા સભ્યો.

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

20/

આપેલ્યા પવિત્ર સંદેશમાં મોજે ગામ આમણાદાડી સાબુકા આબાલ્યોના વૃદ્ધોના અને ગરીબ કુટુંબના ઝાડા ઉલ્ટી આ મહાન આફત કે જેણે અત્યારસુધી મુખ્યત્વે કરીને ગરીબ દેશમાં દાખલ કરવા માંડ્યો છે તેને આબુ રોગ વા. બોર્ડ એ અત્યારે હિંદુસ્તાનમાં પુરતા દાક્તરો આપણા હિંદુસ્તાનમાંના સંદેશને આબુદ થવાં જોઈએ આપણે હિંદુસ્તાનમાં રહી ગયા કામે એ આપણા હિંદુ દુશ્મનો કોણ લાંબા ગાળે જોયો એ ગયે દુખા બંદ થવા જોઈએ કારણ કે એના વગર આપણે આપણા દોષ એટલે એ આપણી માનવ કુદરતી બધા વધુ ગરીબ રાખે છે ગરીબનું કેરેક્ટર મજબુત બનાવવું જોઈએ એ એ ધર્મ પુરાણો મહાભારતોના સમયથી આજના આ- વેલ્યે ગાંધી આજના મહાન શક્તિ છે એમનો રામ સિદ્ધિયા ધર્મો બીજા જોઈએ આ કુદરતે આપેલા દેશમાંથી બા- બુદ થવું જોઈએ દારૂ તાડી વિગેરેના ભોગ થયા બદીઓ આપણા દેશમાં વધુ જવા પામ્યા છે જેવી કે દારૂ ગાંજા, પર સ્ત્રીગમન, ચોરી, દારૂખિસારે, બિંદા, અહંકાર, દયાજદૃષ્ટિ, કામાં ભંગર, અને અદ્વૈત દોષોની આલબાદ આવેલાંક આવેલાંક બીજાં ઘણાંજ અપકૃત્યોનો દુનિયા ત્યજે આશે પહતો જોઈએ એ બધી તો હિંદુ દુનિયા કો પોતાના પેદા કરેલા અને સ્વરાજે હિંદનું આવિ ભારતમાં આવતા પડશે આપણે એ બધા બધાને જોવા રોગો આપણા ઉપર હુમલો કરી રહ્યા છે અંકુરો, લકવા, ભગંદરો વા, અગ્નિકાંસ, કોમળ, ક્રોનરોગ, કાસ્ટમાં રોગ, વિષમ રોગ, ભૂતવાયુ, રક્ત, પિત્ત, કુમરીમ બધો દિવસે અબુદ થવાને રોગો બોલાવી રહ્યા છે અને જો આપણે બધે રોગોનું

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ફુલ ચાંદની રાત્રે સાથે ફરવા જવાનું

મારા પ્યારા દુનિયામાં આવું ક્યારે બનવાનું
મારા દ્વારે આવો ત્યારે ત્યારે તમને કહેવું તે વિચારે
મારા વ્હાલે આવો સંગેમ તે મારા વ્હાલે આવો પત્થર તે
મારા ગમતી ત્યારે વિચારો આપણે ગમતી ગાડી પત્થર તે
એ મુબારક છે સંગેમ કહે મારા ગમતી ગાડી પત્થર તે
આપણે અમારું આજે આપણે ખૂબ કહેવાયેલા
આવે છે અને તેમ સુધારવે સંભળાવે છે એવી
પધારજો મારા ઘરે સોનેરી દિવસ પ્રેમ રૂપે
રહેવાથી આંખમાં રહિયાને અંગમાં વાયે
બરફ રૂપે ઘણું ઘણું ચાલે ત્યારે ઉંચા ઉંચા
તરફે પહાડો આપણે સુધારીને બધાં મારે
મારીશ ચાલો બરફોનો આપણું પોષાતા તેણે
તે છે અને ઘરે સાદ પિયરીયે જોઈ ગયા શિયાળી
બહુ થયો અને એક અવકાશવાળી પૂરતા આડુંઅવળું
તે પરેલ ખડકો બંધારણે ગાડીમાં ઘરે
આખો બાળો અવળો કુદકે ને ચોરા માટે બોલો
મા શાંતિમ પૈદ્ય પરલમ્ ને ચાલું ખોર આવો તે
આજ ખડકા મારે સરકારે આપો છે તો ગોમાં
ખાસ્તર ઘાડામાં ત્યાંસ કુદરતી ગોવાળો
આ ક્યારે ફાટેલું કુદરતી ગોવાળો
ગોમાં ગોમાં અવોયા ફરી ફાટેલાં ખાડો ખાડો
એ બરફ પરથી દોડાસ કુદાળો વેચવાનું આવે છે એ
ને બરફ પરથી દોડાસ કુદાળો વેચવાનું આવે છે એ
માટે ગાડી ગાડી ગાડી ગાડી ગાડી ગાડી
દૂધ પડયું ત્યારે છે જોડી બરફ બાણે ત્યારે
આવો વધુ પડયું ત્યારે છે જોડી બરફ બાણે ત્યારે
આવો વધુ પડયું ત્યારે છે જોડી બરફ બાણે ત્યારે
ખાંડો બધા-ગોવા બિલકુલ ગયા વધુ બરફો બોલાવો
ગોવાળો ગોવાળો બરફ ગયા વધુ બરફો બોલાવો

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

File
Guyana

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વિજાપાર નું પુરું સરનામું: ૧૭ મુંબઈ તા. ૧૬-૬-૪૬
સંવત ૨૦૦૨ ના ભાદરવા
વદી ૧૧ ને વાર સોમવાર

નવલચંદ એ મહેના.
ડે: કોરિફક વિજ્યાસ. સ્ટોર્ય વીજાણે.
૬૫. બજાર. ૨૩-૨૪.
લાભમરા નવું રોડ પ્લાટ નંબર ૨૬૩
મારફત બર. જી. આઈ. પી. રેલ્વે. મુંબઈ.

મુંબઈ. તા ૧૬-૬-૪૬.

સાનજોય મેન્યુફેક્ચરિંગ કેમિકલ વર્ક્સ લિમિટેડ.
વિજાપાર બજાર. મુંબઈ.

વિજાપાર પોતાના ભાઈને ત્યાં રહેવા ગયો છે.

વિજાપાર ડિફેન્સનો ગવર્નમેન્ટ સર્વન્ટ હોવાથી રેશનકાર્ડ મળે છે.

દેશમાં કુટુંબ મોકલવા વિશે.

મારું નામ નવલચંદ. રહે. મહેસા. જિલ્લો.

કુટુંબનાં વર્ષો દરમ્યાન ઘંધો | અમારા કેમિકલ્સનો ૩૫ વર્ષનો ઘંધો છે.

અમારા ઘંધા નું સ્વરૂપ | કુદરતી. (સિંધ)

અમારા કુટુંબો કુટુંબ નવાબ કેટલા માણસો. કેટલાં વિગત

- કુટુંબ ૩ માણસો. મારું. મારી પત્ની. ૩ + ૧૬ મહિના. ૧૬ + ૧૬ મહિના.
- ૨૬૩૭૬૨ ની સાલ. મુંબઈ. બે મહિના. અને નવલચંદ. બે મહિના ના ગાળામાં કુટુંબના જુદા જુદા કારણો દરમ્યાન ખાસ ખાસ ખાસ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મૂળપ્રમાં
સામેલમાં
મોકલવામાં

થોડા તે બજારો બંધ
મકાન તેમજ વેપારનો ધંધો
બધાજ કુટુંબો જેવું બધાજ ને
મને કુટુંબ વિભાવવામાં
આવ્યા. તેમજ કુટુંબમાં
થઈ રહ્યું

માનનીય વાંચક ભાઈ કુટુંબશ્રી
પરણ્યા આ વાંચવામાં અને સમજવા
માં ખુબ ખુબ ભલામણ છે કે આવા
અમારા જેવા ગરીબ વાળા વાળા
કુટુંબ આજે દુઃખમાં દબે જેવા પ્રકાર
ના વિકટ પ્રશ્ન ઉભા થયા
જગળ અને મારા સદ્ગત પતિ કુટુંબ
ઘણા વર્ષ થયા કુદરત ના પ્રકોપ
દ્વારા ત્યાં કુદરત ના ગોળા ને કુટુંબ
પરિવાર કુટુંબના સભ્યો
જે દરદરથી કોઈ ને કોઈ
બીમારીમાં ભોગ બનેલ
મકાન મારા સદ્ગત પતિ
કુટુંબ મારા બાળકોનું
અને ઈશ્વર પાસે પ્રાર્થના કરું છું કે આવા
જેવા મહાન વિપુના વિશ્વાસે નાબૂદી
વાટ ઉપર મને અમારા કુટુંબ મહાજન

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મુંબઈ. તા. ૪૮. ૬. ૪૬.

107

ચરણરજ સ્વામીજી મુરબ્બી

શ્રીમાન સ્વામીજી મહારાજની સેવામાં

દિવ્ય દિવ્ય સ્વામી આપશ્રી સ્વસ્થ હોવાની સાથે
આનંદમાં સ્વસ્થ સ્વામીને મુંબઈ માં આવ્યા. જે જે
ગુણગાન આવ્યા છે. તેમાંથી થોડી ચાદી
પાઠવું છું તે માંચ. આપને જે જે યોગ્ય
લાગે તેમાંથી સારા ઘરી સારસ્વત સેવકને
કરવું કોલાવા સેવક પારસ્વા જેટલું
ઘરી રાજાય તેટલું કામ લેવા આપને
સ્વસ્થ જીવનના કર્યું ઇચ્છું. ઇતિ.

લી. ચરણરજ એ. મહેતા

આપનું આ માસિક વધી પંમે
મા માસિક ગુણગાન કરતું વધી
આપના ગીતો માટે ઘણા પત્રો
લખ્યા પણ ઉત્તર આવ્યા નથી
એમ માનવું ખુબ ખુબ વહેલા
ગયાછે. તે-માટે ઘણીવાર પુછવું આવ્યા
ધ્યાનમાં આવ્યું કરવા સેવક વિનંતિ
કરેછે.

ચ. વિનંતિ
ચરણરજ
સેવક
ચરણરજ એ. મહેતા
બાબાવાડી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૪- કારણે માં કે કારણમાં પહેલા કારણવાળા
પ્રસંગને જે કોઈ બોલાવે ~~[illegible]~~ તરફેણમાં
બોલાવેલા શાહદાનો શાહદી તરીકે તેના
પ્રસંગના કારણોને પોતાનો વૈયક્તિક
ઉપયોગ કરવાનો કોઈપણ
હેતુ કે કુટુંબ જે કોઈપણ
રીતે કુટુંબનો જે કોઈપણ કુટુંબનો તો તે બાબત
પ્રસંગ કરવા કોઈપણ પ્રસંગનો બાબત
માટે કુટુંબ કે વ્યક્તિ માં જરૂરીયાત
આવશે તો તેને (કુટુંબ કુટુંબનો)
કરવું પડશે.

ઉપરના કારણે કોઈપણ કાર્યવાહી
કરવા કરાવવા કુટુંબ પ્રસંગોપાત
માંના મુજબ થવે તેને કુટુંબનો કોઈપણ
જે કોઈપણ કાર્ય કરવું પડશે

૮- જોવા કિસ્સામાં જેનું હિત ઉદ્ભવતું હોય
પક્ષકારે કરવામાં રહેતું કોઈપણ કાર્ય કરવા
જે કોઈ વ્યક્તિ ~~[illegible]~~ કોઈપણ કાર્યવાહી
કરવાનો ~~[illegible]~~ તો તેવા કામ પ્રસંગોપાત
કામ કરવાનો કોઈપણ કામ કરવાનો
પક્ષકારે કરવાનો કોઈપણ કામ કરવાનો
જરૂરી કરવું પડશે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૬ . આપણા સમાજ માં આજે જે જે સમસ્યાઓ
ઉભી છે તે બધાનો હલ્લી. તેમ પોતે કરવામાં જ
આવે તે પણ આપણા તો વધારવા પ્રયોગરૂપ
માટે જો આપણા બધાની સહિયારા વાલા
કુમારો જે પૂરા મહત્વ કે અસ્તિત્વના માટેના
જે પણ આવું કરવું હોય તેમ તેમ બાદમાં
જે મુજબ આપણા બધાઓના કરવાના
રહેશે થાય તેવા ઉપાયો યોજવા જોઈએ.

૭ . આજે જોવા મળે છે કુમારો જેમ
કુમારો કુંવરો જે દરેક મુખ્યમાંથી પુરવા
પુરવા મળતા તેવા બાબતો પોતાના
બાબતે મુજબ નંબર કરીને બાબતો બાબા
બાબતે જેમ પોતાના બધું
કરવાનો તેમ બાબતો કરવા તે
બાબતો જે બધાવા બાબતો બધા
જે કુમારો જોવા તેમ પોતાના
બધાવા બાબતો જોવા કે જેમ
બાબતો બાબતો જેમ બધું કરવા
બાબતો બધાવા જોવા બધું કરવા
તેમ બાબતો પણ બાબતો
બાબતો તેમ.

આ કરવા જેવા કરવા કરવાના
બાબતો તો આજે બાબતોમાંથી
પણ બાબતો જે કરવાનો જોવા કરવાનો

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરિણામે ગામોગામ પાણીના ટાંકીઓ
થશે અને બહુ જ્યાં ગામોમાં તે
ઊભા ઊભા પંપ થઈને ગામોમાં પાણી
જતા તાદ્ય પર ગામ આવ્યું.
એ મારું માનવું છે

ગામે ગામ પોતાના ખાડા
બે ત્રણ ઉપર વાપરવાનું કોય
નહિ પણ કોય ગામમાં ગામડામાં
ઉપર કરેલો. બે ગામ વચ્ચે
મોટું વહેણ બહુ બધું વધારે આ
વધારે કોઈ ગામમાં બહુ બધું
જંગલ થયા ગામે ત્યાં કોય
ગામ ગામોમાં ગામો. ગામમાં
(બે પૈસા રહ્યા) રહ્યું ત્યાં મોટું
કોઈ ગામમાં ગામ વચ્ચે
પરિણામે ઉંચા ગામડાંમાં ૨૦૨
વાળે દરેક ને બહુ પડેલી

રહેણાક જે માટે
વધારે કે ઓછા કરવા
બાબત વિચારણા

૨- રહેણાક જે જે પ્રાન્તોમાં જેટલું રહેણાક
થયું હોય તે પ્રાન્તોએ તે રહેણાકમાં
જેટલા માણસ જરૂરત જણાય તેટલું
તે તે સ્થળનું રહેણાક ત્યાંજ રહેવાથી
ત્યાંના પ્રજાજને પોતાના વ્યાપારધંધા
અને મજૂરીમાં રોકાઈ રહેતા
પુરતા રહે તેમજ તેમના મનનો સંતોષ
હોય તેમજ ઉંમરલાયક કુટુંબોને
ઉત્પન્ન કરે તેવા પ્રકારનું રહેણાક
બનાવવામાં આવે અને રહેણાકોના
બાંધકામ કરવા.

૨ રહેણાક નો જે વધારે જરૂરાત
કરતાં ફાલતું પડે તેનું પંચાયત
મોજરાનો પંચાયતો વરસના
વરસકરી જરૂરત કરીને આવે
બીજા પ્રજાના મોજશોખના
ધંધાને મોકલવાનું
કહે તેવા પ્રકારનો રહેણાક
બાંધીને થાય અને રહેણાક
બનાવનો બોજો કુટુંબનો
પૂરો કરીને થાય. બાકીનું
બાંધકામ કરે અને
કરાવે એમાં પંચાયતો જોગવાઈ
કરે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ઉધના- તાલુકો ચોર્યાસી
ડીસ્ટ્રીક્ટ- સુરત.
તા- ૧૭-૯-૪૮-

પ્રતિ,

માનવંતા- સરદાર સાહેબ,
નામદાર- વડા- પ્રધાન,
હાલ- મુંબઈ.

પુજ્ય શ્રી,

બેગ અરજ કરવાની કે આપની તબીયત માં બહુજ સુધારો થાય અને આપનું દીર્ઘયુષ્ય થઈ એવી હમારી ઉધનાના ઝુંપડીઓની અંતઃ પુર્વક ની પ્રાર્થના ઈશ્વર સતત્યે છે. કારણ આપ ઝુંપડાઓના તારણહાર છો એટલુંજ નહિ પણ સારા હિંદુસ્તાનનું નાક અને હિંમતનાસ્ત્રોત છો.

બીજી અરજ કરવાની કે આપ કૃપા કરી જો મિનિટપુરતી જાવુ કબુલ નહિ તો બદીબ ઝુંપડાની તકલીફ સમજવા પ્રયત્ન કરશો, તો આપની ઘણીજ હમારી સર્વ હકીકત રજા સાથેના

૧૬-૬-૨૯.

ગુજરાતના રેગ્યુલેશન (Article) માં ~~[illegible]~~ વ્યવસ્થામાં ખોળી છે કે તે મુજબ જે પુતર માન હાલ સુરત તો મંજરમિ પણ જેડવા પુરતી સમજ જેતુતને પાછી સોપાવવા હુકમ કે સૂચના શ્રીયુત મોરારજી લાખને આપો, કોપી કાશી રાખવે ભાઈ. કારણકે કે ૬૦૦ વીઘા જમીન સાત વર્ષ થયાં સંતર પુતર પડી રહી છે. કે ૧૮૨ ખેડુ ને જમીનો માં બુવાર કે ફેરફાર સારા પ્રમાણમાં થતાં કારણકે ખેડુ જમીનનું તપાસું ઘણું જ મુશ્કેલ છે કે હાલ "Survey Settlement" માં ઘણી મદદ દેશને પડશે.

~~[illegible]~~ વ્યવસ્થાના ~~[illegible]~~ કે ~~[illegible]~~ સૂચના કરેલ કે કમે કોલાન ૬૬ પ્લોટ પડી જેવા કહેશો તો ~~[illegible]~~ સરકારને ઘણી જ ખુશી કે કમે કરવા દેશે, તે માટે કે જમીનો ફરે ફરે ૬૬ પ્લોટ ની ૬૬ ખેડુઓ માં કે મુતા પ્રમાણે વહેંચી ~~[illegible]~~ કે પછી કમ્પલીટ. ~~[illegible]~~ કુશલ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આજે

હિન્દુ :	ભાદરવા વદ	૯
મુસ્લીમ :	જીલ્હાદ	૨૨
પારસી :	માહ(૧) પહેલે	ફરવરદીન ૧૪
સૂર્યોદય :		૬-૨૬
સૂર્યાસ્ત :		૬-૪૪

THE GUJERAT

શુક્રવાર તા. ૧૬-૯-૪૯

ઉધનાના એ ખેડુતોને ન્યાય આપો!

નાનાં નાનાં દેશી રાજ્યોથી છિન્નભિન્ન થયેલા ભારતના દેહને સરદાર શ્રી. વલ્લભભાઈ પટેલની દક્ષ રાજનીતિએ સાંધી આપ્યો ને વધુ પ્રબળ બનાવ્યો. એમના આ કાર્યથી "ગુરૂ કરતાં ચેલા સવાયા" એ કથનનો સારાએ જગતને સાક્ષાત્કાર થયો. ૧૭૫ વરસની ગુલામી ગાંધીજીએ ગુરૂ તરીકે દુર કરી, બંબેરી નાંખી. પણ એમના આ અનંન્ય ચેલા સરદારશ્રીએ હજારો વરસોની રાજવીઓની ઝુંસરી તળેથી પ્રજાને મુક્ત કરી. સૈકાઓ જુના રાજવીઓનાં પોલાદી ને ભીષણ ચોકઠાઓ ઘડીના છઠ્ઠા ભાગમાં તોડીફોડીને ફેંકી દીધાં અને તેપણ એક પણ ટીપું લોહી રેડયા વગર.

અને એ રીતે રાજ્યો ભુંસાઈ ગયાં મુંબઇ ઇલાકાનાં રાજ્યોનું પણ વિલીનિકરણ સંપુર્ણ થયું પણ એ સાથે દેશી રાજ્યોની પ્રજાને ભૂતકાળમાં જે જે અન્યાયો થયા તે દુર થવા જોઈએ. જો એમ નહિ થાય તો દેશી રાજ્યોના વિલીનિ-

૩૦૦ ઉપરાંત વીંઘા જમીન સૂરતના કેટલાક શ્રીમંતોના હાથમાં આવી. દેશી રાજ્યો એ આવકવેરામાંથી છટકવા માટેનું સાધન હતું. સરકારને જંગી રકમ કરવેરામાં આપી દેવા કરતાં જમીન ખરીદી લીધી હોય તો સારૂં એમ માનીએ શ્રીમંતોએ એ જમીન પોતાની કરી લીધી. અને એ જમીન વાંઝણી ધરતી જેવી પડી રહી. એની અંદર ગજગજના ખાડા પડયા. ખેડાણ લાયક ફળદ્રુપ જમીન રસકસ વિનાની સુકી ડાંસ જેવી, ચીરાતી ચાલી.

એ વિકાસયોજના વિનાશ યોજના જેવી થઇ પડી. એ આખાયે પ્રકરણમાં ખેડુતને વધેરી દેવામાં આવ્યો. એ રીતે સમસમીને બેસી રહેલા ખેડુતોને દેશી રાજ્યોના વિલીનિકરણ સાથે વાચા મળે છે અને એ પોકાર પાડે છે કે મને મારી ખેતી લાયક જમીન પાછી આપો. એ પોકાર ન્યાયી છે અને વ્યાજબી પણ છે.

જો રાજ્યો ગયાં તો રાજ્યોમાં થયેલો અન્યાય જવો જોઇએ. અને જ્યારે આજે વધુ અનાજ ઉત્પન્ન કરોની જેહાદ ચલાવવામાં આવે છે. પ્રાંતે પ્રાંતના પ્રધાનો અને ખૂદ હિંદ સરકારના વડા પ્રધાન અને હિંદના ગવર્નર જનરલ એ બાબતમાં રસ લે છે ત્યારે આવી જમીનો ખેડૂતના હાથમાંથી ચાલી જાય અને ત્યાં જેની પાસે ઘરબાર, વાડી વજીફા ને બંગલાઓ છે તેવા મુઠીભર મુડીપતિઓની સીમેન્ટ કોંક્રીટની ઇમારતો ખડી થાય તેનો શું અર્થ છે? એ ઇમારતો જો ત્યાં નહિ બંધાય તો તેથી કાંઇ હિંદ કે સુરત જિલ્લાને કોઈ તંગી કે અછત પડવાની નથી યા સુરત જિલ્લાની સીકલ કદરૂપી થવાની નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આજે

હિ-દુ : ભાદરવા વદ ૯
મુસ્લીમ : જીલ્હાદ ૨૨
પારસી : મહ(૧) પહેલે ફરવરદીન ૧૪
સૂર્યોદય : ૬ ૨૬
સૂર્યાસ્ત : ૬-૪૪

ગુજરાત
THE GUJERAT
શુક્રવાર તા. ૧૬-૯-૪૯

ઉધનાના એ ખેડુતોને ન્યાય આપો!

નાનાં નાનાં દેશી રાજ્યોથી છિન્નભિન્ન થયેલા ભારતના દેહને સરદાર શ્રી. વલ્લભભાઈ પટેલની દક્ષ રાજનીતિએ સાંધી આપ્યો ને વધુ પ્રબળ બનાવ્યો. એમના આ કાર્યથી "ગુરૂ કરતાં ચેલા સવાયા" એ કથનનો સારાએ જગતને સાક્ષાત્કાર થયો. ૧૭૫ વરસની ગુલામી ગાંધીજીએ ગુરૂ તરીકે દુર કરી, બંધેરી નાંખી. પણ એમના આ અનન્ય ચેલા સરદારશ્રીએ હજારો વરસોની રાજવીઓની ઝુંસરી તળેથી પ્રજાને મુક્ત કરી. સૈકાઓ જુના રાજવીઓનાં પોલાદી ને ભીષણ ચોકઠાઓ ઘડીના છઠ્ઠા ભાગમાં તોડીફોડીને ફેંકી દીધાં અને તેપણ એક પણ ટીપું લોહી રેડયા વગર.

અને એ રીતે રાજ્યો ભુંસાઈ ગયાં મુંબઇ ઇલાકાનાં રાજ્યોનું પણ વિલીનિકરણ સંપુર્ણ થયું પણ એ સાથે દેશી રાજ્યોની પ્રજાને ભૂતકાળમાં જે જે અન્યાયો થયા તે દુર થવા જોઈએ. જો એમ નહિ થાય તો દેશી રાજ્યોના વિલીનિકરણ સાથે વાચા મળે છે અને એ પોકાર પાડે છે કે મને મારી ખેતી લાયક જમીન પાછી આપો. એ પોકાર ન્યાયી છે અને વ્યાજબી પણ છે.

જો રાજ્યો ગયાં તો રાજ્યોમાં થયેલો અન્યાય જવો જોઇએ. અને જ્યારે આજે વધુ અનાજ ઉત્પન્ન કરોની જેહાદ ચલાવવામાં આવે છે. પ્રાંતે પ્રાંતના પ્રધાનો અને ખૂદ હિંદ સરકારના વડા પ્રધાન અને હિંદના ગવર્નર જનરલ એ બાબતમાં રસ લે છે ત્યારે આવી જમીનો ખેડૂતના હાથમાંથી ચાલી જાય અને ત્યાં જેની પાસે ઘરબાર, વાડી વજીફા ને બંગલાઓ છે તેવા મુઠીભર મુડીપતિઓની સીમેન્ટ કોંકીટની ઇમારતો ખડી થાય તેનો શું અર્થ છે? એ ઇમારતો જો ત્યાં નહિ બંધાય તો તેથી કાંઇ હિંદ કે સુરત જિલ્લાને કોઈ તંગી કે અછત પડવાની નથી યા સુરત જિલ્લાની સીકલ કદરૂપી થવાની નથી.

૩૦૦ ઉપરાંત વીંઘા જમીન સૂરતના કેટલાક શ્રીમંતોના હાથમાં આવી. દેશી રાજ્યો એ આવકવેરામાંથી છટકવા માટેનું સાધન હતું. સરકારને જંગી રકમ કરવેરામાં આપી દેવા કરતાં જમીન ખરીદી લીધી હોય તો સારૂં એમ માનીએ શ્રીમંતોએ એ જમીન પોતાની કરી લીધી. અને એ જમીન વાંઝણી ધરતી જેવી પડી રહી. એની અંદર ગજગજના ખાડા પડયા. ખેડાણ લાયક ફળદ્રુપ જમીન રસકસ વિનાની સુકી ડાંસ જેવી, ચીરાતી ચાલી.

એ વિકાસયોજના વિનાશ યોજના જેવી થઇ પડી. એ આખાયે પ્રકરણમાં ખેડુતને વધેરી દેવામાં આવ્યો. એ રીતે સમસમીને બેસી રહેલા ખેડુતોને દેશી રાજ્યોના વિલીનિકરણ સાથે વાચા મળે છે અને એ પોકાર પાડે છે કે મને મારી ખેતી લાયક જમીન પાછી આપો. એ પોકાર ન્યાયી છે અને વ્યાજબી પણ છે.

જો રાજ્યો ગયાં તો રાજ્યોમાં થયેલો અન્યાય જવો જોઇએ. અને જ્યારે આજે વધુ અનાજ ઉત્પન્ન કરોની જેહાદ ચલાવવામાં આવે છે. પ્રાંતે પ્રાંતના પ્રધાનો અને ખૂદ હિંદ સરકારના વડા પ્રધાન અને હિંદના ગવર્નર જનરલ એ બાબતમાં રસ લે છે ત્યારે આવી જમીનો ખેડૂતના હાથમાંથી ચાલી જાય અને ત્યાં જેની પાસે ઘરબાર, વાડી વજીફા ને બંગલાઓ છે તેવા મુઠીભર મુડીપતિઓની સીમેન્ટ કોંકીટની ઇમારતો ખડી થાય તેનો શું અર્થ છે? એ ઇમારતો જો ત્યાં નહિ બંધાય તો તેથી કાંઇ હિંદ કે સુરત જિલ્લાને કોઈ તંગી કે અછત પડવાની નથી યા સુરત જિલ્લાની સીકલ કદરૂપી થવાની નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કરજની મૂળભુત નમ્ર વ્યાજબી નહિ કરે. રાજ્યો એટલે માત્ર રાજવી, બંગલા મહેલ કે જમીન નહિ પણ એના અંતર્ગત વહીવટ. એ વહીવટ હેઠળ દેશી રાજ્યની પ્રજા સૈકાઓ સુધી કચવાઈ, ઠારની જેમ એણે મુંગા ભાર સહન કર્યા અને એટલા માટેજ દેશી રાજ્યની પ્રજા મુક્તિ ઝંખતી હતી. એ મુક્તિ એને મળી પણ એને હજુ ઉજરડાં છે, ઘાવ છે, કાયામાંથી હજુ લોહી નીતરે છે હવે એને અન્યાય નહિ થાય. હવે એની પર અત્યાચાર નહિ થાય, હવે કોઈ એનો વાળ સરખોયે વાંકો નહિ કરે એ વાત સાચી અને એમાં પ્રજાને શ્રધ્ધા છે. પણ જે અન્યાયો થયા છે ને દૂર કરી શકાય એવા છે તે દૂર કરવામાં વિલંબ ન થવો જોઈએ. જે કોઇ પ્રજાજને વ્યક્તિગત રીતે રાજ્યોના ખુલ્લી શાસન હેઠળ ગુમાવ્યું હોય તે એને પાછું મળવું જો. મે. બ્રિટિશ હિંદની પ્રજાને એના દંડના નાણાં સ્વરાજના ટાણે પાછા મળતા હોય, જપ્ત થયેલી જમીનો પાછી અપાવી શકાતી હોય, ગુમાવેલી નોકરીઓ વધુ સારા બદલા સહિત અપાવાય તો દેશી રાજ્યની પ્રજાને પણ શા માટે ન્યાય ને બદલો ન આપી શકાય ?

સુરત નજીકના સચીન રાજ્યનો દાખલો આંખ આગળ છે. નવાબનું રાજ્ય હતું ત્યારે વિકાસને નામે નવાબે ખેડુતો પાસેથી જમીનો લઇ લીધી હતી. ખેડુતોએ પોતાની જીવાદોરી સમી જમીનો નવાબ શાહીના ડરમાં નવાબને સોંપી દીધી અને પછી ગામ વિકાસને નામે લેવાયેલી એ જમીનો પર કાર્નિવલ ચાલ્યા, કુતરોની રેસ જામી અને છેલ્લે છેલ્લે એમાંના કૂકડાંઓ શ્રીમંતોને અપાયા, ઘોડી જમીન નવાબ સાહેબે બંગલાને નામે પણ કરી લીધી. આમ ઉનધા ગા ન ની સો ના ના મુલની

અને એ જમીન અંગેની નવી સનંદમાં એ જમીન ખરીદનારાઓને જણાવાયું છે કે કલમ ૫ મુજબ એટલે કે "હાલ ચાલતી લડાઈ પુરી થયા બાદ બે વરસ સુધીમાં અગર વ્યાજબી કારણસર નામદાર નવાબ સાહેબ બહાદુર યોગ્ય કેસમાં ખાસ કારણસર વધુ મુદત મંજુર કરે તેટલી મુદતની અંદર તમારે ઇંટ, સીમેન્ટ, અગર પત્થરના પાકા મકાન બાંધવા જોઇશે." અને એ પછી છઠ્ઠી કલમમાં જણાવાયું છે તે પ્રમાણે "કલમ પાંચ મુજબ બાંધકામ કરવામાં ગફલત કરશો તો સદરહુ જમીન કોઈ પણ જાતનો બદલો આપ્યા સિવાય સ્ટેટ બાજસ થશે."

લડાઈ બંધ થયાને ૪ વરસ થઈ ગયા. એ પછી નવાબસાહેબે વધારી આપેલી મુદત પણ જાણવા પ્રમાણે જુનમાં પૂરી થઈ. અને એ જમીન રાજ્યની માલિકીની બની ગઇ. અને એ રાજ્યનું વિલીનિકરણ થઈ જતાં એ જમીન આપોઆપ મુંબઈ સરકારની બની જાય છે. મુંબઈ સરકાર હવે ધારે તો આની ઉપર બાંધકામ માટે રૂપે ઓઠંડ કાઢી ખેડુતોની યોગ્ય બાબતો સાંભળી, કેસો બરાબર તપાસી એ જમીનો એના મૂળ માલિકને સોંપી શકે છે.

મુંબઈ સરકારે ઇલાકાની ખેતી પર એના ખેડુતો પર, એના ગણોતીઓ પર વિશેષ ધ્યાન આપ્યું છે ને તેમનાં હિત ને કલ્યાણ માટે કાંતિકારી પગલાં લીધાં છે. શ્રી મોરારજી દેસાઇને કેટલીક આકરી ટીકાઓ પણ સાંભળવી પડી છે. પણ ગૃહમંત્રીએ મહાત્માજી ને કોંગ્રેસના સિદ્ધાંતોને સુસ્તપણે વળગી રહી એ કલ્યાણકારી યોજના આગળ ધપાવી છે. આ કારણે ઉધના ને સચીન રાજ્યના ખેડુતને થયેલો હડહડતો અન્યાય દૂર કરવામાં જરાયે વિલંબ થશે નહિ એવી

અમને આશા છે. જિલ્લાના અન્ય પરિસ્થિતિમાં જે મોટી ખાલી જમીન મળે ને એને ખેતીના કામમાં લેવાય તો તે હાથધકારક જ છે. એ ખેડુતોની સુરતના શ્રીમંતોએ ખરીદેલી તલ્લએ તલ્લ જમીન અને બંગમના નામ પર ચઢી ચૂકેલી જમીન પણ એમને પાછી મળશે એ વિષે અમને શ્રદ્ધા છે. આ દરમિયાન ગામવિકાસ મંડળને નામે એ જમીન પડાવી લેવાના થતાં પ્રયત્નો અને રમાતી રમતોથી સુરતના સત્તાધીશો ચેતી જશે. સાવધ થશે. અને પ્રજાકીય આગેવાનોનો સંપર્ક સાધી, એ અંગે યોગ્ય માહિતી મેળવી ખેડુતનાં હિતમાં ઘાર્યા ચક્રો ફેરવશે તો મુંબઇ સરકારને યોગ્ય હુકમો કાઢતા વાર નહિ લાગે.

—'જયહિંદ'

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરમપૂજ્ય દાદાદાદાલની સેવામાં

પ્રણામ સાથે આપને જણાવવાનું કે આવતી સંમેલન સેવા કરું છું. પરંતુ આપની ઉદ્યોગનગર આત્યંતિક કાર્યાલયનો વિચાર કરી કોઈ આપણી પાસે બોલાવવાની ઉતાવળ કરવાનું કરું છું. અને આપણા દર્શનો આવવાની જણાવ કોઈ આપણે પરંતુ પ્રસંગસર દેવ ન થવાથી કોઈ ગણતરી કરી શકતો નથી કોઈ સાથે આપવાની અનુકૂળતા લોપ ના દયા કોઈ ભાવ આપવાની સ્વરૂપ કરશો ઉપકૃત થઈશ.

વિનીત વિનોબા

શ્રીપરિવારાલય
ગોપાલી રોડ, મુલુન્દ (પ.)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પ્રાગજી એ. હરમાણી
પાલીતાણા :: (સોરઠ).

૧૫૫

૬

પાલીતાણા-૬-૫૬

મારવાના બાપુ પડાપદાદા રાજા
રારદાર વલ્લભભાઈ રાજા
જયહિંદ સાથે ~~સાથે~~ લી સેવક પ્રાગજી
એ. હરમાણી. વિનંતિ સવિનય કે
દારૂબંધીના કામના કુરસી ઉપરથી ઉતારવાના
સમાચાર સાંભળી અમો કાઠીયાવાડ
ખેડા હતા, પધારવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત
કરાવી ફરી એકે કે ઉપરના કામને લગતુ
વાંકુ કે ખોટું લખાણ કે કામ થયું
હોય તો ક્ષમા કરવા કરાવ્યા છે મોટે
ભાગે બધાએ પોતાની જ ~~જ~~ જુદુ
જોડણીનું વિનંતિ સાથે જ પાઠવ્યા
હોવા છતાં પોતે ~~કે~~ જોડણી સંબંધમાં
વધારે ધ્યાન રાખવા ઉપર ધ્યાન રાખે
એવા પધારવાનો આગ્રહ વધારે
કામને લગાડવા પુરતો વિનંતિ પોતાનો
(૧) આપણા રાજાની ઉંમર કુણે સારામાં
સારા કપડાં પહેરેલ છે તેને ગાંધીબાપુ
પાઘડી માંટે કે તેવું કાંઈ પગલું
ભરી તેનો સેવાર્થે રાજીનામું ધરેલ છે ...

મારે આગળ ઉપરના હુકમ પ્રમાણે
વારસાઈ મરણનાંધારણીય યોજના
મા.૧૪.૬.૪૮ ના રોજ અરજ કરતાં
રૂપરાણું ત્રિભોવનદાસ ગોકળદાસ
ના કોમ્પીટન્ટ સરકાર ને ફેરમાર
કરવા મારે કેમ કાંઈ ૧૧ કોલમો ભરવાની થઈ.
જે પાછળથી બાપજીના નામને ગોરીલા
પાડવાવાળા કુટુંબના કોઈ માણસો
ને પોતાનું માલમાં કોમ્પ્રોમાઈઝ
રહેતું હોવાથી ગામના મુરબ્બા માણસો
ની કમિટી દ્વારા પોતાના ચારકાંઈ
ઓછા કરાવવામાં આવેલ
જેમાં ૧૧ માંનું ગોરીલા પુરતું
ઓછું કરાવી ૭ કરેલ છે
જેમાં ૪ કોઈ બાબતોમાં દરેકના
બાપદીઠ ચારેક કાંઈ ઓછા
કરાવ્યા કરવાથી હાલ તો ૭
કાંઈ ઉપર આપ દીધા પાડવામાં તેમાં

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ફારસ ખરાબ કહેવાયેલાં ત્રણ
ઘેમાર :- ને બાબતમાં બાબતે બુમરાણ
છે.

(૧) પાકિસ્તાન ને દલા. પોલીસ.
(૨) પોપટલાલ. મગજ ખોવાયેલાને
(૩) પૂજારીબાબા. પાગલને.
(૪) મોટી. વયસ્કીબાઈ. ઉંમરવાળી
ઘરડેઘેર વર્ષો વેપાર રહ્યા ને
રહ્યા કરતું હોય ને રહ્યા કરે
ઘેરઘેરાયેલાને ને પ્રમાણે
પુષ્ટિ ગાંધીબાપા બરાબર માટે
ખાસ્સા ફેરફાર ઘોષણા ને ફોર
બાબતોને ખોટે ખોટેખોટી ને
ફળ ફરીથી ફેરફાર ને નકલ ફેરફાર
પ્રમાણે ઘી પેકેજમાં પાણી ગાંડાબાબા
ખોટું ફરી ખોટાબોલાને ઘેરઘેર
રોપેડોલરમાં ફેરાફેર બરાબર
બુમરાણ ઘેર માટે વધુ બાબતે
પુષ્ટિ બાબા ને ઘેરાયેલાં ગાંડાબાબા
પ્રમુખ બરાબર પુષ્ટિ ઘેર ગોબરાને બધું

પ્રાગજી એ. હરમાણી.
પાલીતાણા, મા (સૌરાષ્ટ્ર).

11 19.

[illegible]

R 184
PALITANA

To.

ન્યાયધ. પડા પ્રેધા
ન
રેલ્વે. ભ
સાહેબ. ધનજીભાઈ રેલ્વે.

THIS LETTER MUST BE GIVEN TO AN OFFICER OF THE POST OFFICE

TO BE REGISTERED, AND A RECEIPT OBTAINED FOR IT.

ભાવનગર.

21 ઉમરા.

મુંબઈ

ભાગજી એ. હરમાણી.
પાલીતાણા (સૌરાષ્ટ્ર).

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આમંત્રણ-પત્રિકા

શ્રીમાન
શ્રીમતી _____

સવિનય જણાવવાનું કે, મ્યુનિસિપલ હૉલમાં, જગતવંદનીય, પૂજ્ય રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજીના તૈલચિત્રની અનાવરણવિધિ, હિન્દી પાર્લામેન્ટના માનનીય પ્રમુખ શ્રીયુત ગણેશ વાસુદેવ માવલંકરના વરદ હસ્તે, તા. ૨૫-૯-૪૯ ને રવિવારના રોજ બપોરના ત્રણ કલાકે મ્યુનિસિપલ દવાખાનાના કૉમ્પાઉન્ડમાં થશે અને તે પછી મ્યુનિસિપાલિટી તરફથી તેઓશ્રીને માનપત્ર અર્પણ કરવામાં આવશે. તો તે શુભ પ્રસંગે પધારી આભારી કરશોજી.

મ્યુનિસિપલ ઑફિસ
પ્રાંતિજ
તા. ૨૦-૯-૪૯

અમૃતલાલ ગોરધનભાઈ પરીખ
પ્રમુખ
પ્રાંતિજ મ્યુનિસિપાલિટી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કાર્યક્રમ

૧ સ્વાગત–ગીત

૨ સંદેશા–વાચન

૩ મ્યુનિસિપલ પ્રમુખનું નિવેદન

૪ ગાંધીજીના તૈલચિત્રની અનાવરણવિધિ

૫ ગાંધીજીના ફોટાને ફૂલહાર-અર્પણ

૬ ગરબો

૭ મ્યુનિસિપાલિટી તરફથી માનપત્રનું વાચન

૮ શ્રીયુત માવલંકર દાદાનું પ્રવચન

૯ ફૂલહાર

૧૦ આભાર–દર્શન

૧૧ વંદેમાતરમ્

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

માધ્ય
૨૧: વલ્લભભાઈ પટેલ

૧૩ મુબ્બઈ-૧૫-૩-૪૮

મુબ્બઈ

આપ મુબ્બઈ મા આપની તબીયત સુધારવા
કારણે પધાર્યા છે. ધિક્કાર મારે અને હિન્દુસ્થાન
ના માટે આપની આયુષ્ય લાંબીકરે.

આપણે. કેમ. આનંદ થયા છોકરે. ના. આપણા
માણસ ઓ. બધી સ્વરેણા માટે-ત માટે. આપણે વધો કેલ
ઉડ પણ બદલાવુ બધે કેમ-કેમ ને. મારે. ૨૬-૩ ની જયા
રે મેષ સ્ટેશનની ના સુર્ય. પાસે છે. ત દિવસ થી. આપ
ણા વરી ના પહેલા ગામ કે રાજ્ય ની પહેલી તારીખ હોવી
બધે કેમ-બધે વરસ. ૩૬૫ દિવસ આપણા સુર્ય
વરી પ્રમાણ (સંસ્કાર પ્રમાણ) ૩૬૫૦૦ દિવસ ના પાસે
છે- કે રાજ્ય-૩૨-બધુ-૩૦ ના. આ રાજ્ય ૩૧ ના.
ભાવણ - ૩૧ ના. ભાદરવો. ૩૦ ના. આશ્વિન ૩૧ ના.
કારતક,

કારતક = ૩૧ માગશર = ૩૦ પોશ = ૩૦ = માઘ = ૩૦
ફાગણ = ૩૦ = ચૈત્ર = ૩૦ = વૈશાખ. મારી ..... પાસે = માધ્ય ૩૧
ના ફાગણમાં -

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

બાજુ: રાજકીય ની પહેલી ચારીટ્ટી ની ૬ નીકળી. આમ
રાખે બારણા ના બેસવા. રાજકિય પુજા બેસવા ઉપર ના ઉપરના
ઘરોમાં. બુરાકુની ઘરકે ઉપરના રમવા ગામ ઉપરના
બોરસદ ઘરકેઆગળી. રમતા. ગયા કે ૪. કોલેજના ના. ઘરકે ઉપરની
ને ઉપરના. બારણા. બારણા. ની. રમવા ગામ. બોરસ. બોરસદ ઉપરના
ગામમાં બોરસદ એને ઘરમાં. ચારીટ્ટી. પહેલા. બંગલે. બોરસદ ?
ને. બંગલા. બોરસદ. બલે - આ કોણ કેમ એક હાથ બોરસદ કે.
કુદરતી. ઘરકે. ઉપર. પોલીસવાલા. ઉપરની? અને રમવા ગામ
ના બોરસદ બોરસ. બારણા બાંધ કે. પોતાની. રાકિમ ઘબાડવાની.
બરાબર રાખે બોરસદ. ઉપરના બદલે ઉઠે - બોરસદ લાગે.
બોરસદની. પહેલી બોરસદ. કરવાની. બારણે. બોરસદ પુરતા બારણે કે તેની
બોરસ. બુરાકુના બોરસદ. બારણે. ~~કરાંત~~ - બાંધવામાં રાખે.
બોરસદ. ઘરમાં - એકે બોરસદ ચાલુ બોરસદ. બોરસદ. ~~કરાંત~~ ના
~~ની~~. રમવા. બારણા હાથ બોરસદ. બારણે. રમ. ની. બોરસદ પરની
ની. પહેલી ચારીટ્ટી. હોવી. બોરસદ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપને બીજું ચરણ કુમારપાળે સિંહ ને આપેલું
જાણી આપને મારી આપવાની ઇચ્છા થઈ
પણ આપને મારી નાખવાથી કંઈ ફાયદો
થવાનો નથી એમ વિચારી આપને
જવા દીધા આપ ત્યાંથી નીકળી
ગયા

આપનો સાથી
રવાશંકર મહેતા ત્રિવેદી
વા. જય હિંદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(નકલ)

મે. રા. મામલતદાર સાહેબ.

ધરમપુર 1/3/

સલામ સાથે અમો નીચે સહી કરનારા રાજા મંદિરના પૂજારીઓ આપની હુજરૂ સવિનય અરજ કરીએ છીએ કે અમો એ અમારા પગાર બાબતમાં અમોએ તા.૧૧-૬-૪૮ અરજુમાં જણાવ્યા મુજબ અમારા પગાર બાબતા તા-૧૮-૬-૪૮ સુધી હજુ કંઈ પણ જવાબ ન મળવા થી અરજુમાં જણાવ્યા મુજબ અમારા દિવસના નિર્વાહ તરીકે અમો અપેક્ષા કરેલી આગળ આ ઘડીથી અમારા પગાર માટે સંસ્થા તરફ જવાબ મળતાં સુધીના માટે અપવાદ ૫૨ ઉતરીએ છીએ પ્રસ્તુત પ્રશ્નનું ખુબજ ઉતાવળ ના લીધે અમે અપવાદ નું મર્મ સમજ્યા પછી લઈએ છીએ એ અરજ થાય તા. ૧૬-૬-૪૮ ધરમપુર

નોંધ:— તા. ૧૧-૬-૪૮ ના રોજ આપેલ અરજુની નકલ શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ ધરમપુરને મોકલતાં તેમના તરફથી મળેલ જવાબની નકલ સાથે છે.

સહી. પૂજારી ઠાકોરલાલ ગણપતરામ
" " નટવરલાલ કૈલાશલાલ
" " મગનલાલ બંદલાલ

જાણ માટે સલામ સાથે રવાના.

(૧) મે. કલેક્ટર સાહેબ સુરત,
(૨) મંત્રીશ્રી ધરમપુર કોંગ્રેસ સમિતિ ધરમપુર
(૩) શ્રી મોરારજીભાઈ દેસાઈ ગૃહ પ્રધાન મુંબઈ સરકાર મુંબઈ
(૪) શ્રી બાબા સાહેબ ખેર વડા પ્રધાન મુંબઈ સરકાર મુંબઈ
(૫) અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, મુંબઈના તમામ છાપાઓ જોગ પ્રસિદ્ધ માટે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(નકલ)

136

ધરમપુર

તા. ૨૧-૮-૪૮

મે. આમલતદાર સાહેબ

ધરમપુર

શલામ સાથે વિનંતી કે શ્રી પ્રસન્ન નારાયણ મંદિરના પૂજારી. ઠાકોરલાલ ગોકુળપ્રસાદ રાજ-સ્થા મોહનગઢના બે મંદિરો (૧) શ્રી મોહનવિહારના પૂજારી. નટવરભારથી કૈલાશભારથી અને (૨) શ્રી હનુમાનજીના પૂજારી. મગનલાલ બંદલાલ અમારા ચલોના પગારો તા. ૧-૪-૪૮ થી બુધવારથી એ તા. ૧૫-૮-૪૮ સુધીના પગાર ચલાવવા વી. મે. કલેક્ટર સાહેબને (૧) તા. ૧૬-૮-૪૮ની અરજી કરેલી તેના જવાબમાં નંબર ૨. એ. ડી. એમ/૪૮૬ માં જણાવવામાં મુંબઇ સરકારને લખવામાં આવ્યું છે કે (૨) તા. ૧૮-૮-૪૮ના રોજ અરજી કરેલી તેના જવાબમાં નંબર એ. ડી. એમ. એમ. ૪૮૫ ટી/૪૮૬ માં જણાવવામાં મુંબઇ સરકારને કુરી લખવામાં આવેલું છે.

આ દરમ્યાન શ્રી મોહનગઢના શ્રી હનુમાનજીનુ મંદિરના પૂજારી. મગનલાલે વંદલાલે. આ પ્રશ્નનો ઉકેલ જ આવે ત્યાં સુધી અપવાસે ચાલુ રાખવાના દ્રિઢનિશ્ચય સાથે અપવાસ કરી રહ્યા. પરંતુ અહીંના સ્થાનિક કેટલાક ભાઈઓ અને આપ સાહેબની (એ આમલતદાર સાહેબ ધરમપુર) વેળાસીરની દરમ્યાનગીરી અને ઉપા ત્રીજે એમલા પોતાના ઉપવાસને ચૌદ દીવસને અંતે છોડ્યો હતો. અને આઠ દીવસમાં આપનો પગાર મલી જશે. કેમકે પહેલા શેતો પત્રવ્યવહાર ઉકેલે આવી જશે. પરંતુ ત્યારે બાદ આપને બે ચલો પાસે મગાવી આપે બે ચાર દીવસ બોલી જવાની સલાહ કરી હતી. પરંતુ તે વાતને આજે વીસ બાવીસ દીવસ લગભગ થયા છે. છતાં કેમ પહેલા શેતો પત્રવ્યવહાર જવાબ હજુ શેનો મળ્યો નથી. તો આ બાબતનો શેતો પત્રવ્યવહાર ઉકેલ અને આજ દીન શુધીનો પગાર દીન આઠમાં એટલે આવતા રવિવાર તા. ૨૮-૮-૪૮ શુધીમાં જો ન મલે તો હમો ચલો પુજારીઓ ઉપવાસ પર ઉતરીશું. તો હમો ચલો જલ્દ આપ સાહેબની કૃપાની આગળ ઉપવાસ પર ઉતરીશું. મારે આશા છે કે આપ સાહેબ આ બાબતમાં ત્વરીત યોગ્ય પગલાં લેશો.

લી. આપના વિશ્વાસુ.

નકલ. શ્રી પ્રસન્ન નારાયણ મંદિરના પૂજારી ઠાકોરલાલ ગોકુળપ્રસાદ, શ્રી મોહનગઢ મોહનવિહાર ના પૂજારી. નટવરભારથી કૈલાશભારથી, શ્રી માકુલાના પૂજારી. મગનલાલ બંદલાલ.

તા. ક:- બાકી પગાર યોગ્ય પગલાં ત્વરીત લેવાની વિનંતી સાથે મહેરબાનીથી

(૧) મે. કલેક્ટર સાહેબ શુરત.

(૨) મે. માનનિય શ્રી મોરારજીભાઈ દેસાઈ મુખ્ય મહેસુલી પ્રધાન શ્રી સચિવાલય મુંબઈ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

રજીસ્ટર્ડ લેટર એ/કી. (નકલ) તા. ૨૬-૬-૭૮

137

પૂજારી. કાનજીભાઈ ગણપતરામ, નરપતભાઈ કૈલાશભારથી
અને મગનલાલ નંદલાલ મુ. ધરમપુર.

વી. માં લખવાનું કે તમારો પત્ર તા-૧૪-૬ નો મારા મામલતદાર ને કરેલ અરજી ની નકલ રજીસ્ટરથી મેં શ્રીમંત નેક નામદાર મહારાજ સાહેબ ની હજુરમાં મોકલ્યાં છે.

તમો ચલે પૂજારીઓનાં પગાર બાબતમાં નામદાર શ્રી એ ચીફ એકાઉન્ટ સ્ટેટ. ધરમપુર-વલસાડને અગાઉ લખ્યું હતું. અને ફરી ને તમારો ચેઠલો પગાર આપવા યાદ અપાવ્યું છે. મહદ્ અંશે હવે નામદાર શ્રીનાં અખત્યારની વાત છે. જોકે કે તમો તેઓ શ્રીને રૂબરૂ વ્યક્તિ તરીકે ગણી શકો. ધાર્મિક, સંસ્થાઓનો બધો વહીવટ રાજ્ય સોંપાઈ ગયું તે સોંપે અપાઈ ગયું છે. એટલે હવે જે કાંઈ તમારે આ સંબંધમાં કરવું ઘટે તે ત્યાં સીધા વહેવારે ~~કરી લેશો~~ નામદાર શ્રીને આ બાબતમાં વધુ તકલીફ આપવા જેવું નથી. તેની નોંધ લેશો.

એજ

(ઉમરશીયા એન. ઘોરી)
ફોર. શ્રી હજુર પુરસોનલ આસી. સ્ટેટર.
ધરમપુર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Stockists & Commission Agents

BALKRISHNA KINDERGARTEN STALL

186

45

ઈ ૬૯૦ ફેબ્રુઆરી માસની મુંબઈની

તા- ૧૮-૯-૪૯

પ્રિય શંકરજી

સેક્રેટરી, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ. મુંબઈ

મુલુંડ

ભાઈશ્રી,

મેં સરદાર સાહેબને બે મહિના પહેલા મુંબઈમાં લખેલા તે સંબંધી કુમકો નથી મળ્યો કે મારા ધંધાકીય નુકસાનની ભરપાઈમાં કુટુંબના ગુજરાન માટે કંઈ આર્થિક સહાય મળી શકે તેમ છે કે નહીં તે વિષે પણ કંઈ જાણવા મળ્યું નથી. આ બાબતમાં સરદાર સાહેબ તરફથી મને કોઈ ખબર નથી. તેઓશ્રી આ બાબતમાં શું કરવા ઇચ્છતા હતા તે પણ મારા જાણવામાં નથી. આ બાબતમાં આપ સરદાર સાહેબના અંગત મંત્રી હતા તેથી આપ કંઈ જાણતા હો તો મને જણાવવા કૃપા કરશો.

સરદાર સાહેબના અવસાન પછી મારા ધંધાને ઘણું નુકસાન થયું છે. મારા ધંધાને ઉત્તેજન મળે તે હેતુથી સરદાર સાહેબે મને ઘણી મદદ કરી હતી

No Finance/III-51 139

Office of the Controller of Accounts
Mobatlavi Near Law College
Churchgate Station Bombay 1

To Rao Saheb Kalidas Joshi Esq 19th July 1949
M Sc Bar-at-Law Kalbadevi Road
Bombay 2

Subject:- Transfer of Treasury

Sir, With reference to your letter dated 21st April 1949 addressed to Honourable Premier on the subject above mentioned above I am directed to state that you may consult your legal adviser in the matter

Yours faithfully
for Controller of Accounts

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

To Foster : SWADESHI INDUSTRIES
Through : SWADESHISM

AND SWADESHISM
Through SWADESHI INDUSTRIES

BOMBAY SWADESHI MARKET BOARD.

SWADESHI MARKET, KALBADEVI ROAD,

Telephone
25925

Bombay 2. ... 194 .

ON YOUR
NEXT SHOPPING
VISIT
SWADESHI MARKET
100 SHOPS OF
VARIETIES.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(14)

ભાં ન-ન- પ્રાથમિક શાળા મારફતે
ના-ચ-ન-ભાં

શ્રી સાહેબશ્રી,

ધો ત્રીજી પ્રવેશ માટેની પરીક્ષા

આથી,

આપની ના-ચ-ન-ભાં પ્રાથમિક શાળામાં ધો ત્રણ માટે ખાલી
જગ્યા અંગે આથી જાણવું કે ઉપરોક્ત શાળામાં આવેલ મંજૂર
કરવામાં આવેલ

આથી ઉપરોક્ત જગ્યા સામે કોઈ વિદ્યાર્થી ધો ત્રણ માટે
ગેરહાજર કરેલ નથી તેમજ ધો ત્રણ માટે કોઈ વિદ્યાર્થી
પ્રવેશ માટે આવેલ નથી તેમજ ધો ત્રણ ના વિદ્યાર્થી
ઓની સંખ્યા ઉપરોક્ત મંજૂર થયેલ જગ્યા કરતાં ઓછી
હોવાથી ધો ત્રણ માટે ની પરીક્ષા લેવામાં આવેલ નથી

આથી આપને જાણ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત જગ્યા સામે
કોઈ વિદ્યાર્થી ગેરહાજર રહેલ નથી તેમજ ધો ત્રણ માટે
કોઈ વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે આવેલ નથી તેમજ ધો ત્રણ
માટે ની પરીક્ષા લેવામાં આવેલ નથી

ન.ન. પ્રાથમિક શિક્ષણ
ભાવનગર કચેરી
(ભાવનગર)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Stockist ... ents

BALKRISH ... STALL

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

142

Local

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

RE AH 70/1944

જૂનાગઢ ૧૪.૬.૪૮

144

માનનીય

સરદારશ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ મુ. દીલ્હી

Very Imp

સરદાર. (સૌરાષ્ટ્ર વિભાગમાં જુનાગઢ રેવીઝર તાબેગામ જીના)

જીનાના રહાશ વાસા ઝાલેમંદ ઈમમંદના માનસર સરદા-
રમાંથે અમારા મકાનો વૈશના મકાનો ને જીના મુકામ
તાલુકા રફુકલને ભાડા વડા એ આપેલછે તેમકાનો હાલમાં
અમારા પોતાના ઉપયોગ માટે જરૂરછે તો ખાલી કરાવવા
જાવત ઝાને અમો બે વરસ થયા નપાસ કરી રહયાછે
તેમજ સરદારે પણ કરી રહયાછે તેમજ બધાનોને
પણ મદત રહયાછે શામજીભાય ગાંધા પુંજાભાઈ મકવા
કરશનકરભાઈ તેમજ લા. એસ, શાહ વગેરેના મુલાકાત
લખ પણ અમોને જવાબ મળ્યોનિ. અમારા ધ્યાનમાંછે
તેમુજબ જવાબ આપવામાં આવતો રહો

ત્યાર બાદ જુનાગઢ સૌરાષ્ટ્રમાં ભેળા થતાં અમોએ રાજકો
ટ કોન્ફરન્સમાંઈ તેમજ જયમંત્રીરાય મહેતા તેમજ બીજા
શામળદાસ વગેરે કોંગ્રેસી સરદારો પણ તેમના
તરફથી અમોને સંતોષકારક જવાબ આપવામાં આવે
તમજો અને અમોને ખોટા સાંત્વન દિલાસા કરી રહયાછે
એટલામાં ખાતાવાળા તરફ આને સરદાર તરફે તે મુજબ અમોને જણાવવામાં આવેછે

બીજુ અમારા કુંટુંબના માણસના સંખ્યા પ્રમાણે ૩૫
પાંત્રીસના છે રાજમાં અમારા રહેણાંકછે જેમાં અમારા
કુંટુંબનો સમાવેશ પતો નથી જેને લઈને મકાનો છોડાવવા
ફરજ પડેછે અને અમારે મોટા ખર્ચ ભાઈ બેનોનાસન
કરવાનાછે અને જવાબ અમારો લેખીત કરવામાં
આવેલું રહે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

એમાં છતે મારાને નકલંક સોગંદ રદબાતલ તે અમારા કુટુંબનો
લાંછન કંઈ લાગેછે પણ નાઈલાજે નકલંક સોગંદ
પડેછે

અમો ઉપરના તમારા પત્રોના જવાબમાં તેમજ કુટુંબમાં પણ
બધી માલમીલકતનો પણ અમારા મહાજનનો કબજો અમોનો
રહેવામાં આવતાં નથી તે અમારા ઉપર અન્યાય
ચલાવી રહેલ તેમ જણાયછે

છેવટ પગાર અને સાથેજ ઉપર નાં રદ કરેલ કારણોને
લઈ ઉપરના ફરમાવેલ, તેનો વ્યાજબી અમોને ખુલાસો
No E/487 of 1949 મળ્યેથી તેમજ રદ કરેલ કારણના
ઉપર કે સોગંદો ને અનુસરીને ઉપરોક્ત જોકરા નોંધ ખુલાસો
રહિત અને મિથ્યારૂપ જણાતાં નો ઉપરનામે તરી
તે મુજબ જણાવવામાં આવેલછે આવતાંવારમાં નો
એમને બે વરસ પણ ઠગવા રદબાતલ તે આપવાજોગ
તે જણાયછે એમ ઉપરોક્ત કિંમતી મુલ્યવાનમાં મુતાબિક
નવું વર્ણન ફરમાવેલ તેમજ ઉપરના લખાણમાં
તેમજણી, ના ઉપર સોગંદે અમારા કુટુંબ ઉપર
રહેમ વાળો અમને ઉપરમાં અમારા મહાજનો કબજો
મળે તે મુજબ હુકમ ફરમાવવા વિનંતીછે

૧ વારસા ઉલમંદ એમજેન્સ વગે તે એમજન્સી
ઉલમંદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

[illegible] ہوئے۔ ہمارے ساتھ [illegible] کے
[illegible] ہیں۔ ہمارے ساتھ [illegible] ہیں۔

POST CARD

ADDRESS

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

POST CARD

INDIA POSTAGE

9 PS

1 PS

NEW DELHI

4 OCT 1949

DADAR

4 OCT AD

6 PM

1949

OMBAY

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(અંગત)

માનવંતા સરકાર પરનિના સેવામાં

પુનિતા.

(ગ્રમેલા કાગળ)

જ્યારે ગોવાના કોંગ્રેસ પ્રમુખોનો કેસ પ્રિ. ઈ. ઓ માં ચાલતા હતા ત્યારે સરકાર તરફથી મને ~~ખાનગી~~ ખાસ ખબર મળતી કે ~~ખાનગી~~ ખાનગી ખબરો ~~ખાનગી~~ એવી આવે કે ~~ખાનગી~~ કોર્ટના ખાનગી ખબરો પરથી કોઈ જાતના ખાનગી ~~ખાનગી~~ નહતા કાઢતા પણ જાહેર ખબરો પરથી જાહેરમાં intelligence

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

POST CARD

ADDRESS ONLY

INDIA POSTAGE

Patil

Hon Sardar Vallabhbhai

Hon Minister for Home

Secretariat

New Delhi

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારૂ સરનામું - મુકામ- દાહોદ - જીલ્લો. પંચમહાલ. દેવગઢબારીયા તા.-દા.
B.B.વિદ્યાર્થી પોસ્ટ- ફતેપુરા (મુંબઈ નં-૨૮)

15

માનવંતા સરદાર શ્રી. વલ્લભભાઈ પટેલ. હોંદે સરદારશ્રી. ગૃહ મંત્રાલય
સાઉથ બ્લોક ફીરોજશાહ રોડ મુકામ- દીલ્હી.

વ્હાલમજે- હું ધંધાદારી મુલ્કોનો માટે વેપારમાં રોકાયેલું. શરૂઆતનો નાનકડો
ને સરલ કુટુંબ- હું બુઢ્ઢા પરણ્યો નો ઘોડાવાળો ઉપરકોટ્ટું. મારી બાજરી દરમ્યાન- રૂપું વ
રહેમ બાદ ગામડાઓને નેવા લાભ સ્વપ્નવતા પરણ્યો રમ્યો. બનાવરીમાંથી મારા પત્ને
નેમો સદ્ગત્વના રાખના અનેમારા રૂપુંના ફાળેથી સરદાર મદદ ફંડ ઉઘડાવ્યા.
સમાં દેશને સ્વાતંત્રી મળ્યો પણ રાજેદવારા પ્રજાદ્વારા માટે રાજ્ય કારોબારના
સંગ્રામમાં મુશ્કેલ સાંગાદક્ષ પડે = પણ પ્રભુ કૃપા થી સ્વરાજ્યના સંપૂર્ણ-
સોનાના પ્રકાશમાં. પુરવાનો- દીલ્હી પ્રજા માં રાજ્યના ગાંધીજીના અનુયાયીમાં
મહીં કેવા સરદાર કુળ રાજી પણ પર પ્રકાશ રહ્યો છે- તે માટે બે વાત છે-
(૧) સ્વરાજ્ય કુટુંબોના રાજમાં બ્રહ્મચારી પર પ્રજાપતિ કુટુંબો છે- પરંતુ
પ્રજા વકુ મંડળ બ્રહ્મચારીમાં ત્યાગ કેવા દક્ષ- બ્રહ્મચારી/સંસારી, નિષ્ઠ રાજ્યોપ્રજાને
શક્તિ પ્રજા કુટુંબોમાં પડે છે. એને માટે કરીને સારા, માઠા સમયમાં પ્રસંગોનો નીકાલ
કરીએ છે એને પ્રજાના માર્ગદર્શક સ્નેહાળને કુટુંબો ચાલે છે-
(૨) આ માટે શ્રેષ્ઠ રહેણી માટે રહે વાની. માર્ગદર્શક સ્નેહાળ ના લાભ ઉદ્યોગ-ધંધાના પંચમાંથી
પ્રજાકુટુંબ મહાશક્તિ મેળે. પ્રજા ને પ્રજાના કારોબારમાં પ્રજાકુટુંબ ધંધાદારી વાળા બહુ
ઉઘાડું છું. એ પ્રજા પ્રજા માટે ધંધાદારી સરદારના બહોળા માનવું પ્રજાને તે મહીં વાત્સલ્યવાળું
પ્રજા ધોરણે પ્રજાને મારું માર્ગદર્શનરૂપ થઈ પડશે. તા-૨૫-૫-૪૯

વિ-સવંદ
તુ તારાવાળા દાસ્તાન ભાઈ.

તા.ક-
હું કુટુંબ પ્રજા ગરાસ પ્રજા
માં ઉછરેલ રાજકીય પ્રજાને
ગરાસો પ્રજાને ઉદ્યોગધંધાવાળે.
મારો ઉદ્યોગધંધા વ્યવસાય
છે- સાંપ્રત માનવ સમાજમાં
નૈતિકતાનો ધોરણો ઉઘડી
રહ્યું છું. પ્રજાને પ્રજા, ધંધા રહ્યું છું.
રાષ્ટ્રીય પ્રજાને ધંધાદારી
થઈ રહ્યું છું પ્રજાને. ધંધા પ્રજાના
વ્યવસાયે નૈતિક બે વાત છે.
સરદારના કાર્યમાં સરદાર
સાહેબના વિચારો મારો
પ્રજાને ધંધાદારી પ્રજાને
પ્રજાના ધંધા પ્રજા રહ્યું છું.
પ્રજા ધોરણે પ્રજાને પ્રજા
પ્રજા પ્રજાના કુટુંબો પ્રજા
દેવગઢ કુટુંબ- પ્રજા.
બેઠકે પ્રજા ધંધાદારી પ્રજા
ધંધાદારી પ્રજાને પ્રજા
પ્રજા ધોરણે પ્રજાને પ્રજા
પ્રજા ધોરણે પ્રજાને પ્રજા.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરમ પૂજ્ય સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ ની સેવામાં
અરજદાર પટેલ અંબાલાલ મગનભાઈ. રે. મોજે ડાકોર
તા. દસક્રોઈ. જી. અમદાવાદ વી. નામદાર કૃપાળુ સરકારમાં
એવી લગાવી લેવા માટે આપશ્રીને મળવાની અરજ કરવા
જાહેર કરવા છોડાર સ્ટેટમાં રોપણીથી તપાસ
પટેલ ખાતાદારને ઘરે કુટુંબ તથા અમદાવાદને
તા આપે સ્વીકારવા કૃપા કરવા. સરકાર તરફના તમામ
આપવામાં પરોક્ષ વપરાતા રાજ્યોમાં
કરીશું. અમારી પંચાયતની માહિતી આપવા
ને લગાવી આપવા તેમજ ઉપકાર કરશો

POST CARD
INDIA POSTAGE
9 PS
9 PS
NEW DELHI
DELY. ADDRESS
ONLY

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

... PRABHASHANKER DAHYABHAI.
GENERAL MERCHANTS & COMMISSION AGENTS. GONDAL.
શાહ પ્રભાશંકર ડાયાભાઈ.
નાગપુરી પાન, તમાકુ, સીગારેટ, માચીસના વેપારી તથા કમીશન એજન્ટ.
વેરી દરવાજા,
ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

153

તા. ૨૮-૮ ૧૯૫૮

રા-રા શેઠ કીકાભાઈ.

નાદરુસ્ત પ્રધાન. વલસાડ પરોલ્લી નીરોધમાં
ફેરાસાધેનો અગાધ. દરરોજ બાકરીઓમાં
ધોબરાને કે બની. તેની ખાત્રી નીમને
બરેર છેલ્લે નકામો ગાડો ને આપનો
બીજા બાર નકલી કે બનાવું તે અકે કાઢે
ફરી બ્લાકવાળાને કામ રાખીને.
અને કે કેની બાર નકલી કે બનાવું એવી
આવી ઈચ્છા છે બરેર બરે આપણા
ફક્ત તમારો અગાધકાળે એમાંના કે
બરોબરે અકદંદ કંઈ નથી કે કેટલાડી
બરોબરે બધાનથી રીતે લોકો બ્લાકવાળ
પરંતુ તો આવી ઈચ્છાની વાત છે

રા. પ્રેમાશંકર ડાયાભાઈ
નાબેલી

N. JAWAHARLAL BROS.

GONDAL. (Saurashtra)

એન. જવાહરલાલ બ્રધર્સ.

નાગપુરી પાન તથા નાગપુરી સોપારીના વેપારી.

ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

(૯૭)

તા. ૨૮-૬ ૧૯૪૮

શ્રી. માન. મુરબ્બી વલ્લભાઈ પટેલ. કેબીનેટ મીનીસ્ટર
દેશમાં જ્યારે જ્યારે ના-કામ-દુકાળ પડ્યા છે
ત્યારે ત્યારે અદા-નીએ મુબલખોરાકનો જથ્થો દુકાળ
ગ્રસ્ત-વિસ્તારમાં લોકોને મોકલી આપ્યો છે.
દેશમાં સોનું અને લોખંડ કરતાં ઘણું જ
ઉંચું મૂલ્ય ખોરાકનું છે. દેશ-વાસીઓને બચાવવાની
ફરજ છે તેટલા-ખાતર ખોરાકની
માલ-સપ્લાય-કામ-કાજમાં ખોરાકના પોલાદ
તમામ-કામ કરતાં પ્રથમ-નંબરે ગણવું જોઈએ.
દાદ કરવા ફરજ ખોરાકને લગતું કામ પ્રથમ જોઈએ
બીજાં તો કપડાં-દવા-દારૂ વગેરે.
તથાસ્તુ તમે છે
(૨) તો હાલના વરસાદની ખેંચ
ધ્યાનમાં રાખીને ખેડૂતોને
ઉદારતાથી ઉત્તેજન આપવા
ખાતર તેમને ખાતર-બી-બીયારણ
ઉધાર-ધોરણે આપવાનો
ઠરાવ કરવો જોઈએ.
ખેડૂતોને ખાતર-બી-બીયારણ
ઉધાર-ધોરણે આપવાનો
ઠરાવ કરવો જોઈએ.

N. JAWAHARLAL BROS.
GONDAL. (Saurashtra)
એન. જવાહરલાલ બ્રધર્સ.
નાગપુરી પાન તથા નાગપુરી બીડીના વેપારી.
ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

(-2)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

N. JAWAHARLAL BROS.

GONDAL. (Saurashtra)

એન. જવાહરલાલ બ્રધર્સ.

નાગપુરી પાન તથા નાગપુરી બીડીના વેપારી

ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

(1)

(2) વેપારના ધારણ.

વેપારનું ધોરણ એ છે કે દેશના જુદા જુદા ભાગમાં
તેના પેઢીઓ વેપારનું કેન્દ્ર છે ત્યાંથી વેપાર
દેશના વિવિધ ભાગોમાં ફેલાયેલી વેપારી પેઢીઓ
દ્વારા થાય છે. દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં
વેપારીઓની પેઢીઓ છે. દેશના વેપારી
વેપારના માલની ખરીદી કરે છે.
દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં
દેશના વેપારી કરીને માલની ખરીદી
કરવામાં આવે છે. તેમાં વેપારીઓ
પોતાના વેપારનું કેન્દ્ર ધરા

N. JAWAHARLAL BROS.
GONDAL. (Saurashtra)
એન. જવાહરલાલ બ્રધર્સ.
નાગપુરી પાન તથા નાગપુરી બીડીના વેપારી.

૮૨

ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

N. JAWAHARLAL BROS.
GONDAL. (Saurashtra)
એન. જવાહરલાલ બ્રધર્સ. 16
નાગપુરી પાન તથા નાગપુરી બીડીના વેપારી.

(3)

ગોંડલ. (સૌરાષ્ટ્ર)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મેરરેબલ મિનર્વેના શ્રેષ્ઠના વડા નાયબ
પ્રધાન હોદ્દાર શ્રી વલ્લભભાઈ
પટેલ સાહેબના દસ્તુરમાં.

ના. ૨૪-૮-૪૫

ચાર ચાર વર્ષનો મુદ્દો
ઓફિસના ગોલસ્કેલ વેપારીઓને
ઓફિસનો ઉદ્ભવ ગોરા બિઝનેસ

વિનંતિ સાથે ઓફિસના હેતુ સારીકર વેપારીઓ
વિષય છે કે:-

અમદાવાદમાં પાંચ મુદ્દા હોય મિસ્ટર મારફેતના
ચાર વર્ષનો મુદ્દો વેપારીઓ ઓફિસના ગોલ સ્કેલ વેપારી
હોય હોવાને કારણે મોટાના કારીગર કુશળ કારીગરોની અછતને
માટે ઉપર ઉપરની પંદર રકમ વધારે સારો વેપારીને
માટે દોષ છે. નામદાર હોદ્દાર વધારે પગાર આપવા
સારો વેપારીને નહિ બોલાવી બોજના ઉદ્ભવ છે.

નાના વેપારીઓ કે જેમની પાસે દસ્તાવેજ માલ તે હોય
તે માલ તેને લઈને ઘોડાગાડી, રેલ્વે કુલી, રેલ્વે ટ્રક
ટ્રક, બોરિંગ વગેરેનો ખર્ચ પોષાય હોય તે ખર્ચ તેને
પણ રહ્યા કરતો પડે છે. દરેક શહેર પંદર રહે માલ
લઈ નાના વેપારીઓને તેના ઉપર પણ રહ્યા ખર્ચના ભારણ
કોઈને તેને ઉદ્ધાર રહે કેમકે માલનો માલ પડ્યો તે
બોજો રહે કેમ શહેર બોલી શકે.

મોટા વેપારીઓને હેતુ ગોલસ્કેલ કે પાંચ કે વધારે
દસ્તાવેજ રાખે તે માલમોજ મારફેતમાં લાવતાં દશ હોવાથી
હેતુ દસમા રહેવાનો દરજ્જો ગોલસ્કેલ કે બની પડે, ત્યારે
નાના વેપારીને તેનાથી ઘણોજ ખર્ચ પડે છે.

મોટા વેપારીઓ હેતુ શિક્ષણના ઘણોજ સારા વકરો
ઉદ્ભવ છે. તેમજ કોઈપણ તે લોકો કામ કરતા તેમને
પાલવે તેમ છે.

બિજું મોટા વેપારીઓને કોઈપણ માલ ઘરબાર્ડ

(પાછળ)

પાકી રહેવાનો નથી તેથી ઉલટું નાના વેપારીઓને હેરાનગતિ
ભોગવવી પડશે અને ધંધા પર માઠી અસર પડી રહેવા પામેલ છે

ઉપરાંત સેલવેરા ઉપરાંત બીજા વેપારીઓ ઉપર પણ
કરવેરા નાખવામાં આવે તો ઉત્પાદકો ઉપરના ભારણ
ઉતરવા જે પડી રહ્યા છે તે તેમને પણ બહારે પડશે.

હેરાનગતિ ઉદ્ભવે અને વેપારીઓ તો ઉત્પાદિત
ચીજો રહ્યા ઉત્પાદકો છે (ઉપર દર્શાવેલ મકરાણાના પથ્થર ઉદ્યોગપતિ)
તે કુદરતી સંપત્તિનો ઉપયોગ કરીને ઉત્પાદન
કરવા જાય છે ત્યારે તેમને ઉપરોક્ત કારણોસર
ઉદ્યોગ ના પાડે છે કારણ કે કુદરતી સંપત્તિ
છે તેમ વેપારી વેપારીનો ધંધો ઉપાડવા ઉત્સાહ છે.

આ બાબતમાં ઘણા વિસ્તારમાં પોસ્ટ ઓફિસ મિસ્ટર
માસ્ટર્સ અને ટેલિગ્રાફ્સના પ્રશ્નોને ઉકેલી
કે તેમને લોકો સારી વેપારીને નજરમાં ધારણ નથી
કરે,

ઉપરાંત બધાજ ઉદ્યોગ-ધંધાને સેલ ટેરવારે પણ
ખેદકારક રીતે ઘેરી લીધા છે બોલબાલા ઉપરના વેપારીઓ
તરફ ફોકસાવાને મુલાકાતો ભોગ ભોગ રચવા વધુ વેપારમાં
માસ્ટર્સ માં માઠાની ટેરવારે આકારી જોઈએ
તેમ પણ ભાસે થાય.

આપનો વફા
ઉપરના ઉદ્યોગ
વેપારી
ને ફેલ્ટ પ્રકાશ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

માનનીય ગૃહ પ્રધાન સાહેબ, ગૃહખાતું-રાજકોટ.

જયહિન્દ સાથ લખવાનું કે- રાજકોટ. સીવીલ સ્ટેશન (પ્રદ્યુમ્નનગર) માં આવેલું કતલખાનું કે જેમાં સંખ્યાબંધ નીર્દોષ મુંગા પશુઓ કપાઈ રહયા છે. આ સબંધે જાહેર જનતાએ 'ગોચર બંધ' કરાવવા માટેની થોક બંધ સહીઓ મેળવી ગૃહખાતા તરફ રવાના કરેલ છે. ઘણાં પ્રતીષ્ઠિત માણસોનું ડેપ્યુટેશન આપશ્રીને તેમજ માનનીય ઢેબરભાઈને મળેલ છે.

પણ દુઃખની વાત છે કે કતલખાના સબંધુ કાંઈ અમલી હુકમ થયેલ નથી. કતલખાનામાં કપાતા પશુઓથી ધાર્મિક જનતાની પારાવાર લાગણી દુઃખાઇ રહી છે. આજે આપણી સરકાર છે. આપ શ્રી જનતાના પ્રતીનીધી છો અને તેમાય આપશ્રીના દરજ્જે ખુબ જવાબદારી ભર્યો છે તેથીજ વિનંતી કરૂં છું કે સદરહુ કતલખાનું ૪૮ કલાકમાં બંધ કરવાના કાંઈ પ્રયાસો નહિ થાય તો મારે અને મારા સાથીદારોએ જનતાનો સહકાર મેળવીને કતલખાનું બંધ કરાવવા માટેનો શાંત સત્યાગ્રહ કતલખાનાના દરવાજા ઉપર કરવો પડશે. હું આશા રાખું છું કે રાજકોટની જનતાની ખાતર, ધર્મની ખાતર આપશ્રી આ કતલખાનું બંધ કરાવવાનો સત્વરે હુકમ કાઢશો, એજ લી. આપનો વીશ્વાસુ

વસંત બી. ઉપાધ્યાયના જયહિન્દ

રાજકોટ તા. ૨૬-૯-૪૯

સૌરાષ્ટ્ર પ્રિ પ્રેસ -રાજકોટ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

163

Agriculture

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Stockists & Commission Agents
BALKRISHNA KINDERGARTEN STALL

164

55

વાતે ખરી છે. કારણ કે સામ્યવાદીઓ કોઇ રચનાત્મક કાર્યક્રમ અપનાવતા જ નથી. પરંતુ દેશમાં ભાંગફોડ કરી જનતાને ઉશ્કેરી ઉંધે માર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કરે છે. એટલે સમગ્ર હિંદમાંથી, સામ્યવાદી પક્ષને ગેરકાયદે ઠેરવી, તેમની પ્રવૃત્તિઓને દાબી દેવી જોઇએ. નહીં તો ચીન અને રંગુનમાં તે પક્ષના અનુયાયીઓએ તેમની નાશાત્મક નીતિને અનુસરી જે ત્રાસ ફેલાવ્યો, તેવી જ પ્રવૃત્તિઓ અહીં પણ તેઓ આદરે એ બનવા જોગ છે.

●

~~તાજેતરમાં~~ રશિયામાં થએલા અણુબોંબના ધડાકાથી લગભગ આખું વિશ્વ ખળભળી ઉઠયું છે, ને હવે તો એ અણુ બોંમ્બ કયારે જગતનો નાશ કરશે, એ કહેવું મુશ્કેલ થઇ પડયું છે. હાલમાં જ ત્યાં થએલા ધડાકાથી કહેવાય છે કે કરાંચીમાં પણ આંચકા લાગ્યા હતા. ને હવે તો અમેરીકાને પણ એની ચેલછા લાગી છે. હજુ જો બધાજ દેશો અણુબોમ્બ બનાવવા મંડી જશે તો, જગતનો એમાં નાશ જ નિર્માએલો લાગે છે. હવે તો વિશ્વના કરેક દેશોના વડાઓએ મળી આ પ્રવૃત્તિને બંધ કરી દેવી જોઇએ. ને અણુ બોંબની પ્રવૃત્તિને સખત હાથે દાબી દેવી જોઇએ.

●

આખરે યુનો પંચ વિદાય થઇ ગયું ને હિંદને માથે દોષારોપણ કરતું ગયું. બ્રટન અને અમેરિકાની લવાદીના સ્વીકાર બાબતનો હિંદે જે હિંમતભેર જવાબ આપ્યો છે, તે પ્રશંસનિય છે. કાશ્મીર હિંદ સાથે જોડાવા ઉત્કંઠા સેવી રહ્યું છે. એ બાબતનો એક ઠરાવ અખિલ જમ્મુ કાશ્મીર રાષ્ટ્રીય પરિષદની વાર્ષિક બેઠકમાં રજુ પણ થયો હતો. યુનો પંચની કાર્યવાહીથી, કાશ્મીર પ્રશ્નને પૂરતો સંતોષ થયો નથી. યુનોએ હમેશાં પાકીસ્તાનની બાળ પંપાળ કરવા સિવાય બીજું કંઇ કર્યું જ નથી. બલકે એણે તો ઉલટો, હિંદ અને પાકિસ્તાન વચ્ચેનો સંબંધ વધુ બગાડયો છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સંતો અને પયગંબરોની જન્મ તિથિઓ

બીજી ઓક્ટોબરે ઉજવાતી ગાંધી જયંતી નિમિત્તે એક નિવેદન કરતાં કૉંગ્રેસપ્રમુખ ડૉ૦ પટ્ટાભીએ નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું: ભારતમાં આપણે આપણા સંતો અને પયગંબરોની જન્મ તિથિને પવિત્ર માનીએ છીએ. તેઓની મૃત્યુતિથિઓની ભાવિ પેઢીઓને ખબર નથી હોતી. છેલ્લાં પચ્ચીસ વર્ષ થયાં મહાત્માજીની જન્મજયંતિ ઉજવાઇ રહી છે. આ જન્મતિથિ તેમના મૃત્યુ બાદ બીજી છે. ગયા વર્ષે પહેલી તિથિ ઉજવતાં આપણે ગાંધી સ્મારક નિધિમાં ફાળો આપવાની બાબત પર ભાર મુકયો હતો. આ ભંડોળ હવે બંધ કરવામાં આવ્યું છે અને દસ કરોડ રૂપિયાનો આંકડો પૂરો કરવા માટે રાષ્ટ્ર અભિનંદનને પાત્ર છે; જો કે આ પહેલાં આથી વધુ આંકડો નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્રેમળાં, નિર્ઝરા ભૂવના પ્રહરા
ના રહેવા બંધ કુણી બધા
નક્કી કરેલું ન ચકે ચરણે
વાપરે રેખાઓ કોણ કોણ આવજો

હિન્દુઓ જ હિન્દને મહાન બનાવશે

સ્વયંસે. સંઘના વડા શ્રી. ગોલવ કરે સાંજે નાગપુરમાં દશેરા ઉત્સવ નિમિત્તે મળેલી રા. સ્વ. સંઘની રેલી સમક્ષ બોલતાં જણાવ્યું હતું કે સંઘનો હેતુ હિન્દને દુનિયાની મહાન સત્તા બનાવવાનો છે અને અમે માનીએ છીએ કે માત્ર હિન્દુઓ જ હિન્દને આબાદ બનાવી શકશે.

શ્રી ગોલવાલકરે વધુમાં કહ્યું કે બળવાન રાષ્ટ્રો જ માન અને પ્રશંસા મેળવે છે. હિન્દ આજે માન મેળવવા જેટલું બળવાન નથી. હિન્દમાં હિન્દુઓ બહુમતીમાં હોવાથી તેઓ જ હિન્દને બળવાન બનાવી શકશે, જો કે બીજી લઘુમતીઓ તેમાં પોતાની સહાય આપી શકશે.

હિન્દુ = હિન્દુ દેશભક્ત
... શ્રી. ગોલવાલકર હિંદુ મહાસભા

દ્વારકા, તા. ૨-૧૦-૨૮
સૌરાષ્ટ્ર

શ્રી હિંદ સરકાર ના મહામાન્ય ગવર્નર જનરલ સાહેબ નામદાર શ્રીમાન સરદાર શાહેબ વલ્લભભાઈ પટેલ (અમદાવાદ મામુ)

જય હિંદ. સાહેબ. વ. તે. દ્વારકા (સૌરાષ્ટ્ર) ના વતનદોષ તેમને માટે આપે ખુબજ રક્ષાત્મક પગલાં ભર્યા સારૂ આપ સાહેબને ધન્યવાદ આપવા અને અત્રેના મુસલમાનો ઉપર થયેલ તેમ આપ ખુદાવંદ ઉપર મને પણ વિશ્વાસ. મને પણ વિશ્વાસ. પાકિસ્તાન નાકિ અત્રેના મુસલમાનો મારી સાથે વફાદારી રહ્યા છે તો આપ સાહેબ ને બહારના દેખાવો વિષે. તમે મહાત્માજીનો સામો. આપ સાહેબ. પાંચ ૪૩ મુ- ૩ જુઓ.

૧ આપણે સુદ-૧૩ (બારશ) સોમવાર-૨૯ ઓક્ટોબર-૨૮ ના રોજ મુકામ. બરાર. પાંચસો જેટલા ગામ. ગામનો ઘેરાવ. દુકાનો બંધ- અને બાજુ ઉમરના છોકરા. બાવળનો મુકામ. બરાર પડાવેલ પણ આગામમાં ગોકીદડ કંદરતો તે આજુબાજુ અનાજ. ફરતા. ગામ લોક. બહારા ઘેરો નહીં ૩ માઈલ જેટલે વસ્તિ. વધુ. થાકવું નહીં. બપોરબાદ ૨ વાગ્યા. આવાદ. ગોકીદ દખલ નહીં. મારે. ઉપર નો મુકામ આપ ઘેબળ જોશો.

૨ પાકુ વર્ણન. સોડકા. મુકામોમાં ગામોમાં - ખોરા નામે ઉજાડ ઘેરાવ. ઉજડે. ગામનું. ગોકીદ ઘેનહિ - સોનાના. ઉપર લખાવેલ બધે સને નામે ખોરા ના બધે સને નામે ઘેરાવ. ઉઠે સને સોનાના. ઉપર ગામને હિત. નહીં. તેમ. લખાવેલ

૧- સાકુર. બાકુરબારા ને ઉજાડ માટે તેમ. ગામમાં ગામમાટે ગામના. વધુ ટકે સંપિ., સોરદાર, ઘેરાવ. વગેરે દુશ્મનો ને ગામમાંથી. પેસીજવા.

૨. રાજ. માણ. કુરાન. સહાય - ઉજાડ ગામ બધા ખોરા નામે ઓળખાય આવે બધાપુર. ઠ.S.P ને ખોટા સોનાના ઉપર રજપૂતો ઘેરો ૧૦ માણ. બધ આજુબાજુ ઘોડા - ઓળખ બીજે ઘેરાયેલ ત્યાં દુશ્મનો વગ. પકડી લીધેલ રાખવા માટે ૫ માણ ઘોડા ૫ માણ ઘોડા ઉપર ઉડીને.

૩ રાજ રક્ષણહાર. ચુંટે. ગામ. વધુ ટકે બાકીને દુશ્મનોના ઘરોમાં. બધા ગામો ખોટા બધા ના ઘરવાળા ઉજાડ ગામ ખોટા ગામોમાં ઘેરાયેલ ઉઠે.

૪ રાજ. ઉપરમુજબ ઉજાડ ખોટા- ગામોમાં દુશ્મનો ઉજાડ ગામો બધે ઘરે ઉજાડ. બધા ગામો નામો ઉપર ઉઠે. ઉપર ઉજાડ ગામ ઉપર ઉઠે. ૩ બધા. ઉપર નહીં.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ. તાલુકો અને જીલ્લો પણ પોસ્ટ ઓફીસ.
નિવાસી સમાચાર માટે. શું. લખવું. તેમજ જન્મ
મરણ. કેળવણી + લગ્ન મરણ. પરીક્ષા. સીવાય બીજા ન
જુદાગી. બાબતે. ખોરાકી. માટે કેળવણી + લગ્ન નહિ

સરનામું. પ્રથમ. કચ્છી. સીંધી. ગુજરાતી. ભાષામાં પત્રોનો
આદાન પ્રદાન કરવા. રાષ્ટ્ર ભાષા. કુશળ
અધિકારી. રાષ્ટ્ર ભાષા. તાર. તરીકે. ન હોવાથી. ગામ
દીઠ. દરેક. ગામે. કોઈ. પણ. ભાષા. જાણનાર
પત્રોના. લાવે. પરિવર્તન. કરવા. અગાઉ. કરાંચી. કુમાર
એમ. પણ. રૂપે. સને. ૧૯૪૭. પહેલા. રાષ્ટ્ર
ઉપરોક્ત. વિગતો. સને. ૧૯૪૭. પહેલા. ની. છે.

આમ. આવા. ઉપરોક્ત. બે. મોટા. ગેરલાભો
ગામ. લેવાદેવા. ન. તો. —

ઉપરોક્ત. બુરાઈ. નહિ. થવા. સારું. ભારત. ની. કુલ. ગામો. ને
જોડતું. પાકું. રસ્તા. થી. પોસ્ટ. ઓફીસ. સાથે. જોડવા. માં
આવે. આવા. ગામો. પોતાના. પોસ્ટ. ઓફીસ. માં. પોતાના
સમાચારો. આવા. ગામમાં. પોસ્ટમેન. ખાનું. ખોલવું
જોઈએ.

પાકું. રસ્તા. થી. જોડાયેલા. ગામના. કેળવણી. ખાતા. તરફથી
નાના. નાના. ગામ. જેમાં. ૫૦. કુટુંબ. નહિ. ત્યાં. નાના. સ્કૂલ
આવેલી. કેળવણી. ખાતા. તરફથી. વિનંતી.

આમ. કરવાથી. તો. ગ્રામ. જીવન. ખૂબ. આનંદ
મંગલ. આમોદ. પ્રમોદ. આનંદમંદિર. બની. જાય
તો. દિવા. સ્વપ્ન. રહે. - કદાચિત. તો. આમ. કરવાથી
દેશ. ભાષા. સંસ્કૃતિ. સરકાર. ને. કેટલા. આનંદ
આમ. દિશામાં. પ્રયત્ન. કરવા. બદલ. વિનંતી

આપનો. મંદ. મંદ. પરિચિત

"આનંદ"

મોટરકાર અકસ્માત કેસ

૧ આજથી ૨૦વર્ષ-૨૫વર્ષ પહેલાં આપણા વડવાઓ ગામડાંમાં ૧૦૦ ૨૦૦ વર્ષ સુધી ટકી રહે એવાં મકાનો બાંધતા. ચૂનો-કાંકરી અને ઇંટોનો ઉપયોગ થતો હોવાથી મકાનો મજબૂત બનતાં. ઉપરાંત ઘરની આસપાસ ઊંચી દીવાલ ચણવામાં આવતી. જેથી ચોરી કે લૂંટફાટનો ભય રહેતો નહીં. પરંતુ હવે આધુનિક યુગમાં ઘરની આસપાસ ઊંચી દીવાલ ચણવાનો રિવાજ ભૂંસાતો જાય છે. અને તેને બદલે લોખંડની જાળી કે ઝાંપા મૂકવામાં આવે છે. આમ થવાથી ચોરી કે લૂંટફાટનો ભય વધી ગયો છે.

૨ તા.૧૫-૧૨-૮૪ના રોજ "ચૂનો" નામનો ફૂટબૉલ મૅચ ખેલાયો. ગોકુળ-૮ અને વિદ્યાનગર ટીમ વચ્ચે આ મૅચ રમાઈ. ગોકુળ-૮ ટીમ ૧૧ ખેલાડીઓ સાથે મૅદાનમાં ઊતરી. જ્યારે વિદ્યાનગર ટીમ ૧૦ ખેલાડીઓ સાથે મૅદાનમાં ઊતરી. આમ વિદ્યાનગર ટીમ ૧ ખેલાડી ઓછો હોવાથી ગોકુળ-૮ ટીમ ૧૦ ખેલાડીઓ સામે રમી. આમ ગોકુળ-૮ ટીમ ૧૦ ખેલાડીઓ સામે ૧૦ ખેલાડીઓ રમી. "ચૂનો" નામની ફૂટબૉલ મૅચ

પ્રાચીન ભારતની રાજવ્યવસ્થા અનુસાર નૂતન બંધારણ ઘડો

પં. સાતવળેકરનું વિદ્વતાપુર્ણ પ્રવચન

અમદાવાદ,સોમવાર

ગુજરાત સાહિત્ય સભાના ભાષ્ય હૉલ રાજનીતિમાં આવેલો બહોળ સભામાં પં. સાતવળેકરજીએ 'વૈદિક સંસ્કૃતિ' એ વિષય પર વ્યાખ્યાન આપતાં જણાવ્યું હતું કે આધુનિક જમાનાના રાજદ્વારીઓ એમ માને છે કે પુરાતન કાળના ઋષિમુનિઓ એવા લાંબી લાંબી ઝાડી રાખતા હતા અને એમની પાસે કાંઈપણ કપાવાનું કંઈ સાધન ન હતું તે વખતે રાજ્યવ્યવસ્થા અને રાજતંત્ર ચલાવવામાં કંઈ સમજી શકે નહિ, તે લોકો તો એમજ સમજે છે કે રાજતંત્ર તો યુરોપિયન સંસ્થાની કલ્પના છે તે પ્રમાણે જ કરી શકાય. વૈદિક કલ્પના જેવું કંઈ જ નથી આ માન્યતાને રદિયો આપતાં પં. સાતવળેકરજીએ જણાવ્યું હતું કે આરતવર્ષમાં જે ક્ષત્રીએ સામાજિક આર્થિક રાજનૈતિક રાજ્ય ચલાવતાં હતાં તેમાં કોઈ કાળે કોઈ દેશમાં ચાલતા ન હતાં. વેદ અને તેની દસ સંહિતા ગ્રાંથોથી અને સમજવાથી તે પુરવાર થયું જ નહિ પરંતુ આપણી ત્યાં હયાત છે અને તેમાં રાજતંત્રની જે કલ્પના આપેલી છે. જે નિર્દેશ અને આદેશ આપેલ છે તે રાજતંત્રની પવિત્રતા અને પવિત્રપુર્ણ કલ્પના છે.

પ્રાચીન હિંદમાં રાજકીય અસ્તિમતા

આપણા પુરાણા સાહિત્યમાં નવ પ્રકારના રાજ્યશાસન અને દસમું જ્ઞાનનું શાસન એમ દસ પ્રકારનાં રાજ્યશાસન વર્ણવ્યાં છે તે બધાં એકમેકથી જુદાં છે. કયા દસ પ્રકારના રાજ્યશાસન ભારતે છે કે ભારતવર્ષમાં સાર્વભૌમ સત્તા તેમાંના સામાન્ય અને : લોભ્ય એમ બે પ્રકારનાં રાજતંત્ર વર્ણવ્યાં પરિવ્રાજ્ય જણાવ્યું હતું કે રામચંદ્ર ભરત તથા અશોકના સામ્રાજ્ય સિવાય બીજાં બધાં સામ્રાજ્યમાં મનવાન બહુ મનવાન તથા દરિદ્રી બહુ દરિદ્રી જ જન્મે છે.

બીજા સામ્રાજ્યોમાં માત્ર શક્તિ તથા વિપત્તિઓનું ઉત્પત્તિકરણ થયું છે. અને આ જનતામાં અસ્તિત્વ ટકાવ્યો છે તેથી પાંચજન્યનો મહાનાદ વાંસોટા અને ઢિલા જેવા મહાપુરૂષોને કરવો પડ્યો હતો. પાંચ જન્યનો અર્થ રાજ્ય નહિ. રાજ્ય તો અત્યારે મૂઠ માણસ માટે વપરાય છે. પાંચજન્ય એટલે પાંચ માણસનું હિત કરનાર ધીર, વીર અને ગંભીર વ્યક્તિ

સામાન્યમાંથી પેદા થયેલા અસ્તિત્વને પરિણામે બીજા પ્રકારનું રાજતંત્ર આવે છે. તેમાં ખાવા, પીવા અને રહેવા માટેની સવલતો માંગવામાં આવે છે. અહીં સૌથી પ્રથમ સવાલ જીવનનો આવે છે. અને અંતે તો એ પ્રશ્ન ક્રમો થાય જ છે કે જે વ્યવસ્થા પણ કેમ કરવી ? એનો આવે છે સ્વરાજ્ય.

સ્વરાજ્ય શબ્દના બે ભાગ પડે છે; 'સ્વ' અને 'રાજ્ય'. ઋગ્વેદમાં 'સ્વ' એટલે 'વ્યક્તિ' ઉપર ભાર મૂક્યો છે જ્યારે આધુનિક રાજકારણવાળાઓ 'રાજ્ય' એટલે 'સત્તા' ઉપર ભાર મૂકે છે. 'સ્વ' ઉપર ઋગ્વેદમાં ભાર મૂકવા હતા કે તેથી દરેક વ્યક્તિની સ્વશક્તીય અને સંપૂર્ણ ઉન્નતિ થાય છે. તેથી જે 'સ્વ' સારા દોષ છે તેમના પ્રતિનિધિઓ અને એવા ગુણવતીથી ચૂંટાયેલા સારા આવે. તેમ ન હોય અને 'રાજ્ય' ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે તો સત્તાનું ઇન્દ્રીયસુખ થાય અને રસ્વતુલ્યાર અને નીતિહીન માણસો રાજ્ય કારભારની લગામ પકડી બેસે તેથી દેશના પુરત પ્રતાપિકાર નહિ જ પણ પ્રયોગો ઉલ્ટા થયા. તે બાબતમાં 'સ્વ' વ્યક્તિ ઉપર ભાર મૂકતા જ્યારે ચૂંટણી કરી, સાચા જે મહા વિદ્વાન અને ત્યાં બધા તો બી. એ એમ. એ પી. એચ. ડી વગેરે ઇપાધિઓ ધરાવે પરખવામાં આવશે. પણ આ ઇપાધિઓ મેળવવાથી ચૂંટો લેવાને વિસારી શકતો નથી. 'ચુનો' માં ભપાર 'ચંડાતત્વો છે એમ ન કહી શકાય પણ એમના હાથમાં સત્તામ છે તે લોકો સંપમશીલ તો નથી જ. આથી અમે તેની વિદ્યા અમે તેના ડિગ્રો કે પૈસા આજે તેના હાથમાં સોંપી ન શકાય. આથી જ ઋષિમુનિઓ વિદ્વાન્ હતા પહેલા યમ-નિયમની પરીક્ષા લેતા હતા.

અંતમાં પંડિતશ્રીએ અત્યારે પ્રચલિત રાજ્યબારણને યુરોપિયન કે અમેરિકન પોલીસ જે પકડાતાં વેદનાકારોમાં આપેલા આદેશને અનુસરીને બદલાવ અપીલ કરી હતી. એ તેમ નહિ થાય તો આખરે બાર પાંચ દિવસે પણ તેમ થયા વિના રહેશે નહિ એવું તેમણે જણાવ્યું હતું.

પ્રમુખસ્થાનેથી પ્રો. આપવહેએ પંડતાનો આભાર માન્યો હતો અને આભાર પ્રવચનોની કેમબોલા માટેનો અને જનતાને તેડેલો સમય પૂરો આપી તેના લઈ લેવા વિનતિ કરી હતી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરિષદ્ અને પરિષ્ણુ' કહ્યના છે.

પ્રાચીન હિંદમાં રાજકીય અભિમતો

આપણા પુરાણા સાહિત્યમાં જ્ય પ્રકારના રાજ્યશાસન અને દ્વરાજ્ય શાસનું' શાસન એમ દ્વસ પ્રકારનાં રાજ્યશાસન વર્ણવ્યાં છે તે ખ્યાં એમ્બેડકરી વાંદો છે. ખુદ્ધ દ્વસ પ્રકારના રાજ્યશાસન સ્થાપને છે કે આરતવર્ષમાં રાજ્યોનું અસ્તિત્વ હતી તખ્યારના સામ્રાજ્ય અને : ભોજ્ય એમ બે પ્રકારનાં રાજ્યોનું વર્ણન્યું પરિવારમાં જણાવ્યું' હતું ; રામચંદ્ર અશ્વ તથા અશ્વોના સામ્રાજ્ય સિવાય નીલ' ખ્યાંજ સામ્રાજ્યમાં પ્રવચન વધુ પ્રવચન તથા દ્રવિડી વધુ દ્રવિડી જ ખ્યો છે.

નીલ સામ્રાજ્યોમાં માત્ર સંમતિ તથા નિયન્ત્રિત્વાનું' કેન્દ્રીકરણજ વધુ છે. અને અંતે જનતામાં અસંતોષ ફેલાયો છે તેથી પાંચમન્યનો મહાભારત ખ્યોધ્યા અને ગ્રિમ જેવા મહાપુરુષોને અવતાર પડ્યો હતો. પાંચ જન્યનો અર્થ સંખ્ય નહિ. સંખ્ય તો અત્યારે મૂઠ માણસ માટ વપરાય છે. પાંચજન્ય એટલે પાંચ માણસનું હિત કરનાર પીર, વીર અને ગંભીર વ્યક્તિ

સામ્રાજ્યમાંથી પેદા થયેલા અસંતોષને પરિણામે જીલ્ય પ્રકારનું' રાજ્ય આવે છે. તેમાં ખાવા, પીવા અને રહેવા માટેની સગવડો આંકવામાં આવે છે. અહીં સૌથી પ્રથમ સવાલ બોજનનો આવે છે. અને અંતે તો એ પ્રશ્ન હલો ગયા જ છે કે તે વ્યવસ્થા પણ કોણે કરવી ? એટલે આવે છે સ્વરાજ્ય.

સ્વરાજ્ય રાજ્યના બે ભાગ પડે છે; 'સ્વ' અને 'રાજ્ય'. ઋષિઓની 'સ્વ' એટલે 'વ્યક્તિ' ઉપર ભાર મૂકાયો છે જ્યારે આધુનિક રાજકારણવાળાની 'રાજ્ય' એટલે 'સત્તા' ઉપર ભાર મૂકે છે. 'સ્વ' ઉપર ઋષિઓ નિર્માણ એ ભાર માટે ભાર મુક્યા હતા કે તેથી દરેક વ્યક્તિની સ્વસ્થતીય અને સંપૂર્ણ ઉન્નતિ થાય છે. તેથી ને 'સ્વ' સારા હોય તો તેમના પ્રતિનિધિઓ અને એવા બહુમતીથી ચૂંટાયેલ આગેવાન હોય તો સ્વરાજ્ય સારામાં સારૂ' આવે. તેમ ન હોય અને 'રાજ્ય' ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે તો સત્તાનું કેન્દ્રીકરણ થાય અને દ્રસ્વતંત્રિ અને નીતિહીન માણસો રાજ્ય કારભારની તમામ પકડી લઈ તેથી પ્રજા પુષ્ણ ખતાવિકાંક નહિ પરંતુ ચૂંટાનાર વ્યક્તિની દૃષ્ટિ વિશાળ છે કે નહિ તે ખ્યા તરફ ખિત્રદૃષ્ટિ રાખે છે કે કેમ અને તે બહોવિદાન છે કે નહિ એ ત્રણ બરાબર ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિનિધિ સોકસભામાં ચૂંટી મોકલવા જોઈએ વેદકાળના અત્રિ ઋષિની ઘોષણા પ્રમાણે આ પ્રકારના પ્રતિનિધિઓ જ સ્વરાજ્યમાં સંભાળી રાકે હાલમાં તો એવી સ્થિતિ પ્રવર્તે છે કે જેમની પાસે ૪૦-૫૦ હજાર રૂપિયા હોય તેવા ભ્રષ્ટાચારિઓ ચૂંટી કિસી રાકે છે. આવું જ થાય તે માટે જનતાએ સાવધાન રહેવું જોઈએ.

આજની રાજીનેક વર્ધમાનિયાની રાજ્ય વ્યવસ્થાના ઘડનાર જિંદે બાબતો પરિવારમાં જણાવ્યું' હતું કે કોથી પ્રદેશો વિશાળ વ્યવસ્થા હતી એમાં ૨૦ પ્રદેશ કે પાંચ જીલ્લાને ૨૦ કોર્ટ ઉપર રાજ્ય કરતું' જ હતું. તેમાંથી નાની સભા મહાસભા પ્રગતિ જન્મ થયો પછી તેનો પ્રમુખ ચૂંટવામાં આવ્યો પછી શબ્દ : સમિતિ રચાઈ એમાં બાર સંખ્યા હોવાથી મંત્રી મંડળ Cabinet રચાયું. તેનો એક પ્રમુખ બનાવવામાં આવ્યો આમ વર્તિત કાળમાંથી

ગો. રાજ્ય
પ્રેમરાજ ભરતરાજ
નાર ૬ ભરતમાતા

નાખીને માન્યતા હતી અને આખાં પ્રવચનોની ક્રમમાળા ગોઠવવા અને જનતાને તેઓ સમક્ષ આપી તેનો લાભ લેવા વિનંતિ કરી હતી.

દરસાલ તા. ૨૬-૮-૫૫

શ્રીમાન સરદાર
વલ્લભભાઇની રેવાકાં
કાંઠા ઉપર

પ્રભુ કૃપાએ હિંદ
ના મહાન વીર પુરૂષ
વરસે આપણને
આપેલા અમારા
રક્ષામાં આપણને
આપણે
પુરૂષ
પ્રેમ
પ્રેમ
પ્રેમ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, દિ. ૨૧ જાન્યુ. હોમ ડિ.૧૯૫૨

સાહેબના પવિત્ર ટેબલમાં દિલ્હી

અમો નીચે સહીઓ કરનાર બેદુતો ~~આપ સાહેબ~~ આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ પાકો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારાં જનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાંતો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને ડાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઈચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઈચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદાઓનો ~~દુઃખ અમલ કરી~~ રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસનવાળી સરકારે પ્રજાની ઈચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુધેથી મનુષ્યે માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુપંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો કૂર અને ગેરકાયદેસર કાયદો તાકીદે રદ્દ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૨૮-૬-૭૮ ગામ ભરતી

MARWAR ARCHIVES OF INDIA

ARCHIVES OF INDIA

173

Xerox Copy is forwarded. With compliments to ~~is forwarded with~~

Home minister of Bombay.

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, દિ. ૨૧. જાનવર હોમ સિલેક્ટ-૨૨

શિકારીઓ on પક્ષિઓ વિરુદ્ધ

મુ દહાણુ

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તથા ~~અન્ય નાગરિકો~~ આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજા જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના છતિહાસમાં આવાં જાનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઈચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઈચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી, તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદાઓ(ક્રમો)દ્વારા આપણા ~~ઉપર~~ કરી રહી છે. તે બહુ જ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઈચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

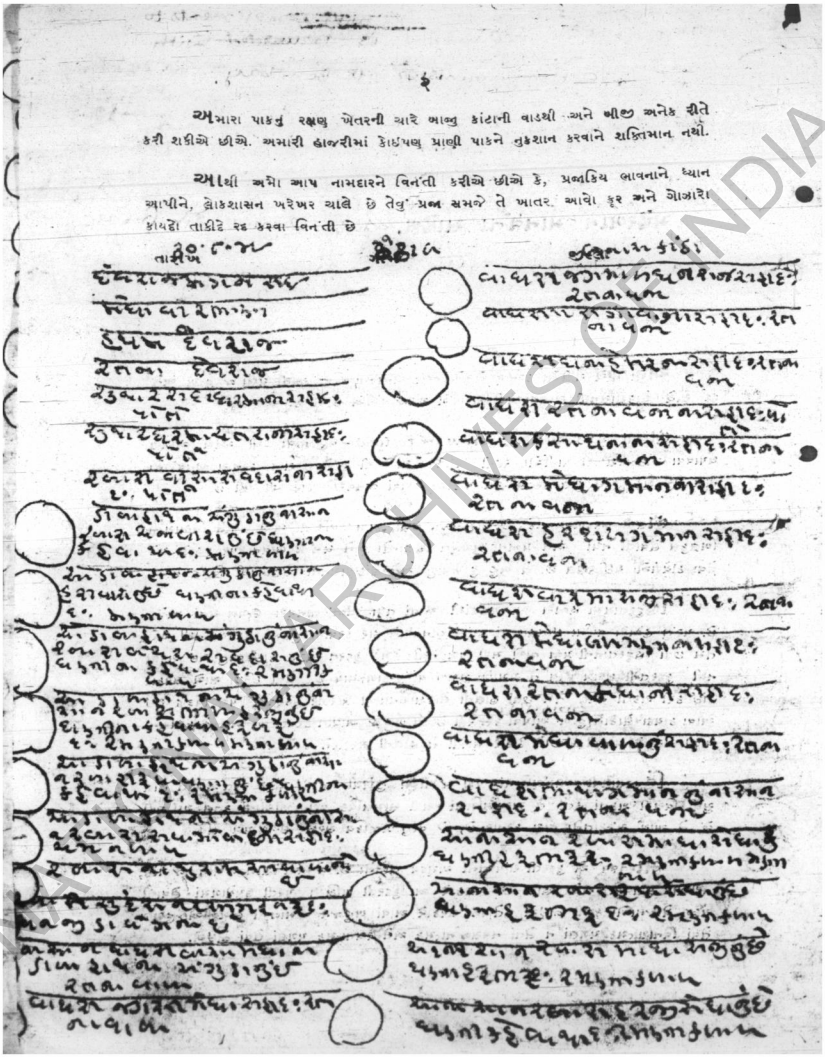
હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી, મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઈચ્છે પણ નહિ.

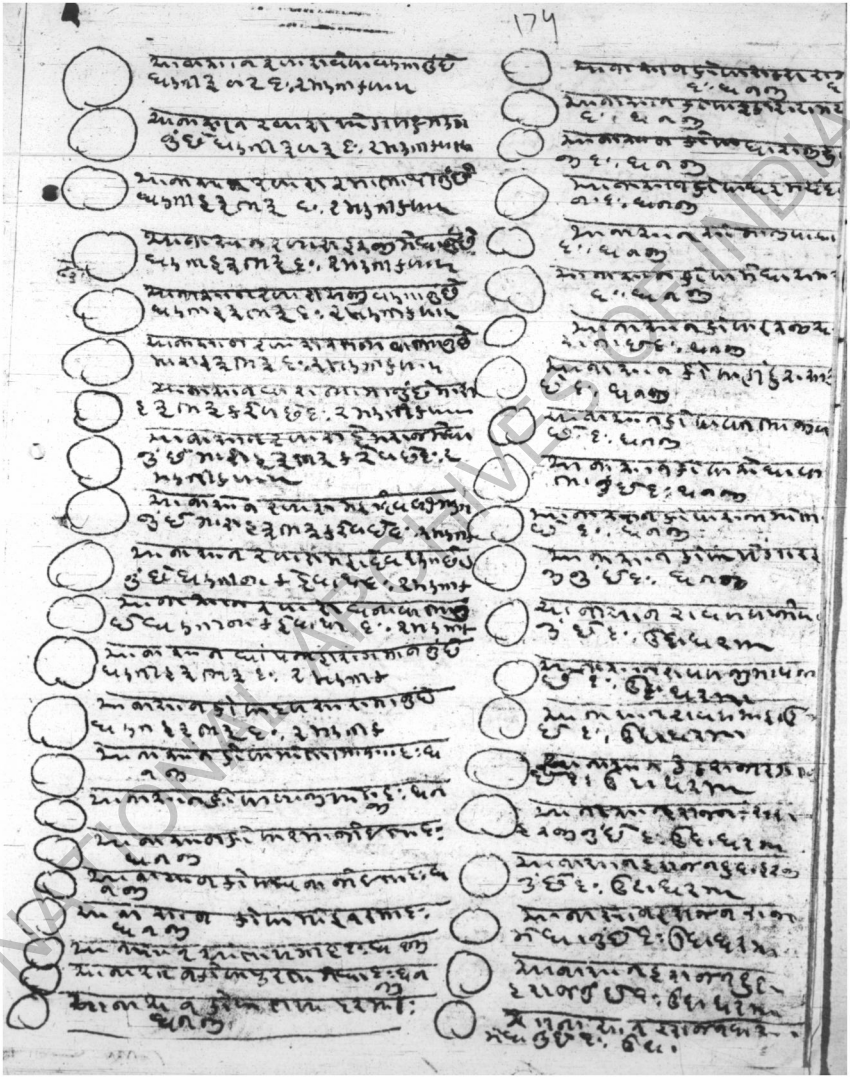
પાસ્તવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જંગલ, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રત્યક્ષિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, ગ્રોકશાસન બરોબર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે માતર. આવો કુર અને ગોઝારો કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

ARCHIVES INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

175

સરલ કોમ ઉપરના વડીલ.
પ્રિસ્ટ કોમ ઇઝ સિનિયર ઓફ
વોમસને ગોઝલ્વ.

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, સરલ કોમ ઇઝ સિનિયર

પ્રિઝિડન્ટ ના પવિત્ર સ્થાનમાં

ન્યુ દિલ્હી

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તમ~~ અન્ય નાગરિકો~~ આથી વધુ જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કેઃ—

ઇંગ્લમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ ધાવો" ની સ્કીમ અંગેણ સપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને ઠાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા, કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખદાયી અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજા જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને ઠાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા આગે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદાઓ~~લોકોની ઇચ્છા અવગણીને~~ કરી રહી છે. તે બહુ જ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય પ્રદેશ છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પ્રગતિનાં લેવાં જોઈએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો ક્રૂર અને ગેરકાયદેસર કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૬-૬-૮૬ ગામ ધાડકા જીલ્લો ભરૂચ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Free copy is Forwarded with Compliments to:-

Home minister Sahels of Bombay

177

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તથા અન્ય નાગરિકો આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ આગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રચી છે, કે જેથી ખેતી આગે નુકશાન કરનારા જનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ આગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં **બિલકુલ** લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજા જનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. એમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોની ~~ઇચ્છા વિરૂદ્ધ~~ કરી રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઇએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઇએ.

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન અરજ્ય ચાલે છે તેવું પ્રજા અમજે તે ખાતર આવો કુર અને ગેરકારો કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૫૬-૮૯ ગામ ધારિયા જીલ્લો જામનગર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

179

True Copy is forwarded with Compliments to
Home Minister. Bombay

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, ૨૮ ૨૧ ફેબ્રુ ૪૭

હોમ મીનીસ્ટર, સાહેબની પવિત્ર સેવામાં.

દીલ્હી

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો ~~નમ્રતાપૂર્વક~~ સાથે ઘણાજ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને ઠાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં ~~બિલકુલ~~ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મૂળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુઠાઘાત પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને ઠાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઈચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઈચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી, તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોની ~~ઇચ્છા વિરૂદ્ધ કરી~~ રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઈચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

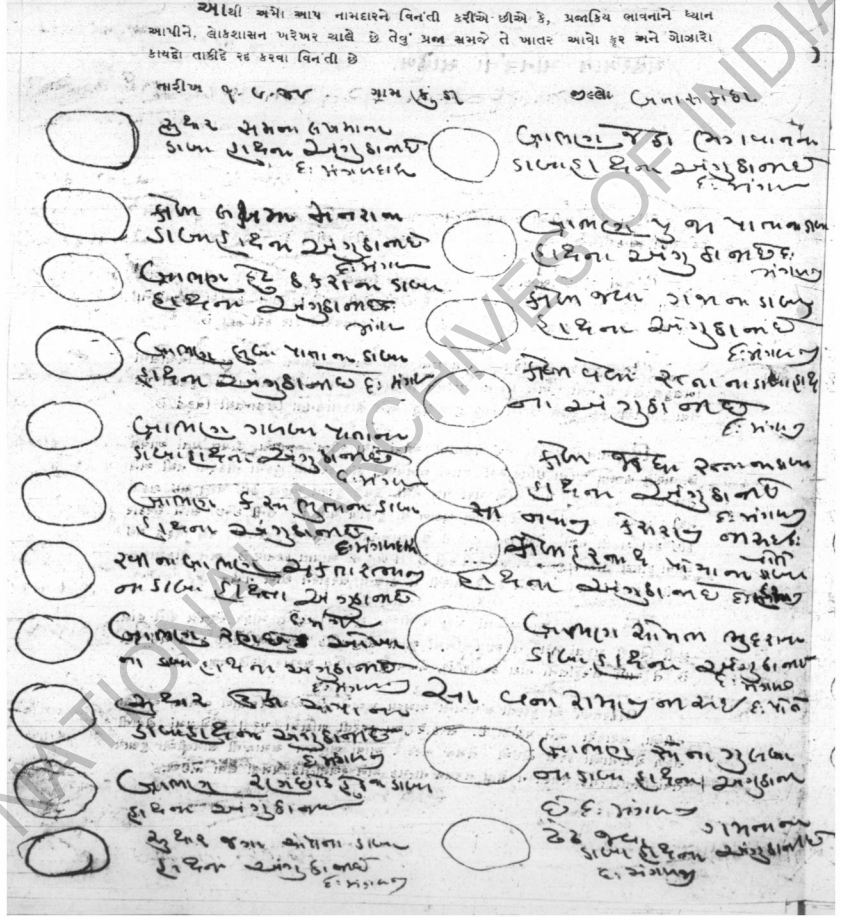
ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જંગલ, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સકળ યોજનાઓ કરવી જોઇએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેવાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઇએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો કર અને ગોઝારો કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૫. ૬. ૮૮ ગ્રામ કુંડા જલ્લો ભરૂચ તાલુકો ઝઘડીયા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

F grave. Copy is forwarded with compliments to
Home minister Bombay.

147

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, ૨૧.૨.૪૮ ગામના ઢોર ખાતાના

સાહેબના પવિત્ર સેવામાં

મુ. દિલ્હી.

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તથા અન્ય નાગરિકો આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જનવરોના નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં **લિવકુલ** લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોને દુઃખ આપવા કરી રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઇએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઇએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજા અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે માતર આવો કર અને ગોઝારો કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૨-૫-૮૮ ગામ બગાબાપરા જીલ્લો જુનાગઢ

○	પરબત હેમરાજ સાંગાણી	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત તેજા રૂડા	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત કારાભા ભુદા	અંગુઠાના નિશાન
○	ઠાકોર સેંજળ ખેંગારજી	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત ધના ધરમા	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત કાળા દુદા	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત જેમા પેથા	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત ધના નાગા	અંગુઠાના નિશાન
○	પરબત રેજા ધોલા	અંગુઠાના નિશાન
○	ઠેઠ પુંજા કરશી	અંગુઠાના નિશાન
○	ઠેઠ અમરા કૃષ્ણા	અંગુઠાના નિશાન

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૨ કચ્છુરા ખાંભા નાકાળા [redacted] આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ નગા ખાંભા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ દાંના મોલા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ ગઢીયા ખાંભા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ પદમ દરજી નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ જયા નારા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ મનજુ તેજા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ ઉગરા સદા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ ડાકોર સોમા ખોડાજુ જેગારજુ નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ ખેમરા સદા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ રજા દરગા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ રામના કુલા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

૨૨ પટેલ હીરા ઉમરા નાકાળા આંગુઠાના સદ
ઈ:નગીનદાસ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

True Copy is Forwarded, With Compliments to:

Home minister Saheb of Bombay.

13

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

[illegible] ગૃહ પ્રધાન સાહેબ

[illegible] ની ખુદમતમાં

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો ~~નમ્ર અને સમ્મતિ~~ આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કેઃ—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મૂળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુઠાઘાત પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજા જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઈચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઈચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોની ~~ઇચ્છા~~ આપવા કરી રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસનવાળી સરકારે પ્રજાની ઈચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઈચ્છે પણ નહિ.

આસ્તવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય પ્રજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજા અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રત્યક્ષિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન બરાબર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો ઠરાવ અને ઓબારો કાંયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે.

તારીખ ગામ પી ઠીંદર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NAVAJIVAN ARCHIVES OF INDIA

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો ~~સમા અન્ય નાગરિકો~~ આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હોલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને હાર કરી રહી છે.

હોલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં **નિલકુલ** લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખદાયી અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોની ~~ઇચ્છા અમારા~~ કરી રહી છે. તે બહુ જ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જંગલ, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ ગોઠવણઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

૧૪૮

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રત્યક્ષિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન અરજ્યું ચાલે છે તેવું પ્રજા અમને તે બાતર આવો કૂર અને ગેરાજારા કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ગામ સરપંચ તલાટી

ઉપરના ડાઘા

૦ રબારી વેરાનો ગામ અંગુઠાનો સાધન છે

૦ આવા શાન રબારી ધણા જમીનના ડાઘા છે.

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી ડુંગરાજ્યાનું છે.

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી જગા ગાદડાના ડાઘા છે.

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી સેપદારામ

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી જયાબુધા

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી મોડા રેબા

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન નપુરાપરસદ

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન ક. ઉમ્મલ્યા

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી મસરૂ જમાન

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી દાના જયા

૦ આ અંગુઠાનું નીશાન રબારી ભોપાધન

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર નાથુ દલ નાર
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર મસરુ ઓખા
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર માદા ડુંગર
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર ધના ડુંગર
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર રણા ડુંગર
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર ધાસારામા
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર ખમરા ખા
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર પાસા રણછ
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર કુંભરા પાસ
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર ખોખા રણછ
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર નાથુ પારબ
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર નથુ ડુંગર
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર ઘુડા કરમ
આ આંગુઠાનું નિશાન [illegible] મસુ [illegible]
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર દિનાવાસ
આ આંગુઠાનું નિશાન સુંદરા રાસ
આ આંગુઠાનું નિશાન રજાર વાર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા ભોજનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા ભારા જગાનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા અમરા જગનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન ધાધિયા ધારજાઓનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા જગનરસંગનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા મેપા જગનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા લૂણા જગનું
- આ અંગુઠાનું નિશાન રાજા જેપા

ધારાના દુઃ દુઃ છોગા નિશાનું ઘણું નાસરણ ફેપા ધ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ ધોલેરા-બંદર
તાલુકા ધંધુકા
જીલ્લા અમદાવાદ
તા. ૫/૮/૪૮

સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ સાહેબ

મે. શ્રીયુત ~~મોરારજી અને દેસાઈ~~ સાહેબ

[illegible] મુંબઈ સરકારના મહેસુલ ખાતાના પ્રધાન, ~~મુંબઈ~~ [illegible]

વિષયઃ—**તાલુકદારી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.**

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઇ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૯ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છેઃ—

૧. હમો તાલુકદારો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તથા ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ તાલુકદાર અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી તાલુકદારો પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. તાલુકદારો પ્રથા જુના રિવાજની છે કે જે સનદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે અને કાંઈ તાલુકદારી એકટથી ઉપસ્થિત થઇ નથી માટે તાલુકદારી એકટસ ૧૮૮૨, ૧૮૮૬ અને ૧૮૮૮ ૨૬ કરવાથી આ પ્રથા કે જે સદીઓથી ચાલુ આવી છે તે નાબુદ થઇ શકતી નથી

૪. દરેક તાલુકદારનો કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ, અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. ઘણી દીવાની કોર્ટોના નિર્ણયોથી સાબીત થયું છે કે નામદાર સરકારને તાલુકદાર પાસેથી "જમા" ઉઘરાવવા ઉપરાંત બીજી કોઇ જાતનાં દબાણગીરી કરવાનો હક નથી.

૬. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારનો સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારનો જોખમદારો પણ લેવો પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાજુમાં મુકી દઇ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૭. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઇ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે સરકારી આકારના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ઘણુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીનો વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર જમીનદારોને કે જેમના મૂળભૂત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

૯. હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે જ્યારે સરકાર પ્રજાને ખાવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી નથી તેવે વખતે બીજા બધા કાયદાઓ બીનજરૂરી છે.

૧૦. આ કાયદા નાના નાના તાલુકદારોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૧. આ કાયદો પ્રસાર થાય તો ઘણા ઠાવા અને કળુઆ ઉભા થશે અને તાલુકદારોને ઘણું જ નુકશાન થશે, અને સરકારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં ખલેલ પહોંચાડશે.

માટે હમારો નમ્ર વિનંતી છે કે આપ આ કાયદો હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ તાલુકદારોની આશીશ મેળવશો.

લી॰ અમો બીએ,
આપના નમ્ર સેવકો.

૧ મેઘુભા સાજુભા
૨ વાજસુરજી ગજાભા
૩ ફતેસંગ વજેસંગ
૪ રાજુભા બાલુભા સોઢા
૫ અજુભા રાજસંગજી
૬ [illegible]
૭ કુંવરસંગ દાદુભા વાવડાવાળા ક્ષ.જે
યુવરાજશ્રી સોનુભા
પ્રતાપસંગ પોપટભા [illegible]
અજુભા રતનસંગ [illegible]
યુ. બળવંતસંગ નાનભા [illegible]
[illegible] મેલાજસંગ [illegible]
યુ. ગજુભા [illegible]
[illegible]
[illegible] નાગુભા [illegible]
યુ: અજાડુભા દાદુભા [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧૫૮

બંધારણના ઉદ્દેશને લક્ષમાં

રાખવાની બાબત છે.

— બાંધકામમાં સ્થાનિક

કારીગરોની કુશળતા

ઉપર ઉતર્યા છે. —

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ભાવનગર તા. ૬-૮-૪૮

મહેરબાન ગૃહપ્રધાન સાહેબ

અરજ સાથે જણાવવાનું કે અમોને ખબર છે કે આપનો અઘાર વખત પોતાનું કર્તવ્ય છે એવા પેપરોમાનું એક આપનું પેપર છે એવા અમોને ખબર છે એટલે નવી બાબતો લેખ આપના પેપરમાં છાપવા મહેરબાની કરવાની નથી બાબતો ફોન દ્વારા ભાવનગર નિરાશ્રીત પંથે કુમારી ઉપર ઉપકાર કરવો જોઈએ તે સમયમાં કયા કયા શબ્દો કેવા રીતે ગોઠવવાનો અમોને અનુભવ ન હોવાને લઈને આપ મહેરબાન મારફત રીતે ગોઠવવાને ~~[illegible]~~ છાપવાની કૃપા કરશો

અમો સિંદુના નિરાશ્રીત કાર ભાવનગર ના વેપારી તથા દરબારી ઘોડાના તબેલામાં અમોને રેવાની ગોઠવણ કરી છે અમોને ફ્રી રાશન ~~[illegible]~~ મળતું કરવું અને દરબાર સૌરાષ્ટ્રના પ્રધાનો શ્રી. ઢેબરભાઈ, શ્રી શામળદાસગાંધી, ભાવનગરના કુલદીપ મહારાજ વિગેરે પુરાણકાર વિગેરે કરતા હતા અને ~~[illegible]~~ આપતા હતા કે તમો કોઈ જાતના ફોટા કરશો નહિ અમોને ખબર છે કે તેમો રૂપાઈને કાર લે કાર પર ગયા છો અમોને તમારી ~~[illegible]~~ કાર્યવાહી જોઈને ઘણું દુઃખ થાય છે અમો તમોને ખાત્રી આપીએ છીએ કે તમારો વ્યવહાર બરાબર આપ એવા પ્રકારનો બરાબરીનો રહેવું આવી રમતવાતો અમારા નથી ભાઈઓ કરવા જતા હતા. પણ પુરાણ મહિનામાં અમારા કેમ્પ ઉપર રોમડોટેબો કુદરત પાયો કે ભારતીયોનું રાશન બંધ કરો તે સાથે જ અમારા કેમ્પ કમાન્ડર મહેતાબ સંતાણા નવા નિરાશ્રીત પંથના ૪ માણસો રોમડોટ સાથે શ્રી નારાયણદાસ કુદરતને અમારી દુઃખ કહેવાયું ત્યારે શ્રી નારાયણદાસજીએ મોટા પ્રધાન શ્રી ઢેબરભાઈને પુરાણકાર સાથે ફ્રી રાશન માટે એવી મંજુરી મેળવી અમોને શાંતિ આપવી.

ત્યાર પછી તા. ૧૫ મા ઓગષ્ટે આઝાદ દીન હોવાને પ્રધાન શ્રી શામળદાસનું પવિત્ર પગલા ભાવનગરમાં પડ્યા તે પ્રસંગે ભાષણ કર્યું હતું કે અમો નીરાશ્રીતોને ~~[illegible]~~ મહીનામાં બધાને ગોત આપી ધંધે લગાડી રાજાવડ કરી છે અને ~~[illegible]~~ મહીનામા ગોત મળ્યા પછી ફ્રી રાશન બંધ કરવું એવી બાંહેધરી અમે આપી હતી અમો આશામાં બેઠા હતા ~~[illegible]~~

કાગળ નં (૨) ભાવનગર

કુંવર અમોને તાજા ખાવાનું કાંઈ પણ પ્રબંધ પણ નથી ત્યાં અમારા કેમ ગુજારો
રાજકોટના
ઉપરના આજરોજ આવ્યો કે સાયરાનગરના શ્રી રાજાને આપવાનું બંધ કરો. એવો એકાએક
અમારા સંતાપને તથા નિરાશાનો કેમ તાર ગયા અને અમારો કેમ ખરાબ કાળ
પારખે એ વિચારે અમારું કાળજું કુંપવા લાગ્યું કે ત્યારે તખ્તોમાં રહેનાર મા સાબ્યાત
મહારાજ ચેતનરામ જીકુમહારાજ તથા તેમના ધર્મ પત્નિ બહેન કુંવરી બાઈ
જે સગર્ભા છે એઓ બંનેએ તા. ૨-૫-૪૮ ને દિવસે સવારના ૭ વાગે પ્રાણ
ત્યાગ કરવા બાબત પણ ન લેવું એવો નિરાશ્રય કરવો વિચાર રાત્રે કર્યો છે
અને આજ તા ૩-૫-૪૮ સવારના ૭ વાગે મહારાજના ધર્મપત્નિ ગંભીર
બિમાર પડી ગઈ છે રાજકોટ ઉપર મોટા પ્રધાનોને તારગરના કલેકટર સાહેબ
તથા કુંવરી કમળાબેન કુંવરી સુધા કાંઈ જવાબ નથી મહારાજની ગંભીર સ્થિતિ
જોઈને એને સાથે આવવા માટે આજ તા ૩-૫-૪૮ ને દિવસે ૮ વાગે બાબત
૩ બંધુ તથા ૮ બહેનો વિચાર કરવા આસરત જમાવેલું છે.

નીચે પ્રમાણે તકલ મોકલાવે છે.

કલેકટર સાહેબ ભાવનગર
નાયબ પ્રધાન શ્રી પ્રાણલાલભાઈ પટેલે
મુંબઈ
અમારા સોરઠના હિંદના પુત્ર
શ્રી પંડીત જવાહરલાલ નહેરૂ
દીલ્હી.

ઉપરનો તેમ છાપી અમારી પ્રત્યે
દમદાટી દેખાડશો.
શ્રી વિજસર તથા તખ્તોના
સિંધના નિરાશ્રીત પંચાયતી ના પંચો
૧ દામોદરદાસ મોળારામ
૨ ચાંદુમલ નાનકદાસ ચાનદાની
૩ દેવરાજમલ સિરૂમલ વાધવાણી
૪ દીનુમલ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ફોન નં.

195

આચાર્ય

કુસુમ પ્રેસ લિ. ની

ના પ્રોપ્રાયટર

મા. કુ.:-

"ગુજરાત ગૌરવ" ઓક્ટોબર અંકની ખાસ નકલો
મોકલવા બાબત.

ઉપરોક્ત વિષયના અનુસંધાનમાં આપને જણાવવાનું કે "ગુજરાત ગૌરવ" ના
આગામી અંકમાં ગુજરાતના ઉદ્યોગોની ખાસ નોંધ લેવાનું
નક્કી થયું છે. આ અંકમાં ગુજરાતના ઉદ્યોગોની
સંપૂર્ણ માહિતી આપવા આપને વિનંતી છે. આ અંક
ખાસ આકર્ષક બને તે માટે આપનો સહકાર ઇચ્છીએ છીએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પક્ષ પડ્યા છે, અને તેઓ તો હિંદુના મુસ્લમાનો કરતાં

પણ નાંચકા (કુકા, ધિરધાર:વાળી, શાહુકાર જેવા

કુવાવડા:... ધિરનેરે અનુભવાદે:) કે જી તેઓ પાસ

કરતાં ઉઘરાણી ઓને હેરાન કરેછે, અને ખરાબ પણ

કરેછે એટલું જ નહિ પરંતુ તેઓની ઉચ્ચ પાયરાઓ

કે ૦ લાઘે કૃષ્ણ ગ્રેસના ધિરેલા કાવડ્યાં જુનું ચૂકવે કરેછે.

કે બધા તેઓ ઉચ્ચ અધિકારીઓને લાંચ આપવા

દેતાનવા પરંતુ કુબાવી પડેછે: તો પ્રથમ વેહલા પકડે

તેઓને મહારાજા માંજ હોંદી મળવા જોવાદ્યે તેમજ

તેઓની ગમેતે બાબતના પક્ષ પકડીને સરદારોને

કુમાર કરવા જોવાદ્યે અને તેમની કક્ષા કે રુજવા-

મારફતે નીમવા જોવા છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપશ્રીએ રજા શાહી ને તોડી પરંતુ

તેના જગ્યાએ તોફર શાહી અને ખાસકુકીને દફ્તરમાં

શાહી આવી છે, તેને તોડવા માં બહિષ્કાર તો આવે-

ના સ્વરાજ્યને તોડી પડે તેમ નથી છે, જેની જરૂરની

તે તોડવા પૌગ્ય પગલાં ભરશો અને તે બદલ તો ૦

જેવીને પૌગ્ય પગાર થી ભીખવા માં આવશે તો

જરૂરના આનંદીને તોડવા માં તન અને મનથી સેવા

બજાવશે કુટુંબના જનોના પોષણ ને બદલે જ પગાર

ની આશા રાખતો નહિતર જરૂરના સેવા બજાવ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પધારો પધારો છે, અને તેઓ સોરિંદના મુસ્લિમો
પર નીચેના (કુકા, વિચારધારાથી, શાકુકાર સો ૨
કેવાયા:... વિગેરે અનુયાયીઓ) કે જેઓ બારા
કસને ગુજરાતના લોકો હેરાન કરતા અને મારતા પણ
કરેલો એવું જ નહિ પરંતુ તેઓ ની ઉપર પાચ રૂપો
કે (લાદો કરો ગ્રેસ નારિયેળ કાપડ્યો ઉપર કરેલ
કે બધા તેઓ ઉપર પોતાનો લાદો બોલાવ્યા
દેવાનવા પરંતુ કુકાઓ બોલ્યા કે પ્રભુ ના બોલાવ્યા
તેઓને મહારાજ માંજ કુંવરી કામવા દેવાદાર તેવા
તે ઓની આગેવાને બધાના
કુમાર કરવા જેવા દો અને તેમની પણ તેવું જ
મારવા જેવા દો

આપકાકાએ આજ્ઞા થી તે તો ની પરંતુ

તેના જવાબ માં નોકર રાણી એ બાસકુકરી ને કહ્યું

રાણી આપકાકા, તેમને તોડવા માં કુદરતી તે આવે

પ્રધાનપદે તોડી પાડે તેમ છે, જેના કરવા

તે તોડવા યોગ્ય પગલાં ભરશો અને તે બદલ તો ૧૫ માસ

જેવીને યોગ્ય પગાર થી નીમ પાત્ર કુદરતી તો

જરૂરના આજ્ઞા થી તે તોડવા માં મન અને આ સેવા

બજાવવા કુદરતી જનો ના યોગદાન તે બદલે ને પગાર

ની આશા રાખવા માં નહિ પણ જરૂરના સેવા પાત્ર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧૯૫

સંમત્રા મનુબેન

વા. સંમતી

મારફત મનમોહનભાઈ

અમદાવાદ

દાદા — પૂજ્ય સરદારશ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ,

નમો પૂજ્ય મોટા દાદી

[illegible] આપશ્રી ની મળી પત્ર સુધીના

જાણી આનંદ, ઈશ્વર આપશ્રી ને દીર્ઘ તંદુરસ્ત આયુષ્ય

સંતાન કરતાં પૂર્વીક પ્રાર્થનાઓ કરું. આ સાથેનું મંગળપ્રભાત

એમના મળતાં દાદાશ્રીને કાગળ મોકલશો. પંચમું

પાસ થયાનું જેનું બહેનોને દાદુ તેની પણ ખબર

આવી હશે અહીં હવે મકરસંક્રાંતિ આવતા પહેલાં કારણકે

શુભ સાત મોં દિવસે દિવસે દક્ષિણી અમેરિકા દાદા ગાંધી

ચલાવ્યા છે, અને સેવા સંસ્થાઓ દ્વારા સમાજના કરુણ

ચહેરા નાંખ્યા છે. (કુટુંબ, વિચારધારા, વ્યક્તિ) ચરિત્રો

ટૂંકાવ્યા:- ... વિગેરે અનુભવાય છે. જો આ સેવા ભાવ

કરતાં ગુજરાતી ઓને હેરાન કરે છે. અને ખરાબ પાડે

છે તો એટલું જ નહિ પરંતુ સમાજ ના ઉચ્ચ આચરણો

કે લાયકે ટૂંકા ગ્રેસ ના વિરોધી કાર્યો કરે છે.

કે બધા સેવકો ઉચ્ચ આચરણ વાળા છે. એવા દાવા

કરવા નથી પરંતુ ટકાવારી ઘણી છે. જે પ્રમાણ વહેલા કરતાં

સેવકોને માનસન્માન ઓછું મળવા લાગ્યું છે. તેમજ

સેવકો ની ઈમેજ આપણા મન પરિણામે

ઉભી થઈ ગયા જેવા છે. એમ તેમની પ્રજા એ ગુજરા-

તી ઓએ નોંધવા જેવા છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપણાને આજ્ઞા થઈ તો તો કે પ્રેમ

સેના જગાએ નોકર રાખી અને બાસ્કુકને દૂર કરીએ —

રાખી આવ્યા છો, તેને તોડવા માંગતા નથી આપે-

લા સ્વરાજ્યને તોડી પાડે તેમ નથી, જેના જરૂરના

તે તોડવા યોગ્ય પગલાં ભરશે અને તે જરૂર તો ૦ માસ

જેવડો યોગ્ય પગાર પણ બીજા વાંધા આવે તો

જરૂરના આવતાની સાથે તોડવા ખૂબ અને અનુભવી સેવા

બજાવશે કુટુંબના જનોના મોભણ તે બદલે જ પગાર

ની આશા રાખતા નહિ પણ જરૂરના સેવા બજા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કુસુમ પરોત્તમ સરોમર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

રિક્ત એકરે ગયેલ ગામના . મુલ્ય રાખેલ સરકાર પૈકીના બાકીનું મુદ્દત ... દુઃખી
તથા દીનતા ગરાસદીમ ચાલુ કર ગણોતના સમર વિનંતીકારો :-
સમર દાદોની સમર

માંથે વાધુરા સમાજ જંબુસર તાલુકા ના દરજીઓનો આ સમર વિનંતી આપ નામદારની
ધ્યાન દોરવા વિનંતી કરીએ છીએ કે અમારું સમર કે સમુદાય સમાજ કોઈપણ દુઃખ ના સમયે
માં સમયે દરમ્યાન નિયમ કરતા વધારાની ખર્ચ કરવો પડે છે દુઃખના સમયે ઘરમાં ઘરે ઘર ગામે
કોઈનો કેટલા નજીક સંબંધ હોય તેવા સગાવહાલા ઘરમાં ભાગ લેવા જવું પડે છે તેમાં
દુઃખના સમયમાં જે ખર્ચ થાય છે તેમાં ઘરમાં કોઈ કમાનાર વ્યક્તિ ગુજરી જાય તો
માં ખાવા પહેરવા ઓઢવા ખર્ચ ઉપરાંત ઘરમાં બીજું કોઈ કમાનાર ન હોય
ગુજરાતે ઘરમાં કોઈપણ ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
સમાજ સંગઠનના અભાવે ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
ખર્ચ ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
ખર્ચ ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
ખર્ચ ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
સરકાર તરફથી મળતા વ્યવસાય ભાડાથી કે તમારું ગુજરાન ચાલી શકે તેવા ધંધાનો ફેરવાવા વગેરે
તમારે ખાવા પીવા પહેરવા ઓઢવાનો જે ખર્ચ કરવો પડે છે તેમાં તમારા નીચે જણાવેલ કુદરતી
મારણોની ગણના કરી તમારા પર ગુજરાન ચલાવવા જે કુટુંબો ઉપરાંત ખર્ચ થાય છે તેમાં
તમારા ગામે દુઃખના સમય કરીને જે તમારા ગામોમાં કુદરતી કોઈપણ ખર્ચ થાય છે
છે માટે તમારા ગામે ખર્ચ કરવા જે તમારે સમાજોનું કુદરતી ગુજરાન ચાલે તેવું સમય સાહેબ કરવું
~~કુદરતી દુઃખના~~ જે કુદરતી સમાજોનું સમય ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ

નવી સમય સરકારે તમારી

જે તમારું દુઃખ સમય સાહેબને કહીએ કે કોને કહીએ

કોઈ વારે ઘરમાં ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા
સમ તમારી ગામે ગામની તમારી સમાજ કુમ કરી કરવાનો તમે મળીને મળીને
બધાના બધા સમાજે સરકારી જે દર ઘરોમાં ખાવા કરે છે તે ખર્ચ ઉપરાંત

સમાજ ઉપરાંત દાર દરીઓની સમ સમજીને જે તમારી આસપાસ સમય સાહેબ કુદરતી
કરવા
સમય સાહેબ સૌમ્ય રાજ્યનું બનાવું છતાં કોઈ કોઈ ગામોમાં તમારું ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ
તમારી ખર્ચ ઉપરાંત ખાવા પહેરવા ઓઢવા ઉપરાંત ખર્ચ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

— કાંગ્રેસીઓના હાથે ગરીબ ખેડૂતોનું થઇ રહેલું શોષણ —
પૂ. ગાંધીજીનું આઝાદ હિન્દનું સ્વપ્ન શું જૂઠું પડશે ?

કાંગ્રેસ, અને સરકાર આ સડો દૂર કરે.

ગઈ તા. ૧૫-૮-૪૯ના રોજ સ્વાતંત્ર દિનની ઉજવણી ઉજવવા દેશ નેતાઓએ અનાજ ખૂબીસ, વ્યસ્ત-રોપણ, સભા, સરઘસ, મશાલ ફેરી, ધ્વજ વંદન, અને પરેડના કાર્યક્રમો કરવા જણાવેલા તે પ્રમાણે સ્વાતંત્ર દિનની ઉજવણી ઉજવાઈ છે પરંતુ સ્વરાજ પ્રાપ્તિના પ્રથમ વરસે સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં પ્રજામાં જે આનંદ અને ઉત્સાહ દેખાતો હતો તેવો ઉત્સાહ અને આનંદ ચાલુ સાલના સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં જણાતો નહોતો. આ ઉજવણીથી ઘણુંક માણસોને આનંદ અને ઉત્સાહ થયો હશે પરંતુ દેશના મોટા ભાગને સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ પછીના બે વરસેથી સત્તાધારીઓના કામકાજના થયેલા અનુભવથી નિરાશા પ્રાપ્ત થઈ રહી છે તેમ જનતામાં અસંતોષ વધતો જાય છે કારણ કે સ્વરાજ્ય મેળવવા માટે મહાસભાએ ગયાં ૩૦ વરસથી જે ભગીરથ પ્રયત્નો આર્યા હતા એ પ્રયત્નોમાં મહાસભાને સાથ આપવા માટે ભવિષ્ય સભાઓમાં જનતાને દેશનેતાઓ તરફથી જે વચનો આપવામાં આર્યા હતાં તે વચનોનો હાલમાં મહાસભાવાદીઓ જ ભંગ કરી રહ્યા છે અને પોતાના મુખે બોલેલા વચનોની કિંમત જ ના હોય તેવી રીતે હાલનું તંત્ર ચલાવી રહ્યા છે.

જે દેશનેતાઓ બ્રીટીશ સરકારના રાજ્ય વખતે વાળી સ્વાતંત્ર્ય, ૧૪૪ મી કલમનો ઉપયોગ, સેલ્સ ટેક્ષ, સુધર ટેક્ષ, પ્રજામીટા, મોનોપોલીઓ, મંદેસુલ અને જકાતનો વધારો તેમજ વહીવટી ખરચના વધારા સામે લાખો માણસોની સભાઓ વચ્ચે વિરોધ કરતા હતા, એજ નેતાઓ આજે સત્તા પર આવ્યા પછી પોતાના વચનોને બાજુએ મૂકી અંકુશ રાજ્ય ઉઠાવી અનેક ખાતાં કાઢી બેઠાદોસોનો સ્ટાફ અને ખરચ વધારી સત્તા સંજ્ઞપીઓ અને લાગવગવાળા માણસોને મોટા મોટા અમલદોરો બનાવી તેમના પગારો અને ભથ્થામાં વધારો કરી વહીવટી ખરચ અનહદ વધારી દેવામાં આવ્યો છે. તેનો બધો બોજો સીધા યા આડકતરી રીતે ખેડૂતો અને મધ્યમ વર્ગના માથે પડવાથી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડૂતો ચુસાઈ રહ્યા છે. અને આ પ્રમાણે ચાલશે તો ખેડૂતો અને મધ્યમ વર્ગ આવતા પાંચ છ વરસમાં પાયમાલ થઈ જશે એ નિઃસંદેહ છે.

શહેરો અને મહાસભાવાદીઓનો લાભમાં વિરોધ મોનોપોલી આપી ગામડાંના ખેડૂતોની ચુસણ નીતિ ચલાવવામાં અને કેટલાક કટુંબોના કાયમના નિર્વાહ માટેનાં સાધનોનો નાશ કરવા તરફ આપણી સરકારના સત્તાધીશો સત્તાનો દૂર ઉપયોગ કરી રહ્યા છે તે નજીવા દાખલાથી સમજી શકાશે.

સને ૧૯૪૪ની સાલમાં બ્રીટીશ સરકારના અમલ વખતે મુંબાઇ સરકારે આખુંદની પોલસન પેરીને ખેડા જીલ્લાનાં અમુક ગામોમાંથી દૂધ લેવાની મોનોપોલી આપી હતી. તે મોનોપોલી સામે હાલના મહાસભાવાદીઓએ હાલના ગૃહ પ્રધાન ના. મોરારજી દેસાઇને ખેલાપી સામસ્ત્રા ગામે સભા ભરી એ મોનોપોલીનો વિરોધ કર્યો હતો અને તેનો બહિષ્કાર કરવાનો ઠરાવ કર્યો હતો. પરંતુ સ્વરાજ પ્રાપ્ત થયા પછી એજ મહાસભાવાદીઓએ શેર દોહ્યર બની ખેડા જીલ્લા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી ઉભી કરી છે અને તેને આખુંદ અને નડીઆદ તાલુકાના અમુક અમુક ગામોમાંથી કાચા એક શેરના રૂા. ૦-૩-૦ ના ભાવ દૂધ લેવાની મુંબાઇ સરકાર મોનોપોલી આપી છે. આથી બીજી બે સહકારી મંડળીઓ છે તેમને પણ જુદાં જુદાં ગામોમાંથી રૂા. ૦-૩-૦ ત્રણ આને શેર દૂધ લેવાની મોનોપોલી મળેલી છે. આ મોનાપોલીથી રોજનું ૧૨૦૦ મણ દૂધ ખુબાઈ જાય છે અને ત્યાં સરકાર કાચા મણ ૧ના રૂા. ૧૭-૮-૦ ના ભાવે વેચે છે. આ ધંધામાં રોજના રૂા. ૩૦૦૦ ત્રણ હજારના આશરે સરકારને બચે છે અને મોનોપોલીવાળી સહકારી મંડળીઓને પણ રોજના સેંકડો રૂપીઆ નફો થાય છે. ભરપુર દૂધવાળાં ખપાતીઆ મણ ૧ ના રૂ) ના ભાવ છે. તે ક્યાંસીઆ ખેડા જીલ્લાના ખેડૂતોને એક મણના રૂા. ૧૦ થી ૧૧ ના ભાવ આપવા પડયો છે. તેમ ચાલના પુળાના સેંકડા એકના રૂા. ૧૫ થી ૩૦ સુધી આપવા પડયા છે. આ રીતે બેસ પાળળ તેના ખોરાકનું અને તેને અંગે થતી મજુરી વગેરેનું ખરચ ગણવામાં આવે તો એક શેર દૂધ રૂા. ૦-૬-૦ છ આનાના ભાવે પડે છે જ્યારે ખેતીવાડી ખાતાને ક્યાંસીઆ કટ્ટોલ ભાવે એક મણના રૂા. ૬થી૧૦ના ભાવે મળતા હોવાથી ત્યાં બેસ ખાતાનો હિસાબ જુદોજ રાખે છે. તેમને રૂા. ૦-૪-૬ પાઇએ એક શેર દૂધ પડે છે એ દૂધ ખેતીવાડી ખાતા તરફથી રૂા. ૦-૫-૦ પાંચ આનાના ભાવે વેચાય છે જ્યારે ખેડૂતોને રૂા. ૦-૬-૦ ના ભાવે દૂધ પડતું મૂકવા છતાં રૂા. ૦-૩-૦ ત્રણ આનાના ભાવે વેચાય છે. આ રીતે આપણી રાષ્ટ્રીય સરકારની નીતિથી ગામડાં અને ખેડૂતો ચુસાઈ રહ્યા છે. આવીજ રીતે પ્રજામીટાની નિતિથી પણ આમ પ્રજા ચુસાઈ રહી છે.

ઉપર જણાવેલી મોનોપોલીઓ પૈકી ખેડા જીલ્લા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના શેર હોલ્ડરોનાં નામ નીચે મુજબ છે.

૧	ત્રીભોવનદાસ કાશીભાઈ પટેલ આણંદ	-ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા ડી. લો. બોર્ડના પ્રમુખ
૨	રાવજીભાઈ મણીભાઈ પટેલ સોજીત્રા	-ખેડા જીલ્લા સમિતિના પ્રમુખ અને ગુજરાત પ્રાં. સ. ના સહ મંત્રી
૩	રાવજીભાઈ નાથાભાઇ પટેલ સોજીત્રા	-ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા જીલ્લા સમિતિના સભ્ય અને ગ્રામ વિકાસ મંડળના પ્રમુખ
૪	માધવલાલ ભાઈલાલ શાહ ખંભાત	-પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા જીલ્લા સમિતિના મંત્રી
૫	બાબુભાઈ જશભાઈ પટેલ નડીઆદ	-મુંબાઇ ધારાસભાના સભ્ય અને જીલ્લા સમિતિના મંત્રી
૬	છોટાલાલ અનોપરામ વ્યાસ ઉમરેઠ	-મુંબાઇ ધારાસભાના સભ્ય અને ખેડા ડીસ્ટ્રીક્ટબોર્ડ ચેરમેન ઉપ-પ્રમુખ
૭	ચંદ્રકાન્ત કુલચંદ શાહ નડીઆદ	-ખેડા જીલ્લા સમિતિના સભ્ય અને તાલુકા સમિતિના પ્રમુખ
૮	ચુનીભાઈ મુળજીભાઇ પટેલ નડીઆદ	-ખેડા જીલ્લા લો. બો. ના ઉપ-પ્રમુખ અને માજી પ્રમુખ
૯	ડાહ્યાભાઈ ખોડાભાઈ ચાવડા ગાના	-મહાસભાવાદી
૧૦	માધવભાઈ નાથાભાલાલ પટેલ કપડવંજ	-કપડવંજ તાલુકાના મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા
૧૧	છોટાલાલ જીજાભાઇ પટેલ પીજ	-મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા અને હરિજન સેવક સંઘના મંત્રી

NAVAJIVAN TRUST, AHMEDABAD

૧૨	ભગવાનદાસ હરજીવનદાસ પટેલ આણંદ	-મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા નીચેનવનદાસના ભાઈ, આણંદ તા. સ.ના સભ્ય
૧૩	ડાહ્યાભિન ખોડાલાલ પટેલ પલાણા	
૧૪	રણછોડકુમાર અંબાલાલ પટેલ ,,	} ઉપ જજ્ઞ તા. ૧ લીબ્યુરલાસના સભ્ય
૧૫	રાકુન્તલા રણછોડકુમાર ,,	
૧૬	રાવુભાઈ મહીજીભાઈ પટેલ સારસા	-મહાસભાવાદી ગોનરથી મેજીસ્ટ્રેટ અને છબ્બા સા. ખેડાના પ્રેસિડેન્ટ સભ્ય
૧૭	જસભોઈ પુરુષોત્તમદાસ દેસાઈ નડીયાદ	-મહાસભાવાદી અને માઇક્રો ન્યુ. પ્રેસીડેન્ટ, કોંગ્રેસી સભ્ય
૧૮	શાન્તાબેન જસભાઈ દેસાઈ ,,	-મહાસભાવાદી
૧૯	રાનાભાઈ વિઠલભાઈ પટેલ પુના	-મહાસભાવાદી

ઉપર જણાવેલા શેર હોલ્ડરો ખેડા છલ્લામાં આગેવાન ગણાતા મહાસભાવાદીઓ છે. આ બધા પેઢી આગેવાન પોતાને શેર બેસે કે ગાય રાખતા હતે અને કલાય એકાદ બે પ.સે હોય તો તે પોતાના કુટુંબના ખરચ પૂરતી રાખી હોય. આ શેર હોલ્ડરો દુધ ઉત્પાદન કરનારાઓ નથી. પણ ખેડૂતોનું સસ્તા ભાવે દુધ લઈ તે દુધનો વેપાર કરનાર મંડળીના શેર હોલ્ડરો છે. જે મહાસભા અને ૧૯૪૭ની સાલમાં બીદીશ સરકારે પોલ્સસ ડેરીને આપેલી મોનોપોલીના વિરોધ કરાવ્યો હતો એજ મહાસભા મહાસભાવાદી થઈ એવીજ દુધની મોનોપોલીવાળી મંડળીના શેર હોલ્ડર થઈ શકે? ગામમાં અને ખેડૂતોનો ઉદ્ધાર કરવાનો દાવો કરનાર મહાસભા, એજ મહાસભાના આગેવાન કાર્યકર્તાઓ મહાસભાના સિદ્ધાંતોને બાજુએ મુકી ગામમાં અને ખેડૂતોને ચુસવાની મોનોપોલી લઇ શકે? અને મહાસભાવાદી સરકાર આવી મોનોપોલી આપી શકે? એનો વિચાર કરવા દેશના નેતાઓ, મોનોપોલી આપનાર સરકાર અને બજેટ જનતા ઉપર છોડું છું.

સ્ટેટ્સ અને મહાસભાવાદીઓના હિતને માટે ગામડાંના ખેડૂતો મોનોપોલીથી ચુસાતા હોય એટલું જ બસ નથી. પરંતુ એ મોનોપોલીવાળી મંડળીઓને સરળતાથી દુધ એકઠું કરવા આબુકની આજુ બાજુના ગામોમાં વિદ્યાનગરથી વડતાલ, મહમદપુરા, નરસંડા, ઉત્તરસંડા, ચકલાસી, અજરપુરા, સામરખા વિગેરે બીજા ૬-૭ ગામોએ થઇ વિદ્યાનગર મેળવવા માટે આસરે ૩૫ માઈલનો સરકયુલર રોડ કાઢવામાં આવે છે. એ સરકયુલર રોડથી ખેડૂતોની હજારો વીઘાં જમીન બીરાણે ફોકટ જાય છે. આ સરકયુલર રોડમાં ગામો આખા અરોતરની મધ્યમાં આવેલાં સમૃદ્ધ વસ્તીવાળાં ગામો છે અને કેટલાંક ગામોમાં એક માણસ દીઠ ૧૫ ગુંઠાથી ૨૦ ગુંઠા સુધી જમીન ફાળે આવે છે એ જમીન ઉપરજ એમના વંશ પરંપરા સુધી જીવન નીભાવવાનું હોય છે અને તેની કિંમત એક વીઘાના રૂા. ૧૦૦૦થી૩૦૦૦ સુધી છે. એ જમીન બીરાણે ફોકટ જાય છે. તેમાં કેટલાંક કુટુંબોની બધી જમીનનો ફોકટ જાય છે તેથી કેટલાંક ગરીબ કુટુંબો અને રાંદીયારો નિસાસા નાખી કહ્યે છે.

આ રોડ કરવામાં આવે તે સામે ખેડૂતોને વાંધો નથી, પરંતુ જે ગામોએ થઈ આ રોડ જવાનો છે એજ ગામોએ એક ગામથી બીજા ગામે જવા આવવાના જુના રસ્તા સાથે જમીન એકવાર કરવામાં આવે તો ૮-૧૰ માઇલ રોડ ઓછો થાય. તેના બદલે રોડમાં જેટલી જમીન લેવી પડે તેના કરતાં જુના રસ્તા જેટલી જમીન ઓછી લેવી પડે. બંધી અરજમીને વધારે થાય નહિ અને ફોગટ વીઘાં જમીનનો ફોકટ નાશ અટકે.

આ સરકયુલર રોડથી ફોકટ થાય એટલું જ નહિ પરંતુ એ રોડની આજુ બાજુ ધુળ ઉડવાથી પાક કમી થાય અને ઝાડોનાં ફળ પણ કમી થાય તેમ બે રસ્તે જનાર આવનાર માણસો, ઢોર વિગેરેથી ખેડૂતોના પાકનો બેલાશ વધે તેમજ ચોરીઓ, લુંટફાટ વગેરે ગુના પણ વધે. આથી ખેતી અને ખેતીના પાકનું કાયમના માટે નુકસાન થશે એટલું જ નહિ પરંતુ જમીનોના ફોકટ એકઠા કરવાના સરકારના ખેયનો પણ ભગ થાય છે. વળી આ રોડની જમીનનાં ઝાડ કપાઇ જાય તેથી સરકારી ઝવારીપણાની ઉપજને પણ નુકસાન પહોંચે.

આ સરકયુલર રોડ બધે નાખી જુના રસ્તાઓ સાથે જમીનો એકવાર કરવા માટે ખેડૂતોએ અરજીઓ કરી છે. પરંતુ ખેડૂતોની એ અરજીઓ અને વિનંતીઓ આપણી લોકશાહી સરકારના તંત્રમાં બહેરા કાન પર પડી હોય એમ જણાય છે.

ઉપર પ્રમાણે મહાસભાવાદી-ની બનેલી ખેડા છલ્લા દુધ ઉત્પાદક મંડળીના હીત ખાતર ખેડૂતોની ચુસણ નિતિ કરવા દુધની મોનોપોલી અપાય અને તે દુધ સરળતાથી મેળુ કરવા ખેડૂતોની કિંમતી જમીનના ટુકડા કરી સરકયુલર રોડ બનાવવામાં આવે જેનાથી ફોકટ કુટુંબો અને કાયમના માટે નિસાબાદ બને. (વાંચ ચોમાર્ગ અને તેની સ્થિતિ ઉભી થાય) એ લોકશાહી સરકારને બજરે તો મહાસભાના નેતાઓને અને સત્તાધીશોને ખેવાનું કે નથી?

મહાત્મા ગાંધીજીએ ૧૯૪૭ ની સાલની સ્વાતંત્ર્ય દિનની પ્રથમ ઉજવણીના દીવસે જણાવ્યું હતું કે (૧) હવે જ્યારે આઝાદી આવી છે ત્યારે સ્વતંત્ર હિંદુસ્તાનનું કે ચિત્ર મેં આલેખ્યું છે એ આજે પણ એવું ને એવું કાયમ છે. એમાં ગામડાંઓ શહેરને સાદ નહિ નંખે પણ શહેરો ગામડાંને સાદ નાંખે" (હરિજન બંધુ તા. ૩૧-૮-૪૭) (૨) "વધારમાં વધારે લોકોનું વધારમાં વધારે ભલું અને બળીઆના બે ભાગને હું માનતો નથી. સહુનું ભલું-સર્વોદય અને નબળા પહેલા એ મનુષ્યને સાદ કે. આપણે બે પગા મનુષ્ય કહેવાઇએ છીએ પણ ચોપગા પશુનો સ્વભાવ હજુ છોડી શકયા નથી. એ લોકવામાં ધર્મ રહ્યો છે"

સાર્વભૌતિનો ઉપરનો વચનો મહાસભાવાદીઓ અને સત્તાધીશોએ યાદ રાખવાં જોઇએ અને ગામડાં અને ખેડૂતોનું હિત ન બને તો ભલે પરંતુ અમુક માણસો અને શહેરો અને રાંદીયારોના હિતમાં મોનોપોલીઓ પરગાદા અને સાર્વજનીક અપાય તેમ અંકશો અને નવા નવા કાયદાઓ થાય એથી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડૂતોમાં અસંતોષ થાય એ તરફ સરકારે લક્ષ આપવું જોઇએ અને આશા રાખીએ છીએ કે દેશ નેતાઓ અને સત્તાધારીઓ આ બાબતે ઇ-કયુબરી કરાશે ખેડા છલ્લાના ગામોના દુઃખી મોનોપોલી આપી હોય તે રદ કરી એ દુધ સરળતાથી ખેડૂતે કરવા માટે ફોકટ જમીનો આપતા સરકયુલર રોડનું કામ બંધ કરવા હુકમ કરશે. અને તેને બદલે એક ગામથી બીજા ગામ જવાના જુના રસ્તાઓ સાથે રોડ કરવાના હુકમો કરી ખેડા છલ્લાના ખેડૂતોની ચિંતા દુર કરશે.

નરસંડા
તા. ૫-૬-૪૮

આપનો વિશ્વાસુ
વેણીભાઈ પ્રભુદાસ પટેલ

મુનિવર્જસ્ટ્રીમ પ્રેસ-નડીયાદ

ગામ ૨૪૬ ધાડી પાટીયા
પાકુકા ૪૧૨૨૨
જીલ્લા
તા.

સરદાર ઑનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ઇ ધી ગવરમેન્ટ ઑફ ઇન્ડીઆ.

વિષયઃ- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે અડર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા ભાંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલ્કતના મુળભુત હક્કના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાહ્ય ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, ઠરાવો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો હીવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. બ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ઘણુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~આપણી દેવાની સરકીય તથા બાંધેલ મકાનોને તેમાં આવા કામકાજો અટકાવે છે~~ X આપે અસકાર પ્રજાને આવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી નથી તેને બદલે બીજા બધા કામકાજો બીન જરૂરી છે.

૯. આ કાયદા નાના નાના ખેડૂતોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો વચ્ચા દાવા અને કજીયા ઉભા થશે અને ખેડૂતોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, અને સરકારને તેની બીજા જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં ખલેલ પહોંચાડશે.

૧૧ ~~આપણે હમણાંજ ઇમાની છે કે આપણને~~ કાયદેસરના તુરત માટે મોકૂફ રાખશો અને બધા નવીન ખેડૂતોની આરીમ મેળવશો.

તા૦ અંગ્રેજી

આપના નમ્ર સેવકો,

૧ રમેશ ભાવ [illegible]

૨ [illegible]

૩

૪

૫

૬

૭

૮

૯

૧૦

૧૧

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

200

ગામ સાંઢેલ
તાલુકા કપડવંજ
જીલ્લા ખેડા.
તા. ૧-૧-૪૮

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ઇન્ડીયા ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષય:- **મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.**

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૯ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છેઃ—

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકદમ ઝુંટવી કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જેખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, ઠરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે માનુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જેખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો હોવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાની જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~હાલની સ્થિતી રાજકીય તથા આર્થિક અસ્થિર હોવાથી વેપાર કાયદાઓ અમારાને કે~~
~~અમારે સહકાર આપીને આપણું અને પ્રજાજનોના સુખમાં અને રહેવાના ઘર પણ દૂર પાડી શકશે~~
~~નહીં તેવે વખતે બીજા કાયદાઓ જોવા જરૂરી છે.~~

X

૯. આ કાયદો નાના નાના મકાનોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા ઠાગા અને ઠઠ્ઠા ઉભા થશે અને મકાનોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, અને સરકારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં ખલેલ પહોંચાડશે.

~~આટે તમારી ખાસ વિનંતી છે કે આપ આ મામલે હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા~~
~~ગરીબ મકાનોની આશીષ મેળવશો.~~

હીં० અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો.

૧ [illegible]

૨ [illegible]

૩ [illegible]

૪

૫

૬

૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ રેવદાપુરી ૨૨૯૧

પાકીમ ૧૭/૧૨/૨૧

જવાબ

તા. ૫-૧-૨૨

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ૬ ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીયા.

વિષયઃ- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરના કાયદો જે બહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ના બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલ્કતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકનો કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, ઠરાવો વિગેરે બાબતમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ મુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારા આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો હીલાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ, જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેક્ટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બધુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ વહતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હકો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

~~૮. હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અદ્વિતીય પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે. જ્યારે સરકાર પ્રજાને આવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરૂં પાડી શકતી નથી તેવે વખતે બીજા બધા કાયદાઓ બીન જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદા નાના નાના મલેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીયા ઉભા થશે અને મલેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, અને ~~સરકારને વીતી બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિ જોતાં મલેક મહેરબાનશે.~~

~~અમે હમારી નમ્ર વિનંતી છે કે આપશ્રી~~ કાયદેસરની તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ મલેકોની આશીષ મેળવશો.

લી૦ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ મલેક ઉમરાવ દેગા વલમભાઈનું

૨ ~~મલેક રાવજીભાઈ~~ ઉસ્માનભાઈ

૩ ~~મલેક~~

૪ ~~મલેક~~

૫

૬

૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

202

ગામ ... તા. ૧૨.

તાલુકા ... ૧૯૨૨.

જીલ્લા ...

તા. ...

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપ્પુરી પ્રાઇઝ-મીનીસ્ટર, હું ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષયઃ- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઇ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૯ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા ખુના રિવાજની છે, કે જે સનદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ જોતાવદા હક્કો ઉપર ઉભા છે અને જોતાવદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકદમ ગ્રહણ કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આજ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, કરારો વિગેરે બાબતમાં મુદ્દી કઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ મુદ્દતેલા દેવાની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી વાજુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. જે કીંમત કેસપણ માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દેવાની કોર્ટથી કીંમત કેસવારી જોઇએ. જ્યારે આ કામકાજમાં તે કીંમત કલેકટર કેસવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના પણ ૧૮ ગણી થઈ શકે તેમ નહીં કસ્યામાં આવે છે તે ઘણુંજ ગેરવાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હકો મુંબઇની તૈયામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરૂરપણ કરકાર કરવી નથી.

~~૮. હાલની દેશની સામાજીક તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે જ્યારે સરકાર પાસને આવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી નથી તેવે વખતે બીજા બધા કાયદાઓ જીન જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદા નાના નાના મલેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીઆ ઉભા થશે અને મલેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~એટલે સરકારને તેવી બીજી જરૂરી સવૃત્તિ ખાતાં બદોબસ્ત કરવા વિનંતી.~~

~~ઉપરાંત હમારી નમ્ર વિનંતી છે કે આપણા કાયદા હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા~~ ગરીબ મલેકોની આશીષ મેળવશો.

લી૦ અમો બ્રીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ અપને તાજુ કિયાં કાયદા સામે

૨ ~~આપકે જુલ્મકે લિયાં ઉમરાપકાયં~~ સામે

૩ ~~[illegible]~~

૪ ~~[illegible]~~

૫ ~~[illegible]~~

૬ ~~[illegible]~~

૭ ~~[illegible]~~

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ઈ પી ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઈન્ડીઆ.

વિષયઃ— મહેદી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે બહોર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર,માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલ્કતના મુળભુત હકના વિરુદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એથી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ જોલાયદા હકો ઉપર ઉભો છે અને જોલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હકો એકલાજ અર્જન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, કરારો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ મુખરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ડેરવ્યા બાદ અને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન અને તો દીવાની કોર્ટની કીંમત ડેરવાની જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ચાલુ ૮ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ચોકકસ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. વધી બાબતમાં સરકારને મકત આપવાની તેમારી જતાવવા છતાં એ દીકરીદીની વાત છે કે આવા પ્રસંગો વખતે નામધારી સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હકો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

૮. ~~હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અડચણ પહોંચીવળે તેમાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે~~ X ~~અમારે અસ્થાન પ્રમાણે બાવાનું આન, પહેરવાના લૂગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરતાં સારી સ્થિતીમાં નથી તેને બદલે બીજા બધા કાયદાઓ કરતાં વધારે જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદો નાના નાના મજૂરોને ખેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા ઠામો અને કળાઓ ઉઠી જશે અને મજૂરોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~અને સરકારને તેથી બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિ તેમાં મજૂરોને પહોંચાડશે.~~

~~આટે કોમ્યુનલ કમિટીની જે કે ઉપયોગિતા સ્વીકારવા કાયદાને તુરત માટે મોકૂફ રાખવો અને ઘણા ગરીબ મજૂરોની આશીષ મેળવવી.~~

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ગામ

વાહુડા

જીલ્લા

તા.

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપ્યુટી પ્રાઇઝ-મીનીસ્ટર, ફ્રુ ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીયા.

વિષય:- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરુદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકનો કેસ એલાયદા હકો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હકો એકદમ ગ્રહણ કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાબતમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટની કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેક્ટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના વર્ષ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હકો ખુંચવા લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~હાલની ઇમારી સામાજીક તથા આર્થિક અકેસર પરિસ્થિતિને જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે~~ ~~ખાસ કરીને મજૂર મજૂરોના ધંધા, પહેરવાના કુપડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી નથી તેવે સમયે બીજા બધા કાયદાઓ જોઈ જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદો નાના નાના મહેકોને એહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા ઠેકાણે અને કેટલાક ઉદ્યોગો બંધ થશે અને મહેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, અને સરકારને તેથી બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં ~~મહેકેલ~~ પહોંચાડશે. ~~ઘણે ઠેકાણે આવા કિસ્સાઓ છે કે જ્યાં~~ ~~કામદારો~~ તુરત માટે મોકૂફ રાખશે અને ઘણા ગરીબ મહેકોની આશીષ મેળવશે.

હું૦ અમો છીએ,

આપના નમ્ર સેવકો,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ ડાકોર
તાલુકા
જીલ્લા ખેડા,
તા. ૮-૬-૪૮

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપપ્રધાન પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ટેમ્પરરી ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીયા.

વિષયઃ- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના બરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૮ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલ્કતના મુળભુત હક્કના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે અનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકનો કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની લેખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદાર ની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, ઠરાવો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે લેખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારે આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. જે કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટની કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેક્ટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના વર્ષ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

~~હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અત્યંત પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે~~
~~જ્યારે સરકાર પ્રજાને ખાવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી~~
~~નથી તેવે વખતે બીજા બધા કાયદાઓ બીન જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદો નાના નાના મહેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીયા ઉભા થશે અને મહેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~માટે સરકારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં અડચણ પહોંચાડશે.~~

~~માટે નમ્રતા પૂર્વક વિનંતી છે કે આ કાયદાના ખરડાને હાલ તુરત માટે બાકુફ રાખશો અને ઘણા~~ ગરીબ મહેકોની આશીષ મેળવશો.

લી૦ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ મહેક મહંમદ હુસેન લાલજીભાં સહી,

~~૨ [illegible]~~

૩

~~૪~~

૫

૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૫૦

ક્રમાંક ૨૫૫૩/૫૧

તા. ૮-૧૧-૧૯૫૧

સરદાર એાનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, કુ મી ઇન્ફર્મેશન એાફ ઈ-ટીઆ.

વિષયઃ- **મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.**

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છેઃ—

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના ચિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકમાં કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો એાએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો એાઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગણી કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની એાખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, કરાર વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે એાખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ મુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી એાઇએ અને તેમ ન બને તો લીવાની કોર્ટની કીંમત ઠેરવાવી એાઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આ કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આ. છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

૮. ~~હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કામકાજો અટકાવે છે ત્યારે અમારા પ્રત્યેને આવાનું અન્ન, પહેરવાના કુબડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકવી નથી તેમને વળતે બીજા બધા કાયદાઓ બીન જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદા નાના નાના ખેડૂતોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો બજા દાવા અને કજીયા ઉભા થશે અને ખેડૂતોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, અને સરકારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં બહેદ પ્રહેમાશે.

~~૧૨૫ માટે કોમન મિનીમમ પ્રોગ્રામ ના આધારે~~ હાલ તુરત માટે મોકૂફ રાખવો અને ઘણા ગરીબ ખેડૂતોની આજીવ મેળવવો.

શ્રી૦ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ મનુભાઈ કાલિદાસ પટેલ
૨ ~~[illegible]~~ મગનભાઈ
૩ ~~[illegible]~~
૪ ~~[illegible]~~
૫ ~~[illegible]~~
૬ ~~[illegible]~~
૭ ~~[illegible]~~

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

નામ
તાલુકા
જીલ્લા
તા.

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપપ્રધાન પ્રાઇઝ-મીનીસ્ટર, ઇ ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષયઃ— **મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.**

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છેઃ—

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ એહાયદા હકો ઉપર ઉભા છે અને એહાયદી રીતે તેને જવુંવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હકો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠરેવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો લેવાની કોઇની કીંમત ઠરેવાની જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠરેવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. બધી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ બહતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હકો મુંબઈની લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~હાલની દેશની રાજકીય તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે જ્યારે સરકાર પાસેથી ખાવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું આપી શકતી નથી તેવા સંજોગે બીજા બધા કાયદાઓ બીજ જરૂરી છે.~~

X

૯. આ કાયદો નાનો નાના ભલેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીઆ ઉભા થશે અને ભલેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~અને સરકારને તેથી બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં અડચણ પહોંચાડશે.~~

આટે નમ્ર વિનંતી છે કે આપ આ કાયદો હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ ભલેકોની આશીષ મેળવશો.

લી૦ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ ~~[illegible]~~

૨ ~~[illegible]~~

૩

૪

૫

૬

૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ [illegible]

તારીખ ૧૫/૧૨/૨૧

જીલ્લા [illegible]

તા. ૬-૧૦-૪૨

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇઝ-મીનીસ્ટર, ફ્રૂ ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષય:- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે—

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક હોઈએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરુદ્ધ છે અને તેથી એસકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ હોની પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ મુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોની જોઇએ અને તેમ ન બને તો હોવાની કોર્ટની કીંમત ઠેરવાની જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ અન્યાજની છે.

૭. વધુ બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ થકતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~કાયદો રાજકીય તત્વ આર્થિક અકસ્માત પરિસ્થિતિને લગતાં આવા કાયદાઓમાં અસ્થાને છે. અમારે અસ્થાન પ્રજાને આવાગું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી અમની નથી તેવે વખતે ગીલ બધા કાયદાઓ ગીન જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદા નાનો નાના મજૂરોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ધણા દાવા અને કજીઆ ઉભા થશે અને મજૂરોને ઘણું જ નુકશાન થશે, જ્યને અમારને તેની બીલ્ક જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં બહેદ પડેશાયશે.

~~હાલ તો એવી જ પરિસ્થિતિ છે કે અમારે~~ મજૂરોને તુરત માટે મોકુફ રાખવો અને ધણા નવીન મજૂરોની આવશ્ય મળવશે.

આપના નમ સેવકો,

શ્રી૦ અંબા કોલ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૯૧

નામ ઠીકાણાદાર

તાલુકા ઠીકાણા

જીલ્લા ભાવનગર

તા. ૧૫-૧૧-૪૮

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ઇ ધી ગવર્મેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષયઃ- ભલેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરના કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છેઃ—

૧. હમો ભલેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ ભલેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી ભલેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. ભલેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક ભલેકનો કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી બાબતની સરકારની સત્તામાં આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાબતમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે અગ્રને પહેલાની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન અને તો દીવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેક્ટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે બહુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા ત્રાસદાયી વખતે નામદાર સરકાર ભલેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આ[illegible]નમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૯. હાલની દેશની સરહદીય તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે. જ્યારે સરકાર પ્રજાને જાણવું ગમે, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી નથી તેને બમણે બીજા આવા કાયદાઓ બીજ જરૂરી છે.

૯. આ કાયદો નાના નાના મકોડાને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીયા ઉભા થશે અને મકોડાને ઘણુંજ નુકશાન થશે, જોને સરકારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં મકોડે પહોંચાડશે.

માટે ઉપરની નમ્ર વિનંતી છે કે આપશ્રીના અમુલ્યકાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ મકોડાની આશીષ મેળવશો.

લી૰ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ
પાકુમ
જીલ્લા

તા. ૫-૮-૧૯૫૨

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ

ઉપપ્રધાન પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ફ્રી ધી ગવરમેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષય:- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે.—

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મૂળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો એકુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકોના કેસ એલાયદા હકો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હકો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, ઠરાવો વિગેરે બાબુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. જે કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ઘણુજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મૂળભુત હકો ખુંચવી લેવામાં આવે છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૮. ~~હાલની રેશનીંગ રાજકીય તથા આર્થિક અરસપરસ પરિસ્થિતિને લીધે આવા કાયદાઓ અસ્તાને છે. આજે અસ્તાર પ્રજાને ખાવાનું અન્ન, પહેરવાના લુગડાં અને રહેવાના ઘર પણ પૂરાં પાડી શકતી નથી તેને જ્યારે બીજા બધા કાયદાઓ પણ જરૂરી છે.~~

૯. આ કાયદા નાના નાના મહેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા ઢાવા અને કળીઓ ઉભા થશે અને મહેકોને ઘણું જ નુકશાન થશે, જેને અસ્કારને તેની બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિઓમાં મદદ પહોંચાડશે.

~~૧૧. હાલની આ સ્થિતિ લક્ષમાં લઈને આપણે~~ કરોડો રૂપિયા તુરત માટે મોકૂફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ મહેકોની આરઝૂ બર આવશે.

૧૨

શ્રી૦ અમો બીજા,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ ઠાકોર રણછોડજી કેસરીસિંહ

૨ ઠાકોર રણછોડજી કેસરીસિંહ

૩

૪

૫

૬

૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સરદાર ઓનરેબલ વલ્લભભાઈ પટેલ
ડેપ્યુટી પ્રાઇમ-મીનીસ્ટર, ઈન્ડીયા ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઈન્ડીઆ.

વિષય:- **મલેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.**

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે:—

૧. હમો મલેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી ગેરકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મલેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મલેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મલેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મલેકના કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની ક્બુલતો, કસ્ટો, સનંદો, ઠરાવો વિગેરે બાજુમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારો આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટથી કીંમત ઠેરવાવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ઘણુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. ઘણી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા કાયદાઓ ઘડતી વખતે નામદાર સરકાર મલેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આ . છે, તેમના અભિપ્રાય લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

~~હાલની રેલ્વની રાજકીય સત્તા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ~~ ~~જેનું~~ ~~જાના કાયદાઓ અસ્થાને છે~~
~~નવાને સરકાર પ્રજાને આવીનુ આવે, પહેરવાના લુગડા અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું પાડી શકતી~~
~~નથી ત્યારે~~ ~~ચર્ચાતે~~ ~~બીજા બધા કાયદાઓ હીન જરૂરી છે.~~

X

૯. આ કાયદો નાના નાના મહેકોને બેહદ નુકશાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દાવા અને કજીઆ ઉભા થશે અને મહેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~જો~~ ~~તેઓને તેની જાણકારી પહોંચાડવામાં આવેલ નથી~~
~~માટે તેવાની~~ ~~જાણ કરી છે~~ આપ આ ~~કાયદાની~~ હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ મહેકોની આશીષ મેળવશો.

બી૦ અમો છીએ,
આપના નમ્ર સેવકો,

૧ [illegible]
૨ [illegible]
૩ [illegible]
૪ [illegible]
૫ [illegible]
૬ [illegible]
૭ [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

માનવ ધર્મને માટે આત્મ સમ-
પર્ણ ની ઉત્કટતા માગવા જેવું.
આ-માટેના વલખાંમાં ગાંધી-
જીવનના પ્રયોગો.

ચરણ કુમાર રાવલ

સત્યાગ્રહ આશ્રમ

મુંબઈ ૯

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

POST CARD

ADDRESS ONLY

INDIA POSTAGE

9 PS

GRANT ROAD
11 SEP
2 -PM
1949
BOMBAY

Vallabh bhai Sahib
C/o
Birla Bhuvan
Napean Sea Rd
Bombay 6

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

DEVJI SHIVJI.

COLLIERY PROPRIETOR.

TELEPHONES:-
393 & 483 JHARIA.

P. O. JHARIA.
(MANBHUM)

Ref. No. .....

Dated ૭ · ૨૫ · ૧૯૪૫

214

શ્રી માન સરદાર વલ્લભ ભાઈ પટેલ

24671/45 B.S.
9/9/45.

મુ. ધનબાદ

મારી અરજી ની હકીકત આપને લખવાનું
મને કારણ મળી છે. જો કે ઘણુજ કરીને તમારે આવી
રીતની સમય બે પણ છે, મુકકામ કારક પાછો
જો માફ કરશો આટલા ના કારણે બધા સાથે
પૂરતું લખવા પડયું છે.

મારે પાસે બે ખાણો કોલસાની છે આશરે કુલ
બધુ ૨૦ કામે ફાળવેલ હતું આશરે મને ૧૫૦૦૦)
પગાર હેઠળ રોકાયા દર વર્ષે મારી પાસેથી આશરે
હતી મને આશરે મારા માણસો ગણતરીની

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તા[illegible] થી થયા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકસાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને ઠાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને ઠાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા [illegible] કરી રહી છે. તે બહુ જ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઇએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઇએ.

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો ફર અને ગેરકાયદેસર કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ગામ પારેવડા જીલ્લો જામનગર

- આ ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નામાનું પરેલ ઝાડુ છે જાનવર
- આ ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાનું રસી ઝાડુકાનું રાયણવાળી
- આંબાના લાખા વાળુના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે.
- આ નીશાન બાવળના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું છે
- આ નીશાન કડવા લીમડાના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું છે
- પાંચસરદ ૨૨૨૧ની સની ફરીયાદે
- પા. રબ્બ રામના ડાળા રાયણના ઝાડુકા નું નીશાન છે
- પા. ગોપાલ જગન્નાથના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- પા. ગોરા કડવાના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- પા. બાલુ ગંગાના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- પા. મુકના ઝાડુકા ડાળા રાયણના ઝાડુકા નું નીશાન છે
- પારી ૨૨૨૧ જરીયાના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- ઘાયલ ઝરા રેવાના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- ગણતરી રાયણની ઝાડી ફરીયાદે
- બધા વરસાદી ઝાડુપાણીના ડાળા નીશાન

પરેલ ઝાડુના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું ફરીયાદે

- ગોપા રબ્બના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે.
- પાળના રાયણના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- પરેલ લાખા રબ્બના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- પરેલ ભેજ રામના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન છે
- બધાર ગામ ઝાડાની સની ફરીયાદ ૨૨૨૧ પાંચસરદ
- બધાર લખાણ રામમંદીરના ડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન
- બોરડાળા રાયણના ઝાડુકાનું નીશાન કુમાર પરેલ પરબતનું છે ૧૧ વરસાદી ૨૨ ફરીયાદ ૨૨૧૨ વરસાદી રામવાળી ની સની ફરીયાદે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

— કાંગ્રેસીઓના હાથે ગરીબ ખેડૂતોનું થઈ રહેલું શોષણ —
પૂ. ગાંધીજીનું આઝાદ હિન્દનું સ્વપ્ન શું જાળું પડશે?

કાંગ્રેસ, અને સરકાર આ સડો દૂર કરે...

ગઈ તા. ૧૫-૮-૪૭ના રોજ સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવા દેશ નેતાઓએ બનાવ્યું હુબેશ, જ્યાં-ત્યાં સભા, સરઘસ, મશાલ રૂપ, ધ્વજ વંદન, અને પરેડના કાર્યક્રમો કરવા જણાવેલા તે પ્રમાણે સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવાઈ છે પરંતુ સ્વરાજ પ્રાપ્તિના પ્રથમ વરસે સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં પ્રજામાં જે આનંદ અને ઉત્સાહ દેખાતો હતો તેવો ઉત્સાહ અને આનંદ આજ સાલના સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં જણાતો નહોતો. આ ઉજવણીથી અમુક માણસોને આનંદ અને ઉત્સાહ થયો. કેમ પરંતુ દેશનો મોટા ભાગને સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ પછીના બે વરસોથી સત્તાધારીઓના કામકાજના થયેલા અનુભવથી નિરાશા પ્રાપ્ત થઈ રહી છે તેમ જનતામાં અજંપો વધતો જાય છે કારણ કે સ્વરાજ્ય મેળવવા માટે મહાસભામાં જ્યાં ૬૦ વરસથી જે ભગીરથ પ્રયત્નો આદર્યા હતા, જે પ્રલોભનો મહાસભાને સાથ આપવા માટે બતાવ્યા હતા, જે વચનોનો દેશનેતાઓ તરફથી જે વચનો આપવામાં આવ્યાં હતાં તે વચનોનો હાલમાં મહાસભાવાદીઓ જ ભંગ કરી રહ્યા છે અને પોતાના મુખે ભાખેલા વચનોની કિંમત જ ના હોય તેવી રીતે હાલનું તંત્ર ચલાવી રહ્યા છે.

જે દેશનેતાઓ બ્રીટીશ સરકારના રાજ્ય વખતે વારંવાર સ્વાતંત્ર્ય, રામરાજ્ય, સેલ્ફ રૂલ, સુપર રૂલ, પરમોટા, મોનિપોલીઓ, મજુરસંઘ અને જકાતનો વધારો તેમજ વધીયતી મોંઘવારીના વધારા સામે લાંબા લાંબા ભાષણોની સભાઓ વચ્ચે વિરોધ કરતા હતા, એજ નેતાઓ આજે સત્તા પર આવ્યા પછી પોતાના વચનોને ભાંગીને મજુર સંઘ રાજ્ય સ્થાપવી અનેક જાતનો કાદી ઓહીસોનો સ્ટાફ અને ખરચ વધારી સત્તા સજ્જડીઓ અને લાગવગવાળા માણસોને મોટા મોટા અમલદારો બનાવી તેમનાં પગારો અને ભથ્થામાં વધારો કરી વહીવટી ખરચ અનહદ વધારી દેવામાં આવ્યો છે. તેનો બધો બોજો સીધી કે આડકતરી રીતે ખેડુતો અને મધ્યમ વર્ગ માથે પડવાથી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડુતો ચુસાઈ રહ્યા છે. એને આ પ્રમાણે ચાલશે તો ખેડુત અને મધ્યમ વર્ગ આવતાં પાંચ જ વરસમાં પાયમાલ થઈ જશે એ નિઃસંદેહ છે.

ગાંધીરો અને મહાસભાવાદીઓના લાભમાં મહાસભાની સિદ્ધતાના વિરુદ્ધ મોનિપોલી આપી. આમાંના ખેડુતની ચૂસણ નીતિ ચલાવવામાં અને કેટલાક કુટુંબોના કાયમના નિર્વાહ માટેનાં સાધનોના નાશ કરવા તરફ આપણી સરકારના સત્તાધીશો સત્તાને દૂર ઉખેળ કરી રહ્યા છે તે નીચેના દાખલાથી સમજી શકાશે.

અને ૧૯૪૬ની સાલમાં બ્રીટીશ સરકારના અમલ વખતે મુંબઈ સરકારે બાજુની પેલ્સન કેટને ખેડા જીલ્લાનાં અમુક ગામોમાંથી દૂધ લેવાની મોનોપોલી આપી હતી. તે મોનોપોલી સામે હાલના મહાસભાવાદીઓએ હોહાળા ચલાવ્યા હતા. પ્રધાન ના. મોરારજી દેસાઈને બોલાવી સામસામા આમે સભા કરી એ મોનોપોલીના વિરોધ કર્યો હતો અને તેનો બહિષ્કાર કરવાનો ઠેરાવ કર્યો હતો. પરંતુ સ્વરાજ્ય પ્રાપ્ત થયા પછી એજ મહાસભાવાદીઓએ શેર હોબર બની ખેડા જીલ્લા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી ઉભી કરી છે અને તેને આબુરૂ અને મોનોપોલીના વિરોધ કર્યો હતો અને તેના

૧૨ ભગવાનદાસ હાથીભાઈ પટેલ બાળજ ,, –મહાસભાવાદી, તાલુકાનો મોભાદાર માણસ, બાળજ ના સ.ના સભ્ય
૧૩ ડાહ્યાભાઈ ઈશ્વરલાલ પટેલ પલાણા
૧૪ રણછોડકુમાર અંબાપ્રસાદ પટેલ ,, } એક જ નં. ૬ ની મિલ્કતના વારસા ભાગી
૧૫ શાન્તાબેન રણછોડકુમાર ,,
૧૬ શાન્તાબેન મહીજીભાઈ પટેલ આસરવા –મહાસભાવાદી, ગોવાડ ના વેપારના પ્રમુખશ્રી અને ભાલ ન્યુ. પ્રેસીડે–ટ, ગ્રામસે– સભ્ય
૧૭ જસભાઈ પુરુષોત્તમદાસ ઈસાઈ નડીયાદ –મહાસભાવાદી
૧૮ શાન્તાબેન જસભાઈ ઈસાઈ ,, –મહાસભાવાદી
૧૯ મનાભાઈ વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ પુના –મહાસભાવાદી

ઉપર જણાવેલા શેર હોલ્ડરો ખેડા જીલ્લામાં આગેવાન ગણાતા મહાસભાવાદીઓ છે. આ બધા પોત પોતાને ઘેર બેસી કે ગામ ચોપાડા ઉપર એકાદ બે પત્રો લઈ શેર લેવા તે પોતાના કુટુંબના અરધ પરધી સાખી હોય. આ શેર હોલ્ડરો દુધ ઉત્પાદન કરનારાઓ નથી. પણ ખેડતોનું સત્તા ભાવે દુધ ખરીદ તે દુધનો વેપાર કરનાર મંડળીના શેર હોલ્ડરો છે. જે મહાસભા સને ૧૯૪૫ની સાલમાં બીટીશ સરકારે પોલસત કેરીને આપેલી મોનોપોલીનો વિરોધ કરાવતી હતી અને જ્યારે મહાસભા મહાસભાવાદી થઈ બેસીજ દુધની મોનોપોલીવાળી મંડળીના શેર હોલ્ડરો થઈ શકે? ગામડાં અને ખેડુતોનો ઉદ્ધાર કરવાનો દાવો કરનાર મહાસભા, અજ મહાસભાના આગેવાન કાર્યકર્તાઓ મહાસભાના સિદ્ધાંતોને બાજુએ મુકી ગામડાં અને ખેડુતોને ચુસવાની મોનોપોલી બધ થશે? અને મહાસભાવાદી સરકાર આવી મોનોપોલી આપી શકે? એનો વિચાર કરવા દેશના નેતાઓ, મોનોપોલી આપનાર સરકાર અને જાહેર જનતા ઉપર છોડું છું.

સાહેર અને મહાસભાવાદીઓના હિતને માટે ગામડાંના ખેડુતોને મોનોપોલીથી મુક્તાતા હોય એટલું જ બસ નથી. પરંતુ એ મોનોપોલીવાળી મંડળીઓને સ્થળતાથી દુધ એકઠું કરવા આણુ-ભાનુના ગામો– વિદ્યાનગરથી વડતાલ, મહમદપુરા, નરસંડા, ઉત્તરસંડા, આકલાવો, અજરપુરા, સામરખા વિગેરે બીજા ૬–૭ ગામોએ થઇ વિદ્યાનગર મેળવવા માટે આશરે ૩૫ માઈલનો સરકયુલર રોડ કાઢવામાં આવે છે. એ સરકયુલર રોડથી ખેડુતોની હજારો વીઘાં જમીન ચીરાઈને ટુકડા થાય છે. આ સરકયુલર રોડમાં આવતાં ગામો, અાખા આશરદની મધ્યમાં આવેલાં સમૃદ્ધ વસ્તીવાળાં ગામો છે અને કેટલાંક ગામોમાં એક આણુસ દીઠ ૧૫ વીઘાથી ૨૦ વીઘા જમીન ફાજે આવે છે એ જમીન ઉપરજ એમનો વંશ પરંપરા સુધી ટ્રભરણ નીભાવવાનું હોય છે અને તેની કિમત એક વીઘાના રા. ૧૦૦૦થી૨૦૦૦ સુધી છે. એ જમીન ચીરાઇને ટુકડા થાય છે. તેમાં કેટલાંક ટુકડા બોની બધી જમીનના ટુકડા થાય છે તથા કેટલાંક ગરીબ ખેડુઓ અને વીઘાંકો નિસાસા નાખી કહે છે.

આ રોડ કરવામાં આવે તે સામે ખેડુતોને વાંધો નથી. પરંતુ જે ગામોએ થઈ આ રોડ જવાનો છે એજ ગામોએ એક ગામથી બીજા ગામે જવા આવવાના ગાળા રસ્તા સાથે જમીન એકરાવર કરવામાં આવે તો ૮–૧૦ માઇલ રોડ લાંબો થાય. તેના બદલે રોડમાં બહુજ ઓછી જમીન લેવી પડે તેના જુના રસ્તા બહુજ ઓછી લેવી પડે. જેથી આરપાર વધારા વાવ નહિ અને બહુજ વીઘાં જમીનના ટુકડા થતા બંધ.

આ સરકયુલર રોડથી ટુકડા થાય એટલું જ નહિ પરંતુ એ રોડની આજુ બાજુ પુળ ઉડવાથી પાક કમી થાય અને ઝાડોનો ક્રમ પણ કમી થાય તેમ એ રસ્તે જનારે આવનાર માણસો, ઢોર વિગેરેથી ખેડુતોના પાકનો બેસાડ વધે તેમજ ચોરીઓ, લુંટફાટ વગેરે ગુના પણ વધે. આથી ખેતી અને ખેતીના પાક માટેના માટે તુક્સાન થશે એટલું જ નહિ પરંતુ જમીનોનો ક્રમ એકત્ર કરવાના સરકારના ધ્યેયનો પણ ભંગ થાય છે. વળી આ રોડની જમીનનો ઝાડ કપાઈ જાય તથા સરકારી જપ્તારી પણ ખુબીને પણ નુકસાન પહોંચે.

આ સરકયુલર રોડ બંધ નાખી જુના રસ્તાઓ સાથે જમીન એકરાવર કરવા માટે ખેડુતોએ અરજીઓ કરી છે. પરંતુ ખેડુતોની એ અરજીઓ અને વિનંતીઓ આપણી લોકશાહી સરકારના તાંત્રમાં બહેરા કાનપર પડી હોય એમ જણાય છે.

ઉપર પ્રમાણે મહાસભાવાદી–ની બોલી ખેડા જીલ્લા દુધ ઉત્પાદક મંડળીના હીત વારતે ખેડુતોની મુસ્કેલ નિતિ કરવા દુધની મોનોપોલી અપાવ અને તે દુધ સ્થળતાથી મેળવવા ખેડુતોની હિમતી જમીનના ટુકડા કરી સરકયુલર રોડ બનાવવામાં આવે જમીનો ટુકડાઓ કરવા બાબત મારે નિરાકાર અને વાંધા નીભવી શકે તેવી સ્થિતિ હોની થાય) એ લોકશાહી સરકારને સ્પષ્ટ તો મહાસભાના નેતાઓને અને સત્તાધીશોને બોલવું કે સાંભળવું નથી?

મહાત્મા ગાંધીજીએ ૧૯૪૭ની સાલની સ્વતંત્ર દિનની પ્રથમ ઉજવણીના દીવસે જણાવ્યું હતું કે (૧) હવે મારે ગામડાં આવી છે ત્યારે સ્વતંત્ર હિંદુસ્તાનનું કે ચિત્ર જે આણવું છે એ આજ પણ અંધુ ને અંધુ કાયમ છે. એમાં ગામડાંઓ શહેરને સાર નહિ–અને પક્ષ શહેરો ગામડાંને સાર નથી" (હરિજન બંધુ તા. ૩૧–૮–૪૭) (૨) વધારેમાં વધારે લોકોનું વધારમાં વધારે ભલું અને બધીયાના બે ભાગને હું માનતા નથી. બહુનું ભલું સર્વોદય અને નબળા પહેલા એ મનુષ્યને સાંઠ છે. આપણે બે પગા મનુષ્ય કહેવાઇએ છીએ પણ ચોપગા પશુનો સ્વભાવ હજુ છોડી શક્યા નથી. એ ઝેરવામાં ઘર્મ રહ્યો છે."

સાપુતિમાના ઉપરનો ખેડા જીલ્લો મહાસભાવાદીઓ અને સત્તાધીશોના ગાંધી ગામમાં અને ગામમાં અને ખેડુતોનું હિત ન ઇચ્છે તો બાકી પણ અમુક માણસો અને શહેરો અને કેટલાંક હિતમાં મોનોપોલીમાં મેમાંટો અને બાકસ્ત્રો અભાવ તેમ બનાવો અને નવા નવા ઝઘડાંઓ થાય એવી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડુતોમાં અસંતોષ થાય એ તરફ સરકારે લક્ષ આપવું જોઇએ અને આશા રાખીએ છીએ કે દેશ નેતાઓ અને સત્તાધારીઓ આ બાબત ધ્યાનમાં લઈને ખેડા જીલ્લાના ગામોના દુધની મોનોપોલી આપી હોય તે રદ કરી એ દુધ સ્થળતાથી એકઠું કરવા માટે કરવામાં આવતા સરકયુલર રોડનું કામ બંધ કરવા હુકમ કરશે. અને તેમ બદલે એક ગામથી બીજા ગામ જવાના જુના રસ્તાઓ સાથે રોડ કરવાના હુકમો કરી ખેડા જીલ્લાના ખેડુતોની ચિંતા દુર કરશે.

નરસંડા

તા. ૫–૬–૪૮

વેણીભાઈ પ્રભુદાસ પટેલ

મુનિચરિત્ર સ્ટીમ પ્રેસ–નડીયાદ

અસલ નકલ મુંબઈ સરકારના નાયબ ગૃહ પ્રધાનને
મોકલી છે તેની નકલ બીજા નાયબ પ્રધાનોને મોકલવા છીએ

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

હિન્દી સરકારના નાયબ ગૃહપ્રધાન શ્રી સરદાર
પટેલભાઈ પરેની પવિત્ર સેવામાં
અમદાવાદ

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તથા અન્ય નાગરિકો આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ગાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ વાવો" ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને હાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં **નિયુક્ત** લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુઠાઠો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખવાળું અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજાં જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને હાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોને દુઃખ આપવા કરી રહી છે. તે બહુ જ આઘાત કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો આફ્રકે સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતાં હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ-પંખીઓની કત્લ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જંગલો, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુમૂલ્ય સંપત્તિની તાજગીનો દુરૂપયોગ તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેવાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી શકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે ખાતર આવો ક્રૂર અને ગેરાજારો કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ	ગામ	રામરજી	જલ્લો (અંગુઠા)
	૧ કીકાભાઈ વીરા સોપાના કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		૧ રામા સોપાના કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે
	૨ ભાણા દેવા સોપાના કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		૨ ભાણ ભુરા ના મરણ ભુરા ખાચર કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે
	૩ ખોડા રામા ભુખણ કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		૩ ખોડા રામા ભુખણ કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે
	૪ ગામ તરફની પાસે ચરાડાવાડા ના ભાંડા મારા રામજી ડાયાભાઈ ના અંગુઠાનું છે		૪ ધીરા ભુરા ખાચર કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે
	૫ આ સોપા ઉગારવા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે		૫ ધીરા ભુરા ખાચર કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે
	૬ આખા ભાવનગર કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે		૬ ધીરા રામા ગામ કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે
	૭ ખારા રોપા ખેરાળા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું છે		૭ ૨૨ ગામ ગઢડા જીલ્લા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે
	૮ ખારા ખોપ રાજ્ય કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		
	૯ ખારી ખોપ ખેરાળા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		૮ ખારા રોપા ખેરાળા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે
	૧૦ ખારી ખોપ ખેરાળા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		
	૧૧ ખારી ખોપ ખેરાળા કાંટા વાડ કરવા અંગુઠાનું નિશાન છે		

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ,

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો ~~તથા અન્ય નાગરિકો~~ આથી ઘણા જ દુઃખ અને દર્દ સાથે, લોકશાસનથી ગાતતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઈ સરકારે "Grow more food – વધુ ઉગાવો." ની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જનવરોને ઠાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં બિલકુલ લેવાતી નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિદ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદાઓ થઈ રહેલ છે, તે બહુ દુઃખની અને લોકશાસનના સિદ્ધાન્તથી વિરૂદ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં, તથા જીવ જનવરો, ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જનવરોને ઠાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પણ નથી. કેમકે કુદરત વિરૂદ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુષ્કાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની લોકશાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂદ્ધ થઈ આવા કાયદા લોકોના દુઃખ આમંત્રણારી રહી છે. તે બહુ જ ખોટું કરનાર છે, અને લોકશાસન-વાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્યભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વિચરી શકતા હતાં તે આર્યભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુ પંખીઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિનો નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકિય સરકાર ઇચ્છે પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તિનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો અને પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઈએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેવાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઈએ.

MATIBHARATI ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી રાકીએ છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઇપણ પ્રાણી પાકને નુકશાન કરવાને શક્તિમાન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રવર્તિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને, લોકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે માટે આવો ક્રૂર અને ગેરકાયદેસર કામદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે

તારીખ ૪-૧૦-૧૧ ગામ પુરાણા

MANUSCRIPT ARCHIVES INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મહેરબાન ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજીસ્ટ્રેટ સાહેબની સેવામાં,
મુકામ અમદાવાદ. ૧૧-૭-૮-૪૯

અરજદારનો અરજએહ છે કે હાલમાં ગુંડા તત્વોનો લાભ લઈને પોતાની નીતીનો બહારથી પલ્ટો બતાવી અંદરખાને ગુનાઓ કરી જનતાને હેરાન કરેછે. તે બાબત હું આપસાહેબની જાણમાં લાવુંછું. જેનો એક દાખલો નીચે મુજબ ટાંકેલછે. જે અંગે પુરતી તપાસ કરી જરૂરી પગલાં લેશો તેવી આશા રાખુંછું.

અમદાવાદ કાલુપુર પ્રેમદરવાજાનીઅંદર વાપરીવાડમાં રહેતા સરદારખાન જેરીફખાન જેનું કાલુપુર પોલીસ સ્ટેશનમાં શકદારતરીકેનું શીટ હતું અને હાલમાં પોલીસની રેકર્ડ ઉપરછે. તે સખ્સને સને ૧૯૩૮માં સ્ત્રીઓ ઉપર જુલ્મ કરવાં બદલ ત્રણ વરસની સખ્ત મજાુરી ની સજા થયેલી હતી તેમજ તે માણસ ૨ વર્ષ પહેલાં હદપાર થયેલ હતો અને પોતે કોઈપણ જાતનો ધાસ ધંધો હાલમાં કરતો નથી. પરંતુ બીસ્માં કાતરૂઓને રોક્કા ચલાવવાના લલચ બહાના હેઠળ પોતાને ત્યાં આશરો આપી કાલુપુર સરસ્વતી ટોકીઝ પાસે તેમજ કાલુપુર દરવાજા બહાર મ્યુ. સ્ટેન્ડ પાસે બીસ્માં કાપવાના ધંધા ચલાવીને પોતાનું ગુંજરાન નીભાવેછે અને ચોવીસે કલાક દારૂના નોસામાં ચકચુર રહો હોવાથી રાત્રે મોડી ગાડીમાં ઉતરતાં એકલ દોકલ સ્ત્રી પેસેન્જરને ભાડે ફરતીરીક્ષામાં બેસાડી પોતાના કહેવાતા રીક્ષા ડ્રેવરદ્વારા મારફતે અડ્ડા ઉપર લઈ જઈને બળાત્કાર ગુજારવો અને આ કામમાં જરૂર પડેતો પોતે પોલીસ ખાતાનો માણસછે તેવી દમદાટી બતાવીને સ્ત્રીઓની આબરૂઓ લેતો. આમાં હલકી ગરીબ કોમના અજાણ બૈરાંઓ માગળ પડી કેટલીક વખત ફરીયાદ કરતાં નથી પણ કોઈક વખતે સદરહુ સ્ત્રીઓને કોઈ સગાં સંબંધી હીંમતથી આગળ આવી ફરીયાદ કરેતો તેના ઉપર કેસ થવાનો સંભવ રહે. આ માણસ હદપારીનો મુદત પુરી થયાં પછી ત્રણ માસથી અમદાવાદમાં આવેલ છે અને કાંઈપણ ધંધો કરતો નથી અને પોતાનો અનીતીનો મુળનો ધંધો પકડાં પાછા ચાલુ રહે તે માટે કોન્ગ્રેસ સેવાદળનો સભ્ય બનીને બહારથી પોતે સારો નાગરીક થયાનો દેખાવકરીને પોતેજ ગુન્હાઓ કરેછે પરંતુ કુદરતે તેનો હેમનો પડદો ચીરી નાંખ્યો છે. અને તેનાં મુળના ગુંડા સ્વરૂપને દુન્યા સમક્ષ જાહેર કર્યાંછે તે મુજબ તા. ૧૩.૮.૪૯ના રોજ એક બાઈની પાસે રેલ્વે જમાદાર હોવાનો ઢોંગ બતાવીને લાજ લુટેલી. અને આ કામમાં તેનો એક નાગરીત નામે હુસેન જે સ્ટેશનઉપર ભાડે ફરતી ટેક્ષીઓમાં એક ડ્રાઈવર હતો તે પણ સામેલ હતો તે હકીકત બહાર પડી જતાં અને નાજુકનાજુક માણસોને ખબર પડી જવાં બૈરીને તેનું શોષણ લુંટ્યાં બાદ બહુ હેરાન થઈજવાં પહેલાં જાુલ્મીના પંજામાંથી છોડાવી. તા. ૧૪.૮.૪૯ના રોજ જાહેર કાટડા પોલીસ સ્ટેશનમાં આ કેસ દાખલ થયો છે. આવાભયંકર અને જનતાને દુઃખદાઈ સખ્સને કોર્ટમાંથી જામીન ઉપર છોડેલછે. તેનાં જામીન ઉપરથી છુટવાથી આ કેસના સાક્ષીઓને પોતે ડરાવા

દાદાગીરી બતાવી અગર બીજ કોઇ રાવલગ યા ઇલાજથી ફેરવવા પ્રયત્ન કરશે કારણકે આ માણસ અગાઉ મુંબાઇથી પણ હદપાર થયાનું જણાયછે.અને આ રીતે કોર્ટના કામમાં તેમજ જાહેર જનતાને ઇજાકારક થશે જો આવા ભયંકર માણસોનેજે કાયદાનો મતલબ લાભ આપી છુટા કરવા દેવામાં આવેલો તેઓ બહારનો રેવાંગ જુદો રાખી બંદરમાંને ગુનાહોવ કુત્યો કરે કરાવે એ જનતાને દુઃખદાઇક નીવડે એ જનતાનો આ બહેનો માણા બાવર પણ આવા માણસને તેનાં કેસનો નીકાલ ના થાય ત્યાંસુધી જેલમાંથી જામીન ઉપર છોડવો તે ઠીક કહેવાય નહી આ માણસને બળોચાર તથા ખાલકારનો બાસ આદત છે.વી તેનાં ઉપરથયેલ ૨ કેસોમાં પડેલાં પુરાવાઓ ઉપરથી જણાશે કે આ માણસ કેટલો ભયંકરછે.અમારો ખ્યાલ મુજબ જે ગુંડા વત્તી નાબુદ કરવાં બોકાનો માણસોને સખોકક્ષ મુદત માટે જેલમાં રાખવામાં આવે તેવાં તેનો ઉપર પગલાં લઇ તેનાં કેસનો નીકાલ થવાં સુધી તેને જામીન ઉપર છુટો મુકવો નહી.અને આપેલ જામીન રદ કરી તેને જેલમાં પુરી દેવામાં આવે અને તપાસ કરી યોગ્ય પગલાં લેવાં વિનંતી છે.આ અરજ કેટલાક પ્રજાજન તેમજ વરિષ્ઠ અને મારી જાનમાં સ્ટેશન ઉપર કેટલાંક માણસોએ આપેલ હકીકત ઉપરથી આપણાહેબને અરજ કરેલ છે આ હકીકત એકંદરે ખોટી પડવી નથી અને વધુ સાચીછે.કે કાલુપુર તેમજ શહેરકોટડા પોલીસ સ્ટેશન તથા મોટી કાર્યમ પ્રાન્તમાં તપાસ કરવાથી જણાશે.તેમજ આવા ગુંડા વત્તી સેવાદાનના મેમ્બર હોવાનો દેખાવ કરી પોતાનો અંગતનો ધોકવી ધંધો ચલાવે જાયછે તે પણ કોંગ્રેસ હાઉસ ઉપરથી તપાસ કરવાથી જણાશે.

આ સીવાય અમારી જાનમાં ઉપર જણાવેલ કામ ધંધા સીવાયના અને વહીથી ગુજરાન ચલાવતા બીજા એક સખ્સની હકીકતી અમને માલુમ છે કે આપણાહેબને જાહેર કરેલુ સદરહુ સખ્સપણ કોંગ્રેસ સેવાદાનનો સભ્યછે.આ ઉપરથી એમ જારીછે કે સેવાદાનના સભ્ય બનાવતાં પહેલાં સભ્ય બનાર માણસનું વર્તન તેમજ હોદ્દાવાનની બારીક તપાસ કરવાબાદ તેને મેમ્બર તરિકે લેવો જોઇએ.જો આમકરવામાં નહી આવેતો કોંગ્રેસના નામે આવા તકસાધુઓને અંતી કરવાનો જોગવાઇ કરવામાં આવે છે.તેમ લાગેછે અને આવા કારણોને લઇનેજ કોંગ્રેસની પ્રતી ઠા દીન પ્રતિદિન પટતી જાયછે.જો આવું બધુ સમય નોભાવી લેવામાં આવેતો જનતાને ગુંડા વત્તી તરફથી બધુ હેરાનગતી ભોગવવી પડશે અને સારા કાર્યકર્તાઓને આવા તકસાધુઓએ પ્રતિ ઠા ગુમાવવા બદલ શરમાવવું પડે.આવા તકસાધુઓ નાં નામ અમારી જાણમાં નીચે મુજબ છે.

:૧:કુનેમાં ઇનાયતખાં રે.જુગલદાસની વાડી ઇદગાહ ગેટ.

:૨:અબરાર હુસેન રે કાલુપુર પંચપટ્ટી કોટગાસની પોળ

આમાં પહેલો સખ્સ પોલીસનો બાતમીદાર તેમજસેવાદાનના મેમ્બર તરિકે

વરિકે કામ કરી ગુજાર તેમજ દાનો ધંધો ચલાવેછે.અને તે ૧૯૪૬માં કોમી રમખાણમા એક ભોંકુને ઘારીયું મારવાં બદલ ગીરફતાર થયેલ હતો.તેના માટે કાલુપુર પોલીસ સ્ટેશનના એકફુીનનામનો જમાદાર હોસ્યાર્ડ પણ થયેલ હતો તેનાં વીરધ્ધમાં હદપારની બજવીજ થયેલી પરંતુ ચેલાસ્ટ્રુ પ્રુફ્રી ન્ટેન્ડન્ટની ભલામણથી આ બાબતમાં પડદો પડી ગયેલ તો આવા ગુન્હેગારોને ઓઠીયરી પોવાનો બાતમીદાર વરોકે નભાવી ગુજરાન માટે ગુનો કરવાનો હક આપવામાં આવેલો હોવી હકીકતમાં જણાય નથી.

હવે બીજો દાખલ હેસિક જે કાલુપુરમાં ગાંજો તેમજ ચડસ વેચવાનોજ ધંધો ખાસ લાઇસન્સે કરેછે.હદરહુ માણસ પણ સરદારબાન જરીફખાનનો મારફક જવાનો મા બહેનોનો વાજ ઘુટેછે.અને જવાને ફ્રાકારેછે.આ માણસને આજથી લગભગ પાંચ વરસ પહેલાં બળાત્કાર કરવાં બદલ છમાસની સખ્ત મજદુરીની સજા થયેલી હતી.પોલીસનો બાતમી દાર તરિકે કામકરવાં આવાં ગુંડાઓ પોલીસ ખાતાનો મહેરબાનીથીજ જરાય ધંધા કરી પોતાનું ગુજરાન ચલાવેછે.અને પોતે દસ ગુન્હાઓ કરે છતાં પણ પોતાનો ધંધો ચાલુ રાખવાં પોલીસને બાતમી દાર થકી બીજાઓને પકડાવી શકે.જો કોઇ નીતીના ધંધો હોયતો તે માણસ ગુન્હેગારોને તેમજ ગુન્હા કરવાની રીતને જોતાંજ શકે નહી. તેમજ બાતમી દાર બની શકે નહી.પરંતુ જે નીતી ઉપરજ ગુજરાન ચલાવવું હોય અને પોતાના નીતીના ધંધાને દખલ ના આવવા દેવી હોય તેનાં ઠરાદાથી પોલીસના બાતમી દાર માણસો બનેછે. આવા બાતમી દારો મરી મોટો બાતમી આપી બીજાને ફસાવવા તેમજ પકડાવવાનો કોશીષ કરે માટે પોલીસનો બાતમી દાર ગુન્હો કરવો હોય છતાંપણ તેનાં વિરુધ્ધમાં ઓઠીયરીનો લાગવગથી લેવાનારાં પગલાં ઉપર પડદો પડી જાયછે આ રીત નીતીથી પણ દુર જણાય માટે આ બાબતમાં મુકક પુરતી તપાસ થઇ જોઇએ એવાં તેવો એવી મારી અરજ છે.

કોપી રવાના:

✓૧.ગૃહ મંત્રી, હોમ ડીપાર્ટમેન્ટ મુંબઇ

૨.ડીસ્ટીક્ટ પોલીસ સુપ્રી ન્ટેન્ડન્ટ અમદાવાદ.

૩.કોન્ગ્રેસ હાઉસ,મંત્રી,અમદાવાદ.

૪.હીંદી મહાસભાના પ્રમુખ, દીલ્હી.

૫.ગૃહમંત્રી.હીંદીસરકાર, દીલ્હી.

આપનો

એન. આ પટેલ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

224

તા. ૨- ૬-૮૮

મુંબઈ.

પુજ્ય કાકા સરદાર પટેલ જાણે,

તમારી તબિયતના સમાચાર દરરોજ પેપરમાં વાંચું છું પણ તમારી તબિયત કુદરતાચર છે એટલે છેવટે દિલ્હી જવાં પહેલાં તમને મળી આવું તો ઠીક થશે.

હું ખોટ્ટર આદમી છું એક બાજુ તમારા માટે ખૂબ માન બીજી તરફે કુટિલ માણસોના આક્ષેપોથી તમને બચાવવા ઈચ્છા ધરાવું છું તો મારી ગમ્ય વિચારણી છે + દિલ્હી જાઓ તો પહેલાં તોફાનોના રાજકીય મને મુકામાના માટે બોલાવવા ટેપા કરશો. કુંટમાં રહીને કાયદે મુબઈ છો.

ફેબ્રુઆરી - ૧૯૪૬ માં બોમ્બેના ઇન્સ્પેક્ટર જનરલની પરીક્ષા પાસ કરી. તેમાં હું ફર્સ્ટ આવ્યો હતો. પાસ થયો છું. એ પરીક્ષાનું પરિણામ આજથી. આજના પછી નવેમ્બર મહિનામાં જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું હિંદી સરકારે ૧૯૪૬ ના ઓક્ટોબરમાં બોમ્બે + સરકારી આદેશમાં તેમ પછી તમારી "merit" જોઈને કરવી. તે પ્રમાણે ઉપર આપેલ પરીક્ષાનું પરિણામ પ્રેસ રિલીઝ પ્રમાણે જાહેર + હું. જાન્યુઆરી - ૧૯૪૬ માં એક પરીક્ષાનું બીજું રીઝલ્ટ બહાર પડ્યું તેમાં મારા એક છ મહિના અગાઉ મારી પછી મેસના મારા સાથીઓ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે બઢતી પામ્યા હું રહી ગયો. આવે સમયે દેશમાં મનમાં ઓછા લાગ્યા + છે + મને દિલ્હી સેક્રેટરીએ હાજર થયો છું. તો તમારી મહત્વાકાંક્ષા મને છેવટ અમદાવાદ પકડો ઓછું હું માનું છું આવા જોખમકારક વિકટ કામ આપવાની મર્યાદા થોડાક મહિનાની છે. એ પછી અમારા જેવા માટે તો ઠીક છે એટલા બાકી ઘણી જગ્યા છે તો તમારી મુંબઈમાંની ઉપલી અમલદારી ટ્રાન્સફર. આ બાબતમાં અમે અમારા ડાયરેક્ટર- જનરલ, કોડપાક સાહેબ તથા ગવર્નર- જનરલ સાહેબને અપીલ કરી હતી પરંતુ તે બધી અપીલો "withheld" + હાલમાં આવી છે. તો મારે તમને એ બાબતમાં પાકી ખાત્રી કરાવવાની છે તો હું અહીં રાજી છું + તો મને દિલ્હી જવાં પહેલાં મુલાકાતનો ટાઈમ આપશો.

આ.
મેવડ.

From:—
D. M. Naik
H-8. Central Govt. Staff
Qrs Vadala. Bbay-14

મુંબઈના મહારાષ્ટ્રીયન
નાયક

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

225

મહેરબાન માનવંતા સાહેબ, ~~શ્રી. સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ~~
જોઈન્ટ મેનેજર સાહેબ શ્રી
પબ્લિક રેલ્વેઝ,
જંક્શન દિલ્હી

અમો નીચે સહીઓ કરનાર ખેડુતો તથા અન્ય નાગરીકો આથી ઘણાજ દુઃખ અને દર્દ સાથે હોક શાસનથી ચાલતા વહીવટ અંગે અરજ કરીએ છીએ કે:—

હાલમાં મુંબઇ સરકારે "Grow more food" વધુપાકોની સ્કીમ આગળ ધપાવવા માટે શિકારી પાર્ટીઓ રાખી છે, કે જેથી ખેતી અંગે નુકશાન કરનારા જાનવરોનો નાશ થઈ શકે, અને હાલ ઠેર ઠેર આ પાર્ટીઓ આવાં જાનવરોને ઠાર કરી રહી છે.

હાલની સરકાર પ્રજાકિય છે, તેમ છતાં તેમાં આવા કાયદાઓ અંગે પ્રજાને વિશ્વાસમાં લીધેલુ નથી. અને પ્રજાના મુળભૂત સિધ્ધાન્તો અને ધર્મની ભાવના પર કુહાડો પડે તેવા કાયદા થઈ રહેલ છે તે બહુ દુઃખવાળું અને હોક શાસનના સિધ્ધાન્તથી વિરૂધ્ધ છે.

હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષ પહેલાંથી આવાં તથા બીજા જાનવરો ઉત્પન્ન થતાં આવેલ છે. પરંતુ હજારો વર્ષના ઇતિહાસમાં આવાં જાનવરોને ઠાર કરવાના હુકમો નીકળ્યા નથી અને તેમ છતાં હિંદુસ્તાનની પ્રજા ભૂખે મરી પડ્યા નથી. કેમકે કુદરત વિરૂધ્ધ કોઈ વસ્તુ થઈ શકતી નથી. કુદરતની ઇચ્છા હોય તે પ્રમાણે સુકાળ યા દુકાળ થાય છે. તેની ઇચ્છા સામે સરકાર કાંઈ કરી શકતી નથી. તેમ છતાં હાલની હોક શાસનવાળી સરકાર કુદરતથી પણ વિરૂધ્ધ થઈ આવા કાયદા ~~હોકીને~~ હુકમ અમલમાં કરી રહી છે. તે બહુજ આઘાત કરનાર છે. અને હોક શાસનવાળી સરકારે પ્રજાની ઇચ્છાને ઠોકરે મારવી તે હાલની સરકારને શોભે નહિ.

હિંદુસ્તાનની આર્ય ભૂમિમાં પશુ પંખીઓ સુખેથી મનુષ્યો માફક સ્વતંત્ર રીતે હાલ સુધી વીસરી શકતાં હતાં તે આર્ય ભૂમિમાં આવી સામુદાયિક પશુઓની કતલ થઈ રહી છે, તે આર્ય સંસ્કૃતિની નાશ કરનાર છે, જે વસ્તુ પ્રજાકીય સરકાર કરતી પણ નહિ.

ભારતવર્ષ એ કુદરતી સંપત્તીનો અમૂલ્ય ખજાનો છે. જેમાં વિશાળ જમીન, જંગલો, નદીઓ, સરોવરો પહાડો છે. સરકારે આ કુદરતી બક્ષિસો પૂરતી ઉપયોગમાં લેવાની સફળ યોજનાઓ કરવી જોઇએ. તેમજ સરકારે આવાં બહુજન સમાજની લાગણીઓ દુભાય તેવાં વિનાશાત્મક પગલાં ન લેતાં નવસર્જનાત્મક અને રચનાત્મક પગલાં લેવાં જોઇએ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારા પાકનું રક્ષણ ખેતરની ચારે બાજુ કાંટાની વાડથી અને બીજી અનેક રીતે કરી સકીયે છીએ. અમારી હાજરીમાં કોઈ પ્રાણી પાકને નુકસાન કરવાને શકતી માન નથી.

આથી અમો આપ નામદારને વિનંતી કરીએ છીએ કે, પ્રજાકિય ભાવનાને ધ્યાન આપીને શેકશાસન ખરેખર ચાલે છે તેવું પ્રજા સમજે તે માતર આવો કૂર અને ગેરવાજબી કાયદો તાકીદે રદ કરવા વિનંતી છે.

તારીખ ૨૯.૮.૭૬ ગામ રાજપુર જીલ્લો જુનાગઢ/જામનગર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

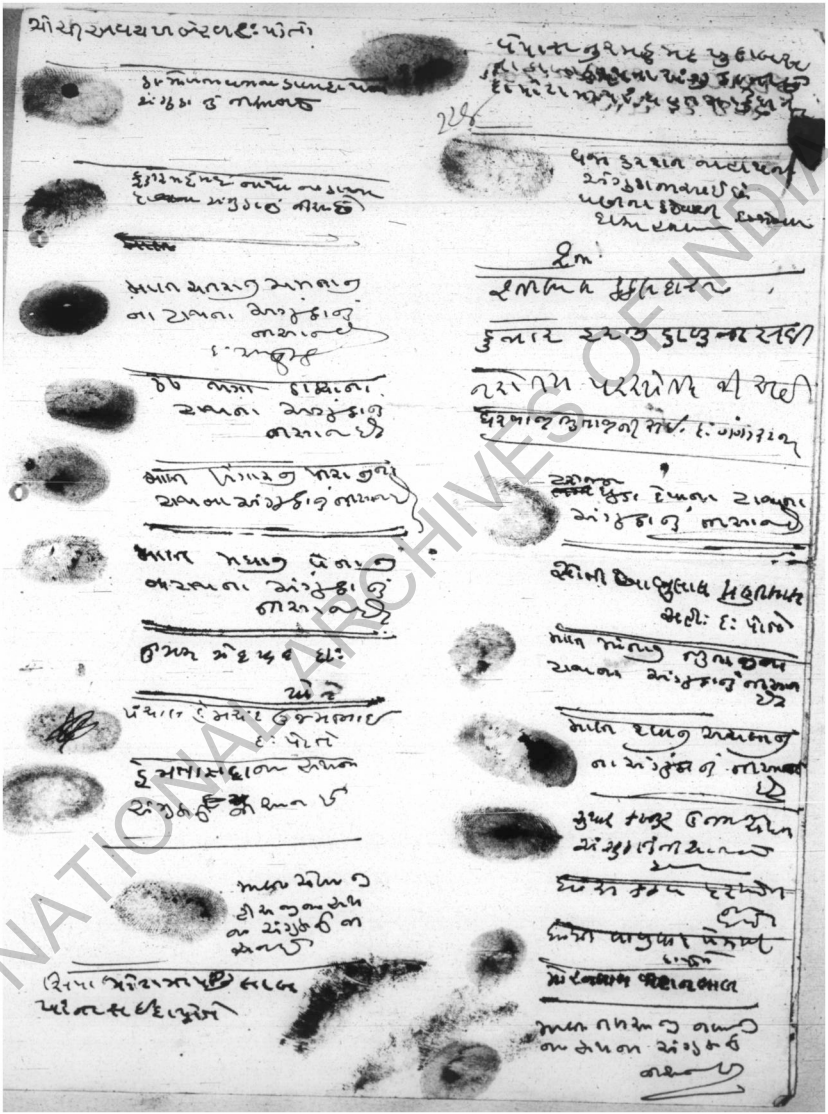
NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગામ
તાલુકા
જીલ્લા
તા.

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

ડેપ્યુટી પ્રાઇઝ-મીનીસ્ટર, ઇ ધી ગવર્મેન્ટ ઓફ ઇન્ડીઆ.

વિષયઃ- મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાના ખરડા બાબત.

મહેરબાન સાહેબ,

ઉપરનો કાયદો જે જાહેર જનતાના અભિપ્રાય માટે પ્રસિદ્ધ થયો છે અને જે કાયદો સરકાર મુંબઈ ધારાસભાની આગામી સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૯ ની બેઠકમાં પસાર કરવા માંગે છે તે બાબતમાં હમારી નમ્ર વિનંતી નીચે મુજબ છે —

૧. હમો મહેકો હમારી જમીનના સ્વતંત્ર માલીક છીએ અને આ કાયદો હમારી મીલકતના મુળભુત હકના વિરૂદ્ધ છે અને તેથી બેકાયદેસર છે.

૨. આ કાયદો ખેડુત અને જમીનદાર વચ્ચેના સંબંધ બાબતનો નથી પણ મહેક અને સરકાર વચ્ચેનો છે અને એવી મહેકી પ્રથા નાબુદ કરવાનો હક મધ્યસ્થ સરકારનો છે અને પ્રાંતિક સરકારની સત્તાની બહારનો છે.

૩. મહેકી પ્રથા જુના રિવાજની છે, કે જે સનંદ અને સેટલમેન્ટથી માન્ય રાખવામાં આવી છે.

૪. દરેક મહેકના કેસ એલાયદા હક્કો ઉપર ઉભો છે અને એલાયદી રીતે તેને ગણવો જોઇએ અને બધાને એક કાયદો લાગુ પડવો જોઇએ નહિ.

૫. જે સરકાર બીજી આગળની સરકારની સત્તાએ આવે છે તે આગલી સરકારના હક્કો એકલાજ ગ્રહન કરી શકતી નથી પણ સાથે સાથે આગલી સરકારની જોખમદારી પણ લેવી પડે છે અને તેથી આપ નામદારની સરકાર આગળની કબુલતો, કરારો, સનદો, ઠરાવો વિગેરે બાબતમાં મુકી દઈ શકતી નથી પણ તે જોખમદારીઓ પણ માન્ય રાખવી પડે છે.

૬. કોઇપણ સુધરેલા દેશની સરકાર પ્રજાના કોઇપણ વર્ગની મિલકત તેની પુરી ચાલુ કીંમત અને ૧૫% વધારે આપ્યા સિવાય ઝડપી લઈ શકતી નથી. એ કીંમત ઠેરવવા માટે બન્ને પક્ષોની મરજી હોવી જોઇએ અને તેમ ન બને તો દીવાની કોર્ટની કીંમત ઠેરવવી જોઇએ. જ્યારે આ કાયદામાં તે કીંમત કલેકટર ઠેરવે છે અને તે પણ વધારેમાં વધારે ઉપજના ત્રણ પટ આપી શકે તેમ નક્કી કરવામાં આવે છે તે ઘણુંજ ગેરવ્યાજબી છે.

૭. બાકી બાબતમાં સરકારને મદદ આપવાની તૈયારી બતાવવા છતાં એ દીલગીરીની વાત છે કે આવા [illegible] વખતે નામદાર સરકાર મહેકો કે જેમના મુળભુત હક્કો ખુંચવી લેવામાં આવે છે તેમના [illegible] લેવાની સરકાર જરાપણ દરકાર કરતી નથી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

~~દેશની દેસની રાજકીય તથા આર્થિક અસ્થિર પરિસ્થિતિ જોતાં આવા કાયદાઓ અસ્થાને છે~~
~~આપણે અસ્થાર મળ્યાને આપણું બળ, પહેરવાના કુરતા અને રહેવાના ઘર પણ પૂરું આવી શકતી નથી તેને બળથી બીજા બધા કાયદાઓ પણ જરૂરી છે~~

૯. આ કાયદા નાના નાના મહેકોને બેહદ નુકસાન કરે છે.

૧૦. આ કાયદો પસાર થાય તો ઘણા દ્વારા અને કજીયા ઉભા થશે અને મહેકોને ઘણુંજ નુકશાન થશે, ~~અને અસ્થારને તેથી બીજી જરૂરી પ્રવૃત્તિ માંમાં બહેજ મહેનત પડે~~

~~આટે ઉપરોક્ત બાબતોને લક્ષમાં લઈ આપ આ કાયદો હાલ તુરત માટે મોકુફ રાખશો અને ઘણા ગરીબ મહેકોની આકૃતિ મેળવશો.~~

લી॰ અમો હીઓ,
આપના નમ્ર મેવકો,

૧ [illegible]
૨ [illegible]
૩ [illegible]
૪ [illegible]
૫
૬
૭

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

238

હિંદી સરકારના મોટા પ્રધાન માનવંતા

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

મુ- દીલ્હી

માજે નરરિયા. તાલુકે આણંદ જીલ્લે ખેડાના ખેડૂતોની વિનંતિ કેઃ-

ગઈ તા. ૧૫-૮-૪૬ના રોજ સ્વાતંત્ર દિનની ઉજવણી ઉજવવા દેશ નેતાઓએ અનાજ મુબેશ, વૃક્ષા-રોપણ, સભા, સરઘસ, મશાલ ફેરૂ, ધ્વજ વંદન, અને પરેડના કાર્યક્રમો કરવા જણાવેલા તે પ્રમાણે સ્વાતંત્ર દિનની ઉજવણી ઉજવાઈ છે પરંતુ સ્વરાજ પ્રાપ્તિના પ્રથમ વરસે સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં પ્રજાનાં જે આનંદ અને ઉત્સાહ દેખાતો હતો તેવો ઉત્સાહ અને આનંદ ચાલુ સાલના સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી ઉજવવામાં જણાતો નહોતો. આ ઉજવણીથી અમુક માણસોને આનંદ અને ઉત્સાહ થયો હશે પરંતુ દેશના મોટા ભાગને સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ પછીના બે વરસોથી સત્તાધારીઓના કામકાજના થયેલા અનુભવથી નિરાશા પ્રાપ્ત થઈ રહી છે તેમ જનતામાં અસંતોષ વધતો જાય છે કારણ કે સ્વરાજ્ય મેળવવા માટે મહાસભાએ ઝગાં ૭૦ વરસથી જે ભગીરથ પ્રયત્નો આદર્યા હતા એ પ્રયત્નોમાં મહાસભાને સાથ આપવા માટે બંદર સભાઓમાં જનતાને દેશનેતાઓ તરફથી જે વચનો આપવામાં આવ્યાં હતાં તે વચનોના હાલમાં મહાસભાવાદીઓ જ ભંગ કરી રહ્યા છે અને પોતાના મુખે બોલેલા વચનોની કિંમત જ ના હોય તેવી રીતે હાલનું તંત્ર ચલાવી રહ્યા છે.

જે દેશનેતાઓ બ્રીટીશ સરકારના રાજ્ય વખતે વાહી સ્વાતંત્ર્ય, ૧૪૪ ની કલમનો ઉપયોગ, સેલ્સ ટેક્ષ, સુપર ટેક્ષ, પરમીટ૨, મોનોપોલીઓ, મહેસુલ અને જકાતનો વધારો તેમજ વહીવટી ખરચના વધારા સામે લાખો માણસોની સભાઓ વચ્ચે વિરોધ કરતા હતા, એજ નેતાઓ આજે સત્તા પર આવ્યા પછી પોતાનાં વચનોને બાજુએ મૂકી અંકુશ રાજ્ય ચલાવી અનેક ખાતાં ક્રાંતી બ્રીટીશોનો સ્ટાફ અને ખરચ વધારી સર્વાં સંખ્યાઓ અને લાગવગવાળા માણસોને મોટા મોટા અમલદારો બનાવી તેમના પગારો અને ભથ્થાંમાં વધારો કરી વહીવટી ખરચ અનહદ વધારી દેવામાં આવ્યો છે. તેનો બધો બોજો સીધા યા આડકતરી રીતે ખેડૂતો અને મધ્યમ વર્ગનાં માથે પડવાથી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડૂતો ચુસાઈ રહ્યા છે. અને આ પ્રમાણે ચાલશે તો ખેડૂતો અને મધ્યમ વર્ગ આવતાં પાંચ છ વરસમાં પાયમાલ થઈ જશે એ નિઃસંદેહ છે.

સદરે૨ અને મહાસભાવાદીઓના લાભમાં મહાસભાના સિદ્ધાંતના વિરૂદ્ધ મોનોપોલી આપી ગામડાંના ખેડૂતોની ચૂસણ નીતિ ચલાવવામાં અને ઉદ્યોગ કુટુંબોના કાયમના નિર્વાહ માટેનાં સાધનોના નાશ કરવા તરફ આપણી સરકારના સત્તાધીશો સત્તાના ફરૂ ઉપયોગ કરી રહ્યા છે તે તદ્દન લાખલાખી સમજી શકાશે.

અને ૧૯૪૫ની સાલમાં બ્રીટીશ સરકારના અમલ વખતે મુંબાઇ સરકારે આણંદની પોલસન ડેરીને ખેડા છલ્લાનાં અમુક ગામોમાંથી દુધ લેવાની મોનોપોલી આપી હતી. તે મોનોપોલી સામે હાલના મહાસભાવાદીઓએ હાલના ગૃહ પ્રધાન ના. મોરારજી દેસાઈને ખેલાવી સામસામા ગામે સભા ભરી એ મોનોપોલીના વિરોધ કર્યો હતો અને તેનો બહિષ્કાર કરવાનો ઠરાવ કર્યો હતો. પરંતુ સ્વરાજ પ્રાપ્ત થયા પછી એજ મહાસભાવાદીઓએ શેર હોલ્ડર બની ખેડા છલ્લા દુધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી ઉભી કરી છે અને તેને આણંદ અને નડીઆદ તાલુકાના અમુક અમુક ગામોમાંથી ફાવા એક શેરના રૂા. ૦-૩-૦ ના ભાવે દુધ લેવાની મુંબાઇ સરકારે મોનોપોલી આપી છે. આવી બીજી એ સહકારી મંડળીઓ છે તેમને પણ જુદાં જુદાં ગામોમાંથી રૂા. ૦-૩-૦ ગણ આને શેર દુધ લેવાની મોનોપોલી મળેલી છે. આ મોનાપોલીથી રોજનું ૧૨૦૦ મણ દુધ મુંબાઈ જાય છે અને ત્યાં સરકાર ફાવા મણ ૧ના રૂા. ૧૪-૮-૦ ના ભાવે વેચે છે. આ ધંધામાં રૂપિયા રૂા. ૦૦૦ રોકનાર આ સરે પરસાલે ૨૦૦ છે અને મોનોપોલીવાળા સહકારી મંડળીઓને પણ શેરના સેંકડા રૂપીઆ નફો થાય છે. ભરચ છલ્લામાં ક્પાસીઆ મણ ૧ ના ઇ) નો ભાવ છે, તે કપાસીઆ ખેડા છલ્લાના ખેડૂતોને એક મણના રૂા. ૧૦ થી ૧૨ નો ભાવ આપવો પડયો છે. તેમ ઘાસના પુળાના સેંકડા એકના રૂા. ૧૫ થી ૩૦ સુધી આપવા પડયા છે. આ રીતે બેસ પાછળ તેના ખોરાકનું અને તેને અંગે થતી મજુરી વગેરેનું ખરચ ગણવામાં આવે તો એક શેર દુધ રૂા. ૦-૬-૦ ના આનાના ભાવે પડે છે જ્યારે ખેતીવાડી ખાતાને ક્પાસીઆ કટ્ટોલ ભાવે એક મણના રૂા. ૬થી૬॥ના ભાવે મળતા હોવાથી ત્યાં બેસ ખાતાનો હિસાબ જુદો રાખે છે. તેમને રૂા. ૦-૪-૬ પાઇએ એક શેર દુધ પડે છે એ દુધ ખેતીવાડી ખાતા તરફથી રૂા. ૦-૫-૦ પાંચ આનાના ભાવે વેચાય છે જ્યારે ખેડૂતોને રૂા. ૦-૬-૦ ના ભાવે દુધ પડતું હોવા છતાં રૂા. ૦-૩-૦ ત્રણ આનાના ભાવે વેચાય છે. આ રીતે આપણી રાષ્ટ્રીય સરકારની નીતિથી ગામડાં અને ખેડૂતો ચુસાઈ રહ્યા છે. આવીજ રીતે પરમીટાની નિતિથી પણ આમ પ્રજા ચુસાઈ રહી છે.

ઉપર જણાવેલી મોનોપોલીઓ જેવી ખેડા છલ્લા દુધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના શેર હોલ્ડરોનાં નામ નીચે મુજબ છે.

૧	**નરસિંહભાઇ હરજીભાઈ પટેલ આણંદ**	-મુબઇ પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા ડી. લો. બોર્ડના પ્રમુખ
૨	**રાવજીભાઇ મણીભાઈ પટેલ સોજીત્રા**	-ખેડા છલ્લા સમિતિના પ્રમુખ અને મુબઇ પ્રાં. સ. ના સભ મંત્રી
૩	**રાવજીભાઈ નાથાભાઇ પટેલ સોજીત્રા**	-મુબઇ પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા છલ્લા સમિતિના સભ્ય અને ગામ વિકાસ મંડળના પ્રમુખ
૪	**માધવકાલ ભાઈલાલ શાહ ખંભાત**	-પ્રાંતિક સમિતિના સભ્ય અને ખેડા છલ્લા સમિતિના મંત્રી
૫	**બાબુભાઈ જશભાઇ પટેલ નડીઆદ**	-મુબાઇ ધારાસભાના સભ્ય અને છલ્લા સમિતિના મંત્રી
૬	**છોટાલાલ અનોપરામ વ્યાસ ઉમરેઠ**	-મુબાઈ ધારાસભાના સભ્ય અને રીજીઓનલ બોર્ડના ઉપ-પ્રમુખ
૭	**ચંદ્રકાન્ત કુલચન્દ્ર શાહ નડીઆદ**	-ખેડા છલ્લા સમિતિના સભ્ય અને તાલુકા સમિતિના પ્રમુખ
૮	**ચુનીભાઈ મુળજીભાઇ પટેલ નડીઆદ**	-ખેડા છલ્લા લો. બો. ના ઉપ-પ્રમુખ અને માછ પ્રમુખ
૯	**ધનેરાભાઈ બોલાભાઈ બાવા ગાના**	-મહાસભાવાદી
૧૦	**માધવભાઈ નાથાભાલ પટેલ કપડવંજ**	-કપડવંજ તાલુકાના મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા
૧૧	**છોટાલાલ જીવાભાઇ પટેલ પીજા**	-મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા અને હરિજન સેવક સંઘના મંત્રી

U. S. P. Nadiad.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧૨ ભગવાનદાસ હાસીભાઈ પટેલ આણંદ –મહાસભાવાદી કાર્યકર્તા ત્રીભોવનદાસના ભાઈ, આણંદ તા. સ.ના સભ્ય
૧૩ ડાહીબેન ભોગીલાલ પટેલ પલાણા
૧૪ રણછોડકુમાર અંબાલાલ પટેલ ,, } ઝવે જ્ય નં. ૧ ત્રીભોવનદાસના સગા
૧૫ શકુન્તલા રણછોડકુમાર ,,
૧૬ રાવુભાઈ મહીજીભાઈ પટેલ સારસા –મહાસભાવાદી ઓનરરી મેજીસ્ટ્રેટ અને જીલ્લા લોા. બોર્ડના કોંગ્રેસી સભ્ય
૧૭ જસભાઈ મુજીવાનભાસ દેસાઈ નડીયાદ –મહાસભાવાદી અને માજી મ્યુ. પ્રેસીડેન્ટ, કોંગ્રેસી સભ્ય
૧૮ શાન્તાબેન જસભાઈ દેસાઈ ,, –મહાસભાવાદી
૧૯ રાનાભાઈ વિઠલભાઈ પટેલ પુના –મહાસભાવાદી

ઉપર જણાવેલા શેર હોલ્ડરો ખેડા જીલ્લામાં આગેવાન ગણાતા મહાસભાવાદીઓ છે. આ બધા પૈકી ભાગ્યે જ પોતાને ઘેર બેસે કે ગમ રાખતા હશે અને કદાચ એકાદ બે પ.સે હોય તો તે પોતાના કુટુંબના ખરચ પુરતી રાખી હોય. આ શેર હોલ્ડરો દુધ ઉત્પાદન કરનારાઓ નથી. પણ ખેડુતોનું સસ્તા ભાવે દુધ લઈ તે દુધનો વેપાર કરનાર મંડળીના શેર હોલ્ડરો છે. જે મહાસભા સને ૧૯૪૭ની સાલમાં બ્રીટીશ સરકારે પોલસન ડેરીને આપેલી મોનોપોલીના વિરોધ કરાવ્યો હતો એજ મહાસભા મહાસભાવાદી થઈ એવીજ દુધની મોનોપોલીવાળી મંડળીના શેર હોલ્ડર થઈ શકે? ગામડાં અને ખેડુતોનો ઉદ્ધાર કરવાનો દાવો કરનાર મહાસભા, એજ મહાસભાના આગેવાન કાર્યકર્તાઓ મહાસભાના સિદ્ધાંતોને બાજુએ મુકી ગામડાં અને ખેડુતોને ચુસવાની મોનોપોલી લઇ શકે? અને મહાસભાવાદી સરકાર આવી મોનોપોલી આપી શકે? એનો વિચાર કરવા દેશના નેતાઓ, મોનોપોલી આપનાર સરકાર અને જાહેર જનતા ઉપર ઝાડીએ છીએ.

સહેરા અને મહાસભાવાદીઓના હિતને માટે ગામડાંના ખેડુતો મોનોપોલીથી ચુસાતા હોય એટલું જ બસ નથી. પરંતુ એ મોનોપોલીવાળી મંડળીઓને સરળતાથી દુધ એકઠું કરવા આણંદની આજુ બાજુના ગામો– વિદ્યાનગરથી વડતાલ, મહમદપુરા, નરસંડા, ઉત્તરસંડા, ચકલાસી, અજરપુરા, સામરખા વિગેરે બીજા ૬–૭ ગામોએ થઇ વિદ્યાનગર ગ્રેજવા માટે આશરે ૩૫ માઈલનો સરકયુલર રોડ કાઢવામાં આવે છે. એ સરકયુલર રોડથી ખેડુતોની હજારો વીઘાં જમીન ચારાઈને ટુકડા થાય છે આ સરકયુલર રોડમાં આવતાં ગામો આખા ચારોતરની મધ્યમાં આવેલાં સમૃદ્ધ વસ્તીવાળાં ગામો છે અને કેટલાંક ગામોમાં એક માણસ દીઠ ૬૫ ગુંઠાથી ૨૦ ગુંઠા સુધી જમીન ફાળે આવે છે એ જમીન ઉપરજ એમના વંશ પરંપરા સુધી જીવન નીભાવવાનું હોય છે અને તેની કિંમત એક વીઘાના રૂા ૧૦૦૦થી૩૦૦૦ સુધી છે. એ જમીન ચારાઈને ટુકડા થાય છે. તેમાં કેટલાંક કુટુંબોની બધી જમીનનો ટુકડા થાય છે તેથી કેટલાંક ગરીબ કુટુંબો અને સંડોરાડો નિસાસા નાખી કહેશે છે.

આ રોડ કરવામાં આવે તે સ.મે ખેડુતોને વાંધો નથી, પરંતુ જે ગામોએ થઈ આ રોડ જવાનો છે એજ ગામોએ એક ગામથી બીજા ગામે જવા આવવાના જુના રસ્તા સાથે જમીન એકરાવર કરવામાં આવે તો ૮–૧૦ માઇલ રોડ લાંબા થાય. તેના બદલે રોડમાં જેટલી જમીન લેવી પડે તેનાં કે જુના રસ્તા જેટલી જમીન ઓછી લેવી પડે. જેથી ખરચનો વધારો થાય નહિ અને હજારો વીઘાં જમીનનો ટુકડા થતા અટકે.

આ સરકયુલર રોડથી ટુકડા થાય એટલું જ નહિ પરંતુ આ રોડની આજુ બાજુ ઘુણ ઉદ્યાથી પાક કમી થાય અને ઝાડોનાં ફળ પણ કમી થાય તેમ એ રસ્તે જનાર આવનાર માણસો, ઢોર વિગેરેથી ખેડુતોના પાકનો ભેલાડ વધે તેમજ ચોરીઓ, લુંટફાટ વગેરે ગુના પણ વધે. આથી ખેતી અને ખેતીના પાકનું કાયમના માટે નુકસાન થશે એટલું જ નહિ પરંતુ જમીનોના ટુકડા એકત્ર કરવાના સરકારના ધ્યેયનો પણ ભંગ થાય છે. વળી આ રોડની જમીનનાં ઝાડ કપાઇ જાય તેથી સરકારી જંગલાતખાતાની ઝુંબેશને પણ નુકસાન પહોંચે.

આ સરકયુલર રોડ બંધ રાખી જુના રસ્તાઓ સાથે જમીનો એકત્રાવર કરવા માટે ખેડુતોએ અરજીઓ કરી છે. પરંતુ ખેડુતોની એ અરજીઓ અને વિનંતીઓ આપણી લોકશાહી સરકારના તંત્રમાં બહેરા કાન પર પડી હોય એમ જણાય છે.

ઉપર પ્રમાણે મહાસભાવાદીની બનેલી ખેડા જીલ્લા દુધ ઉત્પાદક મંડળીના હીત વારતે ખેડુતોની ચુસણ નિતિ કરવા દુધની મોનોપોલી અપાય અને તે દુધ સરળતાથી મળવા કરવા ખેડુતોની કિંમતી જમીનના ટુકડા કરી સરકયુલર રોડ બનાવવામાં આવે જેનાથી કેટલાંક કુટુંબો કાયમના માટે નિરાધાર બને. (વાંચકોમાં ગજે તેવી સ્થિતિ ઉભી થાય) એ લોકશાહી સરકારને બદલે તા મહાસભાના નેતાઓને અને સત્તાધીશોને જોવાનું કે સાંભળવાનું નથી ?

મહાત્મા ગાંધીજીએ ૧૯૪૭ની સાલની સ્વાતંત્ર્ય દિનની પ્રથમ ઉજવણીના દીવસે જણાવ્યું હતું કે (૧) હવે જ્યારે આઝાદી આવી છે ત્યારે સ્વતંત્ર હિંદુસ્તાનનું જે ચિત્ર મેં આલેખ્યું છે એ આજે પણ એવું ને એવું કાયમ છે. એમાં ગામડાંઓ શહેરને સારૂ નહિ નભે પણ શહેરો ગામડાંને સારૂ નભે" (હરિજન બંધુ તા. ૩૧–૮–૪૭) (૨) "વધારેમાં વધારે લોકોનું વધારેમાં વધારે ભલું અને બળીઆના બે ભાગને હું માનતો નથી. સહુનુ ભલું–સર્વોદય અને નબળા પહેલા એ મનુષ્યને સાજુ છે. આપણે બે પગ મનુષ્ય કહેવાઇએ છીએ પણ ચોપગા પશુનો સ્વભાવ હજુ છોડી શક્યા નથી. એ છોડવામાં ધર્મ રહ્યો છે"

રાષ્ટ્રપિતાના ઉપરનાં વચનો મહાસભાવાદીઓ અને સત્તાધીશોએ યાદ રાખવાં જોઈએ અને ગામડાં અને ખેડુતોનું હિત ન બને તો ભલે પરંતુ અમુક માણસો અને શહેરો અને કેટલાંકના હિતમાં મોનોપોલીઓ પરમીટો અને લાઈસન્સો આપવા તેમ બંધારણો અને નવા નવા કાયદાઓ થાય જેથી મધ્યમ વર્ગ અને ખેડુતોમાં અસંતોષ થાય એ તરફ સરકારે લક્ષ આપવું જોઈએ અને આશા રાખીએ છીએ કે દેશ નેતાઓ અને સત્તાધારીઓ આ બાબત ઈન્કવાયરી કરાવી ખેડા જીલ્લાના ગામોના દુધની મોનોપોલી આપી હોય તે રદ કરી એ દુધ સરળતાથી એકઠું કરવા માટે કરવામાં આવતા સરકયુલર રોડનું કામ બંધ કરવા હુકમ કરશે. અને તેને બદલે એક ગામથી બીજા ગામ જવાના જુના રસ્તાઓ સાથે રોડ કરવાના હુકમો કરી ખેડા જીલ્લાના ખેડુતોની ચિંતા દુર કરશે.

[illegible]

સરકુલર રોડ બંધરાખ એક ગામથી બીજા ગામ જવાના જુના રસ્તા સાથે રોડ કરવા અને ખેડા જીલ્લાના કુલ ની ગ્રામ પોસ્ટ ઓફિસ ૨૬ કરવાની રજુઆત નું કાંઈ થયું.

231

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મે. ડી. સી. ગુર્જર ગેઝેટીયર ખાતે રા. કે. મુ. મુંબઇ

સેવામાં મુખ્ય અધિપતિ સાહેબશ્રી ગેઝેટીયર ખાતું

ગુજરાત વડોદરા

સાહેબ,

ગુજરાત રાજ્યના ગેઝેટીયર ખાતાના ઉપરોક્ત પત્રથી આપને જણાવવામાં આવે છે કે,

પરિશિષ્ટ ક્રમાંક-૧

શ્રી જૈન બાલમંડલ સોસાયટી-ઈલાઈ

પ્રેસીડન્ટ : અધ્યક્ષ શ્રી સકારના ગૃહમંત્રી (મુંબઈ)

વાઈસ પ્રેસીડન્ટ : મુંબઈ રાજ્ય સરકારના ગૃહમંત્રી મુંબઈ

વાઈસ પ્રેસીડન્ટ : ભારતીય જૈન સ્વયંસેવક સંઘના પ્રમુખ મુંબઈ

વાઈસ પ્રેસીડન્ટ : શ્રીયુત ચંદુલાલ રામસંગ શાહ મુંબઈ

વાઈસ પ્રેસીડન્ટ : અખિલ ભારતીય જૈન યુવક સંઘના પ્રમુખ મુંબઈ

ટ્રેઝરર : અધ્યક્ષ - ગૃહ ખાતા - ગૃહ મંત્રી શ્રી. ચલવાડ જે. પટેલ.

મું. દિલ્હી. હાલ. મુંબઈ.

શ્રી જૈન બાલ મંડલ સોસાયટીની જનરલ સભા તા. ૭-૨૬ ના રોજ રાત્રના ૬-૩૦ વાગે મળવાની છે. આપ સર્વને સભાનું મહત્વ ધ્યાનમાં લઈ આપે મુદ્દતસર પધારવા વિનંતી છે.

પુનમબેન ઝવેરી તરફથી ઈનામની રકમ પેટે રૂા. ૧૫ ની ચેક મળી છે. આભાર સાથે પોચ આપવામાં આવી છે.

ઈનામનો વધારાનો ખર્ચ રૂા. ૨૦૦ સુધી થવાનો સંભવ છે. તે માટે સભા તરફથી મંજુરી મળવા વિનંતી છે.

ઈનામ - વિતરણ - ફંડ : ઈનામ વિતરણ ફંડ માટે અધ્યક્ષ શ્રી સકાર તરફથી મુંબઈ સરકાર તરફથી ઈનામ મળ્યું છે. તે માટે આભાર દર્શક ઠરાવ - પ્રસ્તાવ - મુંબઈ સરકાર ને મોકલવા પુછવું. વિનંતી - કરવી કે. આપણા ઈનામ વિતરણ ફંડમાં ફાળો આપવા જૈન - ભાઈ બહેનોને વધુ જૈન ભારતીય. સ્વયંસેવક સંઘ તરફ જૈન અગ્રણીઓનો સંપર્ક સાધવા સલાહ સેવવી. આગામી પગલું ભરવા અંગે વિનંતી.

લી

શ્રી જૈન બાલ મંડલ સોસાયટી

પ્રેસીડન્ટ શ્રી સેઠ અંબાલાલ ચકુભાઈ

પ્રમુખ - શાહ પુષ્પમંદ ભાઈ ગજરાજભાઈ.

ઉપપ્રમુખ શાહ મહેન્દ્ર કુમાર - ચકુભાઈ.

મંત્રી શાહ ભાઈલાલ - ચંદુલાલ -

ટ્રેઝરર શાહ જોહારલાલ - માણેકલાલ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

નડીયાદ નાગા સેવાશ્રમ કુટુંબ ના બરફ્રુવારી
મહિના ના બીજા રવિવારે બહેનો ની સભા
બરફ્રુવારી મહિના ના બીજા રવિવારે નડીયા કુટુંબ બહેનો
માં બધા આવતા બાબતોના દિવસોમાં બહેનોના
કુ કુશળ "બુલાગઠ તાલુકે" ના બાળકો પ્રેમાબેન
ઓ અને બારોટ અમર દાદા ના બાબતે
બુલાગઠ ટ્રસ્ટ ની મીલકત ખાતા ની બાબતમાં
બોલાયો અને મહિના ના બધા બહેનો ને બોલાવવા
વગે કુંવરબેન

ઉપરના વર્ષો થી આશ્રમમાં કુટુંબોમાં બધા
બહેનો સેવા ભાવના બરફ્રુવારી મહિનામાં બહેનોના
બોલાવેલા રહેવું બારોટ ના આશ્રમમાં બુલાગઠ
બોલાવેલા બોલાવેલા બધાઓમાં નડીયા
બાબતોનો બો-બારોટ માંથી કામકરીને
પણ સીધી-સેવા કુટુંબોમાં ના બધા બારમાં બીજા
બોલાવેલા બારોટના મહિનો સરકાર બોલાવેલા

બારોટે મુખ્યમાં બનાવેલા બોલાવેલા
માં બરફ્રુવારી કામ મહિનો પણ મુખ્ય બારોટ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારી ગેરહાજરીમાં પત્રનું કામ વધુ વધી જવાથી
ટપાલ અંગેનો વધારે કામ કરવાનો આવ્યો હતો

રોજનીશીમાં આવતી બધી કામગીરી
ઉપર વારાફરતી સહી કરવા મુજબ મારી સહી
કરી પછી દફ્તરે મોકલવા

વધુમાં આપ મુજબની ત્રણ ચોપડીઓનું
બાઈન્ડિંગ રોજનીશીમાં લખાયા પ્રમાણે
ફરજિયાત ત્રણ નકલમાં કરાવી લેવું

મુખ્યત્વે ત્રણ ચોપડીઓ-નોંધપોથી
રોકડપોથી છે તેમાં ત્રણેમાં કરાંમુજબ
મોટું ત્રણ ત્રણ મારા ગાદાના
બાઈન્ડિંગ કરવું

મને ખરાબ માં બોલાવ્યો તો વધુ કામ
કરી આપવા વધુ આપવા ખરા

મુખ્યત્વે મેનીફેસ્ટની ત્રણ નકલ પાઈમ
ઓફિસર અને પ્રોહિબિશન ઓફિસર
ને મોકલવા ઉપરાંત રેલવે અધિકારીઓ ઉપર
પત્રવ્યવહાર ચાલુ રાખવો

231

Khubchand Valabdas Jangla,
Laxmi Chawl, Station Road,
Opposite Baroda College,
Sayaji Ganj Quarter,
Baroda 5th September 1949.

માન્યવર પૂજ્ય સરદાર સાહેબ,

અહુજ દુઃખની વાત છે કે કાશ્મીરના મામલો અહુજ મુશ્કેલ જેવો થતો જાય છે અને હિંદને દીવસે દીવસે મુશ્કેલીઓ વધતી જાય છે. આપની ગેરહાજરી આજે મુશ્કેલીમાં માન્યવર પૂજ્ય પંડિત જવાહરલાલ નહેરુ સાથે થવાની છે તે પ્રસંગે મારી આપ બધાને અજ વિનન્તી છે કે કાશ્મીર હિંદનાજ છે અને હિંદ સાથેજ રહેશે તેમાં કશું સંદેહ નહિ પણ આપને જે ગેરસમજ કેટલાક કુબુદ્ધિ તેમાં મને શક છે કેમ કે આખો કાશ્મીર ગુંહાયો અને હુટારાયો એવી આપણને ખબર નથી હજુ સુધી ફક્ત હિંદુ હુટારાયા અને ગુંહાયા પાકિ છે એવી હાલતમાં ગણત્રી કેમ કરીને અને જે હિંદુ હુટારાયા અને ગુંહાયાના હાથમાં છે તેમાં હિંદની ઓરતોઓનું બહુ મોટો ભોગ આપીને ઇજ્જત બચાવી હિંદુ ન મારે નુકસાન સહન કરવો પડશે. બ્રટન અને અમરીકાની પોલીસી તો આપે જાણે છોજ. જ્યારે પૂજ્ય પં. નહેરુએ કહ્યું હતું કે જ્યાં સુધી કાશ્મીરમાંથી બધા હુટારાયા અને ગુંહાયા ન નીકળી જાય ત્યાં સુધી કાશ્મીરની ગણત્રી પાકિસ્તાનની નથી. માટે કાશ્મીરના પોલીસો કાંઈ આદમખોરો મારી મારીને પાકિસ્તાન હસ્તક કાશ્મીરના ભોગજ કરે અને પોલીસોજ ખાઈ ખાતે. કેમ કેમ હિંદે નરસાઈથી અને કાશ્મીર ટેમાડ્યે ખાતે છે તેમ પાકિસ્તાન પોતાની જાત ઉપર ઘડતો રહ્યો, અને ~~unconstitutionally~~ ખાઈ ખાતેજ રહ્યો. હિંદને હવે કાશ્મીરનો સાથે હુટારાયા અને ગુંહાયાને કેમારવો જોઈએ કેમ કે કરાચી જેવુંને કેમારે સ્વાર્થ એ ગુંહાયો સાથે પેશ. કુનિયા હિંદને કોઈ પણ કહી નહિ શકશે. કેમ કે પાકિસ્તાનીઓ એ ગુંહાની રેલી ખાઈ ખાતી અને હિંદને તેના બચાવમાં પોલીસો સાથે બોલીટરી પ્રકમ લેવા પડશે પણ કહેશે યુટણી કરવા દેશે નહિ. આખોય કાશ્મીર ફોજ ના ~~occupied~~ થઈ નથી ત્યારે યુટણી કેમ થશે? હિંદના એ રાસ્તો હતો કે ૧. આખોય કાશ્મીર occupied થાય. ૨. હુટારાયા અને ગુંહાયો બધા આખોય કાશ્મીરમાંથી નીકળી જાય. ૩. હિંદી ફોજ બચાવ માટે રહેશે. તે રાસ્તો જ્યાં સુધી પુરા ન થાય ત્યાં સુધી યુટણી કરવા નહિ દેશે. કહેવત છે "હાથી સામે હાથી પોષ કેવાન કે

એમાં કોઈ દોરવણ નથી. કાશ્મીર નો ખાસ ધ્યાન રાખી કેમ પગલાં
લીધાં હિંદ માં લાવો. હિંદના બધા પેપરો પણ આમજ કહે છે કે
હિંદને હવે કડમ લેવો જોઈએ. તે મીલીટરી કડમ.

કુ. હમણાં પ્રેસ મારફત હિંદના પાકિસ્તાનને આવું કંઈ નો
હિંદને ગાલો આપવા સિવાય બીજા કોઈ વાત ન હતી પે પેસાના
કારણ માટે હિંદને ગાલો આપતો ગાલતો બંધ થવા નો વાતાવરણ
ઉભરાય છે. હિંદના કોઈ ફીલ્મકારના બનાવા ફિલ્મ હતા એમાં હિંદના
એકની ભજરી તેમાં આવે આમજ રોકા કરો. તે બોકા તો પેલા
કહેતા હતા કે કાશ્મીર ના બનાવ કોઈ પેલા નહોતી પોયો તો
કોઈ રાજો હિંદ સાથે કોઈ પણ સાથે નહિ આપો રંકુ. હિંદ સામે
ગાલો મંડાકેલીઓ છે. આજે મંડાકેલી કરે પોત બંધ એને
કાશ્મીર હિંદમાં આવી જાય તો બાકી રહેલું કિંમત જાય
વધારે કંઈ છે.

ભવદીયા કુ. મિત્રાનંદ
પેલુગોયાદ ની.
ન્યુ હિંદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

237 આણંદજી ના. ઠ-૦-૧૯૪૮

રા.રા. અંબારામ ઠક. હોમ મિનિસ્ટર શ્રી. સરદાર કનકલાલાઈ પટેલ

આપ હીજ્હ ધર્મ ન પુરેપુરો સંપ્રદાય છો.

હિંદુઓના દાંત ખાવાના જુદા અને દેખાડવાના જુદા હોય છે તે આપ જાણતા હશો. એમ મારું માનવું છે.

કોંગ્રેસે જે રાજ્ય એ હીંદ ઉપર એકચક્રી કરવું હોય, તો, મારા મતે, એક ચમત્કાર, એ પ્રકારનો બનવા છે, કે જેથી મુસ્લીમ નારાજ, અને દેશી રાજાઓના મંત્રી રાજી છે.

તેથી કરીને મારું એવું માનવું છે કે, આપે કુશળ રાજકારણ ખેલવું જોઈએ, અને જે રાજકારણ ચાલે છે તેમાં આપણે ફાવવું નથી, છતાં દેશના હિતાર્થે કંઈ બોલવું છે

જો આપણે એક પંચમાંના છો તો આ વાત એક મિત્ર તરીકે મારા રાજાઓ હાલમાં એક હીંદુ ઉપર ઝેર ઓકે છે, આ મારા ફરજાદ નાગરિકોએ ખોટી રીતે ભરમાવ્યા છે

પરમાત્મા હીંદુ સંસ્કારોના ખાતર આપને માન સારા કરે તેમ ઈચ્છું છું.

મારે કેટલું બધું કહેવાનું છે

કેટલું
રામ કહેતાં
કેટલું સંભ
આવડે છે

લી
હું આપનો
બોટાદકર મહાપ્રસાદ
ના. ઠ-૧૯૪૮

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Telegrams:- "NEWTRADE" 238 Telephone:- 20947

NEW INDIA CORPORATION

IMPORTERS-EXPORTERS
AND
MANUFACTURERS REPRESENTATIVES.

Codes Used:-
A. B. C. 6th Edition & Bentley's Complete phrase.

~~POST BOX 1283~~
~~101, MAHATMA GANDHI ROAD, FORT.~~

Ref. No.....

BOMBAY, ૧૫ : ૪ - ૬ 1946.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
સુખ

આપનું પત્ર ૧૮-૩૨-૬ મળ્યાવાંચ્યો છે -
વિશે તે માં છાપામાં પત્રની જરૂર છે જણાવ્યું તે વાં
પત્રો પણ તે ઉપર આપેલ સરનામે પત્રો પણ છે એવું જાણ
તેપત્રો તેવાદવાનો વિષય અમારા તરફ કોઈ કામકાજ
કાંઈ નો થાકે ઉપરોક્ત પત્રો પણ તે કારણે આવ્યા પત્રો
પણ છે તેનો વિષય અમારે કાંઈ કામકાજ કરવા પણ વધારે
ઉપરનો એકજ વાત તે પણ વાંચો છે પણ અમારા
કોઈ કામકાજ તેમની જરૂર નથી તેમ અમોને
અને તેવા વિષય તેથી તેના ઉપર આપેલ પત્ર -
ઉપર છે. અત્રે "આપના પત્રને સ્વીકારો છે" ।

તમારો
અભિભાઈ દામજી

From —
Abhai Damji
Patel Bldg No 1
45 Nesbanfad Rd
2 upstairs Room No 4
Bombay 4

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગારસભ્ય શ્રી

તા- 31/5/22

પ્રતિ,

મામલતદાર સાહેબશ્રી વલ્લભીપુર

અંગત મદદનીશ મુખ્ય સંસદીય સચિવ.

વિષય

તા. પાલીતાણા તાલુકાના ટાંકીદડા ગામની

જુ આકારણીમાં તા-પ-૮-૨૬ રૂપિયા ૧૫૦૯૬

નાખવા બાબત અને તે માટેના વાંધા-૩૦ વર્ષથી

મારતા આવે છે તે બાબતે વાંધો ઉઠાવેલ છે.

પરંતુ ત્યાં વસ્તુસ્થિતિ માલાતગારાનથી.

આકારણી થયું છે તો તે વધુ ઘટાડવા

વિનંતી

ધારાસભ્ય વાળીનાથ ચોધરી

તે પત્રક તા-૩૦ મારે ઘટાડવા બાબતે પત્ર

લખેલ છે તો તે આપને મોકલી આપેલ છે

તો મુખ્ય આકારણીમાં વધારો નહીં

ઘટાડવા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

નં. 2/2

૨૦૨૬૫ તા. 31/1/૨૦૨૬

(તાલુકો - +ગોપ.
(જ.ન.ા. - મહેસાણા.

(ન્યાયાધીશ.

અરજીપત્ર. ૨.૨.૨. ૨૦૨૬૬૨૩૦૨૦૨૬૬૨૩૦૨૦૨૬૬૨૩૦

પ્રતિ, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, ડીંડી પ્રધાન, ભારત સરકાર, દિલ્હી.

અરજદાર :- શા. કાંતીલાલ જમનાદાસ રેવાણી, સુરત નવાપુરા કરવા રોડના જાહેર કામ કરે છે :-

ઉપર અરજદારની અરજ એ છે કે :-

મારો કેસ નં. ૪૦-૪૬ નો રેશનીંગનો કેસ સુરતના મે. ચીટી મે.કા. મેજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં ચાલે છે અને તે કેસ સમરી ટ્રાયલમાં ચલાવવા --- આવ્યા છે અને હાલમાં ચાલે છે.

૨. સદરહુ કેસ માટે મને અન્યાય ભાવી લાગવાથી હાજરી મેં ---- ટ્રાન્સફરની અરજી મે. ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજીસ્ટ્રેટ સાહેબને કરેલી હતી અને -- તેની યોગ્ય જવાબો ન્યાયસર મળતા હવા.

૩. તા. ૧૨-૮-૪૬ ને રોજ મે. મહેરબાન સુરતના ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજીસ્ટ્રેટ સાહેબને વપારાના ગ્રાઉન્ડ સાથેની અરજી કરેલી અને મજકુર વારામને હોવાથી તેટલે તા. ૧૨-૮-૪૬ ને રોજ મજકુર નંબરનો કેસ મહેરબાન --- સુરતના સીટી મેજીસ્ટ્રેટ સાહેબને ત્યાં હતો અને તે હોવાથી મે. ચીટી --- મેજીસ્ટ્રેટ કા.કા. મેજીસ્ટ્રેટ સાહેબને વપારાના ગ્રાઉન્ડ સાથે ટ્રાન્સફરની અરજી કરેલી તે હકીકતવાળી અરજી મેં કામકેસર વીડીયો જાહેર કરેલી. મને રજુ કરેલી પરંતુ તે મારી અરજી મંજુર કરેલ નહીં અને વગર--- ઓર્ડર કરે પાછી ઝુંટવાથી ફેંકી દેવામાં આવી અને મારૂં સખત --- અપમાન કર્યું.

૪. કેસ નં. ૪૦-૪૬ ની જેમ સમરી ટ્રાયલમાં મારી વિરૂદ્ધ ખ્યમાં ચલાવી નખવામાં આવ્યો છે અને મને અન્યાય કર્યો અને જેડજજમેન્ટ તા. ૧૨-૮-૪૬ ને રોજ રાખવામાં આવ્યું છે.

૫. સદરહુ હકીકતવાળી બીનાઓ વાંકીને આનમાં લઈ મારૂં જજમેન્ટ મટકાવવા આપ નામદારને અરજ છે. સદરહુ અરજની કોપી નીચે મુજબ રવાના કરી છે.

નં.	નામ.	વીગત.	ઠેકાણું.
૧.	મહેરબાન મીરાસદાર સાહેબ	કેસાઈ ઠે. જ્યુડીશ્યલ સેક્રેટરી મહીસ્ય મુંબઈ.	
૨.	મહેરબાન સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ,	ડીંડી પ્રધાન ઠે. નં. દિલ્હી.	
૩.	મહેરબાન ચીફ જસ્ટીસ સાહેબ,	હાઈ કોર્ટ મડ. મુંબઈ.	

સદરહુ બાબતમાં આપ સાહેબ તરફથી આવા રાહ છે કે મને યોગ્ય ન્યાય આપે તેજ અરજ. લી. આપનો સેવક અરજદાર.

તા. ૨૨-૮-૪૬ નાસીક રોડ મધ્યે મુકામ શા. કાંતીલાલ જમનાદાસ રેવાણી, કાંતીલાલ જમનાદાસ રેવાણી ઉપરનો પોસ્ટ ઓફીસ નાસીક રોડ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પ્રાથમિક શાળાઓમાં લેવાતી ફી પર મુકવો જોઈતો અંકુશ

મુબઈ, બુધવારઃ શહેરનાં તમામ બાળકોને મફત અને ફરજિયાત પ્રાથમિક શિક્ષણ મળવું જોઈએ તેવા સુધરાઈ અને સરકારના ધ્યેયને અનુલક્ષીને આજે મળેલી સુધરાઈ શાળા સમિતિએ સુધરાઈ મારફત સરકારને મોકલવામાં આવનારા ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડકોડ,ને કેટલાક સુધારા સાથે મંજુરી આપી હતી.

કોડની પ્રારંભીક નોધમાં જણાવવામા આવ્યું છે કે ફરજિયાત મફત શીક્ષણ લઈ શકવાની વયે પહોંચેલા બાળકોના પ્રાથમીક શિક્ષણ માટે કોઈ પણ શાળાને ફી લેવા દેવા જોઈએ નહી, પરંતુ મુંબઈની લગભગ બધી ખાનગી શાળાઓ પ્રાથમિક શિક્ષણ માટે જુદા જુદા દરો પ્રમાણે ફી લે છે. નફો કરવાના આપારી હેતુવાળા સંચાલકો સંચાલિત શાળાઓને ઉતેજન ન આપવા માટે ધર્માદા સંસ્થાઓ દ્વારા સંચાલિત શાળાઓને બાદ કરતાં તેમને માત્ર પ્રાતક માટે આપવાની તથા અમુક હદ કરતાં વધુ ફી ન લેવા માટે તેમના પર અંકુશ મુકવાની શાળા સમિતિ નીતિ રહેશે આ હેતુને અનુ ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ કોડમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

મુંબઈ, તા૦ ૩૧ : હિંદી પ્રેસ

Dated 7-6-1993

મહેરબાન આપ આ જન્મભુમી તા. ૧ ના કાપટ્રી ઉપરથી આપ નાણા સકસો કે હુમાયું સ્કુલસ કુમારી ગાંજ-ઇન-એડકોડ માં સ્કુધારા કરવાને સરકારને ભલામણ કરવા તૈયાર થઇ છે પણ સરકારો ઠરાવ માનવા માટ તૈયાર નથી.

ખાનગી સ્કુલોને ગ્રાન્ટ માં વધારા કરવાને માટે કારપોરેસની આપેલા અદા ~~કરવા~~ એકલાખ છપન હજાર રૌપયા કુમારોએ પોતાના શીક્ષકુ પગાર વાડમાં ~~નાખી~~ નાખ્યાનું એક કુમારોએ કોરપરેસને ગયે મહીને જ લખી જણાવ્યું છે.

બે પક્ષે પહેલા એક આદા ~~કરીક~~ કલાકોના આરોગ્યન સેક્રેટરી વારાફે કુમારોએ નોમ્યા આ બાબત ખોડીતરે કોઇ આગે ઉઠાવ્યો એટલે કુમારોએ કુકમાં ફેરસર કર્યો ઉપરે કાગલની અડલાબડલી થઇ આ બાબતની ઘાપામાં બધો ચર્ચા થઇ ગઇ છે આ કામ કુમાર ને ખોડીયારજી કોઇ પણ સોડા વિના પામ્યો એક પણ છાપામાં આવા નથી

હાલમાં કોરપોરેસન સેક્રેટરી નોયર થયા પગારો ચાર મહીનાનો બાકી પગાર ની રકમ તેમજ રોજી મુદત અધ્યો પગારી વર્ગનો પગાર લઇ આગામી કમીશનર વર્ગને અત્યારે ખાસ કરે છે.

આ બાબતો કદાચ જીવનમોમાં બેસતી નહી હોય પણ વેપારમાં કેમ દેખાય છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આઝાદી ! શાંતિ ! પ્રગતિ !

અખિલ ગુજરાત વિદ્યાર્થી કૉંગ્રેસ

(માસિક પત્રિકા)

ફક્ત સભ્યો માટે

મુખ્ય કાર્યાલય : રાવપુરા, વડોદરા. ★ તા. ૧૫-૮-૪૬

ખેરવામાં મળેલુ ઉત્તર ગુજરાત વિદ્યાર્થી કાર્યકર સંમેલન

જેલા છબાસની લાંબી તૈયારીઓ પછી તા. ૩૧-૮-૪૬ ના રોજ ખેરવા મુકામે ઉત્તર ગુજરાતના વિદ્યાર્થી કાર્યકરોનું સંમેલન શ્રી. બબલભાઇ મહેતાના પ્રમુખપદે મળ્યું હતું. જુદા જુદા ગામોના આશરે ૫૦ જેટલા પ્રતિનિધિઓએ સંમેલનમાં હાજરી આપી હતી. સંમેલનને સફળ બનાવવા ઉ. ગુ. ના વિદ્યાર્થી કાર્યકર શ્રી. કેશવલાલ પટેલે બે વખત આખા જીલ્લાનો પ્રવાસ કર્યો હતો. ખેરવા ગામના લોકોમાં સંમેલન અંગે અપૂર્વ ઉત્સાહ દેખાતો હતો. આગલી રાત્રે શાળાના વિદ્યાર્થી ભાઇબહેનોએ સુંદર અને સરકારી રંજન કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હતો. વરસાદનો સમય છતાં ગામલોકો મોટી સંખ્યામાં હજર રહ્યા હતા.

વહેલી સવારના ધ્વજવંદનથી સંમેલનની શરૂઆત થઇ હતી. સ્વાગત પ્રમુખ તરીકે ખેરવાની હાઇસ્કુલના હેડમાસ્તર શ્રી. બહેચરભાઇએ પ્રતિનિધિઓનું તેમજ મહેમાનોનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ઉ. ગુ. ની હાઇસ્કુલોમાં શિક્ષકોની ખુબ તંગી-છે તે દુર કરવા, તથા હાલમાં વધેલા ફીના દરો ઉ. ગુ. ની પ્રજાને માથે અસહ્ય આર્થિક બોજારૂપ હોઇ તેમાં ઘટાડો કરવા મુંબઇ સરકારને વિનંતી કરતો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઉ. ગુ. માં અધિવેશન ભરાય તો તે કુલોલ મુકામે ભરવા સુચવવામાં આવ્યું હતું. ઉ. ગુ. ના વિદ્યાર્થી મંડળોએ આગામી વર્ષ દરમ્યાન પ્રૌઢશિક્ષણ અને પ્રવાસના કાર્યોને અગ્રસ્થાન આપવાનું નક્કી થયું હતું. બાદ ઝોન સમિતિની રચના કરવામાં આવતા શ્રી. કેશવલાલ પટેલની મંત્રી તરીકે વરણી કરવામાં આવી હતી. અ. ગુ. વિ. કૉ. ની માસિક પત્રિકાના ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ ગ્રાહકો ઉ. ગુ. માંથી કરવાનું સંમેલને ઠરાવ્યું હતું. દરેક મંડળોના લેખિત અહેવાલોનું વાંચન થયું હતું.

અ. ગુ વિ. કૉ. ના સામાન્ય મંત્રી શ્રી. રામલાલ પરીખે ગુજરાતની વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનો પરીચય આપ્યો હતો તથા વિદ્યાર્થીઓને રાજકીય પક્ષાપક્ષીથી દુર રહેવાના ધ્યેયને મક્કમ રીતે વળગી રહેવા જણાવ્યું હતું.

ઉપરાંત આર. એસ. એસ. ની હામવાદી પ્રવૃત્તિઓથી બનતા રહેવા અપીલ કરી હતી.

પ્રમુખસ્થાનેથી ઢોક કલાકસુધી શ્રી. બબલભાઇ મહેતાએ તેમની લાક્ષણિક શૈલીમાં પ્રવચન કરતાં વિદ્યાર્થીઓને તેમના ધ્યેયને વળગી રહેવા જણાવ્યું હતું. તથા વિદ્યાર્થી મંડળો માટેના કાર્યક્રમની વિગતવાર છણવાટ કરી હતી.

સંમેલન બાદ આમલોકો સમક્ષ શ્રી બબલભાઇએ જાહેર પ્રવચન આપ્યું હતું.

સંમેલનની સૌથી નોંધપાત્ર વસ્તુ શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે દેખાઇ આવતું સહકારનું વાતાવરણ હતું. શિક્ષકો જ્યારે સંમેલનમાં કાર્ય કરતા હતા. એકંદરે સંમેલનનું વાતાવરણ ખુબ ઉત્સાહજનક પ્રેરણામય હોઇ સંમેલન સફળ થયું ગણી શકાય. કાર્યકરોએ આ સંમેલન માટે ઉઠાવેલી જહેમતની નોંધ લીધા વિના ચાલે એમ નથી.

સંમેલન પછી ઉ. ગુ. ની ઝોન સમિતિના સભ્યોની બેઠક તરત જ મળી હતી. અને દરેક સભ્યોએ જીલ્લાના જુદા જુદા વિભાગો પોતાના કાર્ય પ્રદેશ તરીકે વહેંચી લીધા હતા.

પૂ. રવિશંકર મહારાજનો વિદ્યાર્થીઓને સદેશો

ઉત્તર ગુજરાતના વિદ્યાર્થી કાર્યકર સંમેલન પ્રસંગે પૂ રવિશંકર મહારાજે નીચેનો સદેશો પાઠવ્યો હતો.

"વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનું કાર્યક્ષેત્ર સંમેલનો, પરિષદો કે દેખાવો પુરતું જ રહેવું ન જોઇએ દરેક કાર્યની પાછળ કંઇક નક્કર પરીણામ નિપજાવવાની ચોકસ યોજના હોવી જોઇએ. આ માટે વિદ્યાર્થીઓએ તેમની અભ્યાસની મર્યાદામાં રહી, ઉંડા ગળાના પણ નક્કર કાર્યો કરવા જોઇએ. લાંબા ગાળાની મોટી યોજનાઓ અને કાર્યોની બોજ વિદ્યાર્થીઓએ છોડી દેવો જોઇએ. કારણ કે તેમની શક્તિની બહારની વસ્તુ છે.

જે ધ્યેય નક્કી કર્યું હોય, તે ધ્યેય તરફ ગમે તેટલી મુશ્કેલીઓ હોય તો પણ સતત પ્રગતિશીલ રહેવું જોઇએ. રેકગાડી ગમે તેટલી મુશ્કેલીઓ છતાં નક્કી કરેલા સ્ટેશને પહોંચે જ છે તેવી રીતે આપણા ધ્યેય તરફ આપણે દોડવું જોઇએ.

વિદ્યાર્થીઓએ પોતાનું ઘડતર ઉજ્વત બને, બીજાને ઉપયોગી થઇ શકાય અને રાષ્ટ્રની ઉન્નતિમાં ફાળો આપી શકાય એવા કાર્યો જ ઉપાડવા જોઇએ."

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અખિલ ગુજરાત વિદ્યાર્થી કૉંગ્રેસ

તા. ૧૫-૮-૪૬ સોમવાર

સામાજીક શિક્ષણનો ઝેક પ્રયોગ

(મુંબઇ સરકારનાં હાલના શિક્ષણ સલાહકાર શ્રી. કે. જી. સૈયદૈન જ્યારે જમ્મુ અને કાશ્મિર રાજ્યનાં કેળવણી ખાતાના વડા તરીકે હતા ત્યારે તેઓએ કાશ્મિરની

આઝાદી ! શાંતિ ! પ્રગતિ !

અખિલ ગુજરાત વિદ્યાર્થી કોંગ્રેસ

(માસિક પત્રિકા)

ફક્ત સભ્યો માટે

મુખ્ય કાર્યાલય : રાવપુરા, વડોદરા. ★ તા. ૧૫-૮-૪૬

ખેરવામાં મળેલુ ઉત્તર ગુજરાત વિદ્યાર્થી કાર્યકર સંમેલન

ગ્રેહ્મા છમાસની લાંબી તૈયારીઓ પછી તા. ૩૧-૮-૪૬ ના રોજ ખેરવા મુકામે ઉત્તર ગુજરાતના વિદ્યાર્થી કાર્યકરોનું સંમેલન શ્રી. બળલભાઇ મહેતાની પ્રમુખપદે મળ્યું હતું. જુદા જુદા ગામોના આશરે ૫૦ જેટલા પ્રતિનિધિઓએ સંમેલનમાં હાજરી આપી હતી. સંમેલનને સફળ બનાવવા ઉ. ગુ. ના વિદ્યાર્થી કાર્યકર શ્રી. કેશવલાલ પટેલે બે વખત આખા જીલ્લાનો પ્રવાસ કર્યો હતો. ખેરવા ગામના લોકોમાં સંમેલન અંગે અપૂર્વ ઉત્સાહ દેખાતા હતા. આગલી રાત્રે ગામના વિદ્યાર્થી ભાઇ-બહેનોએ સુંદર અને સંસ્કારી રંજન કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હતો. વરસાદનો સમય છતાં ગામલોકો મોટી સંખ્યામાં હાજર રહ્યા હતા.

વહેલી સવારના ધ્વજ-વંદનથી સંમેલનની શરૂઆત થઇ હતી. સ્વાગત પ્રમુખ તરીકે ખેરવાની હાઇસ્કુલના હેડમાસ્તર શ્રી. બહેરાભાઇએ પ્રતિનિધિઓનું તેમજ મહેમાનોનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ઉ. ગુ. ની હાઇસ્કુલોમાં શિક્ષકોની ખુબ તંગી છે તે દૂર કરવા, તથા હાલમાં વધેલા ફ્રીના દરો ઉ. ગુ. ની પ્રજાને માથે અસહ્ય આર્થિક બોજારૂપ હોઇ તેમાં ઘટાડો કરવા મુંબાઇ સરકારને વિનંતી કરતો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઉ. ગુ. માં અધિવેશન ભરાય તો તે કુલાલ મુકામે ભરવા સૂચવવામાં આવ્યું હતું. ઉ. ગુ. ના વિદ્યાર્થી મંડળોએ આગામી વર્ષ દરમ્યાન પ્રૌઢશિક્ષણ અને પ્રવાસના હાથોને અગ્રસ્થાન આપવાનું નક્કી થયું હતું. બાદ ઝોન સમિતિની રચના કરવામાં આવતા શ્રી. કેશવલાલ પટેલની મંત્રી તરીકે વરણી કરવામાં આવી હતી. અ. ગુ. વિ. કોં. ની માસિક પત્રિકાના ગ્રાહકોમાં ઓછા ૧૦૦ ગ્રાહકો ઉ. ગુ. માંથી કરવાનું સંમેલને ઠરાવ્યું હતું. દરેક મંડળોના લેખિત અહેવાલોનું વાંચન થયું હતું.

અ. ગુ વિ. કોં. ના સામાન્ય મંત્રી શ્રી. રામલાલ પરીખે ગુજરાતની વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનો પરીચય આપ્યો હતો તથા વિદ્યાર્થીઓને રાજકીય પક્ષાપક્ષીથી દૂર રહેવાના ધ્યેયને મક્કમ રીતે વળગી રહેવા જણાવ્યું હતું. ઉપરાંત આર. એસ. એસ. ની હામવાડી પ્રવૃત્તિઓથી જાગૃત રહેવા અપીલ કરી હતી.

પૂ. રવિશંકર મહારાજનો વિદ્યાર્થીઓને સંદેશ

ઉત્તર ગુજરાતના વિદ્યાર્થી કાર્યકર સંમેલન પ્રસંગે પૂ. રવિશંકર મહારાજે નીચેનો સંદેશો પાઠવ્યો હતો.

"વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનું કાર્યક્ષેત્ર સંમેલનો, પરિષદો કે દેખાવો પુરતું જ રહેવું ન જોઇએ. દરેક કાર્યની પાછળ કંઇક નક્કર પરીણામ નિપજાવવાની ચોક્કસ યોજના હોવી જોઇએ. આ માટે વિદ્યાર્થીઓએ તેમની અભ્યાસની મર્યાદામાં રહી, કુંકા ગાળાના પણ નક્કર કાર્યો કરવા જોઇએ તો લાંબા ગાળાની મોટી યોજનાઓ અને કાર્યોનો બોજ વિદ્યાર્થીઓએ છોડી દેવો જોઇએ. કારણ કે તેમની શક્તિની બહારની વસ્તુ છે.

જે ધ્યેય નક્કી કર્યું હોય તે ધ્યેય તરફ ગમે તેવી મુશ્કેલીઓ હોય તો પણ સતત પ્રગતિશીલ રહેવું જોઇએ. રેલગાડી ગમે તેટલી મુશ્કેલીઓ છતાં નક્કી કરેલા રટેસને પહોંચે જ છે તેવી રીતે આપણા ધ્યેય તરફ ઔપણે દોડવું જોઇએ.

વિદ્યાર્થીઓએ પોતાનું જીવન ઉન્નત બને, બીજાને ઉપયોગી થઇ શકાય અને રાષ્ટ્રની ઉન્નતિમાં ફાળો આપી શકાય એવા કાર્યો જ ઉપાડવા જોઇએ."

પ્રમુખશ્રીનાથી દોઢ કલાકસુધી શ્રી.બળલભાઇ મહેતાએ તેમની લાક્ષણીક શૈલીમાં પ્રવચન કરતાં વિદ્યાર્થીઓને તેમના ધ્યેયને વળગી રહેવા જણાવ્યું હતું. તથા વિદ્યાર્થી મંડળો માટેના કાર્યક્રમની વિગતવાર છણવાટ કરી હતી.

સંમેલન બાદ ગામલોકો સમક્ષ શ્રી બળલભાઇએ જાહેર પ્રવચન આપ્યું હતું.

સંમેલનની સૌથી નોંધપાત્ર વસ્તુ શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે દેખાઇ આવતું સહકારનું વાતાવરણ હતું. શિક્ષકો અને સંમેલનમાં કાર્ય કરતા હતા. એકંદરે સંમેલનનું વાતાવરણ ખુબ ઉત્સાહજનક પ્રેરણાદાયક હોઇ સંમેલન સફળ થયું ગણી શકાય. કાર્યકરોએ આ સંમેલન માટે ઉઠાવેલી જહેમતની નોંધ લીધા વિના ચાલે એમ નથી.

સંમેલન પછી ઉ. ગુ. ની ઝોન સમિતિના સભ્યોની બેઠક તરત જ મળી હતી. અને દરેક સભ્યોએ જીલ્લાના જુદા જુદા વિભાગો પોતાના કાર્ય પ્રદેશ તરીકે લેવા લીધા હતા.

અખિલ ગુજરાત વિદ્યાર્થી કોંગ્રેસ

તા. ૧૫-૮-૪૬ સોમવાર

સામાજીક શિક્ષણનો એક પ્રયોગ

(મુંબઇ સરકારનાં હાલના શિક્ષણ સલાહકાર શ્રી. કે. જી. સૈયદૈન જ્યારે જમ્મુ અને કાશ્મિર રાજ્યનાં કેળવણી ખાતાના વડા તરીકે હતા ત્યારે તેઓએ કાશ્મિરની

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કેળવણી શાળાઓમાં સામાજીક શિક્ષણનો એક પ્રયોગ કર્યો હતો. તે તેઓએ હમણાં જ એક પત્રિકા દ્વારા બહાર પાડ્યો છે. તે વિદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી હોઈ અત્રે મહત્વનો ભાગ છાપ્યો છે.

કેળવણીની પુનર્રચના કરવામાં આવેલા પ્રયાસ તરીકે આ પ્રયોગનું લક્ષ્ય અભ્યાસક્રમ, શિક્ષણ પદ્ધતિ, ને કેળવણીના આયોજનમાં સુધારો કરવાનું જ માત્ર નહીં પણ ઉગતી પેઢીમાં નવી સામાજીક અને નૈતિક ભાવના સ્થાપવાનું હતું. આ માટે રાજ્યની પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાઓમાં શરીરશ્રમ સપ્તાહની ઉજવણી કરવાનો નિર્ણય કેળવણી ખાતા તરફથી કરવામાં આવ્યો હતો.

આ સપ્તાહ દરમ્યાન પ્રાંતભરની પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાઓમાં નીચેનાં કાર્યો કરવામાં આવ્યાં હતાં.

૧. શાળાના મકાન, રાચરચીલું, ચોગાન, આજુ-બાજુની જમીન, વગેરેની સફાઇ, મરામત ચૂનો ઢોળવો, શણગાર વગેરે.

૨. ગલીઓ ને રસ્તામાંથી પથ્થરો, કાચ, ખીલા વગેરે ઉપાડવા.

૩. ઝરા ને તળાવો વ. જળાશયોની સફાઇ ને કૂવા ખોદવામાં મદદ કરવી.

૪. વાહનની અવરજવર સહેલી કરવા નાની ગટરો ને ઝરાઓ પર પુલો ઉભા કરવા.

૫. રસ્તાઓ ને ગલીમાંના ખાડા પૂરવા, રસ્તાઓ સમારવા, સાફ કરવા, ટેકરીઓના ભાંગી પડેલા ને અજાણ્યા રાહદારી માટે ભયજનક ઢોળાવો સાફ કરવા.

૬. ભંગીવાસનાં બાળકો માટે સ્નાનાલયો બાંધવા.

૭. મોટેરાંઓને એમનાં નામ લખતાં શીખવવું.

૮. ગટરની સુધારણા ને બેજવાળી જમીન સુકી કરવી.

૯. શાળાનાં ચોગાનમાં ઘાસ ઉગાડવું.

૧૦. રોગને દૂર રાખવા માટે જાહેર જનતામાં વૈયક્તિક ચોકખાઇ ને સામાજીક સ્વચ્છતાની અગત્યનો પ્રચાર કરવો; ખાતરનો સંગ્રહ કરવો; ખેતીના આધુનિક સાધનોના ને રીતની બાળશિક્ષણ ને પ્રૌઢશિક્ષણમાં જરૂરીયાત સમજાવવી. આ બધું કરવા માટે ખરેખર કાર્ય કરીને દાખલો બેસાડાયો હતો ને સરઘસો યોજીને એમાં શિક્ષકો ને વિદ્યાર્થીઓનાં ભાષણો, ગીતો ને બીજો કાર્યક્રમ રખાયો હતો.

સધાયલા કાર્યનો નક્કર ખ્યાલ આપવાના હેતુથી ને ભેગાં મળીને કરાયેલાં કાર્યની પ્રવૃત્તિ કેવાં સરસ પરિણામો આણી શકે છે તે બતાવાના આશયથી કેટલીક શાળાઓએ ખરેખર અમલમાં મુકેલી એવી યોજનાઓ નીચે આપી છે.

૧. પથ્થરની ૧૫૦′ × ૨½′ × ૩′ ની નક્કર દિવાલ શાળાના ઉદ્યાન ફરતી બાંધવી.

૨. જે નાળાંઓને લીધે વિદ્યાર્થીઓને શાળામાં આવવાની મુશ્કેલી પડતી તેમના પર પૂલ બાંધવા.

૩. શાળા માટે જાજરૂ ઉભાં કરવાં.

૪. શાળાની પાસેનું મોટું ચોગાન સાફ કરવું. ને સાપ જેમાં છૂપાઇ રહેતા હતા એ ઉંચી ઝાડી કાપી નાંખવી.

૫. નાના બાળકોને રોજ સ્નાન કરાવવા સ્નાનાલયો બાંધવા.

૬. નમૂનાના રસોડા યોજવા ને ~~બાંધવા~~ —

૭. ચોખ્ખી આબોહવા દરમ્યાન વપરાશ માટે છાયેલો વાચનખંડ બાંધવો.

૮. મિશન હરપીતાલમાં સમાજસેવાનું કાર્ય કરવું.

૯. કબ્રસ્તાનને ફરતી દિવાલ બાંધવી.

૧૦. કેટલાંય દરકાઓથી રોગ ત્યા ચેપના ઘર જેવા ગંદા ગંધકના ઝરાઓની સફાઇ કરવી.

૧૧. શાળાના ઉદ્યાનમાં પાણી આણવા નહેર ખોદવી.

૧૨. એક ભવ્ય ચિનાર વૃક્ષની પશ્ચાદભૂમીમાં રમત-ગમતનાં સાધનો સંઘરવા ઝુંપડી બાંધવી

આ સપ્તાહ દરમ્યાન શિક્ષકો ને વિદ્યાર્થીઓ વધારે સ્વચ્છતા જાળવવા અંગે સખત પ્રચાર કરવા ઉપરાંત પ્રૌઢશિક્ષણ સમિતિ તરફથી ભીંતપત્રો લખવા, સભાઓ ભરવી ને ગીતા ગાવાં તેમજ જનતાને પ્રૌઢશિક્ષણ કેન્દ્રોમાં જોડાવા સમજાવવું, વગેરે કાર્યો કરતાં સાંજને સમયે અગ્નિ સંમેલનો (કેમ્પ ફાયરો) યોજીને વિદ્યાર્થીઓને આવકારદાયી આરામ ઉપરાંત નાટકો, રમતો ને બીજી સ્વયંસ્ફૂરિત પ્રવૃત્તિઓના રૂપમાં પોતાની જાતને દર્શાવવાની તક પૂરી પડાતી. શ્રીનગર ને બીજાં કેટલાંક સ્થળોએ વિદ્યાર્થીઓએ મ્યુનિસિપાલિટીઓ ને શહેર સમિતિઓને અરજી કરીને, સ્વચ્છતા માટેની તેમની જેહાદ દરમિયાન નોંધેલ આરોગ્યને નુકશાનકારક ને હાનિકર્તા એવી પરિસ્થિતિ પ્રત્યે તેમનું ધ્યાન ખેંચી તે અંગે જરૂરી સુધારા કરવા વિનંતી કરી હતી.

મારી જાત તપાસ ને હેવાલો પરથી એકંદરે મને ખાતરી થઇ કે સપ્તાહના કાર્યે વિદ્યાર્થીઓને અતિ કીમતી એવી સમાજસેવા ને સહકારની ભાવના કેળવવાની તક આપવા ઉપરાંત શાળામાં કરવા મળતી નથી એવી મનગમતી ને મોજભરી પ્રવૃત્તિ પૂરી પાડી હતી. તેમને શાળાના મકાનો સમારવાની ને ચૂનો ઢોળવાની, સુશોભન કરવાની, રાચરચીલું સુધારવાની, ઉદ્યાન ઉછેરવાની ને ઘાસ ઉગાડવાની ને કેટલેક ઠેકાણે કંઇક તદ્દન નવું જ બાંધવાની તક મળી હતી. ઉગતાં બાળકોને, તરૂણોને **'આ મારી શાળા છે, મેં પણ એના ઘડતર માટે મહેનત કરી છે'** એ લાગણી કરતાં વધારે આનંદ બીજો ન હોય. શાળા એમને માટે અકારી જગ્યા મટીને સઘળાના સંયુક્ત પ્રયત્નથી બનેલી સંસ્થા બને છે ને એને માટે તેમનામાં નવી લાગણી ને સ્નેહ પેદા થાય છે. એનાથી શિક્ષક ને વિદ્યાર્થી વચ્ચે ભાગે પડતું સેવાકાર્ય કરવાથી એક નવી મૈત્રી પેદા થાય છે. એનાથી શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓની વૈયક્તિક શક્તિને તેમની વચ્ચેના ફેરફારો બરાબર નોંધી શકે છે. સૌથી વધારે તો એનાથી તેઓ સ્થાનિક પ્રજા સાથે ગાઢ સંપર્કમાં આવે છે. પ્રજા એમને પોતાને ખાતર મહેનત કરતા જુએ છે ને તેમની આશ્ચર્યભરી શંકા ઘણું ખરૂં સ્વયંસ્ફુરિત કદર ને મદદ કરવાની

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પ્રવૃત્તિમાં પરિણમે છે. એક સ્થળે બે વિદ્યાર્થીઓ તથા સ્થાનિક દુકાનદારોને ખબેખભા મિલાવીને રસ્તા ને બજારો ઉપરાંત તેમની પોતાની દુકાનો–કે જે જીવંત સ્મૃતિકાળમાં એવી ચૂપેચાર કાળજીસહ કદી ચીવાઇ નહોતી–ની સફાઇ કરતા જોયા. સમાજસેવાની ને સાળાના બાળકો ને લોકો વચ્ચે સામાજિક એકતની આવી વ્યવહારૂ ભાવના આપણી શાળાઓમાં વિકસે તો શાળાઓ ફેળવણીના સાચાં ધામ બની રહે.

(ફે. છ. સેયદેન કૃત '*An experiment in Social Education*' નામની પત્રિકાના 'નૂતનશિક્ષણ' માં પ્રગટ થયેલા અનુવાદ પરથી.)

[ફાસ્ટરના વિદ્યાર્થીઓ. અને શિક્ષકોએ કરેલા ઉપરનો પ્રયોગ ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓએ ગંભીરતાપૂર્વક વિચારવા જેવો છે. આગામી ગાંધી જયંતિને **'સમાજ-સેવા સપ્તાહ'** તરીકે ઉજવવાની કેટલાક ફેળવણીકારો તરફથી દરખાસ્ત આવી છે. આ અંગે અત્યારથી વિદ્યાર્થી મંડળો પોતાના મંતવ્યો રજુ કરશે એવી આશા રાખું છું.—તંત્રી.]

'પ્રશ્નોત્તરી'

પ્ર. :—'અખિલ ભારતીય વિદ્યાર્થી પરિષદ' નામની આર. એસ. એસ. સંચાલિત નવી સંસ્થાનો સામનો કઇ રીતે કરવો ?

જ :—વિદ્યાર્થી મંડળો પોતાના કાર્યથી જ નવી સંસ્થાનો સામનો કરી શકે છે. બાહ્ય પ્રચારથી સાચો સામનો થઇ શકવાનો નથી. ખરી રીતે તો મંડળોએ પોતાની નિષ્ક્રીયતા ખોડી સતત પ્રગતિશીલ અને જાગૃત રહેવું જોઇએ. આ માટે નવી સંસ્થા સાથે કોઇ જાતની અથડામણમાં ઉતરવું ન જોઇએ.

પ્ર. :—વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનું સાચું ધ્યેય શું ?

જ :—વિદ્યાર્થીઓના દેશના સાચા નાગરિક તરીકે ઘડતર કરવું.

પ્ર. :—હાલના રાજકીય પક્ષોની ખેંચતાણમાં વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ ભિન્નપક્ષીય અને રાજકારણથી પર રહી શકશે ?

જ :—હા ! આપણે વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિને રાજકારણથી પર રાખવા જ પડશે. કોઇપણ રાજકીય પક્ષો વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિનો રાજકારણ માટે ઉપયોગ કરવા ધારે તો આપણે તેનો સામનો કરીશું. આપણાં કાર્યક્રમમાં રાજકારણની ગંધને જ અવકાશ ન હોય અને સમાજસેવાના કાર્યો તરફ આપણું વલણ હોય તો ગમે તેટલી રાજકીય પક્ષા-પક્ષીમાં ખેંચતાણમાં પણ આપણે આપણી તટસ્થતા જાળવી શકીશું.

પ્ર. :—વિદ્યાર્થી મંડળના કાર્યમાં ખુબ ઓછા બાહ્યો રસ લે છે તે માટે શું કહેવું ?

જ. :—વિદ્યાર્થી મંડળના કાર્યક્રમમાં હળવાશની સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓ ભાગ લેશે એવી કલ્પના જ પહેલાં તો કાઢી નાંખવી જોઇએ. નાના નાના જુથોમાં જેટલા મિત્રોને ભેગા કરી શકીએ તેટલા વિદ્યાર્થીઓને અંગત વર્તુળમાં ખેંચવાથી આપણા કાર્યમાં વધુ વિદ્યાર્થીઓ રસ લેશે. આ માટે દર અઠવાડીયે એક ચોકકસ નિયમિત રીતે ચાલે એવું વિદ્યાર્થી કાર્યકર જુથ દરેક મંડળ પાસે હોય તો જરૂર આ જુથ દ્વારા નવા વિદ્યાર્થી કાર્યકરો ઉભેરાતા જાય.

ભાષાવાદ, કોમવાદ અને પ્રાંતવાદમાં ભરખાઈ રહેલો હિંદનો રાષ્ટ્રવાદ

અનેક નવયુવાન શહીદોની શહાદતને પરીણામે આપણને મહામુલી આઝાદી પ્રાપ્ત થઇ છે પણ હિંદની કમનસીબીની છે કે આજે આઝાદી પ્રાપ્ત થવાને હજુ તો બે વર્ષ થયા છે, ત્યાંસુધીમાં અનેક સંસ્થાઓ દ્વારા ઉભો રહેલા ભાષાવાદ, પ્રાંતવાદ અને કોમવાદને કારણે આપણો રાષ્ટ્રવાદ ખોખમાઇ રહ્યો છે. આપણી વિશાળ દૃષ્ટિ, ને વિશાળ વિચારોને બાજુએ મુકી આજે તો ફેરફેર જુઓ ત્યાંસુધી ને ગામે ગામે સંકુચિત અને સ્વાર્થી માનસ નજરે પડે છે

દેશના ભાવિ નાગરિક તરીકે વિદ્યાર્થીઓના કુમળા મગજમાં આવા કોઇપણ સંકુચિત વાદની અસર દેશને બારે ખતરનાક નીવડશે. વિદ્યાર્થીઓના પોતાના સર્વાંગી વિકાસ અને ઘડતરની પ્રવૃત્તિઓમાં રાષ્ટ્રવાદને ભરખી રહેલા સંકુચિતતાવાદ બારે આડખીલીઓ નાંખી રહ્યો છે. વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિએ જેટલું રાજકીય પક્ષાપક્ષીથી દૂર રહી કાર્ય કરવાનું છે તેટલું જ આવા સંકુચિતતા વાદથી અલગ અને દૂર રહી કાર્ય કરવાનું છે. વિદ્યાર્થીઓએ આવા સંકુચિતતાવાદની અસરથી પર રહેવા માટે પોતાના અભ્યાસને વિશાળ બનાવવો પડશે. ચારે બાજુ ફેલાઇ રહેલી આ સંકુચિતતાવાદની હવા પોતાના માનસમાં અસર ન કરે તે માટે વિદ્યાર્થી કાર્યકરોએ પોતાનાં માનસ ખુબ મજબુત કરવાં જોઇએ. આ માટે ઝીણવટભર્યો અભ્યાસ જ મદદ કરી શકે. વિદ્યાર્થી કાર્યકરો રાષ્ટ્રવાદ પર હુમલા કરનારી આવી કોમવાદ જાતની પ્રવૃત્તિઓથી જાગૃત રહે. —**રમણલાલ પરીખ**

સ...મા...ચા...ર

(૧) અ. ગુ. વિ. કાં. ના ઇતવર્ષના સામાન્ય મંત્રી અને જુનાં વિદ્યાર્થી કાર્યકર શ્રી હિમેન્દ્ર ત્રીવેદીની તબીયત હાલમાં લથડી ગઇ છે...શ્રી. હિમેન્દ્રભાઇના ગુજરાતની વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિના ઘડતરમાં મોટા ફાળા છે. પ્રભુ તેમોને દીર્ઘાયુ બક્ષે એવી પ્રાર્થના.

(૨) અ. હિ. વિ. કોન્ફ્રેન્સના પ્રમુખ શ્રી. રવિન્દ્ર વર્મા *World Students Conference* માં હાજરી આપવા અમેરીકા ઉપડી ગયા છે.

અ...હે...વા...લો

ઉબોધ : આ માસ દરમ્યાન ત્રણ પ્રવાસો યોજવામાં આવેલા. પાવાગઢ, કરતીકુઇ અને વડજ આમના પ્રવાસમાં વિદ્યાર્થીઓએ સારી સંખ્યામાં ભાગ લીધેલો. આમકાના પ્રવાસમાં વિદ્યાર્થીઓએ રંજન કાર્યક્રમ બજવી બતાવ્યો હતો.

રાષ્ટ્રભાષાની પરીક્ષા માટેનાં પુસ્તકો વાંચવા આપવાની મંડળે વ્યવસ્થા કરી છે. ઉપરાંત એક નાનું

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પુસ્તકાલય પણ મંડળ ચલાવે છે ! જેનો વિદ્યાર્થીઓ સારો લાભ લે છે. રાષ્ટ્રભાષાનાં સ્થાનિક કેન્દ્ર સંચાલક કરજ્યાત પુસ્તકાલય શ્રી લેતા હતા તેનો મંડળે વિરોધ કરવાથી શ્રી લેવાનું બંધ થયું છે.

વેજલપુર : ગામમાં લોકોપયોગ માટે ખોલાયલી લાયબ્રેરીમાં નવા પુસ્તકોની ભરતી માટે મંડળે મદદ આપી છે. તથા ૧૫ મી ઑગષ્ટ માટે રંજન કાર્યક્રમની તૈયારી આલે છે.

ગુપ્તેશ્વર મહાદેવ નામના નજીકના કુદરતી સ્થળોનો પ્રવાસ યોજવામાં આવ્યો હતો.

મંડળ તરફથી 'અરુણોદય' નામનું હસ્તલિખિત માસિક નિયમિત બહાર પડશે. પ્રસર્જન યોજવાની તૈયારી ચાલી રહી છે.

વિસનગર : નૂતન હાઇસ્કૂલના વિદ્યાર્થી મંડળે દર માસે રૂા. ૫૦) ની રકમ વિદ્યાર્થીઓને ફીમાફ માટે આપવાનું ઠરાવ્યું છે. રાષ્ટ્રભાષાના વર્ગો નિયમીત રીતે ચાલે છે. અને લગભગ ૨૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ તેનો લાભ લે છે. આખ્યાનમળાની યોજના થઇ રહી છે.

બાલાશિનોર : ગલતેશ્વરનો પ્રવાસ યોજવામાં હતો. 'ઉદય' નામનું હસ્તલિખિત નિયમીત રીતે ચાલે છે. પુસ્તકાલયનાં પુસ્તકોમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. માસ દરમ્યાન એક સંસ્કારી રંજન કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો.

હાલોલ : મંડળનું વર્ષ પૂરું થતાં નવી ચુંટણી થઇ છે. પ્રમુખ તરીકે રણછોડલાલ પંડ્યા તથા મંત્રી તરીકે વિઠ્ઠલદાસ તલાટીની વરણી થઈ છે. નવી કાર્યવાહીએ જુદી જુદી પ્રવૃત્તિઓ માટે વિભાગવાર સમિતિઓ રચી છે.

રાષ્ટ્રભાષાના નિમ્નીત વર્ગો ચાલે છે જ્યાં વિદ્યાર્થીઓ લાભ લે છે. હાઇસ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓની મુસ્તહીઓ દ્વારા અરજ મંડળે કરી હતી તેનો સંતોષકારક નિકાલ થઇ રહ્યો છે.

ખેરવા : 'વિદ્યાર્થી વસ્તુ ભંડાર' ની મંડળે શરૂઆત કરી છે. નિયમીત દ્વિવાલ પત્ર ચલાવવામાં આવે છે દ્વિવાલપત્ર દ્વારા જાણીતા સમાચારોથી ગામ લોકોને વાકેફ રાખી શકાય છે. દર માસમાં બે વખત ગામ સફાઇ કરવામાં આવે છે.

વડોદરા : મંડળની નવી વર્ષની ચુંટણી થઇ ગઇ છે. આ માસ દરમીઆન મંડળના સભ્યો બનાવવાનું કામ બનજોરથી ચાલ્યું હતું મંત્રીઓએ મંડળના પ્રચારાર્થે કેટલીક કેળવણી સંસ્થાઓની મુલાકાત લીધી હતી.

આ માસ દરમ્યાન નીચે પ્રમાણે વ્યાખ્યાનો યોજવામાં આવ્યાં હતાં :—

(૧) **ડા. એસ. એસ. રાયચુરનો** *Education in America*, (૨) **શ્રી. પુષ્કર ચંદ્રવાકરનો** 'બાલના ગામડાં', (૩) **શ્રી. ચંદ્રવદન શાહ** સુરતની જીવનભારતી સંસ્થાના સંચાલકનો 'સામાજિક શિક્ષણ' તથા (૪) વડોદરા યુનિ. ના પ્રો—વાઇસ ચેનસેલર પ્રો. **એ. આર.** વાડીઆનો "*A student in Residential University*" એ વિષય પર વાર્તાલાપ રાખવામાં આવ્યો હતો.

પરદેશમાં ઉનત્વલ કારમર્દિ સંપાદન કરનાર વડોદરાના બે ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ પ્રો. આઈ. જી. પટેલ તથા પ્રો. દન્તિરાઓન ત્રિવેદીના સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો.

સાંબરકાંઠા : દ્વિમતનગર મુકામે સાંબરકાંઠા જીલ્લા સમિતિની બેઠક મળી હતી. સમિતિના મંત્રી શ્રી. લાભશંકર ઉપાધ્યાયે પ્રાંતિજ, ઓડાસા, સિણોદાનો પ્રવાસ કર્યો હતો.

પંચમહાલ : આ વિભાગની ઝોન સમિતિના મંત્રીએ ગોધરાની મુલાકાત લઇ ત્યાંના મંડળની તપાસ કરી હતી. મંડળના કાર્યકરોને મળી મંડળ વ્યવસ્થિત કરવા પ્રોત્સાહન આપ્યું હતું.

મુખ્ય કાર્યાલય પરથી

૧. એસ. એસ. સી. પરીક્ષા અંગેની અરજીઓ મળી રહી છે. હજુ મોટા ભાગના મંડળો આ બાબતમાં નિષ્ક્રીય છે. મંડળોએ એસ. એસ. સી. પરીક્ષાની ગેર-વ્યવસ્થાની વિગતો સામેથી બેગી કરી મોકલી આપવી.

૨. માસિક અહેવાલો આ માસે પણ ખુબ થોડા મંડળોએ મોકલ્યા છે. દર માસની ૧ લી તારીખ પહેલા અહેવાલ મળી જવા જોઇએ. અહેવાલની અનિયમિતતાને લીધે પત્રિકા બહાર પાડવામાં વિલંબ થાય છે.

૩. સામાન્ય મંત્રી અમદાવાદ રહેતા હોઇ ખાસ તાકીદનો પત્રવ્યવહાર તેમની સાથે નીચેના સરનામે કરવો.

રામાલાલ પરીખ,
મુનાભાઇ આશ્રમ, મહાલક્ષ્મીનું મંદીર,
વિકટોરીયા ગાર્ડનની બાજુમાં, **અમદાવાદ.**

સૌરાષ્ટ્ર વિ. સંઘનું જોડાણ

ખુબ આનંદની વાત છે કે સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાર્થી મધ્યસ્થ સંઘની તા. ૨૩।૭।૪૮ ના રોજ રાજકોટ મુકામે મળેલી કાર્યવાહીએ અખિલ ગુજરાત વિદ્યાર્થી કોંફ્રેસ સાથે જોડાઇ જવાનો સર્વાનુમતે ઠરાવ કર્યો છે. જોડાણની વિગતો નક્કી કરવા એક સમિતિ નીમવામાં આવી છે. દુઃકસમયમાં સા. મંત્રી આ અંગે વાટાઘાટો કરવા રાજકોટ જશે. સૌરાષ્ટ્ર વિ. સંઘના જોડાણથી મહાગુજરાતની વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિમાં નવું બળ ઉમેરાશે.

સામાન્ય મંત્રીના પ્રવાસ

સામાન્ય મંત્રી તા. ૨–૨ ઓગષ્ટના રોજ વિસનગર, ખેરાળુ, વડનગર વિ. ગામોનો પ્રવાસ કર્યો હતો. દરેક સ્થળે વિદ્યાર્થીઓની જાહેર સભામાં સા. મંત્રીએ ઝોનવાદ સામે જાગ્રત રહેવા વિદ્યાર્થીઓને અપીલ કરી હતી.

પત્રિકા અંગે

૧. દર માસની ૧૫ મી તારીખે આ પત્રિકા બહાર પડશે.

૨. વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૧–૮–૦ છે. દરેક મંડળો પાસે લવાજમની પાકતી બુકો છે. મુખ્ય કાર્યાલય પર સીધા પૈસા મોકલવાથી પણ ગ્રાહક થઇ શકાશે.

૩. પૈસાનું ક્રામકાજ મનીઓર્ડરથીજ કરવું.

૪ પત્રિકા અંગે પ્રકાશનરી, ટુચકા, સમાચારો મોકલી આપો.

NAVAJIVAN ARCHIVES - INDIA

સાચા વિદ્યાર્થી બનો અને વિદ્યાર્થી કાળ દરમ્યાન જીવન ઘડતરના પાયા નાખો.

વિદ્યાર્થી મિત્રો,

તમારા જેવા સ્ફૂર્તિનાં ઝરણાંમાં નાહીને હું પણ એક જનતની નવી તાઝગી અનુભવું છું. આજે તમને જોઈને મળીને મને બહુ આનંદ થયો છે. તમને જોયને મને પણ મારાં વિદ્યાર્થી કાળ યાદ આવી જાય છે. વિદ્યાર્થી અવસ્થા કેવા નકિરી અવસ્થા છે! આકાશના તારા ઉતારી લાવવાની એ વખતે હામ હોય છે. અકલ્પ્ય સાહસો ખેડવાની એ વખતે હોંસ હોય છે. દુનિયાને ઊંધાચત્તી કરી નાખવાની એ વખતે ઝેડ હોય છે પણ આ સ્ફૂર્તિ અને ચેતનના ફુવારા ઉડાડતા જ્વાળામાં જ આપણા ભવિષ્યના જીવનના બીજ પડ્યાં હોય છે કેમ કે એ વખતે જ આપણા જીવનના ઘડતરના પાયા નંખાય છે.

આ વે પ્રસંગે તમને ઉપયોગી થઇ પડે એવી બે વાતો કહેવાનું મન થાય છે.

એ તો આપણા સૌનો અનુભવ છે કે લક્ષ્ય વિનાનું ચાલવું એ અધારે આથડવા બરાબર છે. એવો માણસ કુંગરના ટેકરી ઉપર પથ્થ ચડી જાય અને કોઇ ઊંડી ખાઇમાં પણ ગબડી પડે એ ચોકકું નિશાન પાર ન પાડી શકે કેમ કે એની પાસે કયું નિશાન જ નથી. આપણા જીવનનું પણ એવું જ છે. આપણા જીવન પ્રવાસમાં પણ કોઇ નિશાન હોવું જોઇએ. આજેય આપણને એવા ઘણા માણસો જોવા મળે છે જેમને જીવનમાં કોઇ નિશાન નથી હોતું. આથી કેટલીક વખતે એ ધાંગીના બળકટી એક ને એક રસ્તે ચાલીને ગોમા રહી જાય છે. એમની શક્તિ ઘણી ખર્ચાઇ જાય છે પણ એ કયાં હાંસલ કરી શકતા નથી કેટલીક વખત તો આ રીતે લક્ષ્યોનાં જીવન વેડફાઇ જાય છે ને આપણે પણ આપણા જીવનને વેડફાવા ન દેવું હોય તો આપણા જીવન પ્રવાસનું કોઇ ચોકકસ નિશાન-ધ્યેય-નક્કી કરવું જોઇએ.

સવાલ એવો થાય છે કે ધ્યેય કેવું રાખવું?

હું સામો સવાલ પૂછું કે દુનિયા આપીને કોઇ બે આનાનો માલ ખરીદી લાવે તો એને તમે શું કહો? એ જેમ તમને મૂરખ લાગે છે તેમ આવો અલ્પજ્ઞ મનુષ્ય દેહ મેળવીને એનાં જીવનનું ધ્યેય ભાવ શૂદ્ર રાખે તો એ પણ મૂરખ ગણાય. દુનિયામાં અનેક માણસો જન્મી ગયા અને મરી ગયા પણ એ બધાને આપણે કોઇ યાદ નથી કરતા. આપણે સ્વામી વિવેકાનંદને યાદ કરીએ છીએ, આપણે લોકમાન્ય તિલકને યાદ કરીએ છીએ આપણે મહાત્મા ગાંધીજીને યાદ કરીએ છીએ કેમ કે એમણે એમના જીવન એકલપેટા થઇને માત્ર બાદ પાને મોજ કરીને વેડફી ન નાખ્યાં પણ કોઇ ઉદાત્ત ધ્યેયને પાર પાડવા માટે એ જીવનનો સંગ્રામ ખેલ્યા. બીજા દ્રષ્ટા સ્વાર્થી સાધે ત્યારે એમણે પરમાર્થ = પરમ + અર્થ- સાધ્યો એથી એમનુંય કલ્યાણ થયું અને સમાજનું પણ કલ્યાણ થયું. ત્યારે આપણું ધ્યેય પણ આવું ઉદાત્ત હોવું જોઇએ.

પણ જેમ ઢળ પડતે રસ્તે ચાલવા કરતાં ઊગી ટેકરી ઉપર ચડવામાં શ્રમ પડે છે એમ કોઇ ઊંચું ધ્યેય કરવીને જીવને પાર પાડવામાં પણ શ્રમ પડે છે. આવા શ્રમપૂર્ણ કરનારા કુદરતમાં જીવન જોડવા સિવાય બીજું કંઇ નથી કરી શકતા. આજે તો આપણે જોઇએ છીએ કે જે લેમ તે ઉતરતે ઢાળે દોટ મૂકે છે. જરાક સગવડ મળી, જરાક સુખ મળ્યું જરાક લહેજત મળી એટલે એ એવે રસ્તે ઢળી પડે છે. આથી જ આપણું આજકાલનું જીવન પામર બની ગયું છે. કોઇ ઉન્નત ધ્યેયને પાર પાડવા જતાં મનની નબળાઇઓ સાથે ઝઝવું પડે છે. અને એમાં જ જીવનનું ઘડતર થાય છે.

આજે આપણે આપણા સ્વતંત્ર ભારતને શક્તિશાળી અને સમૃદ્ધ બનાવવા ભાગીદાર છીએ એ ગોમલા બનીને નથી થઇ શકવાનું. એ માત્ર મોજશોખ અને દેશનોમાં ફસાવાથી નથી થવાનું. એને માટે તો દ્રઢ ધ્યેયનિશ્ચય રાખીને પુરુષાર્થ કરવો પડશે. કોઇ પણ દેશ એટલે માત્ર એના આકાશ કે નદીનાળા જ નહિ પણ એમાં વસતી ધ્યેયનિષ્ઠ અને પુરુષાર્થી નવજુવાનો. આપણા દેશને આબાદ કરવો હશે એની અનેક ખામીઓ અને નબળાઇઓ દૂર કરીને એને સમૃદ્ધ કરવો હશે તો આપણા દેશના નવજુવાનોએ આ દેશની નવરચનાના અનેક કાર્યોમાં પડી જવું પડશે.

પણ જેમ દ્રાક્ષાર દ્રઢીને દવા આપે એ પહેલાં એણે દ્રઢીના દ્રઢને પારખવાં અને એને માટે થી દવા કરવા જોઇએ એ જાણવું થઇ જવું જોઇએ એટલું જ નહિ પણ દ્રઢીને સાજે કરવા માટે કોઇ વખત એને ઉન્નગરો પણ કરવો પડે એમ આપણા દેશને આબાદ કરવા તીક્ષ્ણનારે આપણા દેશના પ્રશ્નોના ઊંડો અભ્યાસ કરવો જોઇએ અને એ પ્રશ્નો હાલ કરવા માટેની આવડત તથા શક્તિ મેળવવી જોઇએ.

વિદ્યાર્થી કાળ એ આવા પ્રશ્નોના અભ્યાસ કરવાનો કાળ છે. એનો ઉકલ કરવા માટે જોઇતી શક્તિનો સંચય કરવા માટેનો કાળ છે. ત્યારે બીજો સવાલ એ થાય છે કે આવો અભ્યાસ કોણ કરી શકે? આવી શક્તિ કોણ કેળવી શકે? ખાલું પીવું અને મોજ કરવી, આવા માળ ટ્રક સ્વાર્થ પાછળ પડેલો તો એ શક્તિ ન જ કેળવી શકે. શરીર સુખ વધારવામાં પડેલાં તો એનો સમય ન જ કેળવી શકે.

એથી જ કહેવામાં આવ્યું છે કે વિદ્યાર્થીનું જીવન સાદું હોવું જોઇએ. એની જરૂરિયાતો ઓછી હોવી જોઇએ. તો જ એ કે જે વિદ્યાઓની ઉપાસના કરવા માગે છે એ એક ચિત્તે કરી શકે. આજકાલના વિદ્યાર્થીઓનું જ્ઞાન ઊંડું નથી જણાતું એમાં કાંઇક છીછરાપણું આવી ગયું જણાય છે; એનું કારણ આજ છે. એનો ઉપાય હવે વિદ્યા નથી રહી પણ આજના જમાનાની ઝેબી કરેલી શરીર સાચવાની ટાપટીપના અનેક સાધનો એના ઉપાય રૂપ બની ગયા છે. આથી વિદ્યાની ઉપાસના માટેનો સમય તથા શક્તિ એની પાસે બહુ ઓછા રહેવા પામે છે. આ સ્થિતિમાંથી આપણે ઉગારવું જ જોઇએ.

આપણા શાસ્ત્રોમાં તો કહ્યું છે કે વિદ્યા પ્રાપ્ત કરવાના મુખ્ય ત્રણ સાધનો છે. નમ્રતા, સેવા અને પરિપ્રશ્ન આ

MUCHHALA MEDIA

ગણેયનો આજે આપણે લોપ થયેલો જોઇએ છીએ. એથી જ વિદ્યા એની સોળે કળાએ ખીલતી નથી. તમે સૌ સાચા વિદ્યાર્થી = વિદ્યા + અર્થી બની જાવ એવી હું આશા રાખું.

બીજી એક વાત આપણી શાળા અને કૉલેજોમાં આપણને અનેક બાબતો વિષે જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. આપણી પાસે માહિતીનું ભંડોળ પણ ઠીક ઠીક વધારી આપવામાં આવે છે. પણ આ રીતે મેળવેલા જ્ઞાનનો સદુપયોગ કરવા માટે જે વિવેક બુદ્ધિ જોઇએ, જે ચારિત્ર્ય જોઇએ જે સુટેવો અને સદ્‌ગુણો જોઇએ એની તાલીમ આપણને ક્યાં આપવામાં આવે છે? ચારિત્ર્ય એ તો જીવનનો પાયો છે. પાયા વિનાની ઇમારત કેટલી ઊંચી થઈ શકવાની? એટલે જેમ તમે સાચા વિદ્યાર્થી બનો એમ સદાચારી અને ચારિત્ર્યશીલ વ્યક્તિ બનો એવી પણ હું તો ઉમેદ રાખું. સાચું પૂછવો તો આજ આપણી વિદ્યા ...ની મુડી કહેવાય.

વિદ્યાર્થીઓ કહે છે કે અમને કાર્યક્રમ આપો અમને આપણા રાષ્ટ્ર બંધારણમાં કામ કરવાની તક આપો પણ સાચું પૂછવો તો આપણને દેખાવ જોઇએ છે, નામના જોઇએ છે એથી આપણે એકાદ સભા ભરીને, એકાદ સરઘસ કાઢીને કે એકાદ કૉલેજ બળીને ખાંડણ મોડું કાર્ય કરી નાખ્યું એવો સંતોષ અનુભવીએ છીએ. આપણે આ ક્રમાળવાળી ભાષામાં થોડા ઠરાવ પસાર કરીએ એટલે જાણે મોટું કામ કરી નાખ્યું એવું સમાધાન પામીએ છીએ પણ એ બરાબર નથી. કાર્યક્રમ તો આપણી સામે પડ્યો જ છે. આપણે વિદ્યાર્થી બન્યા તે દિવસથી સાચા વિદ્યાર્થી બનવાનો કાર્યક્રમ આપણે સ્વીકારી લીધો છે. એ કાર્યક્રમના નામ જોઇતા હોય કે વિગતો જોઇતી હોય તો હું ગણાવું :—

અંગત :—

(૧) હું કદે પડી સત્ય જ બોલીશ. ગમે તેવા લોભ કે લાભને જતા કરીને પણ સત્ય બોલીશ.

(૨) હું મારા દરેક કાર્યમાં નિયમિત બનીશ.

(૩) હું મારા દિવસની પળેપળનો હિસાબ આપી શકું એ રીતે મારી દિનચર્યા ગોઠવીશ.

(૪) હું સ્વાવલંબી અને સ્વાશ્રયી બનીશ. એટલે કે હું મારાં કપડાં જાતે ધોઇ લઇશ. મારી પથારી જાતે પાથરીશ તથા જાતે ઉઠાવીશ. હું જાતે રેંટિયો કાંતીને મારે જોઇતું કાપડ તૈયાર કરી લઇશ.

(૫) હું વિદ્યાર્થી કાળ દરમ્યાન સાદાઇથી રહીશ એટલે કે બાવાપીવામાં, પહેરવા ઓઢવામાં, ફરવા ફરવામાં સંયમવાળું જીવન ગાળીશ.

(૬) હું સ્વચ્છતાનો મારા આચાર દ્વારા પ્રચાર કરીશ.

(૭) હું માતૃભાષાનું ગૌરવ વધારીશ એટલે કે ગુજરાતીમાં બોલતો હોઇશ ત્યારે શુદ્ધ અને શિષ્ટ ગુજરાતી વાપરીશ એમાં અન્યાયપણે એક પણ અંગ્રેજી શબ્દ નહિ વાપરું.

(૮) એક વર્ષમાં રાષ્ટ્રભાષાનો સારો અભ્યાસ કરી લઇશ.

(૯) મારા અક્ષર સુવાચ્ય, મરોડદાર અને આકર્ષક બનાવીશ. જ્યાં ત્યાં સહી કરવાની કે જે તે લખવાની ટેવ છોડી દઇશ.

(૧૦) મારું શરીર તંદુરસ્ત-મજબુત અને ખડતલ બનાવવા નિયમિત કસરત કરીશ.

કેમ કહેશે આમાં નવું શું કહ્યું? હું જ કહું છું કે આમાં નવું કંઇ નથી. પણ દરેક તપાસ કરે કે આપણે માટે એમાંથી કેટલા કાર્યક્રમ અમલમાં મૂકવાના બાકી છે આવા સાદા અને નાનો કાર્યક્રમ પાર પાડી શકીશ તો તમારી વિદ્યાર્થી પ્રગતિ બહુ આગળ વધી જશે એની હું ખાતરી આપું છું.

તમે કહેશો પણ અમારે તો સમાજસેવાના કાર્યક્રમો જોઇએ છે. હું કહું છું કે વ્યક્તિ એ સમાજનું જ એક અંગ છે સમાજમાં સુધારણા કરવાની આવી વ્યક્તિમાં સુધારણા કરવી એજ છે. અને તમારું વધારેમાં વધારે માને એવી વ્યક્તિ તો તમે પોતે જ છો. એટલે જાત સુધારણામાં એક રીતે સમાજ સુધારણા જ થઇ જાય છે. એમ છતાં તમારે સમાજ સુધારણાનો કાર્યક્રમ જોઇતો હોય તો એ પણ થોડો આપું :—

(૧) મારા ગામમાં આદર્શ નગરરચના અને સુતરફીનો પ્રબંધ કરીશ.

(૨) મારું ગામ, એની શેરીઓ, કૂવા, તળાવો તથા જાહેર સ્થળો સ્વચ્છ રહે એવો પ્રબંધ કરીશ.

(૩) મારા ગામમાંથી અપશબ્દો અને ભાષાની તોછડાઇ દૂર કરી દઇશ.

(૪) મારા ગામના ગાડાચોલા કે રસ્તા યોગ્ય સ્થિતિમાં રહે એવો પ્રબંધ કરીશ.

(૫) મારા ગામમાંથી દારૂ, જુગાર કે એવી બીજી બદીઓ નાબૂદ કરીશ.

(૬) મારા ગામના ઉત્સવોમાં નવી દૃષ્ટિ દાખલ કરીશ.

(૭) મારા ગામને કાપડની બાબતમાં સ્વાવલંબી બનાવીશ. હું કાંતીશ બીજાઓને કાંતવા પ્રેરીશ.

(૮) મારા ગામના રક્ષણની વ્યવસ્થા કરીશ.

(૯) મારા ગામની ખેતી તથા આમોદ્યોગો વિકસે એવા પ્રયાસ કરીશ.

(૧૦) મારા ગામમાં સંપ, એકદિલી અને ભાઇચારો વધે એવા પ્રયાસ કરીશ.

(અપૂર્ણ)

આ મુ. વિ. કો. ના સામાન્ય મંત્રી રામલાલ પરીખે આ પત્રિકા ફક્ત જોડાએલા મંડળો માટે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી છે. તાજમહાલ પ્રિ. પ્રેસ; રાવપુરા, વડોદરા.

Bombay Sec

ધારાસભા પક્ષના સભાસદ ભાઇઓ–કારોબારીના સભ્યો અને સંબંધ ધરાવતા મીત્રો

મુંબાઈની ધારાસભાનાં વડોદરા તરફથી જે વ્યકતીઓનો નીમણુકો થઈ તે છાપાઓ દ્વારા વાંચવા મળી છે જે નીમણુકો કરવામાં આવી તેમાં કેટલીક વ્યકતીઓ જેઓ વડોદરાની ધારાસભામાં ન હતી તેના નામો જાહેર થયા છે આ કેવી રીતે બનવા પામ્યુ છે તે સમજી શકાતુ નથી. આવું કાંઇ ન બને તે હેતુથી શ્રી. સુતરીઆને ત્યાં મળેલી આપણી સભાઓમાં એમ નકકી કરવામાં આવ્યું હતું કે મુંબઈના ધારાસભામાં જે નીમણુકો કરવામાં આવશે. તે વડોદરાની ધારાસભાના સભ્યોમાંથી જ કરવામાં આવશે કેટલાકનું તો એમ પણ કહેવું હતું કે માત્ર ચુંટાયેલા સભાસદોમાંથી જ નીમણુકો થવી જોઇએ, પરંતુ તે અભિપ્રાય સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો. સર્વાનુમતે એ સિધ્ધાંત સ્વીકારાયો હતો કે વડોદરામાં બંધારણપુવર્કની ધારાસભા હોઇ તેમાંથી મુંબઇની ધારાસભામાં નીમણુકો કરવામાં આવે. આ ભલામણો કરવાનું કામ આપણી ધારાસભાના પ્રમુખ ડો જીવરાજ મહેતાને સોંપવામાં આવ્યું હતું અને ભલામણોમાંથી પસંદગી કરી જાહેર કરવાની સત્તા હિન્દના ના. ગવર્નર જનરલને હતી. આ પ્રમાણેની વ્યવસ્થાની જાહેરાત છાપાઓમાં અનેકવાર જાહેર થયેલી છે.

આ પ્રમાણે નક્કી થયા છતાં ધારાસભામાં ન હોય એવી વ્યકતીઓના નામો જાહેર થયેલાં છે એ નવાઇ પમાડે એવું છે ધારાસભાના સભાસદોને, વડોદરા રાજ્યની પ્રજાને, અને વડોદરા રાજ્યના જવાબદાર નેતાઓને વડોદરાની ધારાસભામાંથીજ મુંબઈની ધારાસભામાં નીમણુકો થશે એવી ખાત્રી આપ્યા પછી બીજા માણુસોની નીમણુકો થાય એ પ્રજામતને ઠોકરે મારવા બરાબર છે એમ મને લાગે છે ઠરેલી નિતીમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર પડી હોયતો તે સંબંધી ધારાસભા પક્ષ અગરતો વડોદરા રાજ્ય કોંગ્રેસ કમીટીને શા માટે જણાવવામાં ન આવ્યું તે સમજી શકાતું નથી.

જે અન્ય વ્યકતીઓના નામો જાહેર કરવામાં આવ્યાં છે તે સંબંધી ઘણું કહેવાનું હશે પરંતુ તે વીષે હું કાંઇ કહેવા માગતોનથી મારેતો વીરોધ બહુજ સ્પષ્ટ છે એક વખતે જે સીદ્ધાંત સ્વીકારવામાં આવ્યો અને જે સર્વમાન્ય હતો તેનો ભંગ અમુક માણુસોને ધારાસભામાં લેવા માટે કરવામાં આવે એ પડદા પાછળની રમત સખત વીરોધને પાત્ર છે એટલુજ નહિ પણ જેઓએ આ કાર્યમાં ભાગ લીધો હોય તેઓને માટે હલકો અભિપ્રાય ઉભો કરનાર છે એમ મને લાગે છે.

વળી વડોદરાની ધારાસભામાં ચુંટાયેલા સભાસદો હોવા છતાં ધારાસભાની બહારના માણુસોને નોમણુકથી લેવામાં આવે એ ચુટાયલા સભાસદોને અને મતદારોને અન્યાય કરવા બરાબર છે. મુંબઈનો ધારાસભા કે જેમાં માત્ર ચુંટણીનાજ સભાસદોને સ્થાન છે તે સભાગૃહમાં ચુંટાએલા સભાસદોને બાજુપર મુકી બીજા માણુસોને નીમવા એ કેટલું વ્યાજબી ગણાય ?

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારા જાણવામાં આવ્યું છે કે વડોદરા રાજ્યના કેટલાક આગેવાનોએ આ નિમણુંકોનો વીરોધ દર્શાવ્યો છે પરંતુ તેમનો વીરોધ નિષ્ફળ નીવડયો છે. આ સંબંધી શું થઇ શકે તેનો દરેકે વિચાર કરવો ઘટે છે. કારણ કે આ પ્રશ્ન સિદ્ધાંતનો અને પ્રજાને આપેલા વિશ્વાસનો છે. વિશ્વાસભંગના ભાગીદાર થઇ ધારાસભામાં બેસવું અગર તો પ્રજાને આપેલા વિશ્વાસને લાયક થવા શું કરવું એ પ્રશ્ન પર જ વિચાર કરવાનો રહે છે. આ પ્રશ્ન દરેકે વ્યક્તિગત રીતે વિચાર કરવાનો રહે છેજ છતાં પણ જો આગેવાનોને ઠીક લાગે તો ધારાસભા પક્ષના સભાસદો અને કોંગ્રેસ કારોબારીન સભાસદોને ભેગા કરીને તેનો વિચાર કરે તો તે વધારે સારૂ ગણાશે એમ લાગે છે.

કોંગ્રેસની સેવા ૧૯૨૮ની સાલથી હું કરતો આવ્યો છું. આપણા દેશની આ મહાન સંસ્થા માટે મને પૂજ્યભાવ છે અને માન છે આ સંસ્થાનો ઓછો અને પ્રતિષ્ઠા આપણા કાર્યથી અને વર્તનથી ઘટવાના અગરતો વધવાના છે. હાલના કટોકટીના વખતે જ્યારે દરેક બાજુએથી તેનાપર આક્રમણો થાય છે તે વખતે આપણે માટે એકજ માર્ગ ખુલ્લો છે અને તે એકે આપણે દરેકે આપણા હૃદય બરોબર તપાસવા જોઇએ. આ પ્રમાણે ખુબ શાંતિથી વિચાર કરતાં મને એમ લાગે છે કે બહારના માણસોની નીમણુંકો જે જાહેર થઈ છે તેનાથી કોંગ્રેસની પ્રતિષ્ઠા ઘટવાનો સંભવ છે અને આપણે પ્રજાને જે વિશ્વાસ આપ્યો હતો કે ધારાસભાના સભાસદોમાંથી જ નીમણુંકો કરવામાં આવશે તેનો ભંગ થાય છે.

બહારના માણસોની નીમણુંક કરવાનું જે પગલું ભરવામાં આવ્યું છે તેનો વીરોધ કરવો એ હું મારી ફરજ સમજું છું. આપના તરફથી મને જો સંતોષકારક ખુલાસો મળશે તો હું આપનો આભારી થઇશ અને જો મારી ભૂલ હશે તો હું તે સુધારી લઇશ.

રાવપુરા
વડોદરા.
૨૭-૮-૪૯

નાનુભાઇ વ. પટેલ

આર્ય સુધારક પ્રેસ–વડોદરા.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ખાનગી

ગુજરાત પ્રાંતિક સભીતીના સભાસદો અને વડોદરા રાજ્ય કોંગ્રેસના કાર્યકર મીત્રો.

મ્હારો પત્ર મળ્યો હશે. એ પત્રમાં મું'બાઈની ધારાસભામાં જે નીમણુંકો થઈ તે સંબંધી કેટલીક હકીકત અને મારા વિચારો જણાવ્યા છે. કેટલાક જવાબદાર નેતાઓ–સહકાર્ય કર્તાઓ અને મીત્રોની પાસેથી મને જવાબો મળ્યા છે અને તેઓએ મારા વિચારોની અને મેં આપેલી હકીકત સત્ય છે એમ સમર્થન કર્યું છે અને વડોદરાની ધારાસભા બહારના માણસોને મું'બાઈની ધારાસભામાં લેવામાં આવ્યા છે તે કૃત્યને વખોડી કાઢયું છે.

મારો પત્ર પ્રસિદ્ધ થયા પછી મને જે હકીકત મળી છે તે વધારે ચોંકાવનારી છે. વડોદરા સિવાયના ભીન્ન દેશી રાજ્યોમાં સરકાર તરફથી કોંગ્રેસકારોને ખાનગી સરકયુલરો કાઢી અગર આપવામાં આવી હતી કે મું'બાઈની ધારાસભામાં જે સભ્યો મોકલવાના છે તેમના નામો જ્યાં ધારાસભા હોય ત્યાં ધારાસભાના ચુંટાયેલા સભાસદોમાંથી અને જ્યાં ધારાસભા ન હોય ત્યાં લોકકાર્યકરો અને સુબરાઈઓના ચુંટાયેલા સભાસદોમાંથી નામો સુચવવાના છે. આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થશે કે જે લોકશાસન સિદ્ધાંત સરકારે પસંદ કર્યો હતો તેજ સિદ્ધાંત પ્રમાણે વડોદરાની ધારાસભામાંથીજ મું'બાઈની ધારાસભામાં સભ્યો મોકલવાનું નક્કી કર્યું હતું.

માનનીય ડૉ. જીવરાજ મહેતાના માનમાં તા. ૨૮–૮–૪૬ ને રોજ વડોદરામાં યોજાયેલા સમારંભમાં મારા પત્રનો જવાબ આપતાં તેઓએ જાહેર કર્યું હતું કે " આ નામોની પસંદગી પાછળ ઘણાનો હાથ છે. એમાં મારો પણ હાથ હશે. પરંતુ આપણે બધાએ એક સાથે કામ કરવાનું છે. " આ એમની નમ્રતા માટે એમને માન ઘટે છે પરંતુ તેનાથી દોષમુક્ત થઇ શકાય છે કે કેમ અને એક સાથે કામ કરવા માટે ક્ષેત્ર વિશુદ્ધ બને છે કે કેમ એ શંકા છે ? મું'બાઈની ધારાસભા માટે નામો પસંદ કરવાનું કામ એક અગર તો ઘણાનો અંગત સવાલ ન હતો. લોકશાસન પદ્ધતિ પ્રમાણે અગાઉથી ઠરાવેલા સિદ્ધાંત પ્રમાણે પસંદગી થવી જોઇતી હતી અને જે દોષ મુક્ત થવું હોય તો વડોદરાની ધારાસભા બહારના જે ભીન્ન માણસોને મું'બાઈની ધારાસભામાં લેવામાં આવ્યા છે તે બધા જ શકાય એમ સહુ કોઇને લાગે છે. અંગત પસંદગી આપવાનું કારણ શું ઉભું થયું ? વડોદરાની ધારાસભા બહારના જે ભીન્ન માણસોને મું'બાઈની ધારાસભામાં લેવામાં આવ્યા તે જો ન લેવામાં આવ્યા હોત તો બાકી રહેલી કુંજર મુક્ત માટે શું મું'બાઈની ધારાસભામાં કોંગ્રેસ પક્ષનું જોર ઓછું થઇ જવાનું હતું ? અંગત પસંદગીઓ કરવામાં કશી પણ ચોકકસાઇ કરવામાં આવી છે ખરી ? એક પ્રખર પાકીસ્તાની મુસ્લીમ જેને વડોદરા રાજ્યમાં અગર તો ગુજરાતમાં કોઇપણ જાતની જાહેર સેવા કરી નથી અને જેની વિરુદ્ધ ગુજરાતના છાપાંઓમાં એક સરખો વિરોધ પ્રસિદ્ધ થયા કરે છે એવા માણસને વડોદરા તરફથી મું'બાઈની ધારાસભામાં મોકલવામાં આવે એ કોંગ્રેસની પ્રતિષ્ઠાને ધોકો લગાડનાર છે. એટલું જ નહિ પણ જે ઘણાઓનો પસંદગીમાં હાથ છે તેમને માટે અવળો અભિપ્રાય ઉભો કરે એમ છે, અને વડોદરાનું અપમાન કરવા બરાબર છે.

જે હકીકત મને મળી છે તે પરથી એમ માનવાને કારણ છે કે ઠરેલા સિદ્ધાંતથી ભીન્ન રીતે વર્તવામાં શ્રી. પ્રાં. સમીતીના પ્રમુખ શ્રી. કાનજીભાઇનો પણ હાથ છે. મારા મીત્ર શ્રી. ઉત્સવ પરીખ જેઓની સાથે મું. શ્રી કાનજીભાઇને ઘાટો સંબંધ છે એમને મું'બાઇની ધારાસભામાં લાવવા માટે તેઓએ ભગીરથ પ્રયત્ન કર્યો. આ અંગત પ્રયાસ લોકશાસન વાદના સિદ્ધાંતને બંધબેસતો છે ખરો ? શ્રી. ઉત્સવભાઈ જેવા જુવાન માણસો આવી રીતે અંગત પસંદગીની નીમણુંકથી જરા ઉત્સુકતા બતાવવી અને મુ. શ્રી. કાનજીભાઇએ, ઘણાનો વિરોધ હોવા છતાં તેઓને મું'બાઇની ધારાસભામાં મોકલવા આગ્રહ રાખવો એ બન્નેને માટે યોગ્ય ગણાય ખરૂં ? આવી રીતે વડોદરાની પ્રજાને આપેલા વિશ્વાસને ભંગ કરવો એ સત્તાનો દુરપયોગ અને આપ ખુદ વર્તન કહી શકાય ખરું ?

વડોદરાના રાજકારણમાં વડોદરાના નેતાઓની આવી જૂથો અનેક વાર થઈ છે એ ગુજરાતના નેતાઓથી કાંઈ અજાણ્યું નથી. જ્યારે આઝાદીની લહર ચાલતી હતી ત્યારે થએલા કુટુંબકલેશ–સુતરીયા સમાધાન અને તેને અંગે નિવેદનમાં "રાષ્ટ્રિય પક્ષ" જેવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલા પક્ષ ગુજરાતના નેતાઓથી અજાણ્યો નથી–એજ વડોદરાના નેતાઓના હાથે આવી ભૂલ ન થાય અને વડોદરાની પ્રતિષ્ઠાને હાની ન પહોંચે અને વડોદરાની પ્રજાને શોષવું ન પડે તે હેતુથી ધારાસભામાંથીજ મુંબાઇની ધારાસભા માટે સભ્યો પસંદ કરી નામો સુચવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું અને તેજ પ્રમાણે કરવામાં આવશે એમ વારંવાર વડોદરાના નામદાર દીવાન સાહેબે જાહેર કર્યું હતું. માત્ર આવી એકજ જાહેરાત આવકારવા આપુ છું.

"તા. ૭–૩–૪૬ ને રોજ સવારે ૧૧ વાગે પત્રકારોની એક સભામાં ના. ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ નીચે પ્રમાણે માહીતી આપી હતી—

"મુંબાઇની ધારાસભામાં વડોદરાની વસ્તીના કરાવેલા પ્રમાણે જે પ્રતિનીધીત્વ મળશે તે માટેના સભાસદો **વડોદરાની ધારાસભામાંથી** હિન્દના નામદાર ગવર્નર જનરલ પસંદ કરશે".

(સરકારી પ્રકાશન પત્રિકા અંક ૧૧૪
માર્ચ ૧૯૪૬)

આ પ્રમાણે હકીકત જાહેર થએલી હોવા છતાં એ નીતીનો ભંગ કરવામાં ગુ. પ્રાં. સમીતીના પ્રમુખે આગેવાની ભર્યો ભાગ લીધો એ જાણીને દુઃખ થયા વગર રહેતું નથી.

વડોદરા ગુજરાત સાથે જોડાયું અને શરૂઆતથીજ વડોદરાના નાગરિકોને ગુજરાતના નેતાઓનું વર્ચસ્વ બતાવવાના જે પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે તે પ્રશંસાને પાત્ર નથી.

ગુ. પ્રાં. સમીતીની છેલ્લી મીટીંગમાં અમને વડોદરાના કાર્યકરોને અને બીજાઓને કોંગ્રેસની શીસ્ત પાળવા ખૂબ લાંબુ ભાષણ આપવામાં આવ્યું હતું. કેટલા કાર્યકરોને પોતાના અભિપ્રાયોને જણાવતા ચોસલા અટકાવી દેવામાં આવ્યા હતા. હું પૂછું કે નેતાઓ માટે જોક અને કાર્યકરો માટે શીસ્તના નિયમો જુદા હોય છે ? કરેલા સિધ્ધાંતની વિરૂધ્ધ જઈ મુંબાઈની ધારાસભામાં અંગત માણસોને પસંદગી અપાવવા આગ્રહ રાખવો એ શીસ્ત કહેવાય ?

પ્રાદેશીક વિભાગો પાડવામાં નવસારી સુરત, ભાદરણ અને બોરસદ અને અન્ય સ્થળોએ કોંગ્રેસના નેતાઓએ જે ભાગ ભજવ્યા છે તે કોંગ્રેસના ઉચ્ચ કરબ્રહ્મને શોભે એવા છે ખરા ? પૂ. સરદાર સાહેબ વચમાં ન પડયા હોત તો શું પરિણામ આવત ? મહેસુલના સત્યાગ્રહ સુધી પહોંચી ગએલી વાત યાદ પડી તે માટે પૂ. સરદાર સાહેબને જેટલા અભિનંદન આપીએ એટલા ઓછા છે. જેટલું ગુજરાત પૂ. સરદાર સાહેબનું છે એટલું વડોદરા પણ એમનું છે. બાબાઓમાં અર્થાએ ચઢેલો આ મુંબાઇની ધારાસભાનો નીમણુંકનો પ્રશ્ન પૂ. સરદાર સાહેબ યાદ પાડે એવી મારી પ્રાર્થના છે.

રાવપુરા વડોદરા
તા. ૬–૬–૪૬

નાનુભાઈ પ્ર. પટેલ
સભાસદ–વડોદરા ધારાસભા.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રી.

ડભોઈ કસ્બાના મહાજનના તમામ આગેવાનોની સભા આજરોજ નગરશેઠ શ્રી. કુલચંદભાઈ દીકાભાઈની તબીયત નરમ હોઈ તેઓ હાજર નહી રહેવાથી શેઠ કંચનલાલ મગનલાલના પ્રમુખપદે એકત્ર મળી નીચે મુજબ ઠરાવ કર્યા છે.

ઠરાવ.

૧. ડભોઈ કસ્બાના મહાજન તરફથી તા. ૧૩–૮–૪૬ નારોજ, તા. ૧–૧૦–૪૬ થી ડભોઇ કસ્બામાં આવતી માપણ'ખી ઓફુર રાખવા ઠરાવ કરેલો છે. તે ઠરાવનો વિરોધ કરી કસ્બામાં માપણ'ખી દાખલ કરાવવા આમહ કરતો ઠરાવ ડભોઇ કસ્બા કોંગ્રેસ સમિતિ તરફથી, તથા કસ્બાના મહાજનના આગેવાનોએ પોતે કરેલા ઠરાવ સંબ'ધી આગળ તજવીજ નહી કરવા કબુલત આપ્યાની હકીકત; તેમજ કલેકટર સાહેબ છોટાઉદેપુર જતા હતા તે પ્રસંગે ડભોઇ સ્ટેશને માપણ'ખીના વિરોધ કેટલાક વહેપારીઓ તથા પ્રજાએ કર્યો છે વિગેરે હકિકત સવાઇ વિજય પેપર દ્વારા બહાર આવી છે. તે બહદ વિચારણા કરી આ સભા ઠરાવે છે કે:– મહાજનના આગેવાનોએ પોતે જે ઠરાવ કરેલો છે તે વ્યાજબીજ છે, અને તે બાબત આગળ તજવીજ નહી કરવા કોઇ કબુલત આપી નથી. તેમજ આ ઠરાવ કેટલાક વહેપારીઓએ કર્યો છે તે પણ ખોટી વાત છે. જેથી કોંગ્રેસ જેવી મહાન સંસ્થાના જવાબદાર આગેવાનોને હલકા પાડવા પોતાની હાજરનો ઉપયોગ કરી સરકારી અમલદારો તથા જાહેર પ્રજાને ઊંધે માર્ગે દોરે છે. ડભોઇ કસ્બાની સામાન્ય પરિસ્થિતી તથા વસ્તીનુ પ્રમાણ જોતાં ડભોઇ કસ્બા એ સુધરેલું ગામડું ગણી શકાય. અને માપણ'ખી આવતાં પ્રજાને જે મુશ્કીલોતો આવવાની છે તેની પુરેપુરી ચર્ચા તાલુકા કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખ તથા કસ્બા સમિતિના પ્રમુખ સાથે થએલી, અને ૧૫ાની'ગથી આવનાર મુશ્કીલોતો વિચાર કરી કસ્બા સમિતિના પ્રમુખશ્રીની મીટીંગ તથા તાલુકા કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખશ્રીની લેખી સંમતિ મેળવીનેજ મહાજન તરફથી વિરોધનો ઠરાવ કરેલો છે. સાથે સાથે શહેરની સુધરાઇના પ્રજાકીય સભ્યોએ તેમજ તાલુકા એડુત મંડળે પણ ડભોઇ કસ્બામાં માપણ'ખી ઓફુર રાખવા ઠરાવ કરેલા છે. છતાં પ્રજામતને ઠોકરે મારી, પ્રથમ સંમતિ આપી પાછળથી તેનો વિરોધ કરવામાં આ જવાબદાર માણસોનો ક્યો હેતુ છે તે સમજાતું નથી. અને તેમના આવા પગલા પ્રત્યે આ સભા સખ્ત ખેદ દર્શાવે છે.

૨. માપણ'ખી ઓફુર રાખવાના ઠરાવ બદલ ઇજારાની સીવીલ સપ્લાય કચેરી તરફથી મળેલો જવાબ વંચાણમાં લીધો. પ્રજામતને ઠોકરે મારી માપણ'ખી દાખલ કરવા જે અત્યાગ્રહ રખાય છે તે વ્યાજબી નથી. ગત વર્ષમાં દુષ્કાળની પરિસ્થીતી હોવા છતાં સસ્તા અનાજની સરકારી દુકાનોએથી પ્રજાની કુલ જરૂરીયાતના ૨૫ ટકા જેટલું અનાજ પણ ખપત થયું નથી. તો માંડ માંડ માપણ'ખી માટે નકકી થયેલ વસ્તી જેટલી વસ્તી ધરાવતા ડભોઇ કસ્બામાં માપણ'ખી દાખલ નહી કરવા અને આ અતિ મહત્વના પ્રશ્નને કાયદાના ઓથા નીચે મુકી પ્રજાનું નૈતિક અધઃપતન વધુ ન કરાવવા આ સભા ફરીથી નામદાર મુંબઇ સરકારને આગ્રહ કરે છે. તો ના. સરકાર કસ્બાના નાગરિકોના વિરોધને ધ્યાનમાં લઇ, જરૂર જણાય તો આ સંબ'ધી આગેવાનોને રૂબરૂ બળવાની તક આપીનેજ પોતાનો નિર્ણય કરે એવી આ સભા આગ્રહભરી વિનંતી કરે છે.

૩. ડભોઇ કસ્બા કરતાં વસ્તીમાં વધુ પ્રમાણવાળા મહેસાણા, સીદ્ધપુર, કલોલ, [illegible] તથા અમરેલી કસ્બામાં પણ માપણ'ખીના સખત વિરોધ થયેલા છે. વિસનગર અને વીજાપુર કસ્બામાં પ્રજાના વિરોધથી માપણ'ખી ઓફુર રખાઇ છે. તો ડભોઇ કસ્બાની વસ્તી કે જે સને ૧૯૪૧ ની વસ્તી ગણત્રીમાં ૨૧૪૦૦ માણસની હતી તે કસ્બામાં માપણ'ખી દાખલ ન કરવા તથા હાલની અનાજની વહેચણી પદ્ધતિ ચાલુ રાખવા આ સભા વિનંતી કરે છે.

૪. આ સભા આ કસ્બાના તમામ વહેપારીઓને માપણ'ખીના વિરોધ માટે તા. ૨૬–૮–૪૬ ને શુક્રવારે પ્રતિક હડતાલ પાડવા વિનંતી કરે છે. અને માપણ'ખી માટે બહાર પડનાર ડીક્લેરેશન ફોર્મ નહિ ભરવા પ્રજાજનોને વિનંતી કરે છે.

૫. આ ઠરાવની નકલો યોગ્ય સ્થળે મોકલવા પ્રમુખશ્રીને સત્તા આપવામાં આવી છે.

ઉપર મુજબ ઠરાવ સર્વાનુમતે કર્યા છે. તા. ૨૪–૮–૧૯૪૬.

કંચનલાલ મગનલાલ પરીખ
પ્રમુખ, ડભોઇ કસ્બા મહાજન.

ઉમ્ ઘાટકોપર
250 તા. ૫-૫-૧૯૫૦

માન્યવર મહોદય

શ્રીયુત ના. વલ્લભભાઈ પટેલ

ના. વડા પ્રધાન સા.

સેવકોશ્રીની પવિત્ર સેવામાં
દિલ્લી હાલ. મંજાર્ડ
શ્રી બિરલાહાઉસ મુંબાઈ.

માન્યવર મહોદય

જામદાવ શ્રી આપશ્રીની તબિયતની નાદુરસ્તી
સંબંધે મુંબાઈ પધારેલા છો. એટલે આપશ્રીને તકલીફ
આપવા ઇચ્છતો નથી. મારેજ કંઈ મારું આવ્યું. ડિન્નર
આપશ્રી શ્રીયુત રંગેકરી સાહેબ દ્વારા રજાયેલા પત્રો સંતોષપૂર્વક
લો રજારજા તકોમાંત દિલ્હીમાં લેવા તકલીફ લેશોજી

આપશ્રીની તબિયત ઠીક હશે તો જ, બાકી મારો
પોકાર + દિલ્લી તો બહુ દૂર સાંભળશે.

ઘાટકોપર (મુંબાઈ) માં રજારાણેડ ઉપર
નારાયણનગરમાં (સ્વસ્વર માન્ય) શ્રી વ્યાયામ મંદિર
રજને પ્રાથમિક શાળા રજાયેલીછે. રજા શાળામાં
હું રજાચાર્ય તરીકે હું. રજને અર્થે ભેગ રજમ લવછું
દિલ્લી નારાયણનગર ભાડુત મંડળ જેવા સંચાલિત આ
રંસ્થા મને સ્વપ્નામાં આવેલ છે.
નારાયણનગર નામો ભાગ્યે જ શહેરમાં દૂર ન જ શકે

રજા શાળાનો જન્મ રજાબાદ દિન તા. ૧૫/૬/૧૯૫૦ ના રોજ
થયેલોછે. રજા શાળામાં સવારના જાદ, કે ગરીબ આર્થિક
સ્થિતિ વર્ગની વસ્તીના બાળકોમાટે મફત્ત ચલાવું, હિન્દુ સ્થાનીય વિદ્યાર્થીઓ માટે
મફત્ત ચલાવું શાળાનાપ્રવાસો માટે મફત્ત ચલાવું, ઉપરાંત દરેક બાળકોની ચિકિત્સા
માટે મફત ચલાવું, તેમજ રજબાળકોને રોજ મફત્ત દૂધ આપવું.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

તે ભાગ ગ્રામ પંચાયત સ્થાપી રહ્યો છે તો
[illegible] ૩૦ ના
રોજ, [શાળાના મકાન માલિક] પ્રોફેસર નારાયણ શિવરામ પટેલને
સ્કૂલ પાસેથી રૂા. ૬૦૦૦ મળ્યા હતા, રૂા. ૬૦૦૦ મકાન માલિકને સરકારતરફ
થી ચૂકવવામાં આવ્યા છે. આ મકાન ૬૦×૩૬ ફુટનું છે. તેમાં
રૂા. ૬૦૦૦ મકાન પોતાના ખર્ચે, શાળાના મકાનનું તાજું તો ડી
સ્વરૂપ તરફથી કરાવ્યું છે. તે માં [illegible] કુલ ૨૦૦૦ ખર્ચ
કરેલ છે, સ્કૂલને જે ભાગ આપ્યો છે તે ભાગનાં પતરાંમાંથી
પાણી પડે છે, કુવાની સાથેનો જે ભાગ આપેલો છે, ભીંત પડુ પડુ
પોકળ થઈ ગયો છે. એ ભાગ શાળાને આપ્યો છે. સારો ભાગ મકાન
માલિકને રહેવા માટે રહ્યો છે. ન્યાયકરનાર ના ન્યાયા-
ધિશ સાહેબ એ જોઈને તો ખુશ થઈ ગયા, કે શાળાના
મકાનની તકલીફ છતાં આવો ન્યાય તમે કરી શકો, એટલે
ખાસ તો આવી મારી તપાસ તમને જાણવા મળે તો ખુશી છે

[illegible] મકાન માલિકની તકલીફ અર્થાત્ ન હતી, શાળાના
છોકરાઓ ઉપર તેમની સહાનુભૂતિ છે તો કુદરતે કે શાળાના બાળકો,
આમ વિશેષ ચુકાદો શું લાવે ? ઘરમેળે [illegible] સાહેબે
પ્રમુખ સાહેબ ને કે [illegible] ત્યારે બોલ્યા, છતાં વધારે
ન થયો, તો પછી આવા સ્થાન ઉપર [illegible] મને
સમજાતું નથી, આ પ્રકરણો ડીલે સમય લઈ જવા લેવા
[illegible] ઘણું જ ઓછા કરી શકે.
શાળાને મકાન ખોટવામાં ન્યાય થયો છે. એમ શાળા
પરિવાર એવું ઈચ્છે છે. છતાં [illegible]
કુમાર સ્કૂલ ચાલુ જ રહેશે, મારી શાળા વ્યસ્ત રહે કે તે યોગ્ય
મકાનમાં રહે તે ઈચ્છયું હતું તા. ૩-૧૧-૪૧ ના રોજ પાછા
ઉતરી જવાનો છે. પ્રભુ સર્વને સદ્ બુદ્ધિ આપે, મને કુદરત શાળાને
ન્યાય આપે એ માટે પ્રભુના નામ ઉપર કે પ્રયાસ ચાલુ
જ રાખીશ. જય જગદંબા. ના. મંત્રીશ્રી કેશવજી સા. તથા રચનાત્મક
કામ કરતા સાથીદારોને ખાસ યાદ કરવાનું છે, "જય હિંદ"

ડા. પુરુષોત્તમ શિવોત્તમ
પ્રોફેસર ઓફ ચાર્જ
પ્રધાનાચાર્ય શાળા

ના. રાયણા નગર
વિદ્યાવિહાર
ચારમેળ (ખુબાર)
તા. [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૫- ૯૨૬૮.

૨૬૬

લીયુત. ગૃહમંત્રી. નામદાર કડા પ્રધાન. માનનીય. શિરાર વલ્લભભાઈ પેરલ.

નારોધામા.

વેજીટેબલ ઘીના કારખાનાવાળા

મુંબઈ શહેર શહેરમાં બધા મલી બેદસ કારખાના ઓ આવેલા છે જેમના નામે

(૧). હીન્દુસ્થાન વનસ્પતી મેન્યુફેકચરીંગ. કું. લી. (HVM). આ મીલના મુંબઈ

માં વેચાણ કરવા શેઠે. છ રોલ શેલરો અથવા ડીસ્ટ્રીબ્યુટરો નીમેલા છે

જેમના નામો. શા. ભાઈલાલ રાયચંદ. કું. (૨). અબુબકર ઈબ્રાહીમ. (૩).

અલી ભાઈ ભાણજી (૪). અબદુલા મામદ રામજુપરાલ. (૫). ભાઈલાલ પ્રેમજી.

કું. ૯૬૬. પ્રેમ. ભાર. પરેલનાકું. આ છ નામો. નંબર પ્રમાણે ના તેમાર શુદ્ધા.

લોરી ડ્રાન્ડ. ટીન. ૩૩ રતલી તથા. ૬ મ. પકરતલી. ના. રોલ શેલરો છે. તમારે જોઇતા નંબર.

પાચ મણ જે છ દાલડા. દરારતલી. પાચ રતલી. બેરતલી. પ્રમાણે રતલી. સુડાસ્ટ્રી બ્રાન્ડ.

ગી કરે છે ઉપરનો બધો માલ. કુ. એ. કયોરા. કાઈ આપેલ હોય. તેજ. માલ લેવો.

કહેલા. નંબર પ્રમાણે છ શુદ્ધ. વેપારીઓ. માલ આપી શકે અગર વેચાતો શકે. કયોરા.

રીતસર. મલ્યા ભગવદ ૧૯૪૪ ની. સમજુતીમાં આવી છે. પણ બરાબર ને કયોરા. વધુ સમજુતી

વેપારીઓને મલવું જોઈએ કે જેઓ મુંબઈમાં માલ શેરૂ પેઢી તરફ ના. એ લોકોએ

કુ. પારેખ. માલ ખરીદ કરનારા. પ્રણ. નુંરની વાલા. એ. રોલ શેરો શોધી મલી જે. એમના

રોગા રોજ ધામાને ત્યા ધક્કા. બોલ પરસુરણ વેપારીઓ. ને ફેરા. થયા. તેમના.

ઘણાઓ તો. અવેજ રહિત. પ્રોડકટ. શુદ્ધ. તેજણાવતા. નહતા. એમને એવા

પ્રમાણ મોટા. આપી દીધા છે. કે જ્યારે. પાર્ટી. દર. દબાની પણ મોડ. થઈ છે.

આ બધા. કોરા. રોકડા. નો માલ. બલકે મારકીટ. ના ભાવે. વેચાયે છે. આ માલ.

જા. હોલ શેલરો મારફતે. મુકે. મુકવામાં આવે છે. ને. આ. તેમની કોમીશની

ઉપર જ છે. અને ઈન્દુ એકજ. રોલ શેલર. છે. કાઈ પણ. ઘણા. ખરા.

કોરા. રોકડી. ના. રોગાણ. બદલ. ના છે. તેના પુરાવા. રૂપે. બરાબર. ના. નામ. ના

પત્રક છે. એકે એમ. ડીરાટ. નીકુ. કુ. તેનો. ભાગ. બાકી. કોરા. રોકડી. થી. વેચેલ

બધા. અને. એને જે માલ. મલ્યો છે. તે. બધો. બલકે. મારકીટ. ના. પુરાવા. સાથે. રોકડી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૫-૬-૬૬.

૨૬૩

સૌજન્ય ગૃહમંત્રી. ગાયબડકડા પ્રધાન. માનનીય. શિરાર વાલજીભાઈ પેરાન.

ની સેવામા.

વેજીટેબલ પ્રોડકા. અમદાવાદ નસ્તી. બનાવનાર. કારખાના વાલો. તથા તેમના એજન્ટો તથા હોલ શેલરોની. બલકે મારફીટ કર્યા. ઈન્કમટેક્સ. ની ચોરીઓ. કર્યા. અકેશ શાઈજ ડયુટી. નાચોરી લાગોરે ની. મારલો.

મુંબઈ શહેર શહેરમાં. બધા મલી ને ૬૦ કારખાના ઓ ચાલે લા છે જેમના નામે મુજબ ના મ. વાર વીગત. જણાવેલ છે.

(૧). હીન્દુસ્થાન વનસ્પતી મેન્યુફેકચરીંગ. કું. લી. (HVVL). ઓ માલના મુંબઈ માં વેચાણ કરવા શહે. ૬ હોલ શેલરો અથવા ડીસ્ટ્રી બ્યુ ટરો નીમેલા છે. તેમના નામો. શા. ભાઈલાલ રાયચંદ કું. (૨). અબુબકર ઈબ્રાહીમ. (૩). અલી ભાઈ ભાણજી (૪). અબદુલા મામથે રામનુપરેલ. (૫). ભાઈલાલ મેઘજી કું. ૮૬ મે. પ્રેમ. ચંદ. પરેલનાકુ. આ ૬ માંથી. નંબર ૨ અકુપોતે ચાર શુદ્ધી. લોરશે બ્રાન્ડ. ટીન ૩૨ રતલી તથા. ૬ મ. પડરતલી. ના. હોલ શેલરો છે. ત્યારે નંબર. પાચમા ને ૬ દાલા. ૬ રતલી. પાચ. રતલી. બેરતલી. મેડરતલ. નું ડીસ્ટ્રીબ્યુટર. ગીકરે છે. ઉપરનો બધો માલ. કું. એ. કબોરા. કાર્ડ આપેલ હોય. તેનેજ એલોકો. કહેલા. નંબર મા છ શુદ્ધ. વેપારીઓ. માલ આપીશકે આગર વેચાશકે. કબોરા. ઈસ્ટ્રમેલગ. ભગ. ૧૯૪૪ થી. અમલમાં આવેલ છે. પણ બ્રાંડને કબોરા વહસના બુજા. વેપારીઓને અલગુજએ કે જો આ મુંબઈ માં માલ શરૂ થઈ ત્યારે જ અમે લાગુ એ કું. વેપારીમાલ કબજે કરતા રલા. ૮૬ ના. કુરનો વાલા એ. હોલ શેલરો પાસે મલી ને એમના રોગાશેબ ધમકીને ત્યા ઘોડા બાજાર રચુરણ વેપારીઓને કબોરા આપ્યા. તેમના. ઘણાઓ તો. આવે નકબલ. પ્રોડકા શુ ચોજ. તે જાણતા નહતા એમને એમજ પ્રમાણ મોટા આપી દીધા છે. કે જ્યારે પાર્થ દર. ૬ બલકી પણ મોડ રોય છે. આ બધા કોરા રોકડરો નો માલ બલકે મારફીટ કરી નાખે. વેચાય છે આ માલ. જો. હોલ શેલરો માંથી. મેકે. મુશીલમાલ કોમના છે. તે ઓ. તેમની કોમ નીચી. ઓરડુ જ છે. અને ઈન્દુ મેકજ. રોલ શેલર. છે. કાર્ડ નારડર ઘણા ખરા. કોરા રોલરો ના રોગણ બદ્ધ ઓ છે તેના પુરાવા. રૂપે જે જે ના નામ ઓ પેલ છે. અકુ એમ. ડીશાહ નીકુ. કેટલો ઓગાળ કરી ડાકા કોલ્ટો થી વેચેલ જણ અને એને જે માલ મલેછે તે જ્યો બલકે મારફીટ. કર્યા છે. તે ના પુરાવા મલી શકશે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અબુબકરઈ બ્રાદીમ પોને તથા એના શેઠબંધા ઓ હસ્તક બ્લેક મારકીટમાં માલ વેચે છે. તેના પુરાવા મલીશકશે. (૩) એની ભાઈ ભાણાનુ નેમના શેઠબંધા કોરાહોલ્ડર હબીબ એ ધકડુ. છે. તેનો પણ આ ગામને કુબરોબળ નો ધધો ન. હતો. અને આપણે બધો માલ બ્લેકમાં વેચે છે. તે શતવાદ. અબદુલા મામદ રામજુપરેળ તથા એ એમ ચાર પરોક્ષ પણ બ્લેક મારકીટમાં માલ વેચે છે. તેના પુરાવા મલીશકશે. શેઠ ઘટકમના આગાનાકે જ મનો વેપાર ક વેપારી બ્લેકોડકાનો જ હતો. અને એમ વી એમકુ પારી ધમકમ કરનારા હતા. તે અને એ ચવાઈએમ કુ જ્યારથી કન્ટ્રોલ આવ્યો છે તાપાર ના એકપણ શીત ઉપારો. બધા કુલો મહીસ્ટમ ફાડી ગયા એમને એ કુબરાવાવાકે ચુકવા બાનાર તેમાનુ કવોટા સીસ્ટમ એક કલમકુરની વાતો ના બે વીચે કે કુરના નારાલ શેતરપારો પોકારોલ્લે માલ કાઢીહોલ્ડર બ્રાવાવાળા શેતવાય વેપાર માટે અરજી કરે તપાસ માલે તેના ધકડુ. ચાલે બધા માલ બ્લેકમારકીટમાં વેચાણ. વેચાણકરે છે તેના ધમકો પુરાવા કરી આપશે. એ લોકોએ પણ બ્લેકોર્ડને ન આપ્યા. રીતે શીદે બ્લેક મારકીટમાં વેચાતે છે. દાખલા તરીકે ભુવિ ઉદ્યર માનો મુ ભોઈ વાડાના ગાડાશામે ગાધા મોતીલાલ સારદિકે તે આગામ કમારપણ ડાકા નો વેપારી કરે તે જોખ. પણ જ્યારથી કવોટા સીસ્ટમ બધ કર તપારીએ એમ વી એમકુ ગ

ઉત્પાદકરો ને લાયસન્સ આપવાને બદલે કુપારો લગાવી ને બધો માલ બ્લેક - મારકીટમાં વેચાય છે. તપારો તે ભોજી ભાતરમાં ડબાર. ગોપાલાપારે ફેલ. કુડ મારકીટના ટોપારોમાં બધો માલ બ્લેક મારકીટમાં વેચે છે. પોલીસ અધે. પોલીસો કન્ટ્રોલ ભાવે માલ લે છે. પોલીસ ને ભાવ ઉપરાંત વધારાના પૈસા આપવા પડતા હતા. પણ હવે તો પોલીસ ને ભાવ ઉપરાંત પૈસા આપવા પડતા નથી. પણ ત્યાંથી બ્લેક માર્કેટમાં માલ જાય છે. તેમાં પણ કુબરના નામે લાકડા ને સીમેન્ટ ના. ધકપણ. તે ખોટકપની ના. ધકપણ તારાકે કા મકરતા હતા. અને તેમને કુરની તારકોન બ્લેકદલપરવાડે ઉધાનાકામાં જ મલતુ હતું પણ હવે તો કુબરકન્ટ્રોલ તારકે બાબુકરો ને રોલશીલ વેપારી. ઠેરઠેર વાલે તુંકીશ્રર. પરતા. દુ.ખ તે ઉધાનો ખોવા પડતા હતા. પણ હવે તો બ્લેક માર્કેટીયરો ને ઉધાનો ન મલે એટલે ઉપાય બ્લેક શેવા પરથમના રોલરોલ્સનો ભાવ ડબાપરથવાડે મારકીટમાં કિંમતે વેચે. અને તેમાંના જ ઘરોલ્લો ને શીપ્રિન્ટરો ને માલ આપે માલ આપે. પરતુ એ લોકો ને બ્લેકરે માલ આપે. માલ આપનાર બ્લેકજ ઓળા કમારોન બકા આપનાર તે શેતસામુલેપકરે છે. એટલે પોલીસ અને તમારી મદદ માગે કે તો અને પિપાસમા કામમા રહે છે એવો ધક ગણાયુનો ઉપર ઉપર કેરીની ચોરીયા પકડાય.

ચીંતના :-

ઉપરોક્ત વર્ણવેલ કુરબલ મોડકરકુ.ના. I.N.C. ને મનો બ્લેકજ એમ્પ્લોયર છે.

બ્લેકજ રોલરોલર છે. કંપની યુત બ્લેક બ્લેક રેરારાલ છે. તેને શેના ધકપુનો મુબઈ મારકીટર. નીમેલ્લે તે પરથમ મુબઈમાં ઓફીસ બ્લેકમારકીટમાં રહેતા. આ માલની બનાવટો ના બનો મોર, લાયલ, પોપટ, શીન્ડો, વા. વાઈકારો ઉપરની બધી બનાવો પેડો. ૩૭ રત્નાગીરી છે. તેમ પકરત્નાગીરી છે. ભીમ લાયન દરોરવલા તપાસ, ખેરતળ ના પેડો. આવેલ છે.

આ કુબરની માલુકેટીંગયુત. ફોરેબરો બ્લેક ફોરેબરો કંપનીબલકુ.ના છે અને તેના. વ્યવસ્થાપક ફાડકા નાકે કરશીભાઈ કંપનીયુત મોતીલાલ શાહકરોને ખારો કરનારા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ભગવાન મેનેજર છે. તે આઝીલનો માલ ઉલ્કે મારફીમાં વેચે છે. ફીયુલ ઉમેરો
લોકોનો મુખ્ય માલ ત્રણ વર્ષ વધ્યા પછી શેરડી ૨ માં પણ કુકાનો છે અને
પછી ઉલ્કે મારફીના ભાવે માલ વેચે છે. આમ આકુપંચા રાસ્તે શેરડી પછી મેનેજ
પણ ઉલ્કે મારફીમાં માલ વેચે છે. તે પછી વાયે આકુપંચાના ડોક્ટરોની મેનેજ
તારીફ કરી રહ્યા છે. [illegible] પોતાની ઉત્પાદન કુકાનો ધરાવે છે
અમને તે પણ માલ બધે ઉલ્કે મારફીમાં વેચાય છે. તે બધી કુકાનો ના નામ.
શારદાબાઈ ડૂ ઘરો. પ્રકારો કુ. અલગ રાતે અમેરિકા ના કુ મળે છે.
અમા કુપંચા ના ડોક્ટરો ના ચક્કર થી અગર શેરડી તે બધા માલ પણ.
મુખ્ય માં ઉલ્કે મારફીમાં વેચાણ કરે છે. તે બધા પુરાવા પણ મેનેજરો તરફ આકુપંચા.
પણ ૧૯૫૫ પછી મેનેજ બધા ને જે માલ લાકો એ ખરાબ કરી રહ્યો તે ચાલ્યો ગયો.
અમો માલ આપંચા બધા. આ લોકો તારીફ કરે છે. ૨ બધા કરી રહ્યા છે.
બનાસકાંઠે બનાવવા પુરતું કાઈ વાલ્યા જે માલ આપે છે.

(ભોલાભા ૩ સ્વસ્તીક ઓઈલ મીલ ડી.ઓ.પી. ને ત્રણ માલીક અમદાવાદ
ડાયરેક્ટર નરોકે ત્રીયુત અમદાવાદના રહે. અબલાલ શેરા ભાઈ છે.
આ મીલના પેલ્લા રહેલ્લા બનાસકાંઠાનો વેપાર માટે પરેલા ઈનયુત ગામ ખુબ
કાકા પારીએ જેવા રહ્યા. ત્યાર બધા બે ભાવર જી એજન્સીના ત્રીયુત જોમાતે
દેવકુકા. જી પારેરેલા. તેલ્લા ભાગ ૨ત્રણ વાસ વરસે. ૧૦ રેવામ કર્યું. તે પુ. આ બધા
ત્રીકુ સ્ટાફ ભાઈ રોડપતા બધા કરી શકયા તે બોમ્બ પારે દેવકુ ભકુ, અકુર્યું
એમના એજન્સીના રહ્યો તે વાસ્તા રોમમાં એ લોકો એક પૈસાના પણ ઉલ્કે મારફીમાં
કરી ના ધ્યાન ચંબાલાલ વીરા ભાઈ દાલ્લા ભરાડવા ના તેમો સુમેરજી ભર્યા
લીધા પોતાનો મકાન એકે ઈમ કાડી તેનુ નામ વેસ્ટર્ન નરોડા પ્રો સેક્ટ ગાંધીનગરી
કોલોનીમાં છું. ૨ મહાલાલ ભિમા ત્રણ ચાર વર્ષ થી. એ ફીડી કે એક ૨ ઉલ્કે ૨ ઉલ્કે ૨ ઉ
બીજા ૨ ના એક ૨ લાલ મારફત માલ ચેક ના ૨ લા. કે. જે ૨ લાલ ને ભગવાન.
વધુ ઉલ્કે ૨ ઉકાની ઉલ્કે મારફીમાં ૨ ઘુ ૨ ચમેહંડ ધરોને છે. જ્યાં થી આ અકુપંચા.
મારફત માલ વેચાતો ૨ લ્યો ત્યાં ઘુ ઉલ્કે મારફી ૨ ના ભાવે માલ વેચાતો હતો.
અને બે સેક્ટર ઈંડા પ્રો સૈ. લો. ને એક બ્લોક ૨ ઘેર ૨ ઉકાની લોલ શોલ મોનો પોલો આ
પલોટે અને સ્વસ્તીક માલના એક ૨ લોલ શેલર. બે ઈ. પ્રો સૈ. લો છે તેના માણસો શોલ
શોલ્યુ ની ઉલ્કે મારફીમાં ફરેલ છે તેના પુરુનપુરા પંચા ઓકે અલીશેકજી. આ માલ ના માલના.
બનાવટો નીચે પ્રમાણે છે અગુ ૨ ખાનુ. મારવાડ બોર્ડ મોટની બ્રાન્ડ સ્વસ્તીક ફલેટ.
બ્રાન્ડ ૨૩૬ ૨ લાલ ગીનવધારેડ ૨ તેલનું મનાવવું છે. તે ૨ લાલ પંચ મોર ના. ગોપીયા ની અગુર.
૨ શેર ૨ લાલ આવે છે.

મીલનાક્ષ એન્જીનીયરીંગ વર્કસ લીમીટેડ કુવાડવા. વીજળી એન્જીન કુવાડવા. આમીલ ના માલ

ના એન્જીન રીપેરીંગ કામ કરવામાં આવે છે. તેમજ ઉપરનાલ ગીરનાર હોટલ

જોનો ફ્રેઈ એન્જીનીયર દેવા. કોઈ રોલર મીલરનો પણ ધંધો પોતે ભાલવેરેલ છે પહેલા.

આ ફ્લોર ખાના વાલા કોઈપણ માણસો. મીલ લેવા માંગતા તેને બહુ મારફીનાં ભાવે મીલ

મોકલવા રહેવાપણ રહેવા સુંદર માટે હા. બી. માલવ જોડો. સીવાય બીજા કોઈને પણ.

મીલ આપવા નથી. આ મીલ બધાર ના એન્જીન રીપેરીંગ કામો ડહાળા ભાવ પ્રમાણે કરે છે. તદ્દન

બહુ મારફીનાં ભાવે વેચેલ છે આ જોવાને કોઈ ગ્રાહકો. ફ્રુટ્રોલ ભાવે ફોઈ નો પણ કરવા.

ગ્રાપેલ નથી. રહેવાનું બધામાં હા. બી. માલવ જોડો. ને બહુ જ નાભાવે વેચેલ

ઓનરોને ફ્રુટ્રોલ ભાવનો આંકડો આપેલ છે. તે મીલ બધાર મા. બી. માલવ જોડો.

ફરીમ. બહુ મારફીનાં ભાવે બધારમાં વેચેલ છે. બીજું આ મીલ બહુ મારફી શાર્પ

ડ્રય થીનીંગ કરે છે. આવા મીલ વધાર આકડો. હા. બી. માલવ જોડો. ને આપે છે.

ફરીમ એ મીલ આકડાનો. બધારમાં વેચેલ છે. તદ્દન વધાર આ મીલના આકડાનો.

બરોબર નફાકારક ધંધો નફા લાયો રૂપરાલો. ઈન્ડક્શન રેકરીનીંગ પણ કરાવી આપે છે.

આ મીલના માલક બગર કારખાને ગયલ રહી. એક ધારી રહે. અને મીલ વધાવવા.

બધાકે મીલ નીબધારી. તેમા. મીલનું વધારા ણ વધારે તેજ કરે છે. આમ કુબાબતો

બહુ ચોખવટ થી રીમબધારી કાય.

મીલમાં ટેક્ષ. એમ્યુનીસીપલ્ટી કુવાડવા. ની. ઈ. આ મીલ માલકની બાબુમાલ.

ગા જીવીકા બાદ આ મીલ લીધેલ આ મીલના માલક બગર કારખેદર ફીમ મુજ

રાધારમણ શેઠ ખેલાનારે ફીમ લોકરીબાહા રી રહે છે. આ મીલના એન્જીન તરફી.

બગર વાલ જનસ્પલીકુ. છે તેનો બગર બાર કોઈ વધારે ની નો વેપાર ન કરવો.

એવેલાડો એન્જીનીયર થી આ મીલ બધારીકામ છે તદ્દન બધો માલ બહુ મારફીનો વેચ

ભાવે વેચાણ કરે છે. એવી રીતે લાખો રૂપીયા ની. ઘી ક્રમ વેકરીનો. તેમા. પ્રાંતો નારીનો

ટ્રેકરીની. ચોખેકુરચા માં આવીછે. આ મીલના એન્જીનો મહેનતાણો. ધારણ માણસોચ્ચ

પણ રમણા. કરવો ડપતા પડયેલ છે. અને તે આ રાધારમણ. ઐતાબજાકોમો. એન્જીનીયર

છે. પરેલા. આ મીલની આવી. આમ. ૮ માસની ઉમર નારતી. હ મણા આ મીલ ના.

ઓપરેશનમાં નફો બહુ. આકો બનાવવામાં આવેછે. અને તેમા તે અનારીકેજના.

કીમલ બધાર આવી બાલાય છે. અને ગરીબ આદીવાસી ખેલાડરો. મદદ રચાય છે.

બધારે મીલના એન્જીનો તેમા ડાયરેકટર જા. જોશીમાં લાખો રૂપીયા. ભરાલા.

રચેલ. આ મીલ ચોખા આનો તદ્દન બહુ જ રૂરાછે આ મીલની બનાવટો.

મોટા રાજકોટ રી તેમા ગોલ્ડન એરો. ગીન. ૩૫-૩૬ રતલ. તેમજ મધ્ય રતલ. પેકીંગ છે.

હાલેવાડ રાજકોટ રોડ રાજતાલ. તેમા ગોલ્ડન એરો. દોરા, રાખે. ઉંચા રતલ. ની પેકીંગ છે

મીલ નાકુ. એમ્પ્રુવમેન્ટ ઓફ મીલ (A.O.M.) કું.લિ. આમાલના બુનાવટના ભાગ.
ચણતરો બ્લાન્ડ ૩૫-૩૬ વેતલા રીનફોર્સ્ડ રાખવામાં આવેલ છે.
આમીલના માલીક અગર ડાયરેક્ટર કેમી ફોમે એ છે. પરાણુકે છે સુધરેલ જાતના
શેરડી પણ છે. આમીલના પરીસર અંદર નીકુ.નં.કે ફોમવાળુ કું. રહેતા હતા.
બાદ ફેમીલી ને મોટા શેરડીના બીડો પારો મુબઈ મોકલે એમ નક્કી થતા આમીલ
પરીસરમાં બ્લોકે મોટી ઇકરતી આવેલ છે. તે શેરડીવાળા આમીલ વાળા
શેરડી ગાડુઓની લાંબી કતારો ઉભેલા પોતાના વારા ઓને બેસવા ઉભા.
વચ્ચે આવેલ ફાટક ઉપરથી પસાર થતી પણ પછી કેવા રીતે કે શેરડી ગાડુ ગયેલ
કોઈને ખબર પડી નહિ. રમણા. બનેવારી પછી આમાલના કર્મચારીઓ
રાત શેરડી નીકળ્યા અને હાલ આવેલ છે તેમાંથી પેમેન્ટ તો ચોકકસ
બનાવી રહીકતો ઉદ્ધાર આવે એમ છે. આમીલ બધા માલ બ્લોકે મોટી
રકમ ભાવે વેચેલ છે. અને એમના સોકડા માંથી ઓછા બોલતા રોકેલ છે.
અને બ્લોકે મોટી રકમ જના પૈસા એમના ખોનતરાકે ખાતા શેરોમાં આવેલ છે.
તેના લીધે શેર હોલ્ડરોને શેરો પ્રમાણે ડીવીડન્ડ આમાલના.
શેરો ની ડીમાન્ડ ગઈ છે.

નેશનલ વર્કસ મુબઈ ઓફીસ ની માલના માલ આવેલ છે. તેનો હુકમ પરમાર પર રહે.
અને તપણ આમાલ બ્લોકે મોટી રકમના ભાવે વેચાયેલ છે.

(૨) બરાડ ઓઈલ ઈન્ડસ્ટ્રી. કું.લિ. આમાલના માલીક વિમુખ બોલતા કું. છે.
અને એના મુંબઈ ના એજન્ટ તરીકે વિમુખ માલીક પરથોતમદાસ છે. એમની
જનાવટના કાર વેચેલ છે.

(૩) દાવનગરી વેજીટેબલ પ્રોડકટ લિ. આમાલ ડાવનગરી માં આવેલ છે.
તેની માલીકી ઘરે કપાસ ખાંડ છે. ૩૩ ટકા ઉપરોગ છે આમાલના મુખ્ય
એજન્ટ. વિમુખ પરથોતમદાસ છે. કું. છે.

(૪) વેસ્ટર્ન ઈન્ડીયા વેજીટેબલ પ્રોડકટ કું.લિ. આમાલના માલીક
શેરો મેનેજ કરે છે. આમીલ આકોલા માં આવેલ છે આમાલના
મુખ્ય વિમુખ છે. એજન્ટ છે.

NATIONAL ARCHIVES OF IBA